

BİRLİK haberleri

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
BİRLİK HABERLERİ BÜLTENİ Ağustos - Eylül 2006 / Sayı 110

TMMOB
miting

Emeğe
İnsanımıza
Üyemize
Yaşama
Mesleğimize
Ülkemize

SAHİP ÇIKIYORUZ

14 Ekim 2006 ANKARA

14

EKİM'DE

ANKARA'DAYIZ

**TÜRKİYE SOSYAL FORUMU
İSTANBUL'DA TOPLANDI**

**TMMOB 39. DÖNEM
1. DANIŞMA KURULU TOPLANTISI
YAPILDI**

TMMOB 39. DÖNEM ÇALIŞMA RAPORU YAYIMLANDI

İÇİNDEKİLER

TMMOB 39. Dönem Çalışma Programı Yayımlandı	3
14 Ekim'de Ankara'dayız	11
Türkiye Sosyal Forumu İstanbul'da Toplandı	12
TMMOB Danışma Kurulu Toplantısı Yapıldı	15
Bayındırlık Bakanlığı'na Yabancı Ülke Vatandaşı Mühendislerle İlgili Yazı Yollandı	16
Ankara'da Ulaşım Zamları Protesto Edildi	19
Nükleer Santral Karşıtları 6 Ağustos'ta Akkuyu'da Bir Araya Geldi	20
TMMOB, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı İle Odalara Yapı Denetim Firmaları İle İlgili Soruşturmalara Yönelik Yazı Yolladı	21
TMMOB'den Adnan Menderes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Kurulmasına İptal Davası	23
TMMOB, 23-24 Ağustos'ta KESK İle Birlikteydi	27
Depremler Ülkemizin ve Halkımızın Yazgısı Olamaz! Olmamalıdır	28
İstanbul Kadıköy'de "Kahrolsun Emperyalizm, Yaşasın Halkların Kardeşliği" Dendi	31
1 Eylül Dünya Barış Gününde TMMOB Tarafından Basın Açıklaması Yapıldı	33
Ankara'da Binlerce Barış Yanlısı Tezkereye Hayır Dedi	35
TMMOB 10 Eylül'de 12 Eylül Mitinglerine Katıldı	38
TMMOB Üyeleri TBMM'ye Yürüdü	43
TMMOB'den Sağlıkta Yıkımı Durduralım Kampanyasına Destek	45
TMMOB Halkevleri'nin TMMOB ve Mehmet Soğancı Hakkındaki Haksız ve Gerçekdışı Suçlamaları Üzerine Açıklama Yaptı	46
Emek Platformu Hükümeti Uyardı	47
TMMOB Kalkınma Kurulu'na Katılmama Kararı Aldı	49
Vergi Dairelerinin Meslek Odalarını Vergi Mükellefi Yapma Çabaları Sonuç Vermedi	56
TMMOB Denizcilik Müsteşarlığı Kanunu'na İlişkin Görüş Bildirdi	58
Odalardan...	60

TMMOB 39. Dönem Yönetim Kurulu Kararlarından.....

26 Ağustos 2006 tarihinde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında;	
Lübnan'a veya herhangi bir Ortadoğu ülkesine asker gönderilmesine karşı çıkılmasına ve Lübnan'a asker gönderilmesi ile ilgili tezkere TBMM gündemine geldiğinde, ülke düzeyinde etkinlik ve eylemlilikler planlamaya ve gerçekleştirmeye, ayrıca, Emek Platformu ya da başka kuruluşlarla ortak etkinlikler yapmaya, bu tür etkinlikleri desteklemeye, TMMOB Bülteni'nin özel sayılarını yayınlamaya ve tüm bu çalışmalarla ilgili, harcama yapmak da dahil olmak üzere Yürütme Kurulu'na yetki verilmesine, TMMOB'nin Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme Derneği kuruluşunda kurucu üye olarak yer almamasına,	
TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yetkin İnşaat Mühendisliği Yönetmeliği'nin kabulüne ve Resmi Gazete'de yayımlanması için Yürütme Kurulu'na görev ve yetki verilmesine,	
TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği'nin Hukuk Müşavirimizin TMMOB Kanunu ve Ana Yönetmeliği'ne göre yapılması gerektiğini belirttiği değişikliklerin yapılması koşuluyla kabulüne ve Resmi Gazete'de yayımlanması için Yürütme Kurulu'na görev ve yetki verilmesine,	
17 Eylül 2006 tarihinde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında;	
Kalkınma Ajansları ile ilgili kurulan komisyonun hazırladığı, 5499 Sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında kurulan ve işlevi göstermelik bir danışma organı olan "Kalkınma Kurulu"na ve seçilme koşulları tümüyle idarenin keyfiyetine bırakılan karar organı niteliğindeki "Yönetim Kurulu"na katılımın uygun görülmemesi ve bu tür yapılanmalar içerisinde yer alınmaması yönündeki raporun uygunluğuna,	
Bursa İl Koordinasyon Kurulu'nun Sekreterliğinde, Bursa'da "Bursa Kentinin Çözümü Sempozyumu" düzenlenmesine ve sempozyumdan Yönetim Kurulu üyeleri Sabri Orcan ve Nevzat Can'ın sorumlu olmasına,	
TMMOB Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası Serbest Mühendislik Müşavirlik Büroları Tescil Yönetmeliği'nin Yönetim Kurulu toplantısında uzlaşıldığı şekliyle ve Hukuk Müşavirimizin TMMOB Kanunu ve Ana Yönetmeliği'ne göre yapılması gerektiğini belirttiği değişikliklerin yapılması koşuluyla kabulüne ve Resmi Gazete'de yayımlanması için Yürütme Kurulu'na yetki ve görev verilmesine,	
TMMOB Gemi Mühendisleri Odası Serbest Gemi Mühendisliği Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin Yönetim Kurulu toplantısında uzlaşıldığı şekliyle ve Hukuk Müşavirimizin TMMOB Kanunu ve Ana Yönetmeliği'ne göre yapılması gerektiğini belirttiği değişikliklerin yapılması koşuluyla kabulüne ve Resmi Gazete'de yayımlanması için Yürütme Kurulu'na yetki ve görev verilmesine,	
29 Eylül 2006 tarihinde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında;	
Lübnan'a asker gönderme tezkeresinin 5 Eylül'de TBMM'nde görüşülmesi sırasında tezkereye karşı Ankara'da yapılan eylem sonrasında, 19 Eylül 2006 tarihinde sendika.org ve halkevleri.com sitelerinde Halkevleri Örgütlenme Sekreteri imzası ile TMMOB ve TMMOB Başkanına yönelik gerçek dışı, mesnetsiz ve hakaretlerle dolu bir yazı yayımlanmıştır. Bu çirkin ve provakatif yazıya ilişkin Halkevleri Yönetimince bugüne kadar herhangi bir açıklama yapılmadığı gibi Halkevleri Başkanı ve Başkan Yardımcısı ile yapılan görüşmelerden de anlaşıldığı kadarıyla söz konusu yazı sahiplenilmektedir.	
Yıllardır yan yana ve omuz omuz bir çok mücadele süreçlerinde yer alan iki örgütün ilişkilerine bu yazı ile tamir edilemez darbe vurulmuştur.	
Bu nedenle, sözkonusu yazıyı kaleme alan kişi ve onu sahiplenen Halkevleri yöneticilerinin bu tutumunun kınanmasına, TMMOB ve TMMOB Başkanı'na karşı yapılan bu saldırı karşısında açık tutum alana kadar Halkevleri Yönetim Kurulu ile ilişkilerin geçmişte olduğu gibi sürdürülemeyeceğinin kendilerine bildirilmesine,	
TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Serbest Jeoloji Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetleri ve Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin Yönetim Kurulu toplantısında uzlaşıldığı şekliyle ve Hukuk Müşavirimizin TMMOB Kanunu ve Ana Yönetmeliği'ne göre yapılması gerektiğini belirttiği değişikliklerin yapılması koşuluyla kabulüne ve Resmi Gazete'de yayımlanması için Yürütme Kurulu'na yetki ve görev verilmesine,	
TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin Hukuk Müşavirimizin uygun görüşleri doğrultusunda kabulüne ve Resmi Gazete'de yayımlanması için Yürütme Kurulu'na görev ve yetki verilmesine,	
karar verildi.	

TÜRK MÜHENDİS ve MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

39. DÖNEM (2006-2008) ÇALIŞMA PROGRAMI

1. SUNUŞ

TMMOB 39. (2006-2008) Çalışma Dönemi'nde de; dünyanın, ülkemizin, insanımızın ve üyelerimizin içinde bulunduğu bu günkü koşullarda, bir meslek örgütüne, bir mesleki demokratik kitle örgütüne düşen görevlerin güçlüğü, büyüklüğü ve bunlara karşı sorumluluklarının bilinciyle çalışmalarını sürdürecektir.

TMMOB'nin 39. Çalışma Dönemi, emperyalizmin ve onun işbirlikçilerinin uygulamalarıyla, Türkiye'yi yeniden yapılandırmak amacıyla siyasi iktidarlarca hazırlattırılan ve reform olarak sunulan IMF, Dünya Bankası, DTÖ ve AB isteklerini yansıtan yasal ve kurumsal düzenlemelerin yapıldığı bir tarihsel süreçte yaşanacaktır.

Genel anlamda "Küreselleşme" olarak tanımlanan bu süreç; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağmalanması demektir. Uluslar arası sermaye, sendikası-laştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF, Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılma uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin geleceklelerini karartmaktadır. Bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB, küreselleşmeye ve onun yansımalarına, özelleştirmelere ve rant ekonomisine karşı çıkışını sürdürmek zorundadır.

ABD emperyalizminin 11 Eylül sonrasında dünyayı hegemonyası altına alma hamlesinin parçası olarak Afganistan'ın ve Irak'ın işgali, İran ve Suriye'ye saldırı planları ile ABD nin himayesinde İsrail'in Filistin'de uyguladığı insanlık dışı saldırı ve izolasyonu, ABD'nin, Ortadoğu'daki hakimiyetini arttırdığı ve Ortadoğu'yu yeniden şekillendirmeye çalıştığı açıktır. Biz mühendis, mimar ve şehir plancıları çok iyi biliyoruz ki, bölgemizde uzun yıllar içerisinde yaşanan ve son dönemde ABD tarafından giderek yoğunlaştırılan çatışma ve gerilimlerin nedeni, ne Ortadoğu'da demokrasinin geliştirilmesi, ne kitle imha silahlarının varlığı ne de terörist faaliyetlerin engellenmesidir. Esas neden, Ortadoğu'nun, dünyadaki enerji kaynaklarının önemli bir bölümüne sahip olması ve bu kaynakların ABD tarafından ele geçirilme çabasıdır. İşte bu bilinçle mühendisler, mimarlar ve şehir

plancıları ve onların örgütü TMMOB, savaşı durdurmak için gösterdiği çabanın devamı olarak Irak'ın işgaline, Irak halkının katledilmesine-zulme uğratılmasına ve aşağılanmasına karşı durmak zorundadır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Bu gerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta olumsuz olarak etkilenmektedir. Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik programlar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir. Hizmet Ticareti Genel Antlaşması (GATS) ile genel olarak bütün kamusal hizmet alanları piyasalaştırılarak, hükümetlerin verdiği sınırsız tahhütlerle ülkemiz yabancı sermayenin istilasına açılmakta; özel olarak GATS Antlaşmasında Uzmanlık Gerektiren Hizmetler kapsamında değerlendirilen mühendislik mimarlık hizmetlerinin de bugün dünya pazarının yüzde 72'sini elinde bulunduran 4 büyük emperyalist ülkenin kontrolüne geçmesi süreci işlemektedir. Bu nedenle ve yaşamakta olan bu süreç nedeniyle, mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının; yaşamımızı ve geleceğimizi planlama süreçlerinden koparılışına karşı mücadelesi önümüzdeki dönemin de değişmez gündem maddelerinden birisi olacaktır.

İçinde yaşadığımız dönemde emperyalist sistemle eklemleme doğrultusunda dayatılan Petrol, Doğalgaz, Enerji Piyasaları, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Serbest Bölgeler, Doğrudan Yabancı Yatırımlar Yasası, İhale, Maden, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimler ile Personel Rejimi Yasası gibi birçok yeni yasa çıkarılıyor. Sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesi, bunların önündeki engellerin

kaldırılması, ulusal sınırların yok edilmesi, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılması, toplumsal refleksin yok edilmesi, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılmasını hedefleyen bu yasalar, mühendislik, mimarlık uygulamalarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir. Bundan dolayı TMMOB, bundan önce olduğu gibi, bundan böyle de; IMF ve sermaye çevrelerinin değil halkın çıkarı için yasa çıkarılması talebini sahiplenmek ve yükseltmek durumundadır.

Bugün ülkemizde başta enerji ve iletişim olmak üzere tüm stratejik temel altyapı hizmetlerinin özelleştirme adı altında hızla tasfiye edildiği bir süreci yaşıyoruz. Bu uygulamaların ülkemizin ihtiyaçlarından bağımsız olarak IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşların direktifleri ile siyasal bir tercih olarak dayatıldığı görülmektedir. Enerji alanında yaşamakta olduğumuz sorunun kaynağı, enerji sektöründe yapısal değişim programı adı altında uygulanan özelleştirme politikalarının kendisidir.

Önümüzdeki dönem, dünyada neo liberal politikaların ısrarla sürdürüleceği ABD ve koalisyon güçlerinin Ortadoğu'daki işgali sürdürecekleri ve İran ile Suriye üzerindeki baskılarını artıracakları ancak buna karşı başta ABD'de olmak üzere dünyanın dört bir yanında neo liberal politikalara karşı, işgale karşı protestoların örgütlendiği bir dönem olacaktır. TMMOB, emek ve demokrasi güçleri ile birlikte bu konuda üzerine düşeni yapmaya devam edecektir.

Önümüzdeki dönem, Türkiye'de siyasal iktidarların IMF ve Dünya Bankası politikalarını harfiyen uygulayacağı bir dönem olacaktır. Şüphesiz bu dönem bu politikalarından zarar gören emekçilerin ve onların örgütlerinin de taleplerini yükselterek mücadele edeceği bir dönem olacaktır. TMMOB bu mücadelenin odağında yer almaya devam edecektir.

AB'nin bir sermaye projesi olduğundan hareketle, insan hakları, demokrasi v.b alanlardaki kriterlerinin önemini göz ardı etmeden, sosyal haklar konusunda zorlayıcı normlar getirmediği açıktır. Asıl bağlayıcı olan Maastricht kriterleri gibi AB'nin ekonomiyle ilgili kriterleridir. Ekonomik kriterlerdeki bağlayıcılık sosyal haklarda yoktur. Örneğin yayınlanan ilerleme raporlarında IMF ve Dünya Bankası patentli programa gösterilen uyuma büyük övgüler yer almaktadır. Bu tespitten hareketle önümüzdeki dönem AB müzakere sürecinin ege-menler açısından zorlu geçeceği ve emekçiler açısından da bu sürecin mücadele sürecine çevrileceği bir dönem olacaktır. TMMOB, gerek tarama, gerekse müzakere sürecinde 35 konu başlığı üzerinden sürece müdahale edecektir.

Bu dönem; özelleştirme programında yer alan TEKEL'in si-gara fabrikalarının, TCDD'ye ait limanların, Türkiye Şeker Fabrikalarının, Türkiye Demir Çelik İşletmelerinin, Sümer

Holdingin, Denizcilik İşletmesinin, PETKİM'in, elektrik dağıtım şebekelerinin, birçok elektrik üretim tesislerinin ve maden sahalarının yerli ve yabancı özel tekelere devredilmek isteneceği bir dönem olacaktır. TÜPRAŞ, ERDEMİR, Türk TELEKOM, Eti Alüminyum v.b özelleştirilen kuruluşlara karşı hukuki mücadelenin sürdürüldüğü süreçte TMMOB, bu talana karşı çıkmayı bu dönemde de sürdürecektir.

Bu dönem, özelleştirilen işletmelere ve yap-işlet, yap-işlet-devret enerji santrallerine açılan davalar sonucunda alınan "yürütmeyi durdurma ve iptal kararlarının uygulanması" için diğer emek ve meslek örgütleri ile birlikte hukuki mücadelenin verileceği bir dönem olacaktır.

Bu dönem; siyasal iktidarın, teknik nedenlerden doğan bir ihtiyaçtan öte; siyasal bir tercih olarak nükleer enerji santrallerinin ülkemizde kurulmasını gündemde tuttuğu bir dönem olacaktır. Bu politikaya karşı TMMOB, "Türkiye'nin, bugün nükleer santrallerden elde edilecek elektrik enerjisine ihtiyacı yoktur. Türkiye'nin, kendi doğal kaynaklarına ve yenilenebilir kaynaklara dayalı planlı bir enerji politikasına ihtiyacı vardır." sözünden hareketle bir yandan ülkenin enerji politikasının oluşturulması mücadelesini sürdürürken, öte yandan da Nükleer Santral kurulmasının ülke gündeminden çıkarılması için mücadelesine devam edecektir.

Bu dönem; siyasi iktidarca 2B adı altında mali kaynak sağlama gerekçesiyle orman arazilerinin işgalcilere satışını yeniden gündeme getirileceği bir yıl olacaktır. TMMOB, önceki dönemlerde olduğu gibi etkin bir kampanya ile bu talana da karşı çıkacaktır. Bu konuda başta diğer emek ve meslek örgütleri olmak üzere konuya duyarlı tüm kesimlerle birlikte hareket edecektir.

Bu dönem; kamunun yeniden yapılandırılması projesi kapsamında, kurumlar ve çalışan personel açısından zor bir yıl olacaktır. Kamu Personel Rejimi Yasasının gündeme getirileceği süreçte, yanlışları engellemek, doğruları söylemek açısından TMMOB, üyelerinin ve tüm çalışanların insanca yaşayabilecekleri bir ortama kavuşmaları açısından üzerine düşeni yapmaya devam edecektir.

Bu dönem; kentsel dönüşüm projelerini bilim ve teknolojinin dışında yaşama geçirmeye çalışanların, kentsel rant alanları yaratarak yandaşlarına peşkeş çekecekleri, ancak buna karşı TMMOB'nin ve bağlı odalarının dik duruşları ile olanı bitemi halkımızla paylaştığı ve bunlarla mücadele edeceği bir dönem olacaktır.

Bu dönem gerek meslektaşlarımız açısından gerekse halkımız açısından yoksulluğun arttığı, işsizliğin arttığı bir dönem olacaktır. Bu sözden hareketle TMMOB, "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz" diyerek emek ve demokrasi güçleri ile birlikte mücadelesini bu dönemde de sürdürmeye devam edecektir.

Bu dönem, mesleğimize ve yasamıza daha çok sahip çı-

kacağımız bir dönem olacaktır. Siyasal iktidar, uyguladığı ekonomik politikalarla binlerce işsiz mühendis, mimar ve şehir plancısı yaratmışken, bir yandan da mesleğimizle ve yaşamımızla oynayarak “Mesleki Yeterlilik Kurumu Yasa Tasarısı” ile “Yabancıların Çalışma İzinleri ile İlgili Yasa” da değişiklik yapmaya gitmektedir. Bu tasarılar artık TBMM gündemine getirilmiştir. Mühendisliği, mimarlığı, şehir plancılığı tartışmalı “yabancı”lar, yasa değişiklikleri ile ülkemize sokulmak istenmektedir. TMMOB, bu tasarıların TMMOB’yi ilgilendiren bölümlerinin gündemden kaldırılması için başladığı çalışmaları tüm örgütlü gücüyle sürdürecektir.

Bu dönem, “Başka Bir Dünya, Başka Bir Avrupa, Başka Bir Türkiye Mümkündür” diyenlerin Türkiye Sosyal Forumunu, 5. Avrupa Sosyal Forumunu ve 7. Dünya Sosyal Forumunu gerçekleştirecekleri bir dönem olacaktır. TMMOB, bu dönemde de, bu çalışmalarda aktif olarak yer alacaktır.

Bu dönemde de, TMMOB, geçmişte olduğu gibi taraf olacaktır. TMMOB, bu toplumu kim çatışma ortamına sürüklüyorsa; kim şiddet ve baskı politikalarında ısrar ediyorsa; kim çok kimlikli, çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınıyorsa; kim iç ve dış politikada gerilim yaratmaktan medet umuyorsa; kim demokratikleşmeyi AB ile pazarlık sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik yöntemlerle engelliyorsa onlara karşı taraf olacaktır. TMMOB, Kim karşısındakinin kimliğine, kültürüne, inancına saygı gösteriyorsa; kim “Kürt Sorunu” dâhil, ülkenin sorunlarına özgürlük ve demokrasi zemininde çözüm arıyorsa onlardan yana taraf olacaktır.

Biz barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını biliyoruz. Yıllar önce yaşanan Susurluk’u hatırlatan Şemdinli’de ortaya çıkan olay, Cumhuriyet Gazetesine, Danıştay’a yapılan saldırı, sağda solda patlayan bombalar birbiriyle ilgidir. Bunlarla bir kaos ortamı yaratılmak istenmektedir. Laik-anti-laik, Kürt-Türk gibi sahte ikilemlerle ülke gündeminin kaydırılarak kısıtlı da olsa var olan demokratik hak ve özgürlükler budanmaktadır. Ülkemizde son dönemde yaşanan ve toplumu kaos ortamına sürüklemek isteyen olayların ABD’nin Büyük Ortadoğu Projesi, İran ve Irak’taki gelişmelerden bağımsız olduğu düşünülemez. Bu kargaşada; geleceğimizi karartacak yasalardan biri olan Terörle Mücadele Yasası tekrar çıkarıldı. Döviz, borsa sarmalıyla yine bir avuç mutlu azınlığa sermaye aktarıldı ve aktarılmaya devam edilmektedir.

Bu yaşananlara karşı; şimdi tam da; karanlığa karşı aydınlık; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük, demokrasi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşama; her şeyin para - kâr olduğu piyasa anlayışına karşı eşitlik; emekçi sınıfların haklar mücadelesi; işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadele taleplerine sahip çıkma zamanıdır. Şimdi tam da, eşit, özgür,

demokratik bir Türkiye’de bir arada yaşamı savunma, bunun için mücadele etme zamanıdır. TMMOB, korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkacak ve ülkemizin sürüklendiği muhtemel felaketin önüne geçmek için inisiyatif kullanacak ve mücadele edecektir.

İşte tam da bu mücadele ortamında, TMMOB’nin “onurlu yürüyüşü ve dik duruşu” bu dönemde de devam edecektir. TMMOB bu ülkenin bir nefes alma-verme alanıdır. Bu ülkenin ve bu ülke insanının önemli bir mevzsidir. Bu ülkenin, bu ülke halkının ve dolayısıyla üyenin TMMOB’ye ihtiyacı vardır, bu ihtiyaç devam etmektedir. Bu ihtiyacın gereklerinin yerine getirilebilmesi için de, TMMOB’nin Odalarına, Odaların Şubelerine, Şubelerin de örgütlü üyeye ihtiyacı vardır. TMMOB bu dönemde de bu ihtiyacın gereklerini yerine getirmeye devam edecektir.

2. TEMEL İLKELERİMİZ ve ÇALIŞMA ANLAYIŞIMIZ

TEMEL İLKELER

TMMOB ve bağlı Odaları;

Mesleki demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir. Emekten ve halktan yanadır. Anti-emperyalisttir, Yeni Dünya Düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin dar anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır. İnsan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden ve bilimsel çalışmalardan alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağını kabul eder. Politikanın oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Bağlı Odaları ile birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek alanlarını düzenler, üyesinin ve halkın çıkarlarını korur. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar, politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba sarf eder. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik Kitle Örgütleri ve sivil toplum örgütleri ile ilkeli ve demokratik işbirliği içerisindedir.

ÇALIŞMA ANLAYIŞI

TMMOB ve bağlı Odaları;

Toplumdan soyutlanmış seçkin mühendis ve mimarların örgütü değil, aksine toplumun içinde yer alan, onun bir parçası olarak toplumla etkileşim içinde bulunan, Temsili demokrasi alanının daraltılması ve biçimsel uygulamalar yerine, birlikte düşünme, birlikte üretme ve birlikte yönetme mekanizmalarını güçlendirici çabalara yönelen, Rant gruplarının otoriter, sınamayan, hesap vermeyen yönetimlerin aksine, örgüt içi demokrasisi güçlendirilmiş, seçim dışında da katılım mekanizmalarını yaşama geçiren, Profesyonellerin ve

uzmanların örgütü anlayışını reddeden; aksine kitle örgütü niteliği ile organlarına dayalı çalışmayı yürüten, Siyaset dışı kalma anlayışlarının tam tersine; her koşulda ve her zaman siyaset yapan, siyasetin dar tanımını aşan anlayışları yapıya egemen kılan, Üye ile ilişkilerini, devlet ve egemen kesimlerle olan ilişkilerinin önüne koyan, resmi otorite ile her türlü diyaloga ve işbirliğine açık ama işbirlikçi yaklaşımların dışında kalan, Örgüt işlevinin deforme edilmesi anlamındaki hizmet üretimini reddeden, aksine üyelerinin hizmetlerinin niteliğini yükseltecek düzenlemeler yapan, norm ve standartları oluşturan ve bunların gelişimine hizmet edecek şekilde denetleyen, Egemen kesim ve egemen kesim söylemleri ile ters düşmeme anlayışlarını reddeden; aksine, üyesinin söz ve kararlarda yetki sahibi olmasını sağlayan, Kamu hiyerarşisi içinde yer edinme ve örgüt etkinliklerini buna bağlama anlayışlarının yerine, örgütün kamuoyu önünde saygın yerini korumayı ve geliştirmeyi hedefleyen, örgüt etkinliklerini kendi iç dinamikleri ve kendi kararları ile belirleyen, Meslek örgütü kavramını, demokratik kitle örgütü özelliğinin önüne çıkartarak, meslekçi eğilimleri güçlendiren anlayışların aksine, mesleki-demokratik kitle örgütü anlayışlarını yaşama geçiren, Her türlü yapılanma ve örgütlerle olan ilişkisinde, anlamsız hiyerarşik eşitlik anlayışları yerine, ilişkilerinde bu yapıların toplum içindeki işlevselliklerini ölçü olarak alan, Hiçbir üyesinin sorununu dışlamayan, ancak üyesinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan mühendis ve mimarların konumları gereği, ücretli çalışan kesimlerle ve onların örgütleri ile ilişkilerini güçlü hale getiren, Örgütün uluslararası ilişkilerini güçlendiren, Dünyayı, ülkeyi ve yaşamı tanıyan, anlayan ve ona göre politikalar üreterek yaşama geçiren, bir çalışma anlayışı içerisindedir.

3. ÇALIŞMA ALANLARIMIZ:

TMMOB, mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sorunlarının halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağı, sorunlarının çözümünün büyük ölçüde emekçi sınıfların sorunlarının çözümünde yattığı gerçeğini ifade eder. Bu ifade gereği, TMMOB, kendi meslek alanları ile ilgili olarak ülkemizdeki siyasal sistemi tüm yönleri ile sergilemeye çalışır ve emekten ve demokrasiden yana olanlarla ortak mücadele eder. TMMOB, demokrasiyi, halkın kendi siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel sistemlerini belirlemek için, iradesinin özgürce ifadesine; kendi yaşamlarının tüm yönlerine tam katılımına dayandığı temelinde, insana saygı ve hukukun üstünlüğü olarak tanımlayan uluslar arası belgeler kapsamında ve sorunların sınıflar arası ilişkiler temelinde ele alınması gerekliliği çerçevesinde değerlendirmektedir. Demokrasi; barış, düşünce ve ifade özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü gibi temel ve güncel kavramlar ile birlikte, yaratılan değerlerin bölüşülmesiyle ve bölüşümü belirleyen siyasal yapıyla iç içe bir kavramdır. Sosyal devletin yok edilmesi, sermayenin koşulsuz egemenliğinin hayata geçirilmeye çalışılması, demokrasinin sınırlarını daraltmaktadır. Demokrasi bağımsızlıkla ve insan haklarıyla bir

bütündür. TMMOB bu dönemde de bağımsızlık, demokrasi, barış ve insan hakları talepleri doğrultusunda çalışmalarını etkin bir şekilde sürdürecektir. Bu çalışmaların da gücünü sadece bağlı Odalarından ve Odalarının örgütlü üyesinden alacaktır. TMMOB bu yöndeki çalışmaların emek ve demokrasi güçleri ile birlikte yürütüleceğinin bilincindedir.

Gerçekleştirdiği Demokrasi Kurultayında, Mühendislik Mimarlık Kurultayı'nda örgütlülüğünün geldiği noktayı tanımlayan, Genel Kurul sonuç bildirimlerinde dünyaya ve ülkeye bakışlarını kamuoyuna ileten TMMOB, güç görevler güçlü örgütlenmeler ile yerine getirilir sözünü önemser. Bu düşünce ile daha demokratik, daha işlevsel, daha etkin bir TMMOB örgütlülüğü için örgüt içi tartışmaların düzenlenmesi, örgüt ile ilgili çeşitli konularda ilke kararlarının alınması ana çalışma alanlarından biri olacaktır. Bir yandan daha kurumsal bir örgütlenme için, Birlik, Oda, Şube, Temsilcilik ve İKK yapılanmaları ile üyelik durumları tartışılırken, öte yandan da ülke insanının TMMOB'ye olan ihtiyacının karşılanması doğrultusunda, TMMOB'nin bir dayanışma ve mücadele ortamı olma konusunun içselleştirmesine yönelik çabalar sürdürülecektir. TMMOB'yi 24. oda olarak gören her türlü anlayış bu dönemde de reddedilecektir. "Bu ülke insanının TMMOB'ye, TMMOB'nin Odalarına, Odaların üyelerine ihtiyacı vardır" sözünün gereklerinin yerine getirilmesine çaba harcanacaktır.

TMMOB ve bağlı Odaları her dönem olduğu gibi bu dönemde de meslek alanları ile ilgili her konuda bilgiyi biriktirmeyi ve bilgiyi kamuoyu ile paylaşmayı ana çalışma alanı olarak görecektir. Dünya çapında emperyalist saldırının açık ifadesi olan küreselleşme olgusunun, tüm emekçilerin ve demokrasi yanlılarının üzerine gerek ideolojik saldırı olarak gerekse de yaptırımlar olarak kabus şeklinde çökmesine karşı duruş, ancak meslek alanlarımız ile ilgili ülke gerçeklerinin ortaya konulması, sorunların nedenlerinin belirtilmesi ve çözümlerine yönelik tespitlerde bulunulması, bunu emek ve demokrasi güçleri ile paylaşmanın koşullarının yaratılması, bu dönemin de ana çalışma konuları arasında olacaktır. TMMOB ve bağlı Odaları, bilimi ve tekniği halkın kullanımına sunulması görevini bu dönemde de yerine getirecektir. Bağlı Odalarımız ile birlikte çok sayıda ve meslek alanlarımız ile ilgili her konuda bilimsel etkinlikler gerçekleştirilecek, bu etkinliklerin sonuç bildirimleri ortaya konulacaktır.

TMMOB, bu dönemde de emek güçleri ile, demokrasi güçleri ile emekten ve halktan yana olanlarla, onların örgütlü yapıları ile ilkeli işbirliklerine girecektir. Her türlü yapılanma ve örgütlerle olan ilişkisinde, anlamsız hiyerarşik eşitlik anlayışları yerine, ilişkilerinde bu yapıların toplum içindeki işlevselliklerini ölçü olarak alacaktır. TMMOB bu dönemde, emperyalizme karşı safları daha fazla sıklaştırmaya bilincindedir. Savaş karşıtı platformlarda, özelleştirmelere karşıtı platformlarda, barış yanlısı platformlarda geleneksel TMMOB tavrı bu dönemde de sürdürülecektir. TMMOB

bilgi birikimi ve mücadele deneyimlerini, bu platformlarda emek ve demokrasi güçleri ile paylaşacaktır.

TMMOB, meslek ve uzmanlık alanları hukukunun geliştirilmesi, yetkilerin tanımlanması, örgütümüzde var olan mesleki çatışma konularının giderilmesi amacıyla yapılacak çalışmalarda kendi iç dinamikleri ile ortaya koyduğu ilkeleri göz önünde bulunduracaktır: TMMOB, her uzmanlık alanının, örgütün bütün kademelerinde kendisini ifade etme olanağının bulunmasını gözetir, mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları arasında disiplinler arası çalışma gereksinmesinin bilincini yerleştirmek için çalışır, mesleklerin gelişmelerine koşut olarak disiplinler arası çalışmayı özendirir, kolaylaştırır ve örgütler. Her meslek grubu, yasa, yönetmelik, genelge ve benzeri belgelerde eksiklik ve yanlışlıklarla ilgili çalışmalarını TMMOB tarafından benimsenmiş ilkeler ve kararlar doğrultusunda yaparlar. Uygulama yapabilme yeteneği, bilgi ve beceri ile doğrudan ilintili olmakla birlikte, sorumluluk açısından başka mesleklerin yetkili olduğu alanlarla sınırlıdır. Odalarımızın, başka bir Oda ile çakışan uzmanlık alanında yapacağı etkinlikler, ilgili Odanın görüş ve önerileri ile gerçekleştirilir. Bu etkinliklerde, düzenleyici Oda, ilgili diğer Odanın ya da Odaların bünyesinde örgütlü mesleklerin yetkilerini zaafa düşürecek program, içerik ya da görüntülerden kaçınır. Meslekler arasındaki yetki sorunları TMMOB tarafından çözülür. TMMOB bu yetkisini ilgili Odaların kararlarını ortaklaştırmayı hedefleyerek kullanır

4. GERÇEKLEŞTİRECEĞİMİZ ETKİNLİKLER:

Gerçekleştirilecek etkinliklerin Düzenleme Kurulları ilgili Oda Yöneticilerinden oluşturulacaktır. Düzenleme Kurulunda yer alan Yönetim Kurulu üyesi TMMOB Yönetim Kuruluna karşı sorumluluk üstlenecektir. Sekreteryası Odalara verilen etkinlikler, "TMMOB Adına Sekreteryası Odalar Tarafından Yürütülen Kongre, Kurultay ve Sempozyum Düzenleme Yönetmeliği" çerçevesinde yürütülecektir. Her etkinliğin sonucunda ortaya konulacak Sonuç Bildirisi kamuoyu bilgisine sunulacaktır. Dönem içerisinde gerekli görüldüğü durumlarda başkaca etkinliklerin yapılması da gündeme alınabilecektir.

Sekreterya

Teoman Öztürk'ü Anma Etkinlikleri
Ankara İKK

TMMOB Enerji Sempozyumu
EMO

TMMOB Sanayi Kongresi
MMO

TMMOB İstanbul Kent Sorunları Sempozyumu
İstanbul İKK

TMMOB Ankara Kent Sorunları Sempozyumu
KMO-ŞPO

TMMOB Mühendislik Eğitimi Sempozyumu
TMMOB

TMMOB Öğrenci Üye Kurultayı
TMMOB

TMMOB Jeotermal Kongresi
JeofMO, JMO, MadMO, MMO, KMO,PMO

Jeotermal Enerji ve Aydın'daki Geleceği
Aydın İKK

TMMOB Afet Sempozyumu
İMO, JMO, JeofMO, Maden M.O

TMMOB Trafik Kongresi
İMO

Yanlış Yatırımlar Sempozyumu
TMMOB

Yerel Yönetimler Sempozyumu
PeyzajMO

Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi
HKMO

Tasarım ve Yaşam Kongresi
İç MO

TMMOB Çevre Sempozyumu
ÇMO

AB Süreci Karşısında Emek Sempozyumu
ZMO

İklim Değişikliği Sempozyumu
Meteoroloji MO

Denizcilik Sorunları Sempozyumu
GMİMO

İşsiz Üyeler Sempozyumu
MMO

Ücretli Çalışan Üyelerin Sorunları Sempozyumu
MMO

Su Politikaları Sempozyumu
İMO

5. ÇALIŞMA GRUPLARIMIZ

Çalışma Gruplarının oluşumunda konuyla ilgili Odaların temsilcileri, Odalarınca bir asıl bir yedek üye şeklinde belirlenecektir. Toplantılara katılmayan asıl üyelerin yerine, yedek üyelerin katılımı Odalarınca sağlanacaktır. Odalarca önerilecek Çalışma Grubu üyelerinin daha önce TMMOB ve Oda organlarında görev almış olmaları zorunludur. Ataması yapılan Çalışma Grubunun üyeleri, yapacağı ilk toplantıda kendi arasından bir başkan seçerek çalışmalarını sürdürecektir. Çalışma Gruplarına gözlemci olarak bir TMMOB Yönetim

Kurulu Üyesi katılacaktır. Her Çalışma Grubu öncelikle Çalışma Programını TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunacaktır. Çalışma Gruplarının sekreterlik hizmetleri TMMOB Genel Sekreterliği tarafından yürütülecektir. Yönetim Kurulu dönem içerisinde gerekli gördüğü durumlarda başka çalışma grupları oluşturulmasını da gündemine alabilecektir.

ÜCRETLİ ÇALIŞAN ÜYELER ÇALIŞMA GRUBU: Gelinek noktada ve dönem içerisindeki gelişmelere göre kamuda, özel sektörde, yurt içinde-yurt dışında ücretli çalışan mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının sorunlarının tespiti; ekonomik, demokratik, ve özlük haklarının geliştirilmesi yönünde çalışmaların yapılması, raporların hazırlanması. (Ücretli çalışan oda temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

İNSAN HAKLARI ÇALIŞMA GRUBU: Hak ihlallerinin önüne geçmek için mücadele eden insan hakları savunucuları ile meslektaşlarımızın hukuk mücadelelerine katkıda bulunması, TMMOB Yönetim Kuruluna önerilerde bulunması, konu ile ilgili raporların düzenlenmesi, mevcut raporların geliştirilmesi. (TMMOB yöneticilerinden oluşturulacaktır.)

ÇALIŞMA İZİNLERİ İZLEME KOMİSYONU: TMMOB Yabancı Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma İzni ve Geçici Üyelik Müracaatlarının Değerlendirilmesinde Yapılacak İş ve İşlemler ile Değerlendirmede Usul Esas ve Koşulları Hakkında Yönetmelik gereği yapılacak çalışmaların yürütülmesi. (Yönetmelik gereği ve yönetmelikte belirlenen şekli ile oluşturulacaktır)

ENERJİ ÇALIŞMA GRUBU: Enerji kaynakları, enerjinin temini, kullanımı, özelleştirme süreçleri, yasal süreçleri ve mevzuatı konularında her türlü çalışmanın yapılması, belge ve bilgilerin toplanması ve yayımlanması, TMMOB Enerji Raporunun geliştirilmesi, konu ile ilgili merkezi ve bölgesel toplantıların düzenlenmesi, panel/seminer/açık oturum/konferans vb. etkinliklerinin düzenlenmesi. (İlgili Oda temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

KENTLEŞME VE YEREL YÖNETİMLER ÇALIŞMA GRUBU: Kentsel alanı etkileyen gelişmeler ve yerel yönetimleri şekillendirmeye yönelik yasa, yönetmelik çalışmalarına ve büyük kentsel projelere ilişkin olarak TMMOB görüş ve politikalarının ilgili Odalarımızın katkılarıyla oluşturulması, bu görüşlerin etkili bir biçimde ilgililere-kamuoyuna ulaştırılması ve kamu yararı anlayışımıza uygun bir biçimde yukarıda belirtilen süreçlerle ilgili izlemenin yapılması. (İlgili Odaların temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

GIDA POLİTİKALARI ÇALIŞMA GRUBU: 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair KHK'nin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ve bu Kanuna bağlı olarak çıkarılacak yönetmelikler üzerine çalışma yapılması, gıda güvenliği anlayışının yerleştirilmesi, bilimselliğin sağlanması, mevcut aksayan denetim ve üretim sisteminde konu ile ilgili eğitim almış mühendislerin katkılarının artırıl-

ması, konu ile ilgili olarak Odalar arası işbirliğinin geliştirilmesi. (İlgili Odaların temsilcilerinden oluşturulacaktır)

TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ ÇALIŞMA GRUBU: 38. Dönemde çalışmalarını sürdüren çalışma grubunun önerileri doğrultusunda alınan Genel Kurul kararı üzerine çalışma yapılması. (Oda temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

BOREN ÇALIŞMA GRUBU: BOREN çalışmalarının izlenmesi ve önerilerde bulunulmasına yönelik çalışmaların yapılması. (BOREN temsilcimizin de katılımıyla ilgili Oda temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÇALIŞMA GRUBU: İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda TMMOB politikalarının belirlenmesi/geliştirilmesi, bu alanda hazırlanan kanun, tüzük, yönetmeliklerin takip edilmesi, görüş ve öneri oluşturulması, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik eğitim programlarının hazırlanması, uygulamaya konulması, TTB ile imzalanmış protokolün gereklerinin yerine getirilmesi, Eğitim ve Risk Belirleme Komisyonlarına katılacak TMMOB temsilcisinin yönlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılması. (Oda temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

AB MÜZAKERE SÜRECİ ÇALIŞMA GRUBU: Türkiye'nin AB üyeliği sürecinde TMMOB'nin "müzakere sürecini mücadele sürecine çevirme" uğraşısında, uzun soluklu bu konunun özellikle müzakere sürecinde kurumsallaşmış bir yapı içinde izlenmesi, sektörel alanlarda 38. dönemde belirlenen Odaların sekreteryahında yapılan hazırlıkların ve çalışma sonuçlarının TMMOB üzerinden ilgili yerlere iletilmesi; ortak alanlardaki çalışmaların TMMOB eşgüdümünde Oda temsilcilerinin katkılarıyla yürütülmesi; çağrılı olunan Tarama süreci ve Müzakere görüşmelerine TMMOB ile sekreteryahı yürüten Oda ya da ilgili Çalışma Grubu Temsilcisinin birlikte katılmalarının sağlanması; kamuoyunun doğru, hızlı ve sürekli bilgilendirilmesine yönelik her türlü çalışmada bulunulması. (Oda temsilcilerinden oluşturulacaktır)

YABANCILARA TOPRAK SATIŞI ÇALIŞMA GRUBU: 38. dönemden kalan çalışmayı tamamlamak üzere (İstemleri halinde 38. Dönemdeki üyelere oluşturulacaktır).

MERSİN KARADUVAR KOMİSYONU: 38. dönemden kalan çalışmayı tamamlamak üzere (İstemleri halinde 38. Dönemdeki üyelere oluşturulacaktır).

MÜHENDİSLİK MİMARLIK PROFİLİ ARAŞTIRMASI ÇALIŞMA GRUBU: 38. dönemden kalan çalışmayı tamamlamak üzere (İstemleri halinde 38. Dönemdeki üyelere oluşturulacaktır).

ÇEVRE POLİTİKALARI ÇALIŞMA GRUBU: Uygulanan çevre politikalarının bir bütün olarak ele alınması ve meydana gelen çevre olaylarının bu perspektiften bakılmasının sağlanması için panel, sempozyum, açığorturum v.b. et-

kinliklerinin düzenlenmesi ve meydana gelen çevre olayları ile ilgili TMMOB görüşünün oluşturulması doğrultusunda çalışmalarda bulunulması (İlgili odaların temsilcilerinden oluşturulur)

ÖZELLEŞTİRME VE SONUÇLARININ TAKİBİ ÇALIŞMA GRUBU: Meslek alanlarımız ile ilgili, özelleştirme süreçlerinin ve özelleştirmelerin yaptığı tahribatların ortaya konulmasına yönelik her türlü çalışmanın yapılması, hukuksal süreçlerin izlenmesi, hakkında yürütmeyi durdurma veya iptal kararı verilen özelleştirmeler için kararların uygulanmasının sağlanmasına yönelik etkinlik önerilerinin geliştirilmesi (İlgili Odaların temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

MESLEK YASASI ÇALIŞMA GRUBU: Meslek yasaları hakkında TMMOB içinde bütünlüklü bir duruşun sağlanması için konunun tartışılması, görüş oluşturulması ve gerektiğinde görüş oluşturulmasına yönelik sempozyum, açikoturum, panel v.b etkinliklerinin düzenlenmesi (Oda temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

MADENCİLİK ÇALIŞMA GRUBU: TMMOB'nin madencilik alanındaki politikalarının geliştirilmesi, bu alana bir bütünlük içinde bakarak gelişen her durumda TMMOB görüşünün oluşturulması ve bu alana yönelik kongre, sempozyum, açikoturum, panel v.b etkinliklerinin düzenlenmesi (İlgili Oda temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

TMMOB RADYOSU KURULMASI ÇALIŞMA GRUBU: TMMOB de yapılan çalışmalar sonunda ortaya çıkan bilgi, belge ve raporların, yine TMMOB'nin yaptığı etkinliklerin en geniş kitleye ulaşmasına yönelik bir TMMOB radyosunun oluşumuna yönelik rapor ve fizibilitenin hazırlanması (İlgili oda temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

LPG ÇALIŞMA GRUBU: 5307 sayılı LPG Piyasası Kanunu'na göre LPG piyasasında görev yapan personele verilecek ülke genelindeki eğitim ve uygulamalarda yeknesaklığın sağlanması ve yaşanacak sorunların hızlıca çözümlenebilmesi (Çevre, Kimya, Makina ve Petrol Mühendisleri Odalarının temsilcilerinden oluşturulacaktır.)

6. ETKİN ÇALIŞMA İÇİN OLUŞACAK BİRİMLERİMİZ:

Her birimin kendine özgü oluşum şekli ve çalışma tarzı Genel Sekreterlikçe düzenlenecektir. Tüm birimlerin çalışmaları ayrı ayrı olmak üzere, her TMMOB Yönetim Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu üyelerinin bilgi ve değerlendirmesine sunulacaktır.

HUKUK BİRİMİ: Meslek alanlarımıza, örgütlülüğümüze, Odalarımıza ve üyelerimize yönelik her türlü yanlış uygulamalara ve yaptırımlara karşı girişimlerde bulunmak üzere ön hazırlıklar yapılması, TMMOB Yönetim Kurulu'na gerekli görülen her konuda açılan ya da açılacak davalar için gereğinin yapılması, Meslek alanlarımız ve örgütlülüğümüze ilişkin TBMM'nde gündeme getirilen/getirilecek

taslak, tasarı ve yasalar ile ilgili ön hazırlıkları oluşturulması, Deprem davalarının takibi, örgütümüzün ve kamuoyunun bilgilendirilmesi.

BASIN-YAYIN-ARŞİV-DOKÜMANTASYON BİRİMİ:

Basın açıklamalarının yazılması ve basın toplantılarının düzenlenmesi, yapılan açıklamaların duyurulması ve yayımlanması; gazete, TV ve internet haberciliği arşivinin ve WEB sayfasının düzenlenmesi, güncel tutulması; Birlik Haberleri ve TMMOB Bülteninin hazırlanması ve yayımlanması; yayımlanacak kitapların hazırlık, basım ve dağıtım işlerinin yapılması, Mevcuttaki tüm belgelerimizin açığa çıkarılması, kullanılabilirliğinin sağlanması, belgelerimize ilişkin geleceğin planlanması.

AB MÜZAKERE SÜRECİNİ İZLEME BİRİMİ:

İlgili Çalışma grubu ile birlikte çalışmak üzere, Türkiye'nin AB üyeliği sürecinde TMMOB'nin "müzakere sürecini mücadele sürecine çevirme" uğraşısında, uzun soluklu bu konunun özellikle müzakere sürecinde kurumsallaşmış bir yapı içinde izlenmesi, sektörel alanlarda 38. dönemde belirlenen Odaların sekreteryahlığında yapılan hazırlıkların ve çalışma sonuçlarının TMMOB üzerinden ilgili yerlere iletilmesi; ortak alanlardaki çalışmaların TMMOB eşgüdümünde Oda temsilcilerinin katkılarıyla yürütülmesi; çağrılı olunan Tarama süreci ve Müzakere görüşmelerine TMMOB ile sekreteryahlığı yürüten Oda ya da ilgili Çalışma Grubu Temsilcisinin birlikte katılmalarının sağlanması; kamuoyunun doğru, hızlı ve sürekli bilgilendirilmesine yönelik her türlü çalışmada bulunulması.

HALKLA İLİŞKİLER BİRİMİ:

TMMOB'nin yaptığı çalışmalarının daha geniş kitlelere ulaşması için yapılan basın açıklamaları, hazırlanan raporların v.b etkinliklerin sunum biçiminin değerlendirilmesi ve bu konuya profesyonelce yaklaşılması.

7. ÖRGÜT İÇİ TOPLANTILARIMIZ:

Dönem içerisinde aşağıda tanımlanan toplantıların yapılması sağlanacak, katılımların tam olmasına özen gösterilecektir. Yönetim Kurulunun bazı toplantıları bölgelerde yapılacaktır.

TMMOB DANIŞMA KURULU: TMMOB Genel Kurulundan sonraki en önemli Birlik Organı olarak düşünülen Danışma Kurulu toplantıları yılda iki kez gerçekleştirilecektir. Danışma Kurulu toplantılarının yanı sıra, gerekli görülen konular üzerine, Bölgesel Danışma Kurulları da dönem içerisinde gerçekleştirilecektir.

TMMOB YÖNETİM KURULU İLE İKK BİLEŞENLERİ: Her İKK ile dönem içerisinde en az bir kere bir araya gelinecektir.

TMMOB YÖNETİM KURULU İLE TMMOB DENETLEME KURULU: Dönem içerisinde TMMOB Yönetim

Kurulu ile TMMOB Denetleme Kurulu asıl ve yedek üyeleri ile birlikte iki kez ortak toplantı düzenlenerek durum değerlendirmeleri yapılacaktır.

TMMOB YÖNETİM KURULU İLE ODALARIN YÖNETİM KURULU BAŞKANLARI: TMMOB Yönetim Kurulu ile Odalarımızın Yönetim Kurulu Başkanları ile birlikte gerekli durumlarda toplanılacaktır. Birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme ilkesinin yaşama geçirilmesinde önemli bir araç olduğu bilinen bu toplantının bilgilendirme ve değerlendirme dışındaki gündemi, katılımcılarla birlikte belirlenecektir.

TMMOB GENEL SEKRETERİ İLE ODA YAZMAN (SEKRETER) ÜYELERİ: Olağanüstü veya gereklilik durumları dışında iki ayda bir kez düzenli toplanması sağlanacaktır.

TMMOB SAYMANI İLE ODA SAYMANLARI: Olağanüstü veya gereklilik durumları dışında iki ayda bir kez düzenli toplanması sağlanacaktır.

TMMOB YÖNETİM KURULU İLE İKK SEKRETERLERİ: Olağanüstü veya gereklilik durumları dışında yılda bir kez toplanması sağlanacaktır. Birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme ilkesinin yaşama geçirilmesinde önemli bir iletişim aracı olduğu bilinen bu toplantının gündemi önceden belirlenecektir.

8. YAYIMLANMASI PLANLANAN KİTAPLAR:

TMMOB ve Bağlı Odaları Çalışma Programları (2006-2008)

TMMOB ve Bağlı Odaları Genel Kurul Sonuç Bildirileri (2006)

TMMOB Yasası, Ana Yönetmeliği, Yönetmelikleri

TMMOB Genel Kurul Tutanakları (Kuruluştan 39. Genel Kurula)

TMMOB Yönetim Kurulu Kararları (Kuruluştan 39. Döneme Kadar)

Mühendislik ve Mimarlık Öyküleri III

Bağımsız Sosyal Bilimciler 2006 değerlendirmesi

Gerçekleştirilecek Etkinliklerin Kitapları

Ayrıca dönem içerisinde gerekli görüldüğü durumlarda başkaca kitapların ve TMMOB raporlarının yayımlanması da gündeme alınabilecektir.

9. TEMSİL EDİLECEĞİMİZ PLATFORMLAR VE KURULUŞLAR:

Dönem içerisinde aşağıda tanımlanan kurum ve kuruluşlarda önceki dönemlerde olduğu gibi bu dönemde de TMMOB temsil edilecektir. Temsil edildiği platform, kurum ve kuruluşlar ile ilişkiler ve mevcut durumlar örgüt içine ve kamuoyuna duyurulacaktır.

Emek Platformu (EP)

Türkiye Sosyal Forumu (TSF)

Mühendislik Dekanları Konseyi (MDK)

Mühendislik Değerlendirme Kurulu (MÜDEK)

Milli Prodüktivite Merkezi (MPM)

Küçük Ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)

Tüketici Konseyi

Reklam Kurulu

Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu (BAĞ-KUR)

Türk Patent Enstitüsü

Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK)

Karayolları Trafik Güvenliği Kurulu

Türk Loydu

Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN)

İnternet Üst Kurulu

İçişleri Bakanlığı Ateşleyici Yeterlilik Belgesi Sınav Komisyonu

Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu

AB-Türkiye Karma İstişare Komitesi

Çimento Müstahsilleri Kalite ve Çevre Kurulu

Başbakanlık Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş ve İşçi Sağlığı Konseyi

Dünya Mühendislik Örgütleri Federasyonu (WFEO)

Mühendislik Eğitimleri için Avrupa Topluluğu (SEFİ)

Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Mühendislik Birlikleri Organizasyonu (COPİSEE)

Avrupa Ulusal Mühendis Örgütleri Federasyonu (FEANİ)

Avrupa Sosyal Forumu (ASF)

10. MALİ DURUM VE KENDİ YERİMİZE YERLEŞME:

Genel Kuruldan geçen bütçe öngördüğümüz çalışmaların yapılabilmesi için gerekli ve yeterli bir bütçedir. Odalarımızın bu bütçenin gerçekleşmesi için gerekeni yapacaklarını biliyoruz. 38. ve 39. dönemde ayrı ayrı TMMOB'ye kazandırılan yerlerin, sorunlarının giderilmesi ve çalışmaların sonlandırılarak, bu dönem içerisinde en olumlu bir açıdan kullanılmaya başlanması önemli hedeflerimizdendir.

14 EKİM'DE ANKARA'DAYIZ

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları 14 Ekim 2006'da Ankara'da, TMMOB mitinginde...

- Ülkemizin tüm varlıkları özel sermaye istismarından kurtararak, toplumsal gönencimizin artırılmasına yönelik ulusal, bölgesel ve kentsel düzeyde planlı ve kamusal bir ekonomi politikası esas alınarak, kamusal kaynaklara dayalı ve istihdamı arttırıcı sanayileşme ve kalkınma hedefine yönelik, özelleştirmelerin durdurulması, özelleştirilen halka ait varlıkların kamulaştırılması ve kamu kuruluşlarının yeniden güçlendirilmesi için,
- Son yıllarda özellikle dışa bağımlılığın arttığı enerji sektöründe, nükleer enerji santralleri ve benzer maceralardan vazgeçilmesi ve ulusal kaynaklara dayalı, planlı bir politika izlenmesi için,
- Hizmet Ticareti Genel Anlaşması ile neredeyse bütün geleneksel kamu hizmeti alanlarının piyasalaştırılarak yabancı sermayenin istilasına açılmasına karşı çıkmak için,
- Eğitimde öğrencileri müşteri olarak gören zihniyetin egemen olmasını sağlamaya yönelik girişimlere ve eğitim hizmetlerini bütünüyle bir pazar haline getirme çalışmalarına karşı durmak için,
- Bütün çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınması için,
- Tutuklu ve hükümlülerin tecridine dayalı hücre (F) tipi cezaevi uygulamalarına son verilmesi, cezaevlerinde insanı yaşam koşullarının hâkim kılınması için,
- Başta düşünce ve örgütlenme özgürlüğü olmak üzere tüm demokratik hak ve özgürlüklerin, sözün özü demokrasinin önündeki engellerin kaldırılması için,
- Ülkemizin doğasının korunması, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesi için,
- Kentsel mekânın, toplumsal yarar ve kullanım değeri ilkesi etrafında üretilmesi-paylaşılması ve doğal-kültürel varlıkların koruma-kullanma dengesi içerisinde yaşatılması için,
- Kadına yönelik şiddeti ve toplumsal hayatın her noktasında cinsiyet ayrımcılığını önlemek için ve tüm emekçi kadınların mücadelelerinin yanında olmak-birlikte mücadele etmek için,
- Tarım arazilerinin yok olmasına, kirlenmesine, genetik tohum ve gıdaların ülkemize sokulmasına, çiftçimizi üretimden, tarlasından koparan işsiz, yoksul bırakan politikalara karşı durmak için,
- Su ve suya bağlı hizmetlerde çevre ve insan esas alınarak suyun mülkiyeti ve hizmetlerinin kamuda kalmasının sağlanması için,
- Ülkemizde başta "Kürt sorunu" olmak üzere tüm sorunların demokratik yöntemlerle çözümü ve barış içinde bir arada yaşamı savunmak için,
- AB müzakere sürecinin ülke çıkarları, çalışanlar, demokratik hak ve özgürlükler yönünden bir mücadele süreci olarak değerlendirilmesi için,
- Kıyı ve orman yağmasına karşı çıkmak için,
- "Madenlerimizin gerçek sahipleri halkımızdır" şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak için,
- Hasankeyf'te uzun bir tarihi süreci yansıtan bir birikimin dağıtılmasına, Bergama'da, Eşme'de, Belek'te sermayenin halkın karşı çıkışına rağmen hukuk dışı yönelimlerine, Fırtına Vadisi'nde, Munzur'da, Sinop'ta, Aloinoi'de doğanın tahribine zemin hazırlayanlara, deprem ve taşkınları kader olarak kabul edip, hızlandırılmış tren kazalarına neden olanlara dur demek için,
- Dünyanın her yerinde işgallere ve saldırılara karşı mazlum halkların yanında olduğumuzu ifade etmek için, savaşa karşı barışı savunmak için,
- TMMOB yasasına gereksiz ve yanlış yapılan müdahaleleri engellemek için,
- Ücretli çalışan üyelerimiz ile emekli üyelerimizin sorunlarını ülke gündemine taşımak; işsiz üyelerimize sahip çıkmak için,
- "Geleceğe uzak olan üzüntüye yakındır" lafından yola çıkarak "gençlik geleceğimizdir" şiarını her zaman her alanda daha güçlü haykırmak ve yaşama geçirmek için,
- Üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede insanca ve barış içinde yaşamak için,
- Emeğe, insanımıza, üyemize, yasama, mesleğimize ve ülkemize sahip çıkmak için,
- Ülkemizdeki ve dünyadaki emek güçleriyle dayanışma içinde, bağımsızlıkçı, eşitlikçi ve özgürlükçü bir Türkiye ve Dünya için,

14 Ekim 2006 günü Ankara'da buluşuyoruz!

Kapitalizmin ve emperyalizmin askeri, ekonomik, politik ve kültürel tüm örgütlerinden bağımsız, "Bir Başka Dünya, Bir Başka Türkiye, Bir Başka Yaşam Mümkün"dür.

TÜRKİYE SOSYAL FORUMU İSTANBUL'DA TOPLANDI

Türkiye Sosyal Forumu İstanbul'da 30 Eylül-1 Ekim 2006 tarihinde toplandı. İki gün süren forum kapsamında 23 seminer ve 16 atölye çalışması gerçekleştirildi. Türkiye'deki sosyal hareketlerin deneyimleri ve çözüm önerilerinin tartışıldığı forumun aktif katılımcıları arasında yer alan TMMOB de 3 seminer ve 2 atölye çalışması gerçekleştirdi.

TSF'nin Darphane-i Amire'de yapılan açılışında TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Hüseyin Yeşil, TSF Koordinasyonu adına KESK MYK Üyesi Sevgi Göyçe, KESK Başkanı İsmail Hakkı Tombul, DİSK Genel Sekreteri Musa Çam ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı konuştular.

TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Hüseyin Yeşil, açılışta yaptığı konuşmada, Türkiye Sosyal Forumu'nun oluşumuyla ilgili bilgi verirken, emek örgütlerinin TSF içindeki rolünün önemine değindi.

Aynı zamanda TSF sözcüsü olan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Soğancı da konuşmasında, sosyal forumların önemini vurguladı. Soğancı'nın açılışta yaptığı konuşma şöyle:

"Onların G8'leri varsa, bizlerin, ezilenlerin, emekçilerin, mağdurların, emek ve meslek örgütlerinin, sosyal hareketlerin de sosyal forumları var. Egemenlerin sermayeyi küreselleştirme politikaları varsa, bizlerin alternatif küreselleşmeyi ortaya koyduğumuz, ezilenlerin mücadelesini küresel düzeyde nasıl birleştirebileceğimizi tartıştığımız sosyal forumlarımız var.

Bizim gücümüz hiç de küçümsenmeye gelmez.

Sosyal forumların gücü sayesinde küresel savaş yalanları tüm çıplaklığıyla teşhir edilebildi. Dünyanın neresinde kime, Bush'un Irak'ta ne işle uğraştığını soralım aynı yanıtı verecektir "Bush Irak'ta petrol peşinde. Bush, Irak'ta küresel hegemonya peşinde. Bush Irak'ta yalan söylüyor" diyecektir.

Dünyanın neresinde kime, "IMF ne iş yapar?" diye soralım aynı yanıtı alacağız. "IMF, Sermayenin özelleştirme, işsizleştirme, sendikasılaştırma politikalarını düzenleyen emek ve demokrasi düşmanı bir kurumdur." yanıtını alacağız. Küresel sermayenin ekonomik ve siyasi-askeri tüm baskı mekanizmaları ve örgütleri, kapitalizmin tarihinde çok sık rastlanmayan bir şekilde Sosyal Forumların çabasıyla teşhir edildi. Politikaları açığa çıkarıldı. Toplantıları bloke edildi.

Burada sizlere Türkiye Sosyal Forumu'nun aktif bir bileşeni olan, TMMOB'nin, bir meslek örgütünün Başkanı sıfatıyla sesleniyorum:

TMMOB; dünyanın, ülkemizin, insanımızın ve üyelerimizin içinde bulunduğu bu günkü koşullarda, bir meslek örgütüne, bir mesleki demokratik kitle örgütüne düşen görevlerin güçlüğü, büyüklüğü ve bunlara karşı sorumluluklarının bilincindedir.

Genel anlamda "Küreselleşme" olarak tanımlanan bu süreçte; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin

çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağmalanması demektir. Uluslararası sermaye, sendikasılaştırma, uluslararası tahkim yoluyla, IMF, Dünya Bankası ve DTÖ baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılma uygulamalarıyla gelişmekte olan ülkelerin geleceğini karartmaktadır.

ABD emperyalizminin 11 Eylül sonrasında dünyayı hegemonyası altına alma hamlesinin parçası olarak Afganistan'ın ve Irak'ın işgali, İran ve Suriye'ye saldırı planları ile ABD'nin himayesinde İsrail'in Filistin'de uyguladığı insanlık dışı saldırı ve izolasyonu, ABD'nin, Ortadoğu'daki hakimiyetini arttırdığı ve Ortadoğu'yu yeniden şekillendirmeye çalıştığı açıktır. Bölgemizde uzun yıllar içerisinde yaşanan ve son dönemde ABD tarafından giderek yoğunlaştırılan çatışma ve gerilimlerin nedeni, ne Ortadoğu'da demokrasinin geliştirilmesi, ne kitle imha silahlarının varlığı ne de terörist faaliyetlerin engellenmesidir. Esas neden, Ortadoğu'nun, dünyadaki enerji kaynaklarının önemli bir bölümüne sahip olması ve bu kaynakların ABD tarafından ele geçirilme çabasıdır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz

boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik programlar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir. Hizmet Ticareti Genel Antlaşması (GATS) ile genel olarak bütün kamusal hizmet alanları piyasalaştırılarak, hükümetlerin verdiği sınırsız taahhütlerle ülkemiz yabancı sermayenin istilasına açılmaktadır.

Bu tespitlerle; önümüzdeki dönem de gerek meslektaşlarımız açısından gerekse halkımız açısından yoksulluğun arttığı, işsizliğin arttığı bir dönem olacaktır. Bu sözden hareketle TMMOB, "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz" diyerek emek ve demokrasi güçleri ile birlikte mücadelesini bu dönemde de sürdürmeye devam edecektir.

Bu dönemde de, TMMOB, geçmişte olduğu gibi taraf olacaktır. TMMOB, bu toplumu kim çatışma ortamına sürüklüyorsa; kim şiddet ve baskı politikalarında ısrar ediyorsa; kim çok kimlikli, çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınıyorsa; kim iç ve dış politikada gerilim yaratmaktan medet umuyorsa; kim demokratikleşmeyi AB ile pazarlık sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik yöntemlerle engelliyorsa onlara karşı taraf olacaktır. TMMOB, kim karşısındakinin kimliğine, kültürüne, inancına saygı gösteriyorsa; kim "Kürt Sorunu" dâhil, ülkenin sorunlarına özgürlük ve demokrasi zemininde çözüm arıyorsa onlardan yana taraf olacaktır.

Toplumsal muhalefetin içinde yer alan TMMOB, bugün de dünyada ve ülkemizde yaşananlara seyirci kalmayarak, karanlığa karşı aydınlığı, savaşa karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, şiddete karşı kardeşliği, sömürüye karşı emeği savunmaya, başka bir Türkiye ve başka bir dünya mücadelesinde onurlu ve dik yürüyüşünü sürdürmeye devam edecektir.

TMMOB, korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan temel

hak ve özgürlüklere sahip çıkacak ve emek ve demokrasi güçleri ile birlikte omuz omuza durmaya devam edecektir.

**BAŞKA BİR DÜNYA MÜMKÜNDÜR!
BAŞKA BİR TÜRKİYE MÜMKÜNDÜR!
BAŞKA BİR YAŞAM MÜMKÜNDÜR!
GELİN MÜCADELEYİ KÜRESELLEŞTİRELİM!
GELİN UMUDU KÜRESELLEŞTİRELİM!...**

Darphane-i Amire'deki açılıştan sonra forum katılımcıları ellerinde pankartlarla Sultanahmet'teki Alman Çeşmesi'ne doğru yürüyerek burada bir basın açıklaması yaptı. TSF adına basın açıklamasını TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı okudu.

Değerli basın emekçileri, Değerli dostlar,

AKP hükümeti Lübnan'a "Barış Gücü" maskesiyle asker gönderiyor. İsrail'i korumak, İsrail ve ABD'nin çıkarlarını garanti altına almak için Türkiye'nin Lübnan'a asker göndermesi, tek kelimeyle yüz kızartıcı bir suçtur.

AKP milletvekillerinin bu halk iradesini görmezden gelmeleri, Türkiye'yi bir kan gölünün ortasına sürüklüyor.

İsrail'in, ABD'den aldığı destekle geçtiğimiz ay Lübnan'ı bombalaması ve 1500 kişiyi öldürmesinin üzerinden bir ay geçmedi. Önce, İsrail'den bu cinayetlerin, bu sivil ölümlerinin hesabını sormak gerekir.

Biz, Türkiye'deki savaş karşıtları, AKP hükümetinin peşini bir an bile bırakmayacağız. Gözümüz üzerlerinde olacak, gözümüz, kulağımız, kalbimiz Lübnan'da olmaya devam edecek.

Değerli arkadaşlar,

Bugün, küresel savaş karşıtı haftanın son günü. Bugün aynı zamanda, Türkiye Sosyal Forumu'nun da ilk büyük buluşmasının gerçekleştiği gün.

Bir haftadır, dünyanın çeşitli ülkelerinde gösteriler, toplantılar gerçekleşiyor. Bütün bu gösterilerin hedefi, kuşkusuz ki, ABD emperyalizmi. Bush ve ekibinin dünya ve Ortadoğu politikaları.

Irak'ta son iki ayda ölen insan sayısı 6 bin'den fazla. Irak'ta ABD işgalinin başladığı üç yılda 120 binden fazla Iraklı öldürüldü.

Afganistan'da işgalciler, son dört ayda 1600 sivil Afganlıyı öldürdü.

Bush ve ekibi, şimdi de utanmazlığın sınırlarını zorlayarak, İran'a saldırmaktan söz ediyor. Hiçbir hesap vermeden, sanki Ortadoğu'yu kan gölüne çevirmemişler gibi, sanki dünyanın en büyük terör eylemini Ortadoğu'da 2001 yılından beri gerçekleştirenler Bush ve ekibi değilmiş gibi, şimdi de İran'a saldıracıklarını söylüyorlar.

Değerli arkadaşlar,

Savaş yalanlarının bu kadar bol keseden uydurulduğunu hiçbir zaman duymadık.

ABD'nin İran'a saldırma olasılığı, yeni bir insanlık suçunun, yeni savaş suçlarının işlenmesi için, kendilerini evreninin efendisi sananların düğmece bastığını gösteriyor. Ama bu işgalciler, bu ellerine Ortadoğu halklarının kanı bulaşmış olan insanlar, bir şeyi görmezden geliyorlar:

Yeniliyorlar... görmezden gelseler de yeniliyorlar.

Rezil oluyorlar... duymazdan gelseler de rezil oluyorlar.

Politikaları iflas ediyor. Farkında değilmiş gibi davranırlar da politikaları iflas ediyor.

ABD ve NATO Afganistan'da zor durumda. NATO komutanlığı savaştaki yeni askerler istedi ama kimse bu isteğe yanaşmadı.

İsrail Lübnan halkının direnişi karşısında duraklamak zorunda kaldı.

Irak'ta ölen ABD askeri sayısı 3 bine yaklaştı. Irak'ta işgale komuta eden generaller, durumun Vietnam'daki kadar kötü olduğunu söylüyorlar.

Dünyadaki tüm savaş karşıtlarının omzunda bugün daha büyük bir sorumluluk var. Irak'ta yaşananları, Lübnan'da yaşananları, Afganistan'da yaşananları bir an bile unutmadan, ABD'nin yeni saldırganlıklarına karşı daha kararlı, daha güçlü, daha kitlesel bir mücadele sürdürmeliyiz.

Unutmayalım: sesimizi işgalcilere direnen halklar duyuyor.

Sesimizi tüm dünyanın savaş karşıtları duyuyor.

Daha güçlü haykırarak, sesimizi bir kez daha tüm dünyaya duyurmanın zamanıdır:

“KATİL ABD ORTADOĞU'DAN DEFOL”

“YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ”

“KAHROLSUN EMPERYALİZM”

TMMOB, TSF'DE 3 SEMİNER, 2 ATÖLYE ÇALIŞMASI GERÇEKLEŞTİRDİ

yönettiği seminare, HKMO İstanbul Şube Başkanı Mehmet Ali Candaş, HKMO Eski Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Ülkü, CHP Balıkesir Milletvekili Orhan Sür ve Yıldız Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hülya Demir konuşmacı olarak katıldılar.

30 Eylül'de TMMOB tarafından düzenlenen üçüncü seminer ise “AB Uyum Sürecinde Gıda ve Tarım Politikaları” üzerineydi. ÖDP Genel Başkan Yardımcısı Alper Taş'ın moderatörlüğünü üstlendiği seminerde, Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Gökhan Günaydın, Gıda Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Ümran Uygun ve Çiftçi Sendikaları'ndan Abdullah Aysu konuşmacı olarak yer aldılar.

Forum'un ikinci gününde İstanbul Tabip Odası'nda TMMOB tarafından düzenlenen iki atölye çalışması gerçekleştirildi. “Sanayileşme Politikaları” atölyesinde Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz ve TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi Yavuz Bayülgen konuştu.

“Türkiye'de Maden Kazaları ve Madenlerde İş Sağlığı ve Güvenliği” konulu atölye çalışmasında da Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi H. Can Doğan konuşmacı olarak yer aldı.

TMMOB'nin düzenleyicileri arasında yer aldığı ilk etkinlik olan “Türkiye'de Enerji Sorunları, Nükleer Enerji ve Küresel Isınma” konulu seminer, 30 Eylül 2006 Cumartesi günü Darphane-i Amire'de gerçekleştirildi. TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Hüseyin Yeşil'in moderatörlüğünü yaptığı seminerde, Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, Maden Mühendisleri Odası Üyesi Ekrem Yüce, Küresel Eylem Grubu'ndan Özgür Gürbüz ve BEKSAV'dan Serap Kervancı konuşmacı olarak yer aldılar.

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası'nın düzenlediği “Toprak İnsan İlişkileri ve Yabancılar Toprak Satışı” konulu seminer ise Türkiye Gazeteciler Cemiyeti salonunda gerçekleştirildi. HKMO Yönetim Kurulu Başkanı A. Fahri Özten'in

TMMOB DANIŞMA KURULU TOPLANTISI YAPILDI

TMMOB 39. Dönem I. Danışma Kurulu toplantısı 16 Eylül 2006 Cumartesi günü Ankara'da yapıldı. Toplantıya 267 kişi katıldı. Katılımcıların TMMOB'nin 39. Dönem çalışmalarıyla ilgili önerilerini dile getirdikleri toplantıda, 14 Ekim mitingine ilişkin hazırlıklar da ele alındı.

Danışma Kurulu toplantısının açılışında bir konuşma yapan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, "TMMOB, odalar varsa var, odalar şubeler varsa var, İKK'lar yüzünü halka dönerse var" diyerek TMMOB örgütlülüğünün önemini vurguladı.

Soğancı, 39. Dönemde yapılacak çalışmalara ilişkin de bilgi verdi. Güç görevlerin güçlü örgütlenmelerle yerine getirilebileceğini belirten Soğancı, "Savaşa karşı barışı, sömürüye karşı emeği, linç kültürüne karşı kardeşliği, eşitsizliğe karşı adaleti savunmaya devam edeceğiz. Meslek alanlarımız üzerinden siyaset yapacağız, örgütümüzü geliştirmeye çalışacağız, oda-üye bağlantısını geliştireceğiz. Emeğe, insanımıza, üyemize, yaşama, mesleğimize, ülkemize sahip çıkacağız" şeklinde konuştu.

Soğancı'nın konuşmasından sonra Danışma Kurulu üyeleri söz alarak, önümüzdeki dönem çalışmalarına ilişkin görüş ve önerilerini aktardılar.

Danışma Kurulu toplantısında sırasıyla, Ali Ekber Çakar (Makina MO), Kaya Güvenç (TMMOB 37. Dönem Başkanı), Taylan Yılmaz (Gıda MO), Ahmet Gülsoy (İnşaat MO), Şevket Gökdemir (Yüksek Onur Kurulu), Erhan İçöz (Jeofizik MO), Kamil Okyay Sındır (İzmir İKK), Tevfik Peker (Ma-

kine MO), Uğur Gönülalan (Jeofizik MO), Ali Fahri Öztan (Harita ve Kad. MO), Ertuğrul Ünlütürk (Çevre MO), Ali Olgun (İnşaat MO-Adana), Nural Özcan (Samsun İKK), Emre Madran (Mimarlar O.), Erhan Kutlu (Makina MO), Dündar Şaylan (Jeoloji MO), Dinçer Mete (Makina MO), Emin Koramaz (Makina MO), Hasan Küçük (Kimya MO), Nedret Yayla (Makina MO), Mehmet Sevmiş (Hakkari İKK), Cengiz Gülebay (Makina MO), Sumruhan Akcan (İç Mimarlar O.), Kazım Umdular (Makina MO-İzmir), Semih Oktay (Diyarbakır İKK), Hüseyin Atıcı (Adana İKK), Makina MO. üyesi Oğuz Türkyılmaz ve Yönetim Kurulu II. Başkanı Hüseyin Yeşil söz aldılar.

TMMOB 39. DÖNEM I. DANIŞMA KURULUNA KATILIM LİSTESİ (16 Eylül 2006)	
	KATILIM SAYISI
TMMOB Yönetim Kurulu	14
TMMOB Yüksek Onur Kurulu	4
TMMOB Denetleme Kurulu	3
TMMOB Genel Sekreterlik	5
Çevre Mühendisleri Odası	9
Elektrik Mühendisleri Odası	16
Fizik Mühendisleri Odası	1
Gemi Mühendisleri Odası	-
Gemi Makina İşletme Mühendisleri Odası	2
Gıda Mühendisleri Odası	14
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası	7
İç Mimarlar Odası	7
İnşaat Mühendisleri Odası	33
Jeofizik Mühendisleri Odası	10
Jeoloji Mühendisleri Odası	11
Kimya Mühendisleri Odası	13
Maden Mühendisleri Odası	3
Makina Mühendisleri Odası	71
Metalurji Mühendisleri Odası	2
Meteoroloji Mühendisleri Odası	-
Mimarlar Odası	10
Orman Mühendisleri Odası	-
Petrol Mühendisleri Odası	1
Pezyaj Mimarları Odası	3
Şehir Plancıları Odası	5
Tekstil Mühendisleri Odası	2
Ziraat Mühendisleri Odası	3
İl Koordinasyon Kurulu Sekreterleri	18
TOPLAM	267

BAYINDIRLIK BAKANLIĞI'NA, YABANCI ÜLKE VATANDAŞI MÜHENDİSLERLE İLGİLİ YAZI YOLLANDI

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın Bayındırlık Bakanlığı'ndan istediği, Bakanlığın da TMMOB'den görüş sorduğu "ABD'nin ikili taviz talebinde enerji hizmetlerine ilişkin olarak CPC "8675 Related scientific and technical consulting services" alt sektöründe taahhüt üstlenilmesi ile bilgisayar ve ilgili hizmetlerde, yabancı bilgisayar mühendislerinin sınır ötesi hizmet sunum şekli kapsamında hizmet sunabilmeleri için Türk Mühendis ve Mimarlar Odası'na üye olmaları gerektiğine dair dipnotun, söz konusu şartın yerine getirilmesinin uygulamada zor olması nedeni ile kaldırılmasına" yönelik talebe yanıt verildi.

04.08.2006

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI

Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü

ANKARA

İlgi: B.09.0.TAU 0.76.00.06 /1466-5489 sayı ve 01.08.2006 tarihli, Müteahhitlik Hizmetleri, Enerji Hizmetleri, Mimarlık ve Mühendislik Hizmetleri, Bilgisayar ve İlgili Hizmetler konulu yazınız

İlgi yazı ile Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın 17.07.2006 tarih ve B.02.1.HM.0.BAK.07.01/GATS-38315 sayılı yazısı ve ekleri tarafımıza gönderilerek anılan sektörlerle ilişkin söz konusu taleplerin mevcut mevzuatımız çerçevesinde yerine getirilip getirilemeyeceği hakkında görüş ve önerilerimizin bildirilmesi istenmektedir.

Söz konusu talepler 6235 sayılı TMMOB Yasası ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'a aykırıdır.

Öncelikle 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un 1. maddesinde,

"Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde mühendislik ve mimarlık unvan ve salahiyeti ile sanat icra etmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesikalardan birini haiz olmaları şarttır:

a. Mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar;

b. Programlarının yüksek mühendis veya mimar mektepleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfiakan verilecek ruhsatnameler;

c. Türk Teknik Okulu mühendis kısmı ile programlarının buna muadil olduğu kabul edilen memleket dahilindeki diğer mühendis veya mimar mekteplerinden verilen diplomalar;

Programlarının Türk Teknik Okulu Mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar mektebinden diploma almış olanlara usulüne tevfiakan verilecek ruhsatnameler."

hükmü yer almaktadır.

Buna göre, yabancı üniversitelerden mühendis veya mimar unvanıyla diploma almış olanların Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde bu unvanlarını kullanabilmeleri için, tamamlamış oldukları öğretim programının, ülkemiz üniversitelerinden verilenlerle denk olduğunun kabulü gerekmektedir. Akademik yeterlilik şartı olan bu denkliği tespit etme görevi ise, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 7. maddesinin p bendine göre, Yükseköğretim Kurulu'na verilmiştir.

Diğer yandan, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 33. maddesinin birinci fıkrasında;

"Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler."

denilmiştir.

Akademik yeterliliğini ispat eden yabancı mühendis ve mimarların Türkiye'de çalışabilmelerine yönelik düzenleme ise, anılan kanunun 34, 35, 36 ve 38. maddelerde yapılmıştır. Buna göre, 34 ve 35. maddeler kapsamında Türkiye'ye iş yapmak üzere

gelen yabancı meslek mensuplarının ülkemizde bir aydan fazla kalmaları halinde, 36. madde gereği ilgili odaya geçici üye olmaları zorunlu tutulmuştur.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri, ülkemiz vatandaşı ya da yabancı ülke vatandaşı mühendis ayrımı yapılmaksızın, Türkiye'de faaliyet gösterecek olan bütün meslek mensuplarına eşit şekilde uygulanmaktadır. Bu şartları yerine getirmeyenler belirtilen hizmeti sunamayacağı gibi, bu kurallar kamu düzenine ilişkindir. Meslek mensuplarından bir kısmına bu kuralların uygulanmaması, hem eşitsizlik ve haksız rekabet yaratacağı gibi, hem de Anayasa'nın 135. maddesinde yer alan kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Birliğimize verilen kamusal görevler zaafa uğrayacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde mesleki faaliyette bulunmak, teknolojinin bugün ulaştığı boyutlar düşünüldüğünde, yalnızca meslek mensubunun ülkeye gelerek çalışması şeklinde yorumlanamaz. Sınır ötesi hizmet sunumlarında (Mode 1) da, esasen ülkemiz içerisinde bir mühendislik faaliyeti yapılması söz konusudur. Bir meslek mensubunun ülkemize yönelik hizmeti yurt dışında dahi üretmesi, meslek kurallarına ve yükümlülüklerine uymasını zorunlu kılacaktır. İster yurt dışında hazırlansın ister yurt içinde özellikle imza sorumluluğu alınan yazılım programlarının mesleki ve kurumsal kabulü açısından bu şart önem kazanmaktadır. Dipnotun kaldırılması durumunda, sunulan hizmetin mesleki sorumluluğunda boşluk olacağı bilinmelidir. Ayrıca bu konuda hukuki düzenleme çalışmalarını devam etmekte olup, ileride mesleki düzenlemenin yapılması ve dipnotun kaldırılması durumunda taahhüt

listesine yeni ekleme yapılamayacağı için sıkıntı doğacağı da düşünülmektedir.

Tüm mühendislik ve mimarlık alanlarında olduğu gibi, bilgisayar mühendisliği alanında da çeşitli kısıtlar ve yükümlülükler bulunması ve ileride yeni hukuki düzenlemelerin yapılması doğaldır. Bu nedenle, ilgi yazıda belirtilen dipnotun korunması mesleki faaliyet açısından gerekli bulunmaktadır.

İlgi yazı eklerinde belirtildiği gibi, yabancı ülke vatandaşı mühendislerin Birliğimize bağlı odalara üyeliklerinin uygulamada zor olması da söz konusu değildir. Ülkemiz vatandaşı mühendis ve mimar da, aynı şartı yerine getirerek ülke içerisinde hizmet sunmaktadır. Yabancı ülke vatandaşı mühendis ve mimarlar çalışma izin belgesini almakta, bu aşamadan sonra bir ay içerisinde ilgili meslek odasına üye olmaktadır. Odaya üyelik sürecinin, ilgililerin yerine getiremeyecekleri ya da

zorlanacakları herhangi bir yükümlülük içermemesi yanında, hizmet ticaretini engelleyici veya sınırlandırıcı bir yönü de bulunmamaktadır. Meslek odasına kayıtlı pek çok yabancı ülke vatandaşı mühendis olması nedeniyle bunun yerine getirilemeyen bir şart olmadığı düşünülmektedir. Yabancı ülke vatandaşı mühendislerin Odalara üye olurken ödeyecekleri aidat miktarındaki farklılık ya da oda organlarına seçilememesi gibi kısıtlar bulunması nedeniyle de, yapılacak taahhütlerde bu mevzuata bir dipnotla atıfta bulunulmasının gerekli olduğu düşüncesindeyiz.

Ülkemizde yürürlükte olan hukuki mevzuata aykırı olması yanında, mühendislik ve mimarlık mesleğinin gelişmesi ile genel menfaatlerine zarar verecek nitelikteki önerinin kabul edilmeyerek, ülkemiz adına taahhütte bulunulması gerekmektedir. Türkiye’de iş yapacak meslek mensuplarının Birliğimiz ve bağlı

odaların bütün kurallarına uymaları gerektiği önemle vurgulanmalıdır.

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması kapsamında taahhüt üstlenmenin ülkemize zaten pek çok sıkıntı getirmektedir. Bunun da ötesinde, yapılan anlaşmalarda yabancı ülke vatandaşı meslek mensuplarına ülkemiz vatandaşlarından daha ayrıcalıklı hakların ülke içi mühendislik hizmetlerinde dahi tanınması, meslek alanımızı dejeneredecek ve bir uluslar arası anlaşmadan aleyhimize olabilecek bütün sonuçların gerçekleşmesine yol açacaktır ve kamu yararı ilkesi zarar görecektir.

Bu çerçevede; Amerika Birleşik Devletleri’nin ülkemizden talebi olan Mode 1 deki ilgili Meslek odasına üyeliğin kaldırılması istemi uygun bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla.

Hakan Genç

Genel Sekreter Vekili Y.

BAKANLIĞIN TMMOB'DEN TALEBİ

T.C.

BAYINDIRLIK VE İSKAN
BAKANLIĞI

Teknik Araştırma ve Uygulama Genel
Müdürlüğü

Sayı : B.09.0.TAU.0.76.00.06- 1466
- 5489 UK-DTÖ

Konu : Müteahhitlik Hizmetleri, Enerji
Hizmetleri, Mimarlık ve Mühendislik
Hizmetleri, Bilgisayar ve İlgili
Hizmetler

1 AĞUSTOS 2006

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR
ODALARI BİRLİĞİNE

(Atatürk Bulvarı No:131 Kat:9
Bakanlıklar 06640 ANKARA)

İlgi : Başbakanlık Hazine
Müsteşarlığının 17.07.2006 tarih ve
B.02.1.HM.0.BAK.07.01/GATS-38315
sayılı yazısı.

İlgi yazı ve ekleri ile Dünya Ticaret
Örgütü (DTÖ)’nde devam etmekte
olan hizmet ticareti müzakereleri
kapsamında, 28 Haziran 2006 tarihinde

Amerika Birleşik devletleri (ABD)’nin çeşitli hizmet sektörlerine ilişkin ülkemize yönelik ikili taviz talebinde, müteahhitlik hizmetleri ile ilgili olarak CPC “511 Pre-erection work at construction sites”, “515 Special trade construction work” ve “518 renting services related to equipment for construction or demolition of buildings or civil engineering works with operatör” alt sektörlerinde, mimarlık ve mühendislik hizmetleri ile ilgili olarak CPC “8673 Integrated engineering services” alt sektöründe taahhüt üstlenilmesi istenildiği belirtilmektedir.

İlgi yazıda ayrıca, ADB’nin ikili taviz talebinde enerji hizmetlerine ilişkin olarak CPC “8675 Related scientific and technical consulting services” alt sektöründe taahhüt üstlenilmesi ile bilgisayar ve ilgili hizmetlerde, yabancı bilgisayar mühendislerinin sınır ötesi hizmet sunum şekli kapsamında hizmet sunabilmeleri için Türk Mühendis ve Mimarlar Odası’na üye olmaları gerektiğine dair dipnotun, söz konusu

şartın yerine getirilmesinin uygulamada zor olması nedeni ile kaldırılmasının istenildiği bildirilmektedir.

Bu çerçevede, yazımız ekinde yer alan, anılan sektörlerle ilişkin söz konusu taleplerin mevcut mevzuatımız çerçevesinde yerine getirilip getirilemeyeceği ile ülkemiz taahhüt listesinin bilgisayar ve ilgili hizmetlere ilişkin bölümündeki hususlara ilişkin görüş ve önerilerinizin 03 Ağustos 2006 tarihine kadar Bakanlığımıza bildirilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Köksal AKTEPE

Bakan a.

Genel Müdür Yardımcısı

EKLER:

1 - İlgi yazı ve ekleri (3 sayfa)

DAĞITIM:

- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine (TMMOB),

- TMMOB - Elektrik Mühendisleri Odası Başkanlığına.

T.C.

BAŞBAKANLIK

Hazine Müsteşarlığı

SAYI :B.02.1.HM.0.BAK.07.01/GATS

KONU: Müteahhitlik Hizmetleri, Enerji Hizmetleri, Mimarlık ve Mühendislik Hizmetleri,

Bilgisayar ve İlgili Hizmetler

17.01.06*38315

İVEDİ/SÜRELİ

BAYINDIRLIK VE İSKAN
BAKANLIĞINA

(Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü

Yatırım Projeleri ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı)

Dünya Ticaret Örgütünde (DTÖ) devam etmekte olan hizmet ticareti müzakereleri kapsamında, 28 Haziran 2006 tarihinde Müsteşarlığımıza iletilen ve ilişikte bir örneği gönderilen Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nin çeşitli hizmet sektörlerine ilişkin ülkemize yönelik ikili taviz talebinde, müteahhitlik hizmetleri ile ilgili olarak CPC "511 Pre-erection work at construction sites", "515

Special trade constuction work" ve "518 Renting services related to equipment for construction or demolition of buildings or civil engineering works with operatör" alt sektörlerinde, mimarlık ve mühendislik hizmetleri ile ilgili olarak ise CPC "8673 Integrated engineering services" alt sektöründe taahhüt üstlenilmesi istenilmektedir.

ABD'nin ikili taviz talebinde ayrıca, enerji hizmetlerine ilişkin olarak CPC "8675 Related scientific and technical consulting services" alt sektöründe taahhüt üstlenilmesi ile bilgisayar ve ilgili hizmetlerde, yabancı bilgisayar mühendislerinin sınır ötesi hizmet sunum şekli kapsamında hizmet sunabilmeleri için Türk Mühendis ve Mimarlar üdasına geçici üye olmaları gerektiğine dair dipnotun, söz konusu şartın yerine getirilmesinin uygulamada zor olması nedeniyle, kaldırılması istenilmektedir.

Bilindiği üzere, 13-18 Aralık 2005 tarihlerinde Hong Kong'da gerçekleşen VI. Bakanlar Konferansına ilişkin olarak yayımlanan bildiriye, DTÖ'de devam etmekte olan hizmet ticareti

müzakereleri kapsamında üye ülkeler tarafından hazırlanacak gözden geçirilmiş ikinci tekliflerin, 31 Temmuz 2006 tarihi itibarıyla DTÖ'ye sunulmaya başlanması öngörülmekte olup, ülkemizin ikinci gözden geçirilmiş teklifi hazırlık çalışmaları da bu çerçevede Müsteşarlığımız koordinasyonunda yürütülmektedir.

Bilgileri ile ülkemizin gözden geçirilmiş teklifi hazırlık çalışmalarında da kullanılmak üzere, ABD'nin anılan sektörlerle ilişkin söz konusu taleplerinin mevcut mevzuatımız çerçevesinde yerine getirilip getirilemeyeceği ile ülkemiz taahhüt listesinin bilgisayar ve ilgili hizmetlere ilişkin bölümünde sınır ötesi hizmet sunum şekline yönelik olarak yer alan bahsekonu dipnotun uygulanabilirliğinin olup olmadığına ilişkin görüşlerinizin, en geç 4 Ağustos 2006 tarihine kadar Müsteşarlığımıza bildirilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Mehmet AÇIKEL
Müsteşar a.
Genel Müdür

BOAB YERLEŞKESİ TEMEL ATMA TÖRENİ YAPILDI

Bursa Akademik Odalar Birliği Yerleşkesi Temel Atma Töreni 22 Ağustos 2006 da yapıldı. TMMOB Bursa İl Koodinasyon Kurulu'nun da içinde yer aldığı Bursa Akademik Odalar Birliği tarafından kurulan ve TMMOB Yönetim Kurulu tarafından alınan kararla Bursa'da yer alan Oda birimlerinin de içinde yer aldığı S.S. Aka-

demik Odalar Sarayı Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi binası temel atma töreninde TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı da konuşma yaptı.

Temel atma törenine Alaeddin Aras (TMMOB), Gökhan Günaydın (ZMO Başkanı), Kemal Ulusaler (EMO Başkanı), Bülent

Duna (MO Başkanı), Ahmet Göksoy (İMO Sekereteri), Züber Akgöl (İMO Saymanı), Ahmet Eniş (MMO Saymanı), Fatih Taşdoğan (ZMO Yazmanı) ile Kocaeli, İstanbul ve Bursa birimlerinin başkan ve yöneticileri de katıldı.

İnşaat taban alanı 6773 m2 ve toplam alanı 30.550 m2 olan 6 katlı bina birleşik 4 bloktan oluşuyor. 16 meslek odasının yeri olacak binada ayrıca, oditoryum, fuaye, toplantı salonları ve iki kat otopark bulunacak. Binanın kaba inşaatının 2006 yılı sonuna yetiştirilmesi hedeflenmiştir.

ANKARA'DA ULAŞIM ZAMLARI PROTESTO EDİLDİ

Disk Ankara Bölge Temsilciliği, KESK Ankara Şubeler Platformu, TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu, TTB Ankara Tabip Odası tarafından ortaklaşa düzenlenen etkinlikte kent içi ulaşım hizmetlerine yapılan zam nedeniyle 2 Ağustos 2006 tarihinde Ankara Büyükşehir Belediyesi protesto edildi. Etkinliğe TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı da katıldı.

Etkinlikte yapılan basın açıklamasında şunlar söylendi:

Küreselleşen sermayenin ülkemizdeki işbirlikçileri eliyle uyguladıkları ekonomi politikaları sonucu her türlü kamusal hizmet artık vatandaşlarca kullanılamaz ve ulaşılamaz hale gelmiştir. Dünyada, özellikle Ortadoğu da geliştirilen savaş ortamıyla, çocuk, kadın, genç yaşlı demeden insanlar öldürülüyor. Ülkelerin kaynakları egemenlerce her geçen gün rant alanına dönüştürülerek yağmalanıyor. Faturası ise dolaylı-dolaysız vergilerin yüksek oranları ve kamusal hizmetlere, temel ihtiyaç maddelerine sürekli yapılan zamlarla biz emekçilere, yoksullara, dar gelirliyle çıkarılıyor. Aynı mantık genelde AKP Hükümeti, Ankara yerelinde ise Büyük Şehir Belediye Başkanı Melih Gökçek tarafından uygulanan son zamlarla açığa çıkmıştır. Belediye seçimlerinde mangalda kül bırakmayan Melih Gökçek Ankara Türkiye'nin en ucuz kenti olacak sözünü tüm diğer sözleri gibi hiç hatırlamamaktadır, hatta bilerek unutmuştur. Su, kanalizasyon, doğal gaz, yol, toplu taşımacılık ve birçok alanda yapılan zamlarla Ankara'da yaşam tam bir kâbusa dönüşmüştür.

Melih Gökçek'in 12 yıldır hüküm sürdüğü yerel yönetim anlayışı Ankara'da yaşamı kaosa çevirmiştir. Belediye asli görevleri dışındaki alanlara yoğunlaşp yatırımlar yapmaya başlamıştır. Çevre illerde bile yarı fiyatına mal edilen ön ödeme sayaçlar Ankara'da 300.-YTL'den satılıyor. Şenlik adı altında düzenlenen Havai Fişek gösterileri, pop sanatçılara verdirilen konserlerin finansmanı nereden karşılanmaktadır? Büyük Şehir Belediyesinde Uzman kadrolar tasfiye edilip, kadrosu dışında çalıştırılan ve taşeron firma personeli eliyle yürütülen hizmetler, sitelerde, Etimesgut-Güvercinlikte ana su borularının patlamasına ve milyonlarca metreküp işlenmiş suyun heba olmasına, diğer yandan vatandaşın malına ve canına zarar gelmesine sebep olmuştur. Eskişehir yolu güzergahına metroyu uygun bulmayan da yaptığı yolu yıkıp bugün metro inşaatını sürdüren de aynı belediye başkanı ve belediye meclisidir. Bu kararı vermelerine neden olan düşüncenin ve anlayışın ne olduğunu bizler çok iyi biliyoruz. Buna benzer bir şekilde bir çok çevre yolu defalarca yıkılıp, yeniden yapıldı. Trilyonlar moloz yığınlarına dönüştürülerek, çöplüğe döküldü.

Bir yandan şehir merkezinde belediye eliyle organize edilen şatafatlı şenlikler sürerken, diğer yandan aldığı asgari ücretin %25'ini yola vererek işine ulaşmaya çalışan kent yoksulları bu şatafatın hesabını er geç Melih Gökçek'ten soracaktır. Bugün asgari ücretle yaşayan bir işçi aldığı 380.-YTL'nin 78.-YTL'sini işe gidip gelmeye harcamaktadır. Belediye hizmetleri

bu anlayışla verilmeye devam edildiği takdirde yani kâra, paraya ve ranta dayandırıldığı takdirde insanlar bırakın işe gidip gelmeyi, evlerinden çıkamaz hale gelecektir. Birçok haksız uygulamanın bedelini Ankara halkına ödetmekten çekinmeyen Büyükşehir Belediye Başkanı ve Meclis Üyelerinin yaptığı %8-10 arasındaki toplu taşıma zamları haksız, insafsız ve gereksizdir.

IMF direktifleri doğrultusunda rakam oyunlarıyla halkı yanıltan AKP Hükümetince 2006 yılı için öngörülen enflasyonun %10'un altında olacağı varsayımıyla yapılan yıllık %5 ücret artışlarıyla memurlar, işçiler, emekliler açlığa ve yoksulluğa mahkum edilmiştir. Şu anda işçilerin, memurların ve emeklilerin hükümetten akaryakıt, doğalgaz ve diğer mal ve hizmetlere yaptığı seri zamlar sonucu %15'in üzerinde alacağı bulunmaktadır. Ücretler enflasyon karşısında son 3 ayda yıllık olarak verilen artışın kat be kat üzerinde erimştir. Ankara halkı yaşamını sürdüremez haldeyken toplu taşımaya yapılan bu artışlar AKP iktidarının tüm halka uyguladığı IMF politikalarının bir uzantısı niteliğindedir.

Bugün Ankara'da EGO, 4.5 Milyon Ankaralıya 1185 otobüsle hizmet vermektedir. Yani 3797 kişiye bir belediye otobüsü düşmektedir. Kaldı ki hatlara sayıca az, süre olarak aralıklarla gönderilen otobüsler nedeniyle otobüs yolculuğu işkenceye ve eziyete dönüşmüştür. Verilen toplu taşımacılık hizmetlerinin kalitesizliği ve yetersizliği nedeniyle burada zam değil indirim yapılması gerekmektedir.

Tüm bu gerçekler ışığında yapılan son toplu taşıma zammının geri çekilmesini ve Ankaralıların sırtındaki belediye hizmetlerinin ağır yükünün kaldırılmasını istiyoruz. Su, kanalizasyon, doğalgaz, toplu taşıma hizmetlerindeki ücretlendirmelerin ilgili meslek odaları, sendikalar ve demokratik kitle örgütlerinin bir araya geldiği platformlarda alınan kararlara uygun olarak belirlenmesini istiyoruz. Ankara kimsenin keyfi olarak, ben yaptım oldu mantığıyla yollarına zincir gerdiği, metro alt geçidinden geçme zorunluluğu getirdiği, sola dönüşleri yasakladığı, aynı cadde üzerinde 3-4 üst geçit yaptığı, yargı kararlarına rağmen açılmaması gereken köprüleri açtığı sahipsiz bir kent değildir.

Buradan Ankara halkını, ilgili kurum ve kuruluşları kentimize sahip çıkmaya çağırıyoruz. IMF direktifleri doğrultusunda hareket eden AKP iktidarının uygulamalarına karşı nasıl alanlarda olduysak Ankara Büyükşehir Belediyesinin Ankara halkını hiçe sayan uygulamalarına da aynı kararlı duruşu göstereceğimizi herkes bilmelidir.

NÜKLEER SANTRAL KARŞITLARI 6 AĞUSTOS'TA AKKUYU'DA BİR ARAYA GELDİ

Nükleer Santral Karşıtları 6 Ağustos 2006'da Akkuyu'da bir araya geldi. Nükleer Karşıt Platform "Yeniden Akkuyu'da Nükleere Karşı Beraberiz" başlığı ile 6 Ağustos'ta "Nükleer Santrallere Karşı Akkuyu Etkinlikleri" adı altında şenlik ve miting gerçekleştirdi.

6 Ağustos Pazar günü saat 11.00'de Büyükeceli Köy Meydanı'nda yapılan miting ve şenlikte TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, SES Genel Başkanı Köksal Aydın ve Akkuyu köylülerinden bir temsilci konuşma yaptılar. Miting programının ardından konserlerle şenlik saat devam etti..

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, konuşmasında şunları söyledi:

Hemen her şeyden önce altını çizerek söyleyelim: Ülkemizde elektrik enerjisi ihtiyacı için önerilen nükleer santrallere bu gün gerek yoktur. Tüm dünya nükleer enerji santrallerini yeniden sorgularken, birçok ülkede mevcut santrallerin kapatılması ve yeni nükleer enerji santrali yapılmaması yönünde kararlar alınırken, bu siyasal iktidarın da gerçekleri yansıtmayan talep tahminlerine dayanarak yarattığı "enerjide kriz" senaryolarıyla nükleer santralleri bu topluma dayatması bizim için başka bir anlama gelmektedir.

Enerji Bakanlığının şirketlerle/lobilerle görüşmeye başlaması, bizi üzerimize düşen sorumluluğun gereği olarak tavrı almaya zorlamaktadır.

Bu gün ülkemizde, nükleer santral kurulması, yaratılan tek yanlı bilgilendirme ve kandırma ortamı ile bir oldu-bitti anlayışı içerisinde kabul ettirilmeye çalışılmaktadır. Bu süreçte, siyasal iktidarın nükleer santral kurulması için öne sürdüğü "gerekçelerin" hiçbiri "doğru" ve "kabul edilebilir" değildir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki,

Ülkemizde özellikle son 20 yılda, ülke çıkarları doğrultusunda enerji sektörü karar-destek sistemleri oluşturulmamıştır. Rant üzerine kurulu kısa vadeli enerji yatırımları desteklenmiş, rüzgâr, jeotermal, biokütle ve güneş gibi yenilenebilir enerji seçenekleri görmezden gelinmiştir. Ayrıca ülkemizde su potansiyelinin ancak %25,'lik bir kısmı değerlendirilmektedir.

Ülkemizde enerji tasarrufu ve verimliliği konularında da ciddi bir çalışma ve organizasyon eksikliği vardır. Bilimsel çalışmalar göstermiştir ki, ülkedeki yüzde 30'lara varan enerji tasarrufu potansiyelinin yüzde 15'lik bölümü hiçbir harcamaya gerektirmeyen, sadece bilinçlenme ve planlama ile kazanılabilecek bir haldedir.

Bunun yanında, resmi rakamlara göre elektrik dağıtım şebekelerindeki kayıp-kaçak oranı yüzde 20'leri bulmaktadır. Siyasal iktidar, aynen kendinden öncekiler gibi, uyguladığı özelleştirme politikaları ile enerji sistemlerini piyasanın insafına bırakmıştır.

Oysa:

Bütün bu kaynaklar dikkate alındığında ve gerekli yatırımlar yapıldığında görülecektir ki, merkezi planlama ve kamusal bir anlayışla oluşturulmuş bir enerji politikası ile bu ülke hiçbir zaman enerjisiz kalmayacaktır.

Bu ülkenin öz kaynaklar açısından elektrik enerjisi potansiyeli vardır. Kendi potansiyelini değerlendirmesi durumunda, önümüzdeki 30 yıllık sürecin talebini karşılayabilecek kaynağı mevcuttur.

Öte yandan:

Nükleer santrallerle üretilen enerji ucuz değildir. Nükleer santrallerin kurulum, üretim, işletim, güvenlik maliyetleri çok yüksektir.

Nükleer santraller enerji alanında dışa bağımlılığı azaltan bir çözüm değildir. Tam tersine sürecin her alanında dışa bağımlılık egemendir ve sadece enerji alanındaki mevcut dışa bağımlılığın çeşitlendirilmesine yaramaktadır.

Dünyada pek çok ülke nükleer santrallerini terk etmektedir.

Nükleer santrallerin en önemli sorunlarından biri olan radyoaktif atık sorunu bu gün çözümsüzdür ve yalnızca bugünü değil, geleceğimizi de tehdit altında bırakacaktır.

Siyasal iktidarı uyarıyoruz:

Türkiye'nin siyaset mezarlığı, ağzına nükleer santral sözünü alan çok sayıda enerji bakanı ile doludur. Nükleer lobinin dayatmalarına boyun eğmeyin. Nükleer Santral maceranızdan vazgeçin. İnsana ve doğaya duyarlı enerji kaynaklarına yönelin. Ülkenin öz kaynaklarını kamusal bir hizmet anlayışı ile planlama kavramı içinde değerlendirin ve özelleştirme uygulamalarına derhal son verin

Biz, ne Sinop'ta, ne Akkuyu'da, ne de ülkemizin herhangi bir yerinde nükleer santral istemiyoruz! Nükleer santral karşıtlarının bu ülke için, insanımız için burada söylediklerini dikkate alın.

Sevgili arkadaşlar,

Yolumuz uzun. Yolumuz keyifli mücadele günleri ile sürecek. Ama her kes bilsin ki: Bıkmadan, usanmadan, inatla bu yolda yürümeye devam edeceğiz.

Bilimi ve tekniği toplumla buluşturan biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları ve onların örgütü TMMOB bu anlamlı yürüyüşte her zaman sizinle birlikte olacak.

Hepinize sevgilerimizi sunuyorum.

TMMOB, BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI İLE ODALARA YAPI DENETİMİ FİRMALARI İLE İLGİLİ SORUŞTURMALARLA YÖNELİK YAZI YOLLADI

TMMOB, 7 Ağustos 2006 tarihinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Odalara Yapı Denetimi Firmaları ile ilgili soruşturmalara yönelik yazı yolladı.

T.C BAYINDIRLIK ve İSKÂN BAKANLIĞI
YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA

Konu: 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun gereğince, Birliğimize bağlı Odalarımızın üyesi denetçi mühendis ve mimarlar hakkında Oda Mevzuatı uyarınca da işlem yapılmasına ilişkin yapılan bildirimler hakkında.

4708 sayılı Kanun doğrultusunda Yapı Denetim Firmalarının Yasa ve ilgili Yönetmeliklerden gelen yükümlülükleri konusunda Bakanlığımızca teftişler yapılmakta, bu teftişler neticesinde alınan kararlar doğrultusunda denetçi mimar ve mühendislerle ilişkin Birliğimize bağlı ilgili odalara bildirimlerde bulunmaktadır.

Ancak Odalarımız bu bildirimlerde çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Odalarımızın yasada tanımlanan işlevlerini en sağlıklı biçimde yerine getirmeleri açısından, bu sorunların giderilmesine yönelik yapılan tespitler ve değerlendirmeler aşağıda tarafınıza iletilmektedir.

Bilindiği üzere; yapı denetiminden beklenen amacın gerçekleşebilmesi için, konuya ilişkin yapılacak yasal düzenlemelerde, TMMOB ve Bağlı Odalarının Anayasa'nın 135.maddesi ve 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nda belirlenen niteliği, işlevleri, görev ve yetki alanlarının dikkate alınarak, bu düzenlemelerde işlevsel ve etkin kılınmalarının gerekliliği çeşitli platformlarda Birliğimizce dile getirilmiştir.

Ancak, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'da; TMMOB ve Bağlı Odalarına, yalnızca denetim görevinin gereği gibi yapılmaması durumunda, meslek mensubuna ilgili mevzuat gereği

de işlem yapılması hususunda bir işlem öngörülmemiştir.

4708 sayılı kanunun "meslek odalarının kendi mevzuatı" olarak işaret ettiği, odalarımızın meslek mensuplarına ilişkin uygulayacağı mevzuat 10 Temmuz 2002 tarih ve 24811 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Disiplin Yönetmeliği" hükümleridir. Yapılan bildirimlerin eki olarak denetim faaliyetinin durdurulmasına ilişkin Teftiş Raporu özetinin yer aldığı Bakanlık Olur'larının gönderilmeye başlanmasıyla birlikte; ilgili odalarımızca; denetim faaliyetinin durdurulmasına neden olan eylemin, denetçi mimar ve mühendisin faaliyet alanına ilişkin, mesleğiyle ilişkili olup-olmadığı değerlendirilerek, anılan yönetmelik doğrultusunda işlem yürütülmektedir.

Yapı denetim kuruluşlarının, anılan kanunun "Yapı Denetim Kuruluşları ve Görevleri" başlığını taşıyan 2. maddesinde belirtilen görevleri yerine getirmemeleri halinde; aynı Kanun'un 8.maddesi uyarınca denetim faaliyetleri tarafınızca geçici olarak durdurulabilmektedir. Aynı maddede yer alan; "...Denetim faaliyetinin geçici olarak durdurulmasına neden olan yapı denetim kuruluşunun mimar ve mühendisleri, bu süre içerisinde başka ad altında dahi olsa hiçbir denetim faaliyetinde bulunamaz. Geçici durdurmaya neden olan mimar ve mühendisler Bakanlıkça ilgili meslek odasına bildirilir. Meslek odaları, bu kişiler hakkında kendi mevzuatına göre işlem yapar." hükmü uyarınca da, geçici durdurmaya neden olan mimar ve mühendislerin bağlı

oldukları odaya bildirilmeleri öngörülmektedir.

Anılan Kanun'un 8.maddesi; durdurmaya neden olan eylem nedeniyle mühendis ya da mimarın "denetçi" sıfatına zaten yaptırım öngörmekte, söz konusu eylemin aynı zamanda "mühendis ya da mimar" olmak sıfatı nedeniyle de yaptırım uygulanması gereken bir eylem olup-olmadığının tespiti ve eğer öyle ise yaptırım uygulanmasının sağlanması amacıyla odasına bildirim düzenlemektedir.

Başka bir ifadeyle anılan Kanun; yükümlülüklerle aykırı davranış halinde gerek yapı denetim kuruluşlarının gerekse bu kuruluşlarda çalışan denetçilerin denetim faaliyetini durdurarak "denetçi" olmak sıfatının getirdiği yükümlülüklerle aykırı eyleme yaptırım uygulamaktadır. Bu aykırı davranışın aynı zamanda mimar ya da mühendislik uygulama kurallarına, meslek ahlakı ve etiğine aykırı bir davranış olup-olmadığının tespiti, öyle ise yaptırım uygulanması konusunda da bağlı olduğu meslek odasını işaret etmektedir. Yani bu bildirimlerden sonra konu; 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nun kapsamına girmektedir. Dolayısıyla odalarımız konuyu, kendi mevzuatları doğrultusunda, kendi meslek alanı kapsamında değerlendirmektedir. Zaten; (herhangi bir bildirim olsun ya da olmasın), meslek mensuplarının mesleki uygulama kurallarına, meslek ahlakı ve etiğine aykırı davranışları konusunda kuvvetli emarelerin olması durumunda disiplin soruşturması açmak ve yaptırım uygulamak meslek odalarının yasal görev

ve yetkisinin gereğidir.

Ancak tarafınızca yapılan bildirimlerde; Oda üyesi meslek mensuplarımızın denetçi sıfatlarından ayrı olarak “şirket ortağı olmak” statüsünden kaynaklı olarak da Odalarımız mevzuatı açısından işlem yapılması istenmektedir.

Yukarıda detaylı olarak açıklandığı gibi; Odalarımız bu bildirimler üzerine 6235 sayılı TMMOB Kanunu ve ilgili Yönetmelikler gereği işlem yürütmekte, konuyu mesleki uygulama kurallarına, meslek etiğine aykırı davranışlar açısından değerlendirmektedir. “Şirket ortağı olma” statüsü zaten gerek şirketin denetim faaliyetinin durdurulması, gerekse suç duyurusu yolu ile 4708 sayılı Kanun kapsamında yaptırıma bağlanmıştır. Bu konu odalarımızın yetki sınırlarının dışındadır. Meslek mensuplarımızın meslek alanlarımız dâhilinde olumsuz bir eylemlerinin olmaması halinde, aynı zamanda “şirket ortağı” ya da “denetçi” olmaları tek başına TMMOB ve bağlı Odalarının mevzuatı açısından işlem yürütülmesini gerektirmemektedir. Bu nedenle odalarımıza yapılacak bildirimlerde bu husus mutlaka göz önünde tutulmalıdır.

Yapı Denetim Şirketlerinin, gerektiği gibi denetim faaliyeti sürdürdüklerini söyleyebilmek güçtür. Ücretli çalışan denetçi mühendis ve mimarlar, şirket yetkililerince kendilerinden istenilenlerle görevleri arasında sıkışmaktadır. Görevlerini gereği gibi yapanlar da, kimi zaman şirketten aldıkları bilgilere göre yanlışya düşebilmekte, sonuçta şirketin cezalandırılması halinde, başkaca hiçbir şeye bakılmaksızın, denetçiler de cezalandırılmaktadır. Geçici durdurma cezası alan yapı denetim şirketi sayısına bakıldığında bile, sistemin işlemediği ve yapıların gerektiği gibi denetlenmediği açıkça anlaşılmaktadır. Bakanlığımızın bu konuyu bir de bu açıdan değerlendirmesi gerekmektedir.

Sözleşmenin feshinin noter kanalıyla değil de yazılı olarak yapılmış olması, proje ve eklerine aykırı uygulamaların denetiminin başka bir meslek disiplini alanında olması v.b nedenlerle denetim

faaliyetinin durdurulmuş olması hali de odalarımıza iletilmektedir. Bu nitelikteki bildirimlerin de oldukça yoğunlukta olduğu tarafınızca bilinmektedir. Oysa odalarımızın faaliyet alanında olmayan ve meslek mensubunun mesleğiyle ilgili olmayan nedenlerle yapılan bildirimlere odalarımızca soruşturma açılmaz, bu durumlarda dosyalar Onur Kurulu’na sevk edilemez. Tarafınızca yapılan bu tip bildirimler, daha detaylı olarak açıklanmak ve olayın meslek ve meslektaş ile olan ilişkisi tanımlanmak durumundadır.

Yapı Denetim Şirketleri hakkındaki müfettişlik soruşturmaların, yapı denetimi alanında uzman mühendis ve mimarlarca yapılması uygun olacaktır. Uygulamada, iki inşaat mühendisi, harita kadastro mühendisi ya da mimar tarafından raporlar hazırlanmakta, bu raporlara göre müfettişlik ve Bakanlıkça karar verilmektedir. Oysa yapı denetim şirketinin denetim görevini aksattığı konulara göre, ilgili tüm mimarlık ve mühendislik disiplinlerinden bir meslek mensubunun soruşturmada yer alması gerekmektedir. Örneğin, bu raporlarda makina ve elektrik mühendislerinin de sorumlulukları bulunduğu belirtilmekte ve cezalandırılmakta, oysa raporları düzenleyenler arasında makina ve elektrik mühendisi bulunmamaktadır. Bu nedenle, Odalara gönderilen müfettiş raporlarında, makina ve elektrik mühendisliği alanına ilişkin ayrıntılı ve doyurucu bilgiler yer almamaktadır. Yalnızca inşaatın ulaşılmış seviye itibarıyla sorumluluklarının bulunup-bulunmadığı hakkında yorum yapılmaktadır ki, bu husus tek başına sorumluluk açısından yeterli veri oluşturmamaktadır. Bir makina ya da elektrik mühendisinin, kendi meslek disiplini açısından ne gibi sorumluluk doğuran davranışının bulunduğu somut olarak tespit edilmelidir. Bu durumun tespit edilebilmesi için ve meslek alanına ve meslek mensubunun hukuka aykırı eylemine ilişkin Odalarımızca yürütülen disiplin soruşturmaların sağlığı açısından, Teftiş Kurulu Raporlarında ilgili meslek odasına bildirilecek kişiler konusunda seçici davranılması zorun-

ludur. Durdurmaya neden olan eylemin hangi meslek alanında olduğunun, mühendis ya da mimarla doğrudan bağlantılı olup-olmadığının tespit edilerek ilgili odamıza bildirimleri gerekmektedir. Yapılan teftişlerde konuyla ilgili uzman mühendislik ve mimarlık meslek disiplininden olan (mimar, inşaat mühendisi ve harita mühendislerinin yanında makina ve elektrik mühendisleri) ve mevzuatı da bilen teknik elemanların ve müfettişlerin görevlendirilmesinin sağlanması gereklidir.

Yapı Denetim Bildirimlerine ilişkin karşılaşılan sıkıntılardan bir diğeri de; idari ve ceza davaları konusudur.

Denetim faaliyetinin durdurulmasına ilişkin işlemlerin idari dava konusu edilmesi ve yargı süreci sonunda iptal edilmiş olmaları ya da savcılıklara yapılan suç duyuruları ve sonucunda verilen kararlar, Odamız mevzuatı açısından işlem yürütülmesini engellemektedir. Bu davalarda takipsizlik ve iptal kararları verilmiş olsa dahi Odaların, bildirim konusundan tamamen farklı, kendi mevzuatları kapsamına giren bir hususu tespit ederek, işlem yürütmeleri her zaman mümkündür. Meslek alanlarına girmeyen ve mevzuatı kapsamında olmayan konularda söz konusu davalardan bağımsız olarak Odalarımızca işlem yürütülmemesi de mümkündür. Ancak konunun mevcut bildirim üzerinden somut olarak ortaya konulmadığı, kuvvetli emarelere ulaşamadığı durumlarda; Odalarımızın mevzuatına göre işlem yürütülmesi açısından; bildirim dayanağı olan işlemin iptali istemiyle açılan davalar ile ilgili hakkında yürütülen ceza davalarının yürütülmesi sırasında ulaşılan tespit ve sonuçlar önem arz etmektedir. Bu nedenle yapılan bildirimlerde; denetim faaliyetinin durdurulmasına ilişkin işlemlerin idari dava konusu edilip-edilmediği, ceza ya da idari yargı süreci sonlanmışsa sonucu hakkında da ilgili odamıza bilgi verilmelidir.

Gereğini bilgilerinize sunarız.

Hakan Genç

TMMOB Genel Sekreter V.

TMMOB'DEN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ KURULMASINA İPTAL DAVASI

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), Adnan Menderes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi kurulmasına dair Bakanlar Kurulu kararının, hukuka ve kamu yararına aykırı olduğu gerekçesiyle iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Danıştay'a başvurdu.

Davaya konu Adnan Menderes Üniversitesi'nde halihazırda Gıda Mühendisliği Bölümü'nün bulunduğu ancak bu bölümün atıl olup, şimdiye kadar öğrenci almadığı belirtilmiş, "Bir bölümü dahi fiili olarak işletilemezken, bu üniversite bünyesinde ne değişti ki, mühendislik fakültesi açılmaya karar verilmiştir?" denilmiştir.

Danıştay'a sunulan dava dilekçesinde, Türkiye'de üniversite diplomasına sahip kişilerin bir çoğunun ya iş bulamadığını ya da eğitimini aldığı dalda çalışmadığı ifade edilmiş, toplumun ihtiyaç ve beklentileri ile üniversitelerde verilen eğitimin uyumlu olmadığı vurgulanmıştır. Dilekçede, "Yükseköğrenim sistemi incelendiğinde gerek kurum gerek disiplin sayısına bakıldığında bir planlamanın ve bilimsel ölçütlerin göz önüne alınmadığı görülmektedir. Mühendislik alanı içinde bu durum hayli dikkat çekicidir. Bugün mühendislerin yaklaşık üçte biri ya kendi mesleği dışında çalışmakta ya da açık işsizdir. Yatırım planlamasına bakılmaksızın işsiz mühendislerin içine yeni işsizlerin katılmasının sosyal patlamalar için potansiyel oluşturduğu açıktır. Hal böyle iken bilimsel gerekçelere ve ülke gerçeklerine göre değil sadece sübjektif nedenlerle fakülteler açılması, sonuçları itibarıyla kolay çözülemeyecek sorunlar ve tahribatlar yaratmaktadır. Sadece ülkedeki üniversite mezunu sayısını artırmak amacıyla istihdam imkanı bulunmayan alanlarda ülke gereksinimleri ve çağdaş bir mühendislik eğitiminin en düşük standartları dahi göz önüne alınmadan fakülte açılması kararı verilmesinde kamu yararı bulunmadığı açıktır" denilmiştir.

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA

Yürütmenin Durdurulması ve

Duruşma istemlidir.

Davacı : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Atatürk Bulvarı No: 131/9 Bakanlıklar- ANKARA

Vekili : Av. Nurten Çağlar Yakış- Av. Nurçil Soykut

(Aynı Adres)

Davalılar : 1) T.C. Başbakanlık

2) Milli Eğitim Bakanlığı

3) Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı

Konu : Bakanlar Kurulu'nun 2006/10644 sayılı ve 13 Temmuz 2006 gün ve 26227 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olarak

Mühendislik Fakültesi kurulmasına dair kararının iptaline ve yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

T. Tarihi : 13. 07. 2006

AÇIKLAMALAR :

13 Temmuz 2006 gün ve 26227 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu'nun 2006/10644 sayılı kararında, "Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak Mühendislik fakültesi kurulması; Milli Eğitim Bakanlığının 13.06.2006 tarih ve 12602 sayılı yazısı üzerine : 28.03.1983 tarihli 2809 sayılı Kanunun ek 30 uncu maddesine göre Bakanlar Kurulu'nca 21.06.2006 tarihinde kararlaştırılmıştır" denilmektedir.

Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının dayanağı olan 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nun ek 30. maddesi " Bakanlar Kurulu, Yükseköğretim Kurulu ve Milli Eğitim Bakanlığının önerisi ile üniversitelere bağlı olarak fakülte, enstitü ve yüksekokul kurmaya; bu birimlerle ilgili olarak birleştirmeye, kapatmaya, bağlantı ve isim değişikliği yapmaya yetkilidir. Bağlantı değişikliği yapılan birimlere ait kadrolar, taşınmazlar ve demirbaşlar, bir başka işleme gerek kalmadan bağlanılan üniversiteye aktarılmış sayılır." düzenlemesi getirmekte olup, Bakanlar Kurulu'nun yeni fakülte kurulma kararı verebilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu'nun önerisini işlemin unsuru olarak öngördüğünden Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu bu davada taraf göstermek zorunlu olmuştur.

Anayasa'nın 130. maddesi, üniversitelerin kanunla kurulacağını hükme bağlamıştır. Kanunla kurulan üniversite bünyesinde fakültelerin kurulması ise Bakanlar Kurulu kararı ile olmaktadır. 2809 sayılı Kanunun 3. maddesi bir üniversitede fakültenin "ihtiyaca göre" kurulacağı belirtilmekte olup, yeni kurulacak fakültelerin 2809 sayılı Kanun ile 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu hükümleri ile Yüksek Öğretim Kurulu ilke ve kararları göz önünde tutularak öğretime açılacağı kuşkusuzdur.

Anayasa ve ilgili yasaların ülke ihtiyaçlarına yönelik, ihtiyaç oranında, nitelikli eğitim-öğretim verebilecek üniversite ve fakülte açılmasını öngördüğü açıktır. Öngörülen amaçlar doğrultusunda fakülte açılması için gerekli koşulların varlığı tespit edilmeden ve uygunluk yönünden gerekli araştırma ve inceleme yapılmadan fakülte kurulması hakkında verilen karar hukuka ve kamu yararına aykırıdır.

İPTAL NEDENLERİ VE HUKUKSAL DAYANAKLAR

İşlem, neden, sebep, konu ve amaç yönünden hukuka aykırıdır.

1- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun Ana İlkeler başlıklı 5. maddesinin h bendi, "Yükseköğretim kurumlarının geliştirilmesi, verimlerinin artırılması, genişletilmesi ve bütün yurda yaygınlaştırılması amacıyla yönelik olarak yenilerinin açılması, öğretim elemanlarının yurt içinde ve dışında yetiştirilmeleri ve görevlendirilmeleri, üretim - insangücü - eğitim unsurları arasında dengenin sağlanması, yükseköğretime ayrılan kaynakların ve ihtisas gücünün dağılımı, milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri doğrultusunda ülke, çevre ve uygulama alanı ihtiyaçlarının karşılanması, örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim - öğretimi de kapsayacak şekilde planlanır ve gerçekleştirilir." diyerek bir planlama dahilinde ihtiyaç oranında fakülte kurulmasını öngörmektedir.

Yine 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nun esaslar başlığını taşıyan 3. maddesi "- Üniversite; fakülte, enstitü, yüksekokul, konservatuvar, meslek yüksekokulu, araştırma ve uygulama merkezi ve benzeri birimlerden oluşur. Bir üniversitede;

b) İhtiyaca göre kurulacak; eğitim, eğitim bilimleri, iktisadi ve idari bilimler, hukuk, tıp, diş hekimliği, eczacılık, veteriner, mühendislik, mimarlık, ziraat, orman, ilahiyat ve güzel sanatlar fakülteleri veya bunların iki ya da daha fazlasının birlikte teşkil edeceği fakülteler; bulunur." diyerek fakültelerin ihtiyaca göre kurulacağını belirtmektedir.

2- Bilindiği gibi, "eğitim" terimi meslek eğitimi veya kültürel ya da sosyo-kültürel bir hareket olarak kabul edilen öğrenme etkinliklerinin niteliğini belirtir. Dolayısıyla üniversitelerde verilecek eğitimin belirli bir amaca hizmet etmesi ve hem kişinin kendisine hem de topluma yararlı olması beklenir. Anayasa ve yasalarda yükseköğrenime dair öngörülen amaçta budur. Anayasa'nın 42. maddesi, eğitim ve öğretimin, Devletin gözetim ve denetimi altında çağdaş bilim ve eğitim esasları doğrultusunda yapılmasını emretmiştir. Bu nedenle, Devletin kaliteli eğitim verecek, donanıma sahip ülkenin ihtiyaçları doğrultusunda yükseköğrenimi planlanması gereklidir.

Ülkemizdeki duruma bakılacak olursa üniversite diplomasına sahip kişilerin bir çoğunun ya iş bulamadığını ya da eğitimi aldığı dalda çalışmadığını görüyoruz. Toplumun ihtiyaç ve beklentileri ile üniversitelerimizde verilen eğitim uyumlu değildir. Ülkemizde ki yükseköğrenim sistemi incelenecek olursa gerek kurum gerek disiplin sayısına bakıldığında bir planlamanın ve bilimsel ölçütlerin göz önüne alınmadığı görülecektir.

Mühendislik alanı içinde bu hayli dikkat çekicidir. Halen ülkemizde 77 üniversitenin 71inde mühendislik fakültesi bulunmaktadır. Bu fakültelerin bünyesindeki 351 bölümde mühendislik eğitimi yapılmaktadır. Mühendislik eğitimi gören

öğrenci sayısı 155.547 dir. 2005-2006 yılında müvekkil birlik tarafından, mühendislik fakültelerine başlayacak öğrenci sayısı açısından yapılan bir araştırma sonucunda ise toplam 35.000 öğrencinin, 30.857 si devlet üniversitelerinde, 4.956 sı ise vakıf üniversitelerinde mühendislik eğitimine başlayacağı tespit edilmiştir. Müvekkil birliğe kayıtlı üye sayısı da ülkede var olan mühendis sayısı hakkında bir fikir verecektir. 31.12.1994 yılında TMMOB toplam üye sayısı 186.343 iken, 31.12.2005 tarihinde bu rakam 280.000 olmuştur (Ek: 1,2,3). Bu sayılara kamuda çalışıp da üye olmayanlar dahil değildir.

Hal böyle iken bilimsel gereklere ve ülke gerçeklerine göre değil sadece sübjektif nedenlerle fakülteler açılması sonuçları itibarıyla kolay çözülemeyecek sorunlar ve tahribatlar yaratmaktadır. Her yıl mühendislik fakültelerine alınan kadar öğrencinin mezun olduğunu varsaysak yılda ortalama 24.000 yeni mühendis iş hayatına atılıyor demektir. Oysa, meslek alanında var olan işsizlik çok yüksek boyutlardadır.

Ülkemizde, her mezun olan mühendisin istihdamına yönelik bir olanak bulunmamaktadır. Bugün mühendislerin 1/3'ü ya kendi mesleği dışında çalışmaktadır ya da açık işsizdir. Yatırım planlamasına bakılmaksızın işsiz mühendislerin içine yeni işsizlerin katılmasının sosyal patlamalar için potansiyel oluşturduğu açıktır. İş-Kur verilerine göre işsizlik oranında üniversite mezunlarının ilk sırayı aldığı bir gerçek ise ve 30 yaşına kadar iş bulamadığında artık kendi meslek alanında çalışmasının olanaksızlığı tespiti binlerce üniversiteliye yapılan kötülüğün açık kanıtıdır.

Genç nüfusa sahip ülkemizde, gençliğin üniversitelerde 4-5 yıl oyaladıktan sonra ortada bırakılmasının gence, ailesine ve topluma artı değer olarak dönmediği gerçektir. Genç insan, kendini nitelikli işgücü görüp, işsiz kalmanın travmasını çevresiyle birlikte yaşamaktadır.

Kaldı ki, altyapısı hazırlanmadan açılan üniversite, fakülte ve bölümlerce verilen eğitimin kalitesi de başlıca tartışma konusunu oluşturmaktadır. Toplumun tüm kesimlerinde eğitim-öğretimdeki kalitenin yetersizliği kabul görmüş bir gerçek iken, yeni bölümlerin açılmasının nesnel bir dayanağı bulunmamaktadır. Ülkemizde ki mühendislik-mimarlık lisans eğitimindeki yetersizliği işveren çevreleri de tartışmaktadır. TÜSİAD'ın 1 Kasım 2002 tarihli TMMOB'ne gönderdiği yazının ekinde şu görüşlere yer verilmiştir. "Yeterli fiziki alt yapı ve öğretim elemanına sahip olmadan açılan mühendislik-mimarlık fakülteleri ve ülkenin ihtiyaçları dikkate alınmadan mühendis ve mimar yetiştirmeye yönelik olarak uygulanan eğitim politikaları, mesleki eğitim alanındaki en önemli alt yapı sorunlarıdır. Mühendislik ve mimarlık alanında arz fazlası bulunması sebebiyle mevcut mimar ve mühendislerin %40' ı açık işsiz durumda bulunmakta veya meslekleri dışında alanlarda çalışmak zorunda kalmaktadır. Bu alanda ki mevcut talep de uluslar arası kriterler ve meslek standartları doğrultusunda şekillenmemekte ve disiplinler arası ilişkilerin

sağlıklı bir şekilde kurulmamaması sonucunda yeni hizmet alanları yaratılamamaktadır.” (Ek: 4)

Ülkemizde öyle üniversiteler açılmıştır ki, binası dahi inşa edilmemiştir. Örneğin Erzincan Hukuk Fakültesi'nin ilk mezunları A.Ü. Hukuk Fakültesinden mezun edilmek zorunda kalmıştır. Sütçü İmam Ünivesitesi'nin Rektörü görevden alındığında, üniversitede benden başka Profesör yok demiştir. Öğretim elemanı, binası, laboratuvarı olmadan açılan üniversite ve fakültelerde alınan eğitim-öğretim kalitesini tartışmak dahi anlamsızdır.

Davaya konu Adnan Menderes Üniversitesinde Gıda Mühendisliği Bölümü halihazırda mevcut. Ancak bu bölüm atıl beklemekte olup, şimdiye kadar öğrenci alınmamıştır. Bir bölümü dahi fiili olarak işletilemezken, bu üniversite bünyesinde ne değişti ki, mühendislik fakültesi açılmaya karar verilmiştir?

Sadece ülkedeki üniversite mezunu sayısını artırmak amacıyla istihdam imkanı bulunmayan alanlarda ülke gereksinimleri ve çağdaş bir mühendislik eğitiminin en düşük standartları dahi göz önüne alınmadan fakülte açılması kararı verilmesinde kamu yararı bulunmadığı açıktır.

3- Mühendislik mesleği insan odaklı bir meslektir. Mesleğin öznesi insandır. Meslek toplumun güvenliği ve sağlığı ile yakından ilgilidir. Bu nedenlerle mühendislik- mimarlık mesleği özel bir eğitim ve özel beceriler gerektirmektedir. Mühendislik- mimarlık eğitimi veren üniversitelerin , donanım, kalite ve alt yapı yetersizliği, eğitim sonucunda mesleğin uygulanması aşamasında yanlış, kusurlu, yetersiz ürün kullanımı ve uygulamaları sonucunu doğurmaktadır. Mesleğin niteliği ve uygulama alanları itibari ile bu durum doğal ve kültürel çevrenin tahribi, birey ve toplumun sağlığını risk altına sokma ve hatta yaşama hakkını ortadan kaldırma gibi çok ciddi sonuçlara neden olmaktadır. Bu nedenle, mühendislik fakültesi kurulurken eğitimin kaliteli ve fakültenin alt yapı donanımının tam olması dikkate alınmak durumundadır.

4- Eğitimin kalitesini doğrudan etkileyecek en önemli unsur o birimde görevli olan öğretim elemanı sayısıdır. Mühendislik fakültelerinde bazı Büyükşehir üniversiteleri de dahil olmak üzere öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı 100- 150 hatta daha da yükseklere çıktığı görülmektedir. Yeni açılacak fakülteler de ise kadrolu öğretim üyesi sayısı kuruluş aşamasında sınırlı kalacağını kabul etmek zorunludur. Günümüzde bir çok yeni fakülte kuruluşunda bu sorunla karşılaşıldığı açıktır. Yeni fakülteler bu sorunu diğer fakültelerden yapılan görevlendirmelerle aşmaya çalışmaktadır. Bu noktada görevlendirme yoluyla giden öğretim elemanının sağlayacağı destek ise sınırlı ölçüde ve kısa süreli olmaktadır. Kaliteli ve yeterli sayıda öğretim elemanı sayısı azlığı eğitim kalitesini düşürmektedir. Halen bir çok yeni üniversitede yeter sayıda ve nitelikli öğretim elemanı bulmada güçlük çekilmekte , yasal olarak kuruluşu gerçekleşmiş öğretim kurumları faaliyete

geçirilememektedir.

YÖK bünyesinde oluşturulmuş Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu, Akademik Değerlendirme ve Kalite Rehberi yayımlamıştır (Ek:5). Anılan yayının 9. Bölümünde kurumsal değerlendirme süreçleri irdelenmiştir. Bu bölümde eğitim-öğretim süreçlerinin değerlendirilmesinde, kurum, öğretim elemanı ve öğrencilerin düzeyleri ve kriterleri ele alınmıştır. Araştırma ve geliştirme (bilgi üretme) süreçleri değerlendirilirken, altyapı, öğretim elemanı, bilgi paylaşımı ve kaynağın önemli yer tuttuğunu görmekteyiz. Yükseköğretim Kurumunca düzeyler belirlenmişken, karar alma sürecinde bu kriterlerin değerlendirilmesi anlaşılır bir tutum değildir. Asıl şaşırtıcı olan ise, dava konusu işlemin tesisinde olumlu görüş bildiren YÖK'ün kendi kriterlerini görmezden gelmesidir.

5- Ayrıca öğretim alt yapısı olan ihtisas kütüphanelerinin laboratuvar ve uygulama sistemleri gibi sistemlerin varlığı mühendislik fakülteleri için zorunludur. Uygulama mühendislik eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır. Dolayısıyla söz konusu teknik alt yapı hizmetlerinin gereğince sağlanıp sağlanmadığı yeni fakültelerin kuruluşunda gözetilmesi gereken zorunlu bir ölçüttür. Son on yıl içinde kurulmuş olan bölümlerin ihtiyaçları henüz karşılanamamış olduğu gibi eski bölümlerinde öğrenci kontenjanlarında ki artış nedeni ile doğan hizmet genişlemesini karşılayabilecek imkanlara kavuşturulamadığı görülmektedir. Ayrıca mühendislik bölümlerinin hemen tamamında eğitim laboratuvarları yetersizdir. Önceden bu alt yapı kurulmuş olan bölümlerde ise gerek yıpranma nedeniyle gerekse teknolojinin gelişmesiyle laboratuvarların yenilenme ihtiyacı vardır. Büyükşehir üniversitelerinin birkaç tanesi hariç diğer üniversitelerde ise hiç araştırma laboratuvarı yoktur.

Günümüzün stratejik mesleklerinden olan elektrik-elektronik ve bilgisayar mühendisliği alanlarında eğitim veren, geçmişi bir hayli eski olan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi bu sene elektrik-elektronik mühendisliği bölümüne öğrenci almamıştır. Yine aynı şekilde Konya Selçuk Üniversitesi Bilgisayar mühendisliği bölümüne bu sene öğrenci almamıştır. Bazı kriterleri sağlayamadığından hareketle bu sene öğrenci aldırılmayan bu bölümlerin oldukça eskiye dayanan geçmişleri vardır. Bunca geçmişi olan ve ülkemiz koşullarında köklü sayılabilecek üniversitelerin önemli bölümleri bile bazı kriterleri sağlayacak duruma getirilememiştir.

Var olan fakültelerin hizmete geçirilmesi, alt yapı eksikliklerinin giderilmesi için çalışma yapılması gerekirken, çok sayıda donanımsız yeni fakülte kurulmasına dair alınan kararda kamu yararı gözetildiği söylenemez.

6- Mühendislik- mimarlık mesleği 3458 sayılı yasa ile düzenlenmiştir. Yasaya göre mühendislik ve mimarlık ünvan ve salahiyeti ile sanat icra etmek için mühendislik-mimarlık tahsiline dayalı diploma sahibi olmak gerekli ve yeterlidir.

Lisans eğitimini bitirip diploma alan herkes isterse hiç deneyimi olmasın sınırsız imza yetkisine sahiptir.

Yani Yasa, eğitimin kaliteli olacağı kabulünden yola çıkarak geçerli diplomaya sahip her mimar ve mühendise mesleki etkinlikte bulunma hak ve salahiyeti tanımıştır. Çünkü, Yasa'nın ruhu, bizzat Devlet eliyle verilen ve Devletin en önemli görevlerinin başında gelen eğitim-öğretim hizmetinin kalitesiz olamayacağını kabulüdür. Sosyal hukuk devleti olmanın gereği de eğitim-öğretim hizmetine ayrılan paydan ve kaliteden kaçınılamayacağıdır. En temel kamusal hizmetin sonuçları toplumsal yaşamı ilgilendirmektedir. Zaten var olan üniversiteler arasında ki eğitim eşitsizliği, bütçeden ayrılan payın yetersizliği nedeni ile ciddi bir mesleki yeterlilik sorunu vardır.

Açıklamaya çalıştığımız tüm nedenlerle, altyapısız, YÖK'nun belirlediği standartlara dahi uymayan yeni fakülte açılması kararında ne toplumsal ne de bireysel bir yarar söz konusudur.

İstem Sonucu : Yukarıda açıkladığımız ve re'sen tespit edeceğimiz nedenlerle, dava konusu Bakanlar Kurulu kararının İPTALİNE, öncelikle Yürütmenin durdurulmasına, yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalıya yükletilmesine karar verilmesini saygı ile dileriz. 11.09.2006

TMMOB Vekilleri

Av. Nurten Çağlar Yakış - Av. Nurçil Soykut

YARGIDAN TMMOB LEHİNE BİR KARAR DAHA

Mahkeme Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından "Halk İçin Bütçe Mitingi " Afışı nedeniyle Birliğimize kesilen para cezasını haksız buldu.

T.C.

ANKARA

2. SULH CEZA MAHKEMESİ

ESAS NO :2006/13 İTİRAZ

KARAR NO :2006/13 İTİRAZ

KARAR

HAKİM : HAYRULLAH ÖZDEMİR 22545

DAVACI VEKİLİ: TÜRKİYE MÜHENDİSLER VE MİMARLAR ODASI BİRLİĞİ

AV NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ -

DAVALI : ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI

DAVA TARİHİ: 27.01.2006

KARAR TARİHİ:14.07.2006

Davacı tarafından davalı kurum aleyhine mahkememize itiraz dilekçesi üzerine yapılan yargılaması sonunda;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

İtiraz eden davacı vekili 23.01.2006 kaydiye tarihli dilekçesi ile Ankara Büyükşehir Belediye Encümeni'nin 1594 sayılı ve 29.12.2005 tarihli idari para cezasına ilişkin kararının iptaline karar verilmesini ister olduğunu belirtmiştir.

Cevap veren davalı vekili 28.03.2006 kaydiye tarihli cevap dilekçesinde işbu davada görevli yargı yerinin idari yargı olduğunu itiraz konusu kararın her yönü ile usul ve hukuka uygun olup, itirazın reddi gerektiğini beyan etmiştir.

İtiraz konusu ve ekleri celp olunmuş, itiraz edene Ankara Büyükşehir belediyesi görevlileri Harun ve Mümtaz tarafından 20.12.2005 tarihinde itiraz eden davacı hakkında belediyeden izinsiz olarak Dikimevi kavşak yanında bulunan elektrik trafosu ve reklâm panosuna ilan ve reklam yapıştirarak çevre kirliliğine neden olmak eyleminden

dolayı tutanak düzenlendiği, bu tutanağa rapten Ankara Büyükşehir Belediye encümeni'nce 29.12.2005 tarihinde 1594 sayılı karar ile itiraz eden davacıya 124 YTL idari para cezası verildiği, bu cezanın itiraz eden davacıya 18.01.2006 tarihinde tebliğ edildiği, davanın 23.01.2006 tarihinde ve süresinde açıldığı ceza tutanağının ve ceza kararının zabıta görevlilerince tespit edilen afışta ismi yazılı kuruluşların yetkilileri hakkında düzenlendiği, cezanın eylemi gerçekleştiren şahsa verilmesi gerektiği, tutanağın ve cezanın afışta belirtilen TMMOB Genel Sekreteri Hakan Genç hakkında düzenlendiği, ancak Hakan Genç'in bu afışleri astığına dair dosyaya yansıyan hiçbir bilgi ve belgenin bulunmadığı, dolayısıyla itirazın haklı olduğu iddia ,tanık olarak dinlenen Harun ve Mümtaz'ın beyanları ve tüm doysa kapsamından anlaşılmuş itirazın kabulü ile itiraz konusu kararın ve kararda öngörülen idari para cezasının iptaline karar vermek gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

HÜKÜM:

Yukarıda belirtilen gerekçeye binaen; Haklı görülen itirazın KABULÜNE, Ankara Büyükşehir Belediyesi Encümeni'nin 29.12.2005 tarih ve 1594 sayılı kararı ve kararda öngörülen 124 YTL idari para cezasının İPTALİNE, Davacı kendisini vekil ile temsil ettirmiş olduğundan davacı vekili için hüküm tarihindeki avukatlık asgari ücret tarifesine göre takdir olunan 200 YTL avukatlık ücretinin davalıdan tahsiline, Bu dava nedeni ile yapılan dört davetiye karşılığı 16 YTL yargılama giderinin davalıdan tahsiline, Mütedair davacı vekilinin yüzüne karşı Kararın taraflara tebliğine karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içerisinde Ankara Nöbetçi Ağır ceza Mahkemesi nezdinde itirazı kabil olmak üzere verilen karar açıkça okundu. Usulen anlatıldı.

TMMOB, TOPLU GÖRÜŞME SÜRECİNDE KAMU ÇALIŞANLARININ TARAFINDA OLACAKTIR

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı hükümet ile kamu çalışanlarının yetkili sendikaları arasında 15 Ağustos'ta başlayacak toplu görüşmeler ile ilgili basın açıklaması yaptı.

Bu yıl beşincisi yapılacak olan, hükümet ile kamu çalışanlarının yetkili sendikaları arasındaki toplu görüşmeler 15 Ağustos'ta başlıyor.

TMMOB öncelikle, tüm çalışanların grevli, toplu sözleşmeli, sendika hakkını savunmaktadır. Ve bu biçimi ile yapılan görüşmeleri esasında "çalışan hakkının ihlali" olarak görmektedir.

Nitekim dört kez yapılan görüşmelerin sonunda da, hangi iktidar olursa olsun sonuç kamu çalışanlarının aleyhine şekillenmiştir. Siyasal iktidarlar, bu görüşmelerde pozisyonlarını IMF direktifleri ile belirlemektedirler.

Örneğin geçen yıl yapılan görüşmeler sonunda siyasal iktidarcı "kaynak yok" gerekçesi ile %5'lik zam ilan edilmiştir. Ancak uygulamada "kaynak yok" söyleminin gerçeği ifade etmediği; siyasal iktidarın istediği kesimlere, istediği oranda iyileştirme yaptığı görülmüştür. 2005 yılı Toplu Görüşmeleri'nde gündeme gelmediği halde, siyasal iktidar sadece güvenlik, yargı, din ve mülki idare personeline önemli ölçüde iyileştirmeler yapmıştır. Siyasal iktidar bu tavrı ile kamu görevlileri arasında ayırım yapmış, sendikaları devre dışı bırakarak, Toplu Görüşme anlayışının işlevsizliğini bir kez daha kanıtlamıştır.

Geçen yıl, Türkiye tarihinde ilk kez, toplu pazarlık ve grev hakkı yerine, "sendikaları, işveren devletin müdahalesine açık hale getirme pahasına" sendika aidatı karşılığı olarak 5 YTL verilmiştir. Bu durum her türlü sendika anlayışına açıkça aykırıdır. Konu Anayasa Mahkemesi'ndedir.

IMF ve Dünya Bankası üzerinden gelen ve 19. Stand-by ile 2007 yılına kadar uzatılan politikaların çok ciddi sorunlara yol açacağı son ekonomik gelişmelerle bir kez daha görülmüştür.

2001 yılından bu yana kilitlenen yüzde 6.5'luk faiz dışı fazla hedefi ise kamu çalışanlarının ücretlerinin düşürülmesi, yatırımların azaltılması, eğitime ve sağlığa ayrılan payların düşürülmesi, dolaylı vergilerin artırılmasıyla sağlanıyor. Kamu çalışanlarının reel ücretleri hala 1979 yılındaki seviyenin altındadır. Ancak buna rağmen GSMH %287 büyümüştür. Kamu emekçilerine 26 yıldır büyümeden pay verilmemektedir. Bu bile başı başına çok büyük bir reel ücret kaybı olduğunu göstermektedir. Kamu çalışanlarının mali sorunları son ekonomik dalgalanmaların etkisiyle de büyümeye devam etmektedir. Kamu emekçilerinin 2006 yılı kayıpları enflas-

yondaki, döviz ve faizdeki gelişmeler ile büyüme rakamları dikkate alınarak karşılanmalıdır.

Ayrıca,

Kadınlara yönelik ayrımcı çalışma koşulları kaldırılmalıdır. Haftalık çalışma süresi 35 saate indirilmelidir. Sözleşmeli personel kadroya alınarak, iş güvencesi verilmeli, iş güvenliği çalışma ortamı zedelenmemelidir. Kamu çalışanlarının yönetime ve denetime katılmaları yönündeki engeller kaldırılmalıdır. Sosyal Güvenlik ve sağlık hakkını ortadan kaldıran SSGSS Yasası uygulanmamalıdır.

TMMOB, bu görüşme döneminde de kamu çalışanlarının yanında taraf tutacağını ifade etmektedir.

TMMOB, çalışanların "grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı" mücadelesinde, çalışanlarla ve onların örgütleri ile omuz omuza duracaktır.

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB 23-24 AĞUSTOS'TA KESK İLE BİRLİKTEYDİ

TMMOB ve bağlı odaların yöneticileri, toplu görüşme sürecinde bulunan KESK'in 23-24 Ağustos 2006 tarihlerinde Ankara Kızılay Güvenpark'ta yaptığı oturma eylemine destek ziyaretinde bulundu. Destek sırasında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı bir konuşma yaparak bu mücadelede TMMOB'nin kamu çalışanlarının ve KESK'in yanında olduklarını belirtti.

DEPREMLER ÜLKEMİZİN VE HALKIMIZIN YAZGISI OLAMAZ! OLMAMALIDIR!

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı 17 Ağustos 1999'un yedinci yılında DEPREM ile ilgili basın açıklaması yaptı.

TMMOB, 17 Ağustos 2006 da, 17 Ağustos 1999'un yedinci yılında DEPREM ile ilgili değerlendirmelerini bir kez daha ilgilenenleriyle paylaşmaktadır:

Düne Bakış:

17 Ağustos 1999'dan günümüze geride kalan yıllara ana hatlarıyla baktığımızda:

1- TBMM Araştırma Komisyonu Raporu yayınlandı. TBMM Araştırma Komisyonu'nun 77 sayfalık raporunun 70 sayfası; deprem konusundaki kurumsal yapılara, Türkiye'deki afet mevzuatı ve tarihçesine, kurumların görevlerine, komisyon toplantı ve çalışmalarına ayrılmış, öneriler bölümünün de şu görüşlere yer verilmiştir: "Yeni bir deprem politikası oluşturulmalı devlet politikası olarak uygulanmalıdır... Gecekondulaşma, kaçak yapılaşmayı teşvik eden imar affi politikasından kesinlikle vazgeçilmelidir... Planlama ve yapı sektöründe görev alan meslek dallarının uzmanlık alanlarının yetki ve sorumluluklarını belirleyen meslek yasaları çıkarılmalıdır. Bu yasalarda meslek odaları üyelerine denetleme yetkisi verilmelidir. Gereği yerine getirilmezse odalar da sorumlu tutulmalıdır."

2- 57. Hükümet, 17 Ağustos depreminden hemen sonra "doğal afetlere karşı alınacak önlemler ve doğal afetler nedeniyle doğan zararların giderilmesi için yapılacak düzenlemeler" için 27 Ağustos 1999 günü TBMM'den yetki aldığı yetkiye dayanarak yayınladığı ve sayısı elliye yaklaşan Kanun Hükmünde Kararnamelerle:

Deprem harcamaları Sayıştay denetimi dışında bırakıldı. Deprem vergilerinden elde edilen gelirler, iç ve dış yardımlar, hibe gelirleri genel bütçe içinde kullanılarak sermayeye kaynak transferinde, borç ödemelerinde ve memur

maaşlarında kullanıldı. Toplanan kaynakların yönetimi açık olmadı ve denetlenmedi.

17 Ağustos sonrası kamuoyunda oluşan uygun ortam ve "her şeye yeniden başlamalı" söylem ve beklentilerine karşın, 10 Nisan 2000 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 595 sayılı "Yapı Denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile yürürlüğe kamusal denetim alanı "özel şirketlere" devredilerek özelleştirildi ve yapı denetiminde yeni bir süreç başlatıldı. Amacı "yapıda can ve mal güvenliğini sağlamak, kaynak israfına sebep olan plansız, kontrolsüz ve kalitesiz yapılaşmayı önlemek" olan Kararname, bu iddiaya karşın, planlamaya ilişkin tek bir hüküm içermiyordu. Oysa depremle ilgili farklı kurum ve kuruluşların tümü, yapısal yıkım ve hasarlarda zeminin belirleyici olduğu konusunda görüş birliği içinde olmalarına karşın, planlama yani yer seçim ve yerleşim kararları süreci yine göz ardı edildi. Bu durum, plansız ve bilime aykırı bir yapılaşmanın süreceği anlamına geldi.

3- TMMOB'nin "Doğu Marmara Depremleri ve Türkiye Gerçeği" raporu Haziran 2000'de yayınlandı. 17 Ağustos'tan itibaren çalışmalarını deprem bölgesinde yoğunlaştıran TMMOB'nin, yaşanan insanlık dramına tanıklığını, acıların ve yaraların sarılmasına katkılarını, gözlem ve incelemelerini anlatan, görüşlerini dile getiren ve dokuz bölümden oluşan raporun,

"17 Ağustos'u unutmamalı, Türkiye'yi yeniden kuralmalıyız" istemiyle başlayan "öneriler" bölümünde";

Deprem bölgesinin her yönü ile (insanların ruhsal ve bedensel sağlıklarına kavuşturulması ile barınma, ekonomik, eğitim, kültürel gereksinimlerinin karşılanması, sanayi, tarım ve hizmet kesimlerindeki üretim koşullarının)

iyileştirilmesine yönelik çalışmaların etkinleştirilmesi ve bu amaçla kamu yönetim biçimlerinin geliştirilmesi ve işletilmesi'nin zorunlu olduğu belirtildi.

- toprak ve konut politikalarının, toplum yararına düzenlenmesi,
  - ulusal ve bölgesel planlamanın yapılması,
  - bilimsel çalışmalara kaynak ayrılması ve bilimsel verilerin esas alınması,
  - toplu ulaşım ve taşımacılık sistemlerinin geliştirilmesi,
  - depremi felakete dönüştüren sorumlular hakkında kamu davası açılması,
  - işlevsel deprem bütçe yönetiminin oluşturulması,
- savunuldu.

Deprem riski her geçen gün artan İstanbul'u depreme hazırlamak için toplum olarak ayağa kalkmamız gerektiği vurgulanan raporda:

"Su toplama havzaları, vadi içleri ve yamaçları, dolgu alanları, dere yatakları, sahiller, heyelanlı bölgeler gibi elverişsiz zeminler üzerine inşa edilmiş, depreme dayanıklı olup olmadığı bilinmeyen ama aşağı yukarı tahmin edilen plansız, denetimsiz olarak yapılmış herhangi bir mühendislik ve mimarlık hizmetiyle buluşmamış yüz binlerce yapı, sanayi tesisleriyle, İstanbul'un olası bir depremi karşılamaya hazır olmadığı apaçık ortada değil mi?" diye soruldu.

4- Kalıcı konutların yapımına başlandı. Konutların yer seçimleri "bölgesel ve bilimsel bir planlama" anlayışından yoksun bir yaklaşımla, bölgede son kalan tarım alanları, dolgu alanları, meyve bahçeleri elden çıkarılarak yapıldı. Can çekişen İzmit Körfezi, gözden çıkarıldı.

5- Merkezi ve yerel yönetimlerde, kentleri ve toplumu öncelikle depreme ha-

zırlamak yerine, depremin sonuçlarına hazırlamayı yeterli gören politikalar hâkim oldu.

6- 587 sayılı “Zorunlu Deprem Sigortası Dair Kanun Hükmünde Kararname” 27 Aralık 1999 tarihli Resmi Gazetede yayımlandı. Yayımindan dokuz ay sonra yürürlüğe gireceği kararlaştırılan “Zorunlu Deprem Sigortası” Türkiye’nin imar sistemi ve afet yönetimi ilkeleriyle bağlantı kurmayan bir anlayışla hazırladığı o dönem de de ifade edildi.

7- Anayasa Mahkemesi’nin 595 Sayılı Kararnameyi Anayasaya aykırı bularak 24.05.2001 tarihinde iptal etmesine karşın, mahkemenin iptal gerekçesini bile beklemeden 57. Hükümet, TBMM’den jet hızıyla geçirdiği 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunu yürürlüğe soktu. Yasa, yüzölçümünün yüzde 92’si, nüfusunun % 95’i deprem kuşağında olan Türkiye’nin, milli gelirden en yüksek pay alan 19 ilini kapsamakta olup, bu illerin GSMH’den aldıkları payların toplamı yüzde 67’ye ulaşmaktadır. İçinde Afyon’un da bulunduğu ve yakın tarihte büyük depremler yaşayan Zonguldak, Kütahya, Muş, Burdur, Bingöl, Diyarbakır, Van, Erzurum, Malatya, Erzincan ve Tunceli gibi illerimizi yapı denetimi dışında tutarak dışlayan 4708 sayılı Yasanın yanlışlıklarına karşı TMMOB’nin söylediklerini bu gün yaşananlar doğruladı.

8- Sayıştay Raporu yayınlandı. 13.08.2001 tarihinde yayınlanan Rapor’un “İstanbul’u Depreme Nasıl Bir Örgütsel Yapı Hazırlıyor?” bölümünde yapılan önerme şöyledir: “Daha önce büyük depremlerde yaşananlar, il acil kurtarma ve yardım komitelerinin ve kriz merkezlerinin deprem zararlarını azaltmada yeterince etkili olamadıkları açıkça göstermiştir. Bu yüzden, riskleri ve zararları azaltmayı hedefleyen, deprem öncesi, sonrası ve sonrasında işlere bütünsellik içinde bakmaya olanak veren, koordinasyon ve işbirliği sağlamada etkin, yeterli yasal yetkiler ve imkânlarla donatılmış yeni bir örgüte duyulan ihtiyaç ertelenemez hale gelmiştir.”

9- Marmara denizindeki faylar konusunda sürdürülen bilimsel çalışmalar daha belirgin sonuçlar ortaya çıkardı ve riskin ne kadar büyük olduğu bir kez daha görüldü. Giderek fay tartışmalarıyla zaman yitirmek yerine, Marmara Bölgesi ve İstanbul’u depreme hazırlayacak program ve uygulamaların önemli olduğu vurgulanarak: “Deprem yıkmadan yıkılması gerekenleri yıkılm, güçlendirilmesi gerekenleri güçlendirelim. Bunun için de depremle ilgilenen tüm kurum ve kuruluşların eşgüdümünde olmazsa olmaz koşullarını içeren ortak bir teknik ve toplumsal planlama kapsamında harekete geçirilmelidir.” önerileri yapıldı.

10- Kalıcı konutların yapımına devam edildi ve kısmen teslim edildi.

11- Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, TBMM’de kabul edilerek yürürlüğe girdi. DPT tarafından yayımlanan “Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma (2001-2005) Planı”na göre:

- Marmara Bölge Planı hazırlık çalışmalarının başlatıldığı,

- Bölge planlamanın, kapsamlı ve katılımcı bir yaklaşımla ele alınacağı,

- Marmara Bölge Planı ile tarım, sanayi, ticaret, konut, turizm vb. konulara ilişkin yerleşim alanlarının afet riskleri de dikkate alınarak hazırlanacak bir arazi kullanım planına göre yönlendirileceği kabul edilerek ilan edilmesine karşın, deprem bölgesinde alınan yerleşim kararları, Kalkınma Planının ilke ve hedefleri göz ardı edilerek alınmaya devam edilmiştir.

12- Deprem Konseyi’nin “Türkiye’de bir “Ulusal Deprem Stratejisi” geliştirilmesinin ana amaç olduğu belirtilen “Deprem Zararlarını Azaltma Ulusal Stratejisi” raporuna göre: “Deprem ve afetlerle ilgili olarak yürürlükte bulunan mevzuatın bütünlük ve tutarlık gösteren bir politika ya da strateji oluşturmadığı bir gerçektir. Ayrıca, bunları yürütmekle yükümlü organ ve kurumların da bir sistem oluşturmak şöyle dursun, kimi durumlarda karşıt işleyişler gösteren çok başlı bir yapılanma gösterdiği, üye-

rinde görüş birliği bulunan bir olgudur. Bu nedenlerle, mevcut sistemde yapılacak iyileştirmelerin, başvurulacak yeni düzenleme alanlarının, yasal önlem ve kurumlaşmaların neler olması gerektiği ve bunların hangi kuruluşlarca nasıl yerine getirileceğinin bilimsel açıdan belirlenmesi bir temel ödev olarak durmaktadır.”

13- 17 Ağustos Marmara Depremi 1959 tarihinde hazırlanmış olan; 40 yıllık bir Kanun ve buna bağlı Yönetmelikler ile karşılanmıştır. Afetlere yönelik olarak bilimsel gelişmeleri içermemesi yanında, teknolojik gelişmeleri de dışlayan, ekonomik ve sosyal düzenlemelerle desteklenmemiş bulunan 7269 sayılı Kanun ve Yönetmelikleri; bölgede afet sonrası ikinci bir afet yaşanmasına neden olmuştur. Ancak, 17 Ağustos Marmara Depremi ardından 3 sene geçtikten sonra; Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca AFETLER KANUNU TASARISI TASLAĞI hazırlanarak, 10.04.2002 tarihinde TMMOB ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş istenmiştir. Bu Kanunun, gerçek amacı öncelikle: afetlere karşı kapsamlı bir risk yönetim programı oluşturma hedefine yönelik gerekli yasal alt yapıyı kurmak; üst ölçekli plan ve afete yönelik önleme stratejilerini geliştirerek belirsizlik hallerini en aza indirmek; plan yapımında dikkate alınacak risk belgelenme çalışmalarının neler olacağını, bu konudaki standart ve yapım “onay” değerlendirme yöntemlerini ortaya koymak; mevcut durum ve kaynakların iyi değerlendirilmesini sağlamak; can ve mal kaybını en aza indirmek ve afetleri önleme-hazırlıklı olma faaliyetlerini öne çıkarmak olmalı iken; Tasarı, afet sonrasında yapılacak acil müdahale ve iyileştirme işlemlerinin düzenlenmesi üzerine kurulmuştur. Planlama boyutu, sözü geçen ancak içeriği boşaltılmış bir kavram olarak Taslağa dahil edilmiş; yer bilim araştırmaları konusunda özellikle 1990lı yıllarda dünyada yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, bunlarla ilgili mesleki oluşumlar ve kurumlar-kuruluşlar göz ardı edilmiş; Afet tanımı içerisinde teknolojik kökenli afetler

ve zincirleme afet türleri yok sayılmış, lokal-bölgesel afet tanımlamaları yapılmamış; hak sahipliliği konusunda, yapı sigortası konusunda yaşanmakta olan sorunlar dikkate alınmamıştır.

Bugüne İlişkin Değerlendirmeler:

Akıl ve bilim depremin doğasını çözmüştür. Depremler yerkabuğunu oluşturan levhaların sınırlarındaki devingenlik ve değişim nedeniyle, bu ortamdaki deformasyonlar ve gerilme birikimlerinin kırılma sınırına ulaştığında oluşan ve saniyeler süren Yerküre'nin doğal süreçleridir. Bu doğal sürecin oluşumu önlenemez ve engellenemez. Ancak gerekli tedbirlerle, özellikle yapısal tedbirlerle, can ve mal kayıplarını azaltılabilir.

Depremler, heyelanlar, su baskınları, salgın hastalıklar, vb. doğal ve yapay kökenli afetler bir oranda insan denetimi dışında geliştiği için, neden oldukları kayıplar, genellikle yazgı olarak yansıtılarak geçiştirilmek istenmiştir. Aslında, depreme neden olan iktidarlar değilse de, depremlerin insanı vurmasına neden olan (önlem almayan) iktidarlardır. Bunun kanıtlarından biri, aynı büyüklük özelliklere sahip depremin farklı coğrafyalarda çok farklı hasar ve zarara yol açması, bazen de hiç açmamasıdır.

Bilindiği gibi ülkemiz Yerküre'nin en etkin ve yıkıcı deprem kuşaklarından birinin üzerinde bulunmaktadır. Geçmişte birçok yıkıcı depremler olduğu gibi, gelecekte de sık sık oluşacak depremlerle büyük can ve mal kaybına uğrayacağımız bir gerçektir.

Deprem Bölgeleri Haritası'na göre, yurdumuzun %92'sinin deprem bölgeleri içerisinde olduğu, nüfusumuzun %95'inin deprem tehlikesi altında yaşadığı ve ayrıca büyük sanayi merkezlerinin %98'i ve barajlarımızın %93'ünün deprem bölgesinde bulunduğu bilinmektedir. Son 58 yıl içerisinde depremlerden, sayısı altmışbine ulaşan vatandaşımız hayatını kaybetmiş, yüzyirmibini aşkın kişi yaralanmıştır. Yaklaşık olarak 420.000 bina yıkılmış veya ağır hasar görmüştür.

Sonuç: Türkiye, depremlerle bir arada yaşamaya mecbur bir ülkedir.

Türkiye'nin deprem sorunu, her oluşan yıkıcı depremden sonra, ülke gündemine İstanbul bağlamında "fay" ve "depremin büyüklüğü" tartışmaları gibi depremin gerçek boyutunu "maskeleyerek" gelmekte, bir süre sonra unutulmaktadır. Yeni bir deprem olduğunda bu senaryo kendini tekrarlamaktadır.

17 Ağustos depreminin üzerinden 7 yıl geçmesine rağmen, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülkemizin deprem tehlikesi ve riski konusundaki sürekli yinelediği uyarıları siyasal iktidarlarca dikkate alınmamıştır.

Depremlerde can ve mal kayıplarının bu kadar yüksek olmasında imar aflarının birincil derecede önemli olduğu artık biliniyor olması gerekir.

Bilime ve mühendisliğe, akla ve uygarlığa aykırı olarak siyasal iktidarlarca uygulanan rant politikaları nedeniyle, ülkemiz sadece bir deprem ülkesi değil bir afet ülkesi olmuştur. Bunun ekonomik sonucu her yıl GSMH'mizin ortalama %3-%7'si afet zararlarına karşılanmasıdır. Gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, su baskını vb. olaylar bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, mühendislik verilerinden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca ranta dayalı hızlı, düşük nitelikli, tasarımsız ve plansız kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu afete, yani insani ve ekonomik yıkıma dönüşmektedir.

Sosyal devletten ve toplum yararı ilkesinden siyasal iktidarlarca vazgeçilmesinin sonuçlarının her alanda olduğu gibi her depremde karşımıza çıktığını ve gelecekte de çıkacağını söylüyoruz.

Bu iktidar döneminde de ülkemizin deprem tehlike ve riskinin büyüklüğüyle orantılı politikalar ve programlar geliştirilmemiştir ve geliştirilmesi yönünde de bir iradenin olduğu görülmemektedir.

"AB'ye uyum yasalarını" bir çırpıda meclisten geçiren siyasal iktidar, ne-

dense imar yasasını, afetler yasasını, yerel yönetimler yasasını hala düzenlenememiştir.

Ülkemizde dereler, vadiler, ormanlar, su havzalar, deprem tehlikesi içeren kısaca yapılaşmaya uygun olmayan alanları, rant ekonomisinin baskısı altında yapılaşmaya açılmıştır, gelecekte açılmaması yönünde ciddi bir irade de yoktur.

Siyasal İktidarı, deprem konusunda sorumluluğunun gereğini yerine getirmeye çağırıyoruz.

Depremlerden ve diğer bütün doğal ve yapay afetlerden korunmak yönünde istemler en temel insan hakkıdır. Daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir çevrede yaşamak her yurttaş için temel bir insan hakkı olduğu ana ilke kabul edilmelidir.

Deprem bölgesinin sorunlarının çözümünde halkımızın sorunlarına öncelik tanıyacak bir siyasi iradenin varlığı zorunludur. Günümüzün temel sorunu emekten yana, bağımsızlıkçı, temel insan haklarına dayalı, sosyal hukuk devletini temel alan bir siyasi iradenin oluşturulması ve iktidara taşınmasıdır.

Deprem hasar, zarar ve can kayıplarının azaltılmasının bilinen tek yolu, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ortak katkı ve çabalarıyla depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlamak ve üretmektir. Bunun için, deprem öncesi, sırası ve sonrasında yapılacak çalışmalar kamu yararı ve ülke çıkarı bağlamında ulusal bir deprem politikası belirlenerek ciddi programlar oluşturulmalı ve daha da önemlisi bunlar yaşama geçirilmelidir.

Yerleşme ve yapılaşma bağlamında gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı, yasaların uygulanması sağlanmalı, sağlıklı ve güvenli yapı üretim ve denetimi sürecini, sermayeye ticari bir alan olarak teslim eden anlayış bırakılmalı kamusal denetim etkinleştirilmelidir.

Depremler ülkemizin ve halkımızın yazgısı olamaz! Olmamalıdır!

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

İSTANBUL KADIKÖY'DE

“KAHROLSUN EMPERYALİZM, YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ” DENDİ

Başta KESK ve TMMOB olmak üzere sendikaların ve meslek odalarının çağrısıyla, siyasi partilerin ve demokratik kitle örgütlerinin de katılımıyla 20 Ağustos 2006 tarihinde İstanbul Kadıköy'de gerçekleştirilen mitingde binlerce kişi İsrail'in Lübnan'ı ve Filistin'i işgalini, ABD'nin Irak'ı işgalini, AKP hükümetinin sınır ötesi politikalarını ve bölgeye asker gönderme planlarını protesto etmek üzere bir araya geldi.

Saat 14:00 sularında Kadıköy'de toplanmaya başlayan gruplar üç koldan yürüyüşe geçerek Kadıköy Meydanı'na geldi. Hava sıcaklığı çok yüksek olmasına rağmen yürüyüşün son derece coşkulu olduğu gözlemlendi.

Yürüyüş kortejinin başında mitingün çağrıcısı kurumları olan KESK ve TMMOB yer alırken, mitinge Hak-İş ve Türk-İş'e bağlı sendikalar ile İstanbul Tabip Odası, İstanbul Eczacı Odası, İstanbul Veteriner Hekimler Odası, İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası, İstanbul Diş Hekimleri Odası yanı sıra ÖDP, EMEP, TKP, SDP gibi siyasi partiler ile demokratik kitle örgütlerinden katılım oldu.

Yürüyüş ve miting boyunca Filistin ve Lübnan bayrakları da taşındı, kimi gruplar Arapça pankartlarla Filistin ve Lübnan halkına desteklerini dile getirdiler. Temsili tabutlar taşınarak bebek katliamları ve sivillerin katledilmesi lanetlendi. Filistin direnişini anlatan mizansen büyük alkış aldı. “Lübnan'a asker yollama, emperyalist işgale ortak olma”, “İsrail'i ve ABD'yi durdurun”, “Filistin'e Özgürlük”, “Irak, Filistin, Lübnan işgal altında, sıra kimde?”, yazılı pankartlarla ve “Kimsenin askeri olmayacağız”, “Çıkarsa tezkere meclis gitsin askere”, “Her yer Filistin, hepimiz Filistinliyiz”, “Hepimiz Filistinli, hepimiz Lübnanlıyız” ve “Kahrolsun ABD emperyalizmi, yaşasın halkların kardeşliği” sloganlarıyla yürüyen gruplar miting alanına Arapça direniş şarkılarıyla girdi.

Mitingün konuşmaları sırasıyla Düzenleyici Kuruluşlar adına KESK İstanbul Şubeler Platformu sözcüsü Yunus Öztürk, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, Hak-İş Konfederasyonu Marmara Bölge Temsilcisi Celal Özdoğan, Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi üyesi Ali Çerkezoğlu konuştular.

Mitinge bine yakın katılım sağlayan TMMOB kortejinde; TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Hüseyin Yeşil, Yürütme Kurulu Üyesi Sabri Orcan, Yönetim Kurulu Üyeleri Baki Remzi Suiçmez, Tuncay Şenyurt, Gemi Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı ile Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası Başkanı Feramuz Aşkın ile İstanbul Şubeleri Başkan ve yöneticileri de bulundu..

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı konuşmasında şunları söyledi:

İşçiler, Kamu çalışanları, Tabipler, Diş Hekimleri, Eczacılar, Serbest

Muhasebeciler, Veterinerler, Siyasal partilerin, çevrelerin, platformların yiğit insanları, Savaş ve İşgal karşıtları, Barışseverler, Bu ülkenin aydınlık yürekli, aydınlık beyinli güzel insanları, gençler Hepinizi bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Dostlar,

Hepimiz buraya, “Kahrolsun ABD Emperyalizmi” demeye geldik.

Hepimiz buraya, “İsrail ve ABD Saldırganlığını durduralım” demeye geldik.

Hepimiz buraya, “Irak, Filistin ve Lübnan'ın İşgalini durduralım” demeye geldik.

Hepimiz buraya, siyasi iktidara “Ortadoğu'ya asker yollama” demeye geldik.

Hepimiz buraya, “Yaşasın Halkların Kardeşliği” demeye geldik.

Hepimiz buraya, yüreklerimizi orta doğunun mazlum halkları ile birleştirmeye geldik.

Hoş geldiniz arkadaşlar. Hoş bulduk.

Dostlar,

Küreselleşmenin ideologları seksenli yıllarda dünyanın yeni bir döneme girdiğini söylüyorlardı. Artık dünyayı barış bekliyordu. Demokrasi bekliyordu. Hoşgörü bekliyordu. Üretim ve tüketim artacaktı. Refah gelecekti. Farklı ideolojiler ortadan kalkacak, farklı sınıf çıkarları bulunmayacaktı. Yeni bir dünya düzeni kuruluyordu.

Ancak, bu süreçte görüldü ki, söylenenlerin aksine; güçlü kutuplaşmalar, ırkçılık ve milliyetçilik temelinde dünyanın hemen her tarafında süre giden savaşlar, katliamlar, işsizlik, açlık, saldırı ve savaş, toplumsal yozlaşma ve daha yoğun bir sömürü meydana geldi. Çok Taraflı Yatırım Anlaşması, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantıları, Avrupa Birliği, NAFTA gibi oluşumlarla küreselleşme söylemlerinin

pratikte örgütlenmeye başlandığı bir dönem yaşandı. Küreselleşme dünya halklarına; barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık ve daha fazla savaş getirdi.

Evet, sevgili arkadaşlar. Evrenin efendisi “Yeni Bir Dünya Düzeni” kurdu. Bu yeni dünya düzeninde, açlık var, işgal var, çocukların, kadınların, sivil halkın ölümü var, mazlum halkların birbirine kırdırılması var.

Evrenin efendisine biat eden iktidarların olduğu tüm ülkelerde, örneğin ülkemizde olduğu gibi, ya bu yeni duruma uyum yasaları ile dâhil ediliyorsun, ya da Irak'ta, Afganistan'da, Lübnan'da olduğu gibi açık işgal ve saldırılara muhatap oluyorsun.

İsrail'in Filistin ve Lübnan'a yönelik saldırılarının arkasında yatan gerçeklik: ABD emperyalizminin Genişletilmiş Büyük Orta-Doğu Projesi'nin yaşama geçirilmesidir. ABD Dışişleri Bakanı C. Rice “Orta-Doğu'ya yeni bir şekil vermenin zamanı gelmiştir” diyor. Evrenin efendisinin başı Bush “İsrail devletinin terörizme karşı sınırsız mücadele hakkı vardır” diyor. Küresel sermaye, dünyanın mazlum halklarına savaş açtı.

Dostlar,

Biz biliyoruz: Dünya halklarının önüne konulan kırk katır, kırk satır ikileminin dışında başka bir seçenek daha var. Halkların kardeşlik içinde yan yana ve özgürce yaşayacağı bir başka dünya mümkündür. Bir başka Ortadoğu mümkündür. Bir başka yaşam mümkündür.

Evet: Biz yapabiliriz. Biz ABD emperyalizmini ve onun yerli işbirlikçilerini durdurabiliriz. Biz İsrail vahşetini durdurabiliriz. Biz evrenin efendisinin Genişletilmiş Büyük Ortadoğu Projesini geri püskürtebiliriz. Biz Orta doğunun mazlum halklarının kaderini değiştirebiliriz.

Şimdi dünya halklarının bir arada ve yan yana durarak, küresel sermayenin açmış olduğu küresel savaşa karşı direnme zamanıdır. Şimdi Küresel saldırıya karşı, küresel direniş deme zamanıdır. Şimdi dünya halklarına düşen, emperyalizme ve onun yerli işbirlikçilerine karşı teslim olmama zamanıdır. Şimdi orta doğunun mazlum halklarıyla dayanışma zamanıdır.

Selam olsun emperyalizmin işgallerine karşı direnenlere.

Selam olsun Orta-doğu'nun mazlum halklarına.

Kahrolsun Emperyalizm Yaşasın Halkların Kardeşliği.

TMMOB, KESK YAPI-YOL SEN'İN MÜCADELESİNDE YANINDADIR!

TMMOB ve bağlı Odaların yöneticileri 16 Ağustos 2006 tarihinde, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı önünde açlık grevi gerçekleştiren KESK'e bağlı Yol, Yapı, Altyapı, Bayındırlık ve Tapu Kadastro Emekçileri Sendikası Yapı-Yol Sen'li açlık grevcilerini ziyaret ettiler.

KESK'e bağlı Yol, Yapı, Altyapı, Bayındırlık ve Tapu Kadastro Emekçileri Sendikası Yapı-Yol Sen hak alma mücadelesini sürdürüyor. İnsanca Yaşanacak - Adil Ücret talebi ile uzunca bir süredir eylemler sürdüren Yapı-Yol Sen, eylem programı çerçevesinde 15-18 Ağustos 2006 ve 22-25 Ağustos 2006 tarihleri arasında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı önünde açlık grevi gerçekleştiriyor.

TMMOB ve bağlı Odaların yöneticileri 16 Ağustos 2006 tarihinde açlık grevcilerini ziyaret ettiler. Ziyarete TMMOB adına konuşma yapan TMMOB Yürütme Kurulu üyesi Alaettin Aras, konuşmasında “TMMOB, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü, Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü, İller Bankası Genel Müdürlüğü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Köye Yönelik Hizmetler Müdürlüğünde çalışan üyelerinin büyük bir kısmının da üyesi oldukları KESK YAPI-YOL SEN'in taleplerini haklı görmektedir. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonrada bu haklı mücadelelerinde yanlarında olacaklarını” dile getirdi.

Daha sonra söz alan KESK Başkanı İsmail Hakkı Tombul 15 Ağustos'ta hükümetle başlayan toplu sözleşme görüşmeleri hakkında açıklama yaptı.

Ziyarete TMMOB Yürütme Kurulu üyeleri Alaettin Aras ve İlker Ertem, Yönetim Kurulu Üyesi Nevzat Can, Genel Sekreter Yardımcısı Ayşegül Bildirici, Teknik Görevli Bülent Akça ve bağlı odaların Başkan ve Yöneticileri katıldı.

1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜNDE KAPİTALİST KÜRESELLEŞMENİN SALDIRILARINA KARŞI, BARIŞ, EŞİTLİK, ÖZGÜRLÜK MÜCADELEMİZİ HEP BİRLİKTE GELİŞTİRELİM

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanacı 29 Ağustos 2006 tarihinde “Lübnan’a asker gönderme” ve “1 Eylül Dünya Barış Günü” ile ilgili basın açıklaması yaptı

İkinci Dünya Savaşı diye bilinen İkinci Büyük Emperyalist Paylaşım Savaşı, 1 Eylül 1939 günü Nazilerin Polonya’yı işgaliyle başladı. Ardında elliikimilyon ölü, milyonlarca yaralı, sakat ve moloz yığını haline gelmiş kentler ile acı ve gözyaşı bıraktı. Mayıs 1945’de son buldu. İnsanlık tarihinin bu en acımasız, en kanlı ve en kirli savaşının başladığı gün, yani 1 Eylül, Dünya Barış Günü olarak kabul edildi. 1 Eylül Dünya Barış Günü kutlu olsun.

Ancak bu gün ülkemizde 1 Eylül Dünya Barış Günü bir yeni mücadelenin başlangıç günü olacak. Bakanlar Kurulu “Türkiye’nin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1701 sayılı kararı çerçevesinde Lübnan’a gönderilecek Barışgücü’ne katılma” kararı aldı. Milli menfaatlerimiz bunu gerektiriyormuş.

TMMOB Lübnan’a asker gönderilmesine karşıdır.

Lübnan’a asker gönderilmemesi sağlanmalıdır. Biz bunu sağlayabiliriz. Bu iş, iş değildir. Siyasal iktidarın ülkeyi sürükleyeceği bu yol bataklıktır, insana ve yaşama karşıdır.

Bütün emek ve meslek örgütlerine, yüreği insanlıktan ve emekten yana atan tüm siyasal partilere, yapıları, çevrelere, platformlara sesleniyoruz:

Biz siyasal iktidarın bu uygulamasını durdurabiliriz. Biz bu evrende, yaşamın bu zamanında kapitalist küreselleşmenin insanlığa karşı açtığı bu savaşta, bu uygulamayı geri püskürtebiliriz. Gelin hep birlikte, bütün farklılıklarımızı zenginlik olarak görelim. Gelin farklı duruşları kapitalist küreselleşmenin bu saldırılarına karşı yan yana getirerek bir karşı duruşu yaratalım.

Biz bunu istersek yapabiliriz.

BİZ ÜLKEMİZDE VE BÖLGEDE BARIŞ, EŞİTLİK VE ÖZGÜRLÜK İSTİYORUZ

Ortadoğu ve Türkiye kapitalist küreselleşmenin bütün çıplaklığıyla yaşandığı alan konumundadır. Irak’ta başlatılan savaş bu bölgede uzun dönem devam edecek ve çatışmalar sürecektir. Şimdi konu mankeni Lübnan olmuştur. Kapitalist küreselleşmenin dünya halklarına açtığı savaş şimdi kendini Lübnan’da göstermiştir.

Bugün barıştan yana olmak, emekten ve demokrasiden

yana bütün güçlerle birlikte sermayenin yasalarla, bombalarla dünyada emekçilere karşı giriştiği savaşa karşı durmak demektir. Bugün barıştan yana olmak, siyasal iktidarın çıkarmaya çalışacağı yasalara karşı ‘emek’ten yana olmak demektir. Bugün barıştan yana olmak, Kürt sorununun barışçıl çözümünde ısrarcı olmak demektir. Bugün barıştan yana olmak, Irak’ta, Filistin’de, Lübnan’da yaşanan katliamlara karşı tüm dünyadaki barış ve demokrasi güçleri ile birlikte yan yana durmaktır.

Biz, bütün dünyada ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyoruz, bölge halklarıyla dostluk ve kardeşlik içinde yaşamak istiyoruz, halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyoruz.

Biz, şiddet ve baskı politikalarında ısrar edenlerin, çok kimlikli çok kültürlü bir toplumsal modeli dışlayarak, barışın kalıcı hale getirilmesinden kaçınanların, iç ve dış politikada, gerilim yaratmaktan medet umanların, demokratikleşmeyi AB ile pazarlıkların sınırında tutup, hak arama mücadelesini anti-demokratik olarak görenlerin, yasal düzenlemelerdeki gelişmeleri bile hayata geçirmeyenlerin, barışın önünde en büyük engel olduğunu biliyoruz.

Biz, barışın, demokrasinin ve insan haklarının yerleşmediği bir ülkede emekçilerin haklarının korunmasının olanaklı olmadığını da biliyoruz.

Biz, yayılmacı ve teslimiyetçi bir dış politika izlemeyen, savaş, işgale ve talana ortak olmayan, demokratik, sosyal hukuk devleti niteliğine sahip, kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayabileceğimiz, ülkemizin ve toplumumuzun bir daha savaş ve şiddeti yaşamaması için öncelikle demokratikleşmeye yönelik çözümlerin benimsendiği, bağımsız, demokratik ve barış içinde bir Türkiye istiyoruz.

Evet, biz biliyoruz: Başka bir yaşam mümkündür! Başka bir Türkiye mümkündür! Başka bir Ortadoğu mümkündür! Başka bir Dünya mümkündür!

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

EMEK VE MESLEK ÖRGÜTLERİ 1 EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI YAPTI

Emek ve meslek örgütleri ile çeşitli siyasi parti ve kitle örgütleri tarafından 2 Eylül 2006 Cumartesi günü 1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla kitlesel basın açıklaması gerçekleştirildi.

Kurtuluş Parkı Kolej Kavşağında toplanıldıktan sonra Yüksel Caddesine kadar yapılan yürüyüşün ardından gerçekleştirilen basın açıklamasının ardından barış türküleri söylendi.

Etkinliğe TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Yürütme Kurulu Üyeleri Alaeddin Aras ve İlker Ertem ile Odalarımızın yöneticileri ve üyeleri de katıldı.

ODTÜ'DE BARIŞ GECESİ

Ankara'da Küresel BAK ve ODTÜ Mezunları Derneği'nin ortak örgütlediği Barış Gecesi 02 Eylül 2006'da ODTÜ Mezunlar Derneği Vişnelik Çim Anfi'de yapıldı.

Geceye bini aşkın barış yanlısı katıldı.

Gecede önce ODTÜ Mezunlar Derneği Başkanı ve ODTÜ Rektör Yardımcısı açılış konuşmaları yaptılar.

Daha sonra sahneye Grup Vira çıktı. Vira'dan sonra Küresel BAK adına Bülent Aydın konuşmasını yaparak KESK Genel Başkanı İ. Hakkı Tombul, TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı ve DİSK Bölge Temsilcisi Tayfun Görgün'ü sahneye çağırdı. Çoşkulu anların yaşandığı bu sırada örgütler adına TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı, yaptığı konuşmada tüm savaş karşıtlarını 5 Eylül'de Kurtuluş Parkına çağırdı.

Daha sonra sahneye Moğollar çıkarak 2 saate yakın bir konser verdi. Oldukça coşkulu geçen geceye; MMO Başkanı Emin Koramaz, SES Başkanı Köksal Aydın, DİSK Emekli Sen Başkanı Veli Beysülen de katıldılar.

TMMOB DİKİLİ BARIŞ, DEMOKRASİ VE EMEK ŞENLİKLERİNDE GÖRÜŞ BİLDİRDİ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı Dikili Belediyesi tarafından gerçekleştirilen Barış Demokrasi ve Emek Şenlikleri kapsamında 27 Ağustos 2006 tarihinde yapılan "Çalışma Hayatımızda Sorunlar ve Yeni Ufuklar, Yeni Umudlar" panelinde görüş bildirdi.

Panelde TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ile birlikte KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi,

HAK-İŞ Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa Paçal da katıldı.

Dikili Barış, Demokrasi ve Emek Şenlikleri 22 Temmuz-27 Ağustos tarihleri arasında, Dikili'de Yaşam: Yeni Ufuklar, Yeni Umudlar; Çocuklar Geleceğimizdir, Gençlik Geleceğimizdir, Engelliler ve Yaşlılarımızla Elele, " Ve Kadın, Dünyada ve Türkiye'de Yeni Ufuklar, Yeni Umudlar başlıkları altında düzenlenen etkinliklerle tamamlandı.

ANKARA'DA BİNLERCE BARIŞ YANLISI TEZKERE'YE HAYIR DEDİ

Emek ve meslek örgütlerinin çağrısıyla Ankara'da bir araya gelen binlerce barış yanlısı "Lübnan'a asker gönderme tezkeresi"ne hayır dedi.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB, TEB, TDB, TURMOB gibi emek ve meslek örgütlerinin çağrısıyla, 5 Eylül 2006 Salı günü, TBMM'de görüşülecek "Lübnan'a asker gönderme tezkeresi"ne hayır demek için, aralarında çeşitli siyasi parti ve derneklerin de bulunduğu binlerce barışsever Ankara'da Kurtuluş Parkı'nda toplandıktan sonra düzenli kortejlerle Ziya Gökalp Caddesi'ne kadar yürüdü.

Burada, düzenleyici kuruluşlar adına ortak basın açıklaması KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul tarafından okundu.

Ortak basın açıklamasında şu görüşlere yer verildi:

Barışın,

kardeşliğin,

özgürlüğün, yılmaz savunucuları hepimiz hoş geldiniz...

Keşke dünya da savaşlar olmasa, keşke silahlar sussa, keşke haklar eşit ve özgürce bir arada yaşasa. Ama olmuyor... Çünkü emperyalizm savaş ve katliam demektir, çünkü emperyalizm insan yaşamını değil kendi, çıkarlarını en büyük değer olarak görür. İşte bu nedenle nereye bakarsanız bakın savaşları ve saldırıları görürsünüz. Bu gün, Meclis'te yapılan tezkere görüşmeleri için, Tezkere'ye hayır demek için burada toplandık. Tezkere tartışmasına girmeden önce yaşanan süreci, bize anlatılan yalanları değil, gerçekten yaşanan süreci- bir kez daha hatırlayalım...

ABD'nin Ortadoğu'daki uç karakolu İsrail 34 gün boyunca Lübnan'a havadan ve karadan saldırdı. 1500'e yakın insanı katletti, bir milyondan fazla insanı kendi

topraklarında mülteci haline getirdi.

Uluslar arası Af Örgütü bu saldırı nedeniyle İsrail'i savaş suçlusu ilan etti. Bütün haber bültenleri bir yandan kan gölüne dönüşen Irak öte yandan Lübnan'da öldürülen çocukların, kadınların yani sivillerin görüntüleri ile doldu taşı. 34 gün süren katliam sırasında 4 çalışını öldürülmesine rağmen Birleşmiş Milletler kınama kararı bile alamadı. Bu durum utanç vericidir. Birleşmiş Milletler açısından utanç verici başka bir şey daha var; İsrail bugüne kadar BM'de kendisi hakkında alınan hiçbir kararı ciddiye almamıştır. Lübnan'da ilan edilen ateşkes'ten sonra bile İsrail saldırıları durmamıştır. Buna rağmen herhangi bir uluslar arası yaptırım uygulanmamıştır.

İsrail saldırısı karşısında Lübnan ordusu herhangi bir varlık göstermemiştir, göstermesi de mümkün değildir. İsrail bu defada Arap-İsrail savaşı olarak bilinen savaşta olduğu gibi çabuk bir zafer kazanacağını düşünüyordu. Ancak olmadı. Çok güçlü bir direnişle karşılaştı. İsrail'in saldırısı karşısında Lübnan'daki bütün güçler direnişi örgütlemek için ortak tavır geliştirmeyi başardı.

Bütün teknolojik üstünlüğüne rağmen İsrail direnişi kırmayı başaramadı ve savaş kayıpları her geçen arttı. Bu durum İsrail'i hem iç hem de uluslar arası kamuoyunda zor duruma düşürdü. Yardıma ihtiyaçları vardı. Yardımın gelmesi gecikmedi.

Birleşmiş Milletler işte böyle bir durumda yeniden devreye sokuldu ve Lübnan'la ilgili 1701 numaralı bir kararını aldı. Görev gücü, barış gücü diye adlandırılan askeri güç bu koşullarda oluşturuldu. Açıkça söylemek gerekiyor; Birleşmiş Milletler ABD'nin taşeronluğunu üstlendiği sürece karar alabiliyor, bunun dışındaki her konuda ABD engeline takılıyor. Böyle bir örgütün barışı koruması ya da hakların güvenliğini sağlaması mümkün değildir.

1701 numaralı kararda daha önce alınan ve başta Hizbullah olmak üzere direniş güçlerinin silahsızlandırılmasına yönelik (1559 ve 1680 numaralı) kararlara atıfta bulunulmakta ve muğlâk tanımlamalar içermektedir. Bunun anlamı açıktır, İsrail

saldırısına direnen, ABD'nin çıkarlarına ters düşen bütün güçler silahsızlandırılacaktır. 21 Ağustos'ta Lübnan'da bulunan UNİFİL'e bağlı askerlere silahlı militanlara ateş açma, onları silahsızlandırma ve tutuklama yetkisi verildi. Görev gücü daha şimdiden "hangi barış" koruyacağını sinyallerini vermeye başlamıştır.

Birleşmiş Milletler eğer gerçekten Lübnan halkının haklarının korunmak istiyorsa UNİFİL'in görev yeri Lübnan değil İsrail olmalıdır. Saldırgan İsrail'dir, durdurulması gereken güç İsrail'dir! Barış'ın ön koşulu bellidir: İSRAİL derhal 1967 öncesi sınırlarına geri çekilmeli ve bütün saldırılarını durdurmalıdır.

Şu anda Mecliste bu konuda oy kullanacak milletvekillerinin birçoğu bu karar metinlerini okumamıştır. Böyle önemli bir konuda, milletvekilleri sadece başbakanın kendilerine verdiği bilgi ve basından okudukları ile karar verecekler. Bunun sorumlusu görevini yapmayan hükümettir. Durum bu iken başbakan, insani yardım, ulusal çıkarlar kavramlarının arkasına sığınarak asker göndermeye karşı çıkanlara saldırıyor. Biz bu oyunu daha önce de görmüştük. Hatırlayın George Bush'da Irak'a insani yardım, barış ve demokrasi götürceklerini söylemişti. Yanlarında ise sadece bombaları, kurşunları ve askerleri yani ölüm vardı. Bugün Lübnan'da oynanan oyun bundan farklı değildir. ABD ve İsrail Ortadoğu'yu kendi çıkarları etrafında yeniden yapılandırma yönünde hızla adımlar atmaktadır. Bu oyunun asil oyuncularını ve figüranlarını bellidir. ABD, İngiltere, Almanya görev gücüne asker vermeye yanaşmıyorlar; Kullanabilecekleri başka ülkelerin askerleri varken kendi askerlerini kullanmaya gerek görmüyorlar. Fransa görev gücüne önderlik etmekten vazgeçiyor, göreve İtalya talip oluyor.

Bir kez daha hatırlatmakta yarar var :

-LÜBNAN DA BARIŞ YOKTUR. ÇATIŞMALAR DURMUŞTUR!

-İSRAİL İŞGALİ HALEN DEVAM ETMEKTEDİR

-BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KARARI SALDIRGANI DEĞİL SALDIRIYA UĞRAYANI SİLAHSIZLANDIRMAYI HEDEFLEMEDİR.

-İSRAİL HEM LÜBNANI HEM SURIYE'Yİ TEHDİT ETMEYE DEVAM ETMEKTEDİR. YİNE FİLİSTİNDEKİ İŞGALİNİ SÜRDÜRMEKTE VE GAZZE DEN GERİ ÇEKİLME PLANINI ASKIYA ALMIŞTIR.

-ORTADOĞU HALKARININ İHTİYACI İŞ, EKMEK, BARIŞ VE ÖZGÜRLÜKTÜR SAVAŞ DEĞİL!

Bu koşullar altında halkların kardeşliğini savunan tüm güçlere düşen görev bu oyunu teşhir etmek ve Ortadoğu'nun kaderine Ortadoğu halklarının karar vermesini savunmaktır. Lübnan'a, Filistin'e, Afganistan'a gönderilmesi gereken şey asker değil öncelikli olarak gıdadır, tıbbi malzemedir, doktordur. Bu konuda yapılacak bütün çalışmalarda aktif olarak yerimizi almalıyız.

Meclis'te şu anda tezkere görüşmesi yapan milletvekillerine sesleniyoruz; Oylanması gereken şey Lübnan'a asker gönderilmesi değil, İsrail'in saldırganlığının kınanması ve ikili anlaşmaların iptal edilmesidir. Vekili olduğunuz halkın sesini dinleyin. Halklar savaş istemiyor, başkalarının planlarının bir parçası olarak çocuklarını, kocalarını Lübnan bataklığına göndermek istemiyor. Bu sesi duymayanlar, duymayı reddedenler tarih önünde hesap verecektir. Lider sultanının dayatmalarına, baskılarına boyun eğmeyin, çünkü görevler geçici, insan onuru kalıcıdır. 1 Mart'ta olduğu gibi bu kez de "tezkereye" hayır, deyin!

Ve bu katliamların sorumluları bilsinler: Barış'ı savunmak ne pahasına olursa olsun barış demek değildir. Emperyalist saldırganlığa ve işgallere karşı direniş meşrudur, haklıdır. Ortadoğu'yu kanla yıkamaya çalışanlar döktükleri kanda boğulacaklardır.

Emperyalizmin, gericiliğin, saldırganlığın Orta doğu haklarına verebileceği tek şey kan, gözyaşı ve yeni yıkımlardır. Çözüm ise halkların özgür ve eşitçe, barış içinde yaşadığı bir Ortadoğu'dur. Bu nedenle hep bir ağızdan haykıralım:

TEZKEREYE HAYIR!

KAHROLSUN EMPERYALİZM,

ABD ORTADOĞU'DAN DEFOL!

ADANA'DAN: İSRAİL ASKERİ OLMAYACAĞIZ

Adana'da Ankara'ya gidemeyen savaş karşıtı yaklaşık 150 kişinin katıldığı eylem 12:30'da İnönü Parkı'nda başladı. AKP Adana İl binası önüne kadar yürüten grup adına basın açıklamasını TMMOB Adana İKK Sekreteri Hüseyin Atıcı okudu. İl binası önüne siyah çelenk bırakılmasının ardından eylem sona erdi.

Basın açıklamasında Hüseyin Atıcı şunları söyledi:
İSRAİL ASKERİ OLMAYACAĞIZ!

Meclis 5 Eylül'de "tezkere" konusunda karar almak için acil gündemle toplanıyor. AKP hükümeti, yapılan bütün eleştirileri kulaklarını tıkayarak her zaman ki "yüksek çıkarlar ve seyirci kalmamak" gerekçelerinin arkasına sığınarak Türkiye'yi sonu belli olmayan bir maceraya sürüklüyor. İsrail'in binden fazla insanı katlettiği, 1 milyona yakın insanı kendi ülkesinde mülteci haline getirdiği bir vahşetin ardından şimdi "BM gücü" adı altında uluslararası bir askeri gücün bu bölgeye yerleştirilmesi isteniyor. Bu oyun bozulmalıdır. Tezkere reddedilmeli ve Türkiye Lübnan'a asker göndermemelidir.

BM tarafından "Barış Gücü" adıyla oluşturulan güc aslında ABD desteğiyle Lübnan'a saldıran, Lübnan'ı yakıp yıkan ama amacına ulaşamayan İsrail'in yapamadığını yapmaya çalışacak olan bir "işgal gücü", ABD ve İsrail çıkarlarını koruma gücü olacaktır.

Bizler, 1 Mart tezkeresine hayır demiş ve Irak'a asker gönderilmesine karşı çıkmıştık. O dönemde de "savaşa hayır" demenin "tezkereyi reddetmenin, ulusal çıkarlara aykırı olduğu" iddia edilmiş, asker gönderilmesinin gerekçesinin bölgeye barış ve adalet götürmek olduğu söylenmişti. Bugün de hükümet çevreleri aynı gerekçeleri söylüyor. O dönemde "ABD askeri olmayacağız!" demiştik bugünde "İsrail askeri olmayacağız!" diyoruz. Irak'ta yaşanan ve ülkeyi kan gölüne çeviren süreç savaş karşıtlarının ne kadar da haklı olduğunu kanıtlamıştır.

Emperyalistlerin egemenlik yarışlarının bir parçası olarak başlatılan bu savaşların parçası, yedek gücü olmayı reddetmek, halkların barış ve kardeşlik içinde yaşamasını savunmak demektir. Bu savaşların yedek gücü olmayı reddetmek, ABD Ortadoğu'dan defol demektir.

Bugün yapılan tartışmalarda hükümet çevrelerince durumun çok farklı olduğu özellikle dillendirilmekte ve gerekçe olarak da Birleşmiş Milletler kararı gösterilmektedir. Birleşmiş

Milletlerin yaptırım gücünün ne kadar olduğu İsrail'in Lübnan'a saldırısı ile birlikte bir kez daha ortaya çıkmıştır. Birleşmiş Milletler ne yazık ki birçok konuda emperyalist ülkelerin dayatmalarını meşrulaştırmaktan başka bir işlev görmemektedir. Bütün bunları göz ardı etsek bile BM'nin Lübnan'a ilişkin almış olduğu 1701'nolu karar BM askeri gücünün görev tanımı konusunda muğlak ifadeler içermektedir. BM'nin 1071 sayılı kararı Hizbullah'ı saldırgan güç olarak göstermektedir. Ortadoğu'daki asıl saldırgan güç ABD, İngiltere ve onun desteklediği İsrail'dir. İsrail'in saldırganlığını durdurmaya hiçbir gücün inandırıcılığı ve caydırıcılığı olamaz.

İsrail; ABD'nin Genişletilmiş Ortadoğu Projesinin gerçekleştirilmesi için Lübnan'ı işgal etti. Binlerce masum çocuk, kadın, yaşlı, sivil insan bu işgalde yaşamını yitirdi. BM yaşanan süreci seyretti. ABD'nin ikna olduğu yerde de "Barış Gücü" oluşturulması kararı aldı. Bu "Barış Gücü" değildir. Çünkü Lübnan'da barış olmamıştır. İsrail işgali sürmektedir.

BM Gücünün Lübnan ordusuna yardımcı olacağı ve bu görevini yapmasının engellenmesi durumunda güç kullanılabileceği belirtilmiştir. Lübnan'da sıcak çatışma belli oranlarda durmuştur. Ancak İsrail'in Lübnan topraklarındaki işgali devam etmekte ve İsrail gerekli görmesi durumunda (ateşkes açıklaması yaptıktan sonra saldırmasında olduğu gibi) yeniden saldıracağını açıkça belirtmektedir. BM askerlerinin sadece Lübnan değil Suriye sınırına da yerleştirilmesi gerektiğini söyleyen İsrail, bunlar yapılsa dahi güvenlik açısından gerekli gördüğü bölgelerde askeri varlığını sürdüreceğini de açıklamıştır. Bu şartlar altında kamuoyunu her şey yolundaymış havası vererek tezkere çıkartmaya çalışmanın tarihsel sorumluluğunu alacak olan AKP hükümeti tarih önünde mutlaka hesap vermek zorunda kalacaktır.

Barış isteminin sözcüsü olarak bir kez daha "tezkereye hayır!, sınır ötesine asker gönderilmesine hayır!" diyoruz. Bütün milletvekillerine sesleniyoruz, halkın vicdanının sesini dinleyin, bütün dayatmalara rağmen bu bataklığa asker gönderme kararına onay vermeyin. Savaş yıkım demektir, savaş gözyaşı ve kan demektir,

Bu suça ortak olmayın!

Bu suça ortak olanları halkımız da tarih de affetmeyecektir!!!

KESK, TMMOB, Adana Tabip Odası, Emekli Sen, Küresel BAK, İHD, EMEP, ÖDP, SDP, BDSP, DHP, ESP, İşçi Mücadelesi

TMMOB 10 EYLÜL'DE 12 EYLÜL MİTINGLERİNE KATILDI

TMMOB, 12 Eylül darbesinin 26. yıldönümü dolayısıyla çeşitli illerde yapılan "Darbeciler Yargılsın-Demokrasi Mitingleri"ne katıldı.

12 Eylül darbesini protesto için Ankara'da Tren Garı'nda toplandıktan sonra Sıhhiye Meydanı'na yüründü. Yürüyüş sırasında Ankara Radyo Evi önünde Demokrasi Bildirgesi okundu. Sıhhiye Meydanı'nda yapılan mitingde, Tertip Komitesinin ortak bildirisi okundu. Bildiride şu görüşlere yer verildi:

Kardeşler tekrarlayın beni , yoklama yapacağız...

Mustafa Suphi, Nazım Hikmet, Hikmet Kıvılcımlı, Behice Boran, Mehmet Ali Aybar, Deniz Gezmiş, Mahir Çayan, İbrahim Kaypakkaya, Necdet Adalı, Erdal Eren, Veysel Güney, Hıdır Aslan, Nurettin Altaylı, Alaybey Yılmaz, Zeki Erginbay, Behzat Baykal, Selcuk Küçükçiftçi, Nizamettin Orhangazi, Haki Karer, Mazlum Doğan, Akif Çiçek, Ferhat Kurtay, Mustafa Hayrulloğlu, Fatih Öktülmüş, Ömer Yazgan, Ali Aktaş, Serdar Soyergin, Mehmet Kambur, Bahattin Tunç, Muhammet Arifoğlu, Abdullah Meral, Kemal Pir, Hayri Durmuş, Necmettin Büyükkaya, Orhan Keskin, Atilla Acartürk, Adnan Kral, Zeki Kargın, Sezai Ekinci, Recep Cüre..

Bizimkilerin kardeşleri, mücadelenin ve devrimci dostluğun yol arkadaşları, binlerce devrimcinin canı pahasına bize emanet ettiği ortak devrimci tarihimizin sahipleri, bizimkiler, emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede büyük bedeller ödeyerek, bin bir badireyi aşmış bugün bu alanda birbirinin soluğundan güç alıp birbirinin yüreğinin sıcaklığına emanet edilenler, bizimkiler... Hoş geldiniz.

12 Eylül faşizminin zindanlarında, göz altılarında, işkencelerde, faili meçhullerde, darağaçlarında, sokak aralarının hain pusularında, dağlarda, kuytuluk yerlerde, kimsesizler mezarlıklarında, toplu mezarlarda devrim, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde direnerek, dövüşerek ölenlerin ağır bir yük gibi omuzlarımıza yüklediği o büyük tarihsel miras adına hepimizi selamlıyorum. Ve hepimiz de tepeden tırnağa özlem ve isyan kesilmiş bir büyük duyguyla onları, devrimci mücadelenin hiç solmayacak kıpkır-

mızı karanfillerini, bizimkileri selamlıyoruz .

Arkadaşlar, ülkemizin sırtına bir deli gömleği gibi süngü zoruyla geçirilen darbe düzeni, ülkeyi emekçi halklar için, tam bir cehennemi ortama çevirmeye devam ediyor... Bu gün onların eseridir... Geçen bu süre zarfında, diğer önemli gerekçelerinin yanı sıra, Faşist Darbenin asıl gerekçesinin, emek ve demokrasi güçlerinin hak ve özgürlük mücadelesinden duyulan korku olduğu daha bir açığa çıkıyor.

Egemen güçlerin eli kanlı darbecileri, 24 Ocak 1980 kararlarıyla emperyalizme göbeğinden bağlı, sermayenin azgın saldırılarıyla hak ve özgürlüklerin tamamının ortadan kaldırıldığı, sömürünün kesintisiz sürebilmesi için her türden baskı yasalarının çıkarıldığı, işkence ve zulmün vahşet ölçülerinde top yekun uygulandığı bir ülke inşa ettiler. Mevcut yönetim ilişkilerinin dışında bir de kaynağını darbe hukukundan alan derin devlet oluşturdular. 1982 Anayasasıyla oluşturdukları sistemi kalıcılaştırdılar. Anayasaya koydukları geçici 15. madde gibi maddelerle kendilerini korumaya aldılar. Giderken de, her tarafından korku, zulüm, kan sızan bir ülke bıraktılar. İşledikleri insanlık suçları ise dünyada emsali az görülen türdendi... Açlıktan nefesi kokan yoksul halklar, özgürlüğü elinden alınmış bir ülke onların eseri.. Ve bugün darbe düzeninin temsili hükümetlerinden biri gidiyor, biri geliyor. Emekçi halkın kaderinde değişen ise her şeyin daha da kötüye gitmesidir. Emperyalizmin uşaklığını yapan iktidarların hepsi de, IMF'nin, Dünya Bankası'nın, ABD, AB'nin paralı askerleri gibiler...

Yaşadıklarımız bize bir kez daha gösteriyor ki, emperyalizme, faşizme, şovenizme ve her türden gericiliğe karşı demokrasi mücadelesinin en temel koşullarından biri darbe hukukuna, siyasetine, kültürüne tavır almaktır. Özelde de 12 Eylül Anayasası'na, anlayışına, anti-demokratik uygulamalara karşı, emek ve demokrasi mücadelesinde birleşik tutum ve eylemlilik şarttır ve en öncelikli gündemdir.

Kardeşler, 12 Eylül zulmünün 26. yılını da bitirdiği bugünde bu alana gönderilen bir mesaj var; bizimkilerin, elinizde taşıdığınız sararmış silik resimlerin dile gelip bir vasiyet gibi ortaya bıraktıkları bir mesaj... Uzanıp da alan her eli, her kafayı, her yüreği onurlandıracak bir mesaj...

Bu resimlerden yüreklerimize akan duygu seli içinde diyor ki binlerce sessiz çılgın, binlerce öfkeli haykırış; Kardeş hesap sor!.. Sınıf kinim adına,

faşizmden hesap sor!..

12 Eylül Darbecilerinden, bu darbe düzeninden, hukukundan, siyasetinden, kültüründen, yozlaşmış ve köhnemiş bu her tarafı dökülen sistemden, hesap sor!.. Kardeş hesap sor; Cuntanın işlediği bütün suçlardan, zalimliğinden, döktüğü kandan hesap sor.

Kardeşler, hesap soralım; 12 Eylül ve devamı iktidarlardan, bu köhnemiş sistemin derinlerine kadar işlemiş gladio türü örgütlerinden, işkenceciden, Susurluk'tan, Şemdinli'ye uzanan bu suç örgütünden, 12 yaşındaki Uğur Kaymaz'a 13 mermi sıkandan...

Kardeşler hesap soralım; özgürleştirmek ve insan onurunu yüceltmek istediğimiz bir memlekette, Kürt sorununun demokratik çözümü için halkların kardeşliği, anayasal güvencelerle bağtlanmış eşit yurttaşlığı ve özgür birlikteliğini savunduğumuz, Kürdün, Türkün kardeşçe ve bir arada yaşama idealini paylaştığımız bu topraklarda, kardeş halkları sömürü ve soygun politikalarının bir gereği olarak birbirine düşüren emperyalizmin bu kirli oyunundan, bu şovenizmden hesap soralım!.. Bu ülkeyi emperyalist ülkelerin kanlı bir satranç tahtasına dönüştüren iktidarlardan, bölgeyi; Afganistan, Irak, Filistin, Lübnan gibi mazlum halkları, ülkeleri işgallerle, bombalamalarla sıcak savaş içine sürükleyen, yüz binlerce insanın aç susuz, evsiz işsiz kaldığı ve bu ülkeleri halklarının hayat hakları çalınmış, insan cesetlerinin kokmaya başladığı büyük bir toplu mezara çeviren işgalcilerden ve onu destekleyen, lojistik ikmal sağlayan, oraya asker gönderen hükümetinden hesap sor!.. İsrail Siyonizmi'yle kol kola giren iktidarından hesap sor!..

Kardeş, kuşan zindanlarda yatan arkadaşının öfkesini ve haklılığını, F tiplerinin hesabını sor. İnsan onurunu yüceltmek için direnenleri yok eden bu rejimin gerçek sahiplerinden, kukla yöneticilerinden, namlularını halka çevirmiş her tür gücünden hesap sor!..

Kardeş, neden sürekli fakirleştiğinin hesabını sor.. Hükümetlerin emperyalist yayılcı politikaların uç beyliğini yaptığı bir dönemde, apoletlerini şaklatarak ortada dolaşan eli kanlı darbeci generallerden hesap sor. Egemen güçler ve her türden temsilcileri mutlu azınlığın halklarını korurken, senden, emeğinden, geleceğinden çalışanlarla ayakta kalan bu iki yüzlü vampir düzenin seni açlığa, yokluğa, geleceksizliğe mahkum etme çabasının hesabını sor!..

Kardeşler, kendimiz için, elimizden alınmak isteyen hayatımız için, zorlaştırılmış yaşam koşullarımıza isyan için, geleceğimizi, halkların geleceğiyle birlikte kurtarmak için, en büyük mirasımız saydığımız devrimci onurumuzu daha da yüceltmek, daha da çok insan olmak için hesap soralım..

Kardeşler, emekçi halklarımız, gün bu gün. Bugün hesap sor, erteleme tava gelmiş bir kızgın demirden çelik yapmayı.

Kardeşler, son söz olarak diyoruz ki, sosyalizmin insanı odağına alıp özgürleştirdiği, insanın insanı ezmediği, emeğini sömürüp

köleleştirmedeği, hak ve özgürlüklerini kullanırken baskı ve zulüm görmediği bir ülke, ele ele vermiş emek ve demokrasi güçlerinin omuzlarında yükselecektir. Yaşasın Halkların Kardeşliği. Yaşasın Devrimcilerin Birliği. Kahrolsun Emperyalizm. Kahrolsun Faşizm. Gün gelecek devran dönecek darbeciler halka hesap verecek.

-KAHROLSUN DARBE DÜZENİ, KAHROLSUN DARBE HUKUKU

-12 EYLÜL ANAYASASI LAĞVEDİLSİN

-KAHROLSUN FAŞİZM, KAHROLSUN DARBECİLER

-KAHROLSUN EMPERYALİZM, YAŞASIN BAĞIMSIZ TÜRKİYE

-KAHROLSUN FAŞİZM, KAHROLSUN MİLİTARİZM

-KAHROLSUN FAŞİST CUNTA REJİMLERİ

-YAŞASIN DEMOKRASİ MÜCADELEMİZ

-ONLARI GERİ İSTİYORUZ

-DARBELERİN DEĞİL HALKIN ANAYASASI

-ANAYASANIN GEÇİCİ 15. MADDESİ KALDIRILSIN

-DARBECİ GENERALLER SERVETLERİNİ AÇIKLASINLAR

-SUSMA SUSTUKÇA SIRA SANA GELECEK

ADANA İKK "12 EYLÜL PANELİ" DÜZENLEDİ

TMMOB Adana İl Koordinasyon Kurulu "12 Eylül Darbesi"nin yıldönümü nedeniyle bir panel düzenledi

Adana Eczacılar Odası'nda 14 Eylül 2006 tarihinde gerçekleştirilen panelin açılış konuşmasını, TMMOB Adana İKK Sekreteri Hüseyin ATICI yaptı. Panelde, Türkiye 78'liler Vakfı Girişimi Sözcüsü Celalettin CAN, Mersin 78'iler Derneği Başkanı Ethem DİNÇER, Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden Prof. Dr. Erhan YILDIRIM, TİHV Adana Temsilciliği Başvuru Hekimi Mehmet ANTMEN konuşmacı olarak yer aldılar.

FAŞİZMİN ADIDIR 12 EYLÜL

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet SOĞANCI 12 Eylül ile ilgili basın açıklaması yaptı

FAŞİZMİN ADIDIR 12 EYLÜL. BU GÜN 12 EYLÜL 2006

12 Eylül'ün üzerinden yirmialtı yıl geçti. Halkına karşı sorumlulukları olan bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları ve onların örgütü Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Odaları, bugün de sonuçları süren 12 Eylül'ü yargılamaktadır: Faşizmin adıdır 12 Eylül.

TMMOB 12 EYLÜL'Ü NEDEN YARGILIYOR?

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin Mayıs ayının son günlerinde gerçekleşen Genel Kurulu'nun sonuç Bildirisi'nde aşağıdaki tespitlerde bulunulmuştur:

"1980'li yıllardan bu yana tüm dünya düzeni çok hızlı bir biçimde küreselleşme adı altında yeniden yapılandırılıyor. Burada hedeflenen, her türlü kısıtlılıktan uzak tek bir pazar ve insanlığın bu pazara boyun eğmesidir. Apolitikleşmiş kitlelerden oluşan, iç hukuku ile zaman zaman uluslararası sermayeye ayak bağı olan ulus devletin de giderek sönmüldüğü bir dünya yaratmak bu hedefin içindedir.

Genel ifade ile G8'ler diye tanımlayacağımız ülkeler ve yine bu ülkeler kökenli çok uluslu şirketler, stratejik hedeflerine ulaşabilmek için sosyolojik, siyasal ve ekonomik araçlar/yapılanmalar oluşturdular. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF bunların ekonomik ayağıdır. Bu kurum ve kuruluşlar aracılığıyla, özellikle üçüncü dünya ülkelerine eski teknolojilerini aktarıp onların teknolojik ilerlemelerini engellemiş, ithal ikameci sanayileşmeye zorlamış, yardım ve hibe programları ile dışa bağımlılıklarını pekiştirmiş ve aşırı borç yükü altında teslimiyetçi politikalar izlemelerini sağlamayı başarmışlardır.

Piyasa ekonomisi söylemi ve kendi kendini düzenleyen pazar efsanesine dayalı söz konusu politikalar talebin sürekli daralması ve daralmanın süreklilik kazanmasıyla sonuçlanıyor. Sermaye toplu değersizleşme riskini ortadan kaldırmak için kısa vadede de yüksek kar vaat eden alanlara ve spekülasyon faaliyetlere yöneliyor. Geline nokta sermaye, pazarın sürekli daraldığı koşullarda, hazır bir pazar olan kamu işletmelerine el koyuyor veya geleneksel olarak kamu tarafından sağlanan hizmetlerde bir değerlenme alanı buluyor. Sözü edilen daralma, küresel bir finansal kriz ve ülkemizde zaten kırılmalı bir durum arz eden ekonominin olumsuz etkilenmesi işaretlerini taşımaktadır. Uygulanan bu politikalar pazarın daralmasının önüne geçemekte, spekülasyon sermaye dolaşımı dünyada iktisadi ve siyasal çalkantılara neden olmaktadır. Ve bütün bu yaşananlar yeni bir dünya krizi tespitlerine neden olmakta ve ülkemiz de bundan bire bir etkilenmektedir.

Bu ve buna benzer tespitler yapılırken, egemen iktisat dili

"etkin piyasalar, hantal devlet, verimsiz KİT'ler ve özelleştirme meziyetleri" söylemi ile IMF'nin ekonomi politikalarını ve sosyal hakların budanmasını-geriye götürülmesini; uyum adına yetenek, beceri olarak lanse ediyor. Geline noktada Yeni Dünya Düzeni çerçevesinde küreselleşme "mutlaklık, seçeneksizlik-kaçınılmazlık" söylemleri ile besleniyor. Artık düzenleme ve denetim işi bile tek başına devlete bırakılmıyor. Bağımsız olduğu iddia edilen kurullara terk ediliyor. Ekonomiden el/etek çektilen devletin diğer alanlardaki durumu ne? Örneğin "hukuk devleti" hala ayakta mı?

DB, IMF ve AB direktifleri doğrultusunda yasalar değiştiriliyor, anayasa değiştirilerek devletçilik yerine özelleştirme-serbestleştirme getiriliyor, sözün özü Anayasa by-pass ediliyor. Diğer yandan Danıştay'a baskı uygulanarak hukuk devletinin içi boşaltılıyor. Daha da ötesi iktidarın baskısı -Danıştay üyelerine silahlı saldırıda olduğu gibi - hukuka yönelik şiddeti tetikliyor. Burada bir kez daha belirtelim ki; bizler her türlü şiddeti nefretle kınıyoruz.

Öte yandan ufukta beliren küresel finansal krize doğru yelken açmış bir ülkede büyüklere büyüme masalları anlatılıyor. Yatırım ve üretimin olmadığı, katma değeri düşük imalata/üretime, ucuz iş gücü, esnek üretim politikalarına, doğal kaynakların kurlsız tüketimine dayalı ve kamu varlıklarının satışından nemalanan bir büyüme...

Gerçekler ise bambaşkadır;

Dünyanın en borçlu ülkelerinden biriyiz.

İnsani gelişmişlik endeksi açısından gerilerde kalmışken yaşam standardı her geçen gün daha da düşmektedir.

Türkiye, yapısal önlemler sonucu sosyal güvenlik haklarından yararlanamayan insanlar ülkesidir. On beş milyon civarında vatandaşımız sosyal güvenlik hakkından yararlanamamaktadır. Buna karşılık bu haklardan yararlananlar ise kaliteli hizmet alamamaktadır.

Sağlık ve eğitim hakkı başta olmak üzere bir çok kamu hizmeti giderek satın alınan; yalnızca varsılların ulaşabildiği, yoksulların ise erişemediği hizmetler haline gelmiştir.

Emekçiler üzerindeki vergi yükü ve özel olarak dolaylı vergi yükü çok yüksek orandadır.

İstihdam verileri büyük olumsuzluklar taşımaktadır. İşsizlik oranları giderek yükselmekte, ekonomik büyümeye koşut istihdam alanları açılmamaktadır. Genç işsizliğinin tırmandığı ülkede, nüfusun yarısını oluşturan kadınlar, zaten sınırlı ölçüde katıldıkları istihdam alanından çekilerek evlerine kapatılmaktadır.

Gerçekleştirilen özelleştirmeler sonucu bir çok kamu kuruluşu yerli ve yabancı sermayeye bağışlanırcasına terk edilmektedir.

Bu gün gerek siyasi karar vericiler tarafından gerek egemen iktisat dillerince, gerekse uydu medya tarafından “büyüme, düşük enflasyon, başarılı reform vb” masalsi söylemler, iş ve finans dünyasının göz boyama eylemlerinden öte birşey ifade etmemektedir. Bizler bu rehin alınmışlığı ve vaat edilen refahın nasıl bir yanılsama içerdiğini beş yıl önce de çok somut bir biçimde yaşamadık mı?

İçinde bulunduğumuz coğrafya savaşın en sıcak yaşandığı coğrafyadır. Enerji kaynaklarını ve enerji yollarını kontrolü altına almak amacıyla Irak'ı işgal eden ABD bunu yeterli görmemektedir. Başta İran olmak üzere bölgeyi yeniden biçimlendirmek için gözünü Ortadoğu'ya dikmiştir. Ve görünen o ki; ABD Ortadoğu'da kalıcıdır.

Bu durumda yapılması gereken, 1 Mart'ta “savaşa hayır” diyen yüz binler ile yeniden ve yeniden savaşa karşı duruşu örgütlemek, sokaklarda, meydanlarda mücadeleyi yükseltmektir. İşte bu nedenle TMMOB Mayıs 2006 da Atina meydanlarından tüm dünyaya bir kez daha “savaşa hayır” diye haykırmıştır. Savaşa hayır demekten öte, ABD'nin, savaşa lojistik destek olan üsleriyle, limanlarıyla kısacası ülkemizi derhal terk etmesi için mücadele vermektir.

Genel Kurulumuz, emperyalist yayılcılığın bir parçası olan İran'a yönelik müdahaleye şiddetle karşı çıkmakta, ülkemizin Dünya'da ve Ortadoğu'da saldırganlığın karşısında/dışında kalması için verilecek mücadelenin bir parçası olacağını belirtmektedir.

Ve elbette ki tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kirli savaşa hayır demektir. Ülkemizin en temel sorunlarından olan Kürt sorununun, demokrasinin Türkiye'de tüm kurum ve kurullarıyla köklü bir şekilde yerleşmesinin önünde engel olduğu, bu sorunun demokratik yollarla çözülmeyişinden ötürü sürdürülmekte olan savaş ülke kaynaklarını tüketmekte olduğu gibi, ülkenin gelecekteki ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel gelişimini de ipotek altına almaktadır. Kürt sorunu tarihsel, siyasal ve sosyal boyutları olan bir sorundur.

Barış, ancak demokrasi, özgürlük ve insan haklarının olduğu bir ortamda yaşama geçirilebilir. Sorun demokrasi ve özgürlük taleplerine uygun demokratik, adil, eşitlik temelinde barışçıl yöntemlerle çözümlenmelidir.

Ancak bu gün yaşananlara baktığımızda bu çözümden ne kadar uzakta olduğumuzu görüyoruz. Şemdinli'de ve sonrasında yaşananlar, ne yazık ki TMMOB'nin söylemlerinden ve çözüm önerilerinden ne kadar uzakta olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Yine günümüzde sıkça yaşanan faşist güruhların, şeriatçı-gerici yapılanmaların, azgın şiddet eylemcilerinin afiş asmak, nü resim yapmak gibi en doğal eylemlere bile tahammülsüzlükleri ve linç girişimleri bizlere geçmişte uygulanan oyunları hatırlatmaktadır. Özellikle güvenlik güçlerinin olaylara müdahale etmekte zayıf kalmaları, izleyici pozisyonda olmaları, bizlere Sivas katliamını bir kez daha anımsatmaktadır. Fakat bu toplum, bizler, biz

mühendisler, mimarlar, şehir plancıları aynı oyunun bir daha oynanmasına asla izin vermeyeceğiz.”

TMMOB bu sözlerle ülkenin bu gününü tanımlarken, bu günün oluşumunu sağlayan bu ülkenin dününü anlamak, tanımak ve yorumlamak durumundadır. Bu nedenle TMMOB 12 Eylül'ü yargılamaktadır.

70 li YILLARIN SONLARINDA ÜLKENİN GÖRÜNÜMÜ NASILDI?

70'li yılların son yarısında Türkiye siyasetinde ekonomisine, günlük yaşantının her noktasına kadar tarihinin en bunalımlı günlerini yaşıyordu. Ekonomi iflastaydı. Döviz yokluğundan gerekli girdi mallan alınmıyor, dış borçların faizleri bile ödenemiyor, temel tüketim malları bulunamıyordu. Dış borçların ödenemez hale gelmesinde IMF OECD ve benzeri kuruluşlar, ekonomi programlarını iktidarlara dayatıyordu. Emperyalizm, yarattığı borç tuzağı ve “istikrarlı Türkiye” demagojisi ile ülkeyi baskılarına boyun eğme zorunda bırakıyordu. Kamu harcamalarının kısılması, sıkı para ve bütçe uygulamaları, KİT ürünlerine zam, yüksek oranlı devalüasyon, maaş ve ücret kısıtlamaları, düşük taban fiyatı belirlemeleri dayatılan ekonomik istikrar programını oluşturuyordu. 24 Ocak kararları diye bilinen “Ekonomik Önlemler Paketi” işte bu günlerde gündeme getirildi. IMF'nin de işaret ettiği şekilde ekonomik bunalımın yükü bu şekilde emekçi halkın üzerine yıkılacaktı. Siyasetin görünümü ise tam anlamıyla bir kriz şeklinde idi. MC hükümetlerinden sonra, yükselen halk muhalefetini bastırmanın yolu görülerek faşist çeteler ortalığa sürülmüş, işyerleri, okullar, mahalleler ve fabrikalarda teslim alma saldırıları günlük olağan işler haline getirilmişti. Devrimci demokrat insanlara, aydınlara, gazetecilere, öğrencilere karşı saldırı, cinayet ve katliamlar düzenleniyordu. Kahramanmaraş, Çorum ve Malatya'da gerici ayaklanmalar tertipleniyor, mezhep ayrılıkları körükleniyor, saldırılarda onlarca insan topluca imha ediliyor, binlercesi yaralanıyordu. Öte yandan cana yönelik saldırılar, hemen karşıtını yeşertiyor, direnme eğilimlerinin, karşıt örgütlenmelerin oluşumunu beraberinde getiriyordu. Teslim olmamaya, direnmeye, muhalefetin örgütlenmesine yönelik çabalar da çığ gibi büyüyordu. Sonuçta kentlerin, kasabaların, köylerin, mahallelerin, okulların bölündüğü, siyasal cinayetlerin ve katliamların gündelik olaylar haline geldiği, bunlara karşıt da direnmenin kiteselleştiği bir tabloydu görülen.

ASLINDA, YAŞANANLAR NASIL ANLAŞILIR HALE GELİR?

Bizim gibi ülkelerde özellikle 2. Büyük Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra olan bitenler, ancak emperyalizme bağımlılık olgusu ile birlikte anlaşılır hale gelir. Ülkemizin önemli tüm sorunlarının ya da önemli olaylarının arkasında emperyalizme bağımlılık olgusunun yarattığı nedenler vardır. Tarihsel gelişimi içinde, ülke içi dinamikler eliyle, burjuva demokratik devrimlerinin yapılamamış olması, sanayi devrimlerinin yapılamaması, aksine, dışa bağımlı nitelik taşıyan ekonomi politikaları ile kapitalizmin geliştirilmeye çalışılması, emperyalist sömürü ve bağımlılık ilişkisini de beraberinde getirmiştir. Sömürü ilişki-

lerine göre şekil alan yapı sağlıklı bir sanayileşme ve kalkınma sağlamadığı gibi, aksine sürekli sistem içi ekonomik krizlerin oluşumunu sağlamaktadır. Ekonomik krizlerin faturası doğal olarak emekçilere kesilecek ve sonuçta siyasi ve toplumsal kriz doğal bir olgu olacaktır. Ekonomik anlamda emperyalizme bağımlılıkta, siyasal yapıların da bağımlılık ilişkisine girmesi kaçınılmazdır. Bu da bizde ve bizim gibi ülkelerde demokrasinin gelişiminin de dışa bağımlılığını gündeme getirmektedir. Demokrasinin gelişmemesinin de esas nedeni budur. Şimdi olduğu gibi o dönemin de büyük emperyalist efendisi Amerika'dır. 12 Eylül ve 12 Eylül öncesi yaşananlar da ABD emperyalizminin ve onların işbirlikçilerinin sömürüye dayalı politikalarının ülkemizde yaşama geçirmeleridir. 12 Eylül, ABD emperyalizmin çıkarları doğrultusunda gündeme getirilmiştir. Dışa bağımlılıktan oluşan ve dışa bağımlılıktan oluşacak ekonomik krizin halkın omzuna yıkılması için gündeme getirilmiştir. Süre giden sömürü düzeninin sermaye lehine onarılması yönünde; halkın yükselen muhalefetinin bastırılması için gündeme getirilmiştir.

12 EYLÜL'DE NE OLDU?

650.000 kişi gözaltına alındı. 1.683.000 kişi fişlendi. Açılan 210.000 davada 230.000 kişi yargılandı. 71.000 kişi TCK.'nin

141, 142 ve 163. maddelerinden, 98.000 kişi "örgüt üyesi olmak" suçundan yargılandı. 23.000 kişiye 0-1 yıl, 10.700 kişiye 1-5 yıl, 6.100 kişiye 5-10 yıl, 2.390 kişiye 10-20 yıl, 939 kişiye 20 yılın üzerinde ve 630 kişiye ömür boyu hapis cezası verildi. 7.000 kişi için idam cezası istendi. 517 kişiye idam cezası verildi, idamları istenen 259 kişinin dosyası Meclis'e gönderildi, idam cezası verilenlerden 50'si asıldı. 388.000 kişiye pasaport verilmedi. 30.000 kişi "sakıncalı olduğu için işten atıldı. 14.000 kişi vatandaşlıktan çıkarıldı. 30.000 kişi "siyasi mülteci" olarak yurtdışına gitti. 300 kişi kuşkuyla bir şekilde öldü. 171 kişinin "işkenceden öldüğü" belgelendi. 14 kişi açlık grevinde öldü. 16 kişi "kaçarken" vuruldu. 95 kişi çatışmada öldü. 73 kişiye "doğal ölüm raporu" verildi. 43 kişinin "intihar ettiği" bildirildi. Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirdi.. 937 film "sakıncalı" bulunduğu için yasaklandı. 23.677 derneğin faaliyeti durduruldu. 400 gazeteci için toplam 4.000 yıl hapis cezası istendi. 40 ton gazete ve dergi yakıldı.

12 EYLÜL NE DEMEK?

24 Ocak kararlarının uygulanmaya sokulması demek. IMF demek, Dünya Bankası demek, insanımızın tümüyle teslim alınması demek. Onların çocuklarının işi bitirmesi demek, işkence demek, tecavüz demek, hapisane demek, baskı demek, zor kullanmak demek. DAL demek, Mamak demek, Metris demek. Diyarbakır ceza evi demek. Asmayalım da besleyelim mi demek. 12 Eylül hukukunun yaratılması demek.

SONUÇ YERİNE:

Ya gene "Şairin de dediği gibi, demeğe de dilim varmıyor ama kabahatin çoğu senin be canım kardeşim." denilecek, ya da "12 Eylül yargılanmalıdır" sözünün gerekleri hep birlikte yerine getirilecek.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

"50 YILDA ODTÜ'NÜN BİLİMSEL VE EKONOMİK YAŞAMA ETKİSİ" İSTANBUL'DA TARTIŞILDI

İstanbul ODTÜ Mezunları Derneği, 23 Eylül 2006'da İstanbul'da Tophane-i Amire Binası'nda "50 Yılda ODTÜ'nün Ülkemizde Bilimsel ve Ekonomik Yaşama Etkisi" başlıklı forum düzenledi.

ODTÜ'nün 50. yılı nedeniyle gerçekleştirilen forumda, ODTÜ mezunu devlet adamları, akademisyenler, bürokratlar, iş dünyasından yöneticiler ve eski öğrenci liderleri ODTÜ'nün 50 yıllık geçmişi, üniversite, bilim, teknoloji ve toplumsal yaşama etkisi ve katkılarını tartıştı.

Forumda, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet SoğanCI, TMMOB-ODTÜ ilişkisi ve ODTÜ'nün TMMOB'ye etkisi konulu bir konuşma yaptı.

TMMOB ÜYELERİ TBMM'YE YÜRÜDÜ

TMMOB üyeleri 19 Eylül 2006 tarihinde olağanüstü toplanan TBMM'ye yürüyerek, "Mesleki Yeterlilik Kurumu Yasa Tasarısı" ile "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkındaki Yasada Değişiklik Yapacak Yasa Tasarısı"nın TBMM gündeminden çıkarılmasını istedi.

TMMOB Genel Merkez Binası önünde toplanan yaklaşık 150 kişilik grup yürüyerek TBMM önüne geldi. Burada TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı oda başkanlarıyla birlikte bir basın açıklaması yaptı. Basın açıklaması sırasında, Elektrik Mühendisleri Odası Başkanı Kemal Ulusaler, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Başkanı Ali Fahri Özten, İç Mimarlar Odası Başkanı Sumruhan Akcan, İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Taner Yüzgeç, Jeofizik Mühendisleri Odası Başkanı A. Uğur Gönülalan, Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı İsmet Cengiz, Makina Mühendisleri Odası Başkanı Emin Koramaz, Meteoroloji Mühendisleri Odası Başkanı Mustafa Diren, Peyzaj Mimarları Odası Başkanı Ayşegül Oruçkaptan, Şehir Plancıları Odası Başkanı Buğra Gökçe ve Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Gökhan Günaydın hazır bulundu.

Basın açıklamasından sonra TMMOB adına Yönetim Kurulu Üyesi Alaeddin Aras ve Genel Sekreter Vekili Hakan Genç söz konusu yasa tasarılarıyla ilgili görüşlerini belirten dilekçeleri Meclis Grup Başkanvekilliklerine verdi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın TBMM önünde yaptığı basın açıklaması şöyle:

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, bugün açılacak Meclisin gündeminde yer alan, AB uyum yasaları çerçevesinde temel yasalar başlığı altında görüşülecek olan "Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu tasarısı" ile "4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'da yapılması düşünülen değişiklik tasarısı"nın Meclis gündeminden düşürülmesini istemektedir.

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları siyasi iktidarın bir yeni oldu bittisi ile karşı karşıyalar. Biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları gene "ben yaptım, oldu" diyen bir anlayışla karşı karşıyayız.

"Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı" Meclisin ilgili Komisyonunda itirazlarımız dikkate alınmaksızın kabul

edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu mühendislerin, mimarların ve şehir plancılarının yeterliliklerinin esaslarını belirleyemez, denetimini, ölçmesini ve değerlendirmesini, belgelendirmesini ve sertifikalandırmasını yapamaz, yapmamalıdır.

Siyasal İktidar bilimin ve teknolojinin dışında bir oldu bitti ile "Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı"na mühendisleri, mimarları ve şehir plancılarını da sokmak istemektedir.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleği uygulama kuralları, meslek içi eğitim ve belgelendirme işlemleri bizatihi meslek odalarınca yapılır ve yapılmaktadır. Dünyada bunun başka bir örneği de bulunmamaktadır. Bu yetkinin devlet eliyle kurulmuş ve mühendislik, mimarlık ve şehir planlaması alanıyla ilgili olmayan kurumlara devredilmesi kabul edilemez. Üniversitelerin vermiş olduğu diploma, o bireyin mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı kariyerine başlaması için yeteri kadar bilgilendirildiğini belgelemektedir. Diplomadan sonraki süreçte ise meslek örgütleri devreye girmekte ve mesleki uygulama kurallarını bizzat meslek örgütleri belirlemektedir. Kamu otoriteleri, kamu güvenliği ve sağlıklı kentleşme yönünden meslek örgütlerinin bilgi birikiminden yararlanmaktadır. Bizde ise süreç tersine çevrilmek istenmekte ve meslek örgütleri devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır.

Bu gün aklın ve bilimsel bilginin doğruluğuna ve yöntemine inanan ve TMMOB'nin yetkilerini budamaya çalışan bir siyasi iktidar ile karşı karşıyayız. Bunun adı da AB'ye uyum olarak ileri sürülmektedir. Bu tasarıdaki AB'ye uyum gerekçesi tümüyle bir aldatmacadır.

Bu tasarı dışında Meclis gündeminde bir başka tasarı daha var:

"Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" da, hiçbir önerimiz kabul edilmeyerek Meclis Genel Kurulu'na sevk edildi.

Bu tasarı, hukuksal, bilimsel, teknik ve her türlü maddi temelden yoksundur.

Tasarının 14. maddesinde; "Avrupa Birliğine üye ülkelerden veya Bakanlar Kurulu'nca belirlenecek diğer ülkelerden gelecek yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izinlerinin verilmesinde, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 3'üncü ve 35'inci maddeleri ile 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 1'inci ve 7'nci maddeleri uygulanmaz" denilmektedir.

Bu madde, egemen bir devletin kendi kurumlarını ve yetkilerini inkâr eden, hiçbir ulusal kuralı tanımayan, yetmiş teknik

elemanlarını ulusal ve uluslararası sermayenin çıkarları adına yok sayan bir anlayışın maddesidir.

Bu tasarı yanlışlıkla(!) ve bu haliyle yasalaştığında, sonuçları ne olacaktır?

1- Akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış kişiler bu ülkede “mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğini” icra edebilecek duruma geleceklerdir. Tasarıya göre, üniversite denkliğinin akademik kurum tarafından kanıtlanmasının gereği bulunmamaktadır. Bu anlamda, bu meslek ile ilgili “akademik bir alan” kaosa sürüklenecektir.

2- Bu tasarı yasalaştığında, yurtdışında okuyan ülkemiz vatandaşı, başka bir ülke vatandaşı ile yurtdışındaki aynı üniversiteden mezun olup ülkemize çalışmaya geldiğinde, yurttaşımız için denklik belgesi aranacak ama yabancı ülke vatandaşı için aranmayacaktır. Bu yaklaşım, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır.

3- Yasa tasarısı ile TMMOB ve bağlı odalarına “yabancı ülke vatandaşı meslek mensuplarına hiçbir kural uygulamayınız” denilmektedir. Ülkemizde hukukun üstünlüğünü savunanlar, öncelikle ve asgari olarak; kendi yurttaşları için ne istiyorlarsa, yabancı ülke vatandaşı için de onu istemelidirler.

4- Bu tasarı yasalaştığında, “denetimsiz hizmet sunumu”nun

önü açılacaktır. “Ülkemize denetimsiz yabancı girişi”, ülkemiz mühendislik ve mimarlık hizmetini kamu çıkarından uzak bir noktaya getirecektir.

5- Bu tasarı yasalaştığında, haksız rekabetin önü açılacaktır. Yabancı “kilit ve idari” personelin, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanındaki tüm kurallardan muaf tutulması, yabancı meslek mensuplarının akademik ve mesleki yeterliliğinin aranmaması; ülkemiz mühendislerinin, mimarlarının ve şehir plancılarının mesleklerini icrasını engelleyecek ve meslek bürolarının kapanmasını gündeme getirecektir.

Siyasal iktidar şaşırılmış durumdadır. Ama bilmelidir ki; ülkesinin mühendisini, mimarını, şehir plancısını gözden çıkararak yasal düzenlemeleri gündeme getiren siyasal iktidarı, bu ülkenin mühendisi, mimarı, şehir plancısı da gözden çıkarmaktadır. Siyasal iktidar bu tasarıları ivedilikle, derhal, şimdi meclis gündeminden çıkarmalıdır. Siyasal iktidar bilim ve teknolojinin dışında “inadım inat” diyorsa, o zaman da bu milletin vekilleri bu tasarıları “evet” dememelidir.

Siyasal iktidarı, bu tasarılarından vazgeçip, 14 Ekim'de Ankara'da alanlarda binlerce mühendisin, mimarın, şehir plancısının topluca söyleyeceği “Başka bir Türkiye”nin şarkılarını dinlemeye çağırıyoruz.

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU KANUN TASARISI YASALAŞTI

TBMM Genel Kurulu'nda Mesleki Yeterlilik Kurumu Kurulmasına İlişkin Tasarı yasalaştı. Kurum, mesleki alanlarda ulusal yeterlilik esaslarını belirlemek, denetim, ölçme ve sertifikalandırma faaliyetlerini yürütecek.

Tasarının Genel Kurul'da görüşülmesi sırasında, AKP ve

CHP'nin aynı yönde verdiği önergelerle mühendislik, mimarlık, tabiplik, diş hekimliği, ebelik, eczacılık, veterinerlik meslekleri ile en az lisans düzeyinde eğitim gerektiren ve sektöre girişi yasayla düzenlenmiş olan meslekler kapsam dışında tutuldu.

YÖNETİM KURULU BAŞKANI SOĞANCI'DAN TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ'NE

TEŞEKKÜR MEKTUBU

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Mesleki Yeterlilik Kurumu Yasa Tasarısı'ndaki yanlışlıkların giderilmesi konusunda gösterdikleri katkı nedeniyle, yönetim kurulu üyeleri, Oda yönetim kurulu başkanları, il koordinasyon kurulu sekreterleri, TMMOB Hukuk Birimi ve üyelere teşekkür mektubu gönderdi.

TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜNE,

Oda Yönetim Kurulu Başkanlarımıza, Yönetim Kurulu Üyelerimize, İl Koordinasyon Kurulu Sekreterlerimize, üyelerimize ve TMMOB Hukuk Birimine “Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanun Tasarısı”nın içerdiği yanlışlığın giderilmesi doğrultusunda, yaptıkları fikri katkı ve eylemlilikler için teşekkür ediyorum.

Aldığımız sonuç, örgütlülüğün önemini göstermiştir.

Şimdi söylemek çok doğru: Biz istersek başarabiliriz.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB'DEN "SAĞLIKTA YIKIMI DURDURALIM" KAMPANYASINA DESTEK

TMMOB, KESK'e bağlı Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası'nın (SES) "Sağlıkta Yıkımı Durduralım" kampanyasına destek kararı aldı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, kampanya başlatıp, tüm örgütleriyle sağlıkta yıkımı durdurmaya yönelik etkinlikler gerçekleştireceklerini söyledi.

SES yöneticileri kampanyaları hakkında bilgi vermek için 13 Eylül 2006 Çarşamba günü TMMOB'yi ziyaret etti. Ziyarete SES Genel Başkanı Köksal Şahin, MYK Üyeleri Erkan Sümer, İlknur Başer, KESK MYK Üyesi Hasan Hayır ile TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Yürütme Kurulu Üyeleri Alaeddin Aras, İlker Ertem, Genel Sekreter Vekili Hakan Genç, Danışman Orhan Örucü hazır bulundu.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Soğancı, TMMOB olarak "Sağlıkta Yıkımı

Durduralım" kampanyasına paralel olarak kendi bünyelerinde bir kampanya gerçekleştireceklerini açıkladı. Bu çerçevede örgüt olarak çeşitli etkinlikler düzenleyeceklerini belirten Soğancı, 1 Ocak'ta yürürlüğe girecek Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası'yla sosyal devletin sağlık alanındaki sorumluluğunu ortadan kaldıran, sağlık hizmetlerinin piyasaya devredildiği, hastaların müşteriye dönüştürüldüğü bir sistemin getirilmek istendiğini ifade etti.

SAMSUN'DA "SAĞLIKTA YIKIMI DURDURALIM, AİLE HEKİMLİĞİNE HAYIR" MİTINGİ YAPILDI

TMMOB Samsun İl Koordinasyon Kurulu, Samsun Tabip Odası, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası ve DİSK'in birlikte düzenlediği "Sağlıkta Yıkımı Durduralım, Aile Hekimliğine Hayır" mitingi 23 Eylül 2006'da Samsun'da yapıldı. Çeşitli emek ve meslek örgütleri ile siyasal partilerin desteklediği yürüyüş ve mitinge iki binin üzerinde kişi katıldı.

Mitingde sırasıyla SES Samsun Şube Başkanı Süleyman Bal, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TTB Merkez Konseyi Üyesi Erkan Kapaklı, SES Genel Başkanı Köksal Aydın, KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul konuştular.

TMMOB HALKEVLERİ'NİN TMMOB VE MEHMET SOĞANCI HAKKINDAKİ HAKSIZ VE GERÇEKDİŞİ SUÇLAMALARI ÜZERİNE AÇIKLAMA YAPTI

HALKEVLERİ GENEL BAŞKANLIĞINA,
ANKARA

Halkevleri ve Sendika Org. Sitelerinde, 19 Eylül 2006 tarihinde yer alan "Gevşek muhalefetin sıkı disiplini üzerine" başlıklı yazı, TMMOB ve Başkanı hakkında haksız ve gerçek dışı provokatif yorum ve yanlış bilgiler ile donatılmıştır.

Tarafımca, Halkevleri Genel Başkanı Abdullah Aydın ve Başkan Yardımcısı İlknur Birol ile yaptığım telefon görüşmeleri sonucu anlaşılmıştır ki, Halkevleri yönetimi, adı geçen yazıya sahip çıkmaktadır. Halkevleri Yönetimi, 70 yıllık bir Devlet kurumu kimliğinin arkasına sığınarak TMMOB ve Başkanı

üzerinde siyaset yapmayı yeğlemiş, yalan üzerine ve tümüyle reddettiğimiz ağır ve çirkin saldırılarda bulunmuştur.

Yıllardır yan yana ve omuz omuza birçok mücadele süreçlerinde yer alan iki örgütün ilişkilerine bu yazı ile tamir edilemez darbe vurulmuştur.

Ülkemizde örülmeye çalışılan toplumsal muhalefeti zaafa uğrattacak bu tutumunuzu Birliğimiz adına şiddetle kınıyorum.

TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı
Hüseyin YEŞİL

TMMOB, DİSK, KESK ve TTB F TİPİ CEZAEVLERİ VE TECRİTE KARŞI ÖLÜM ORUCU EYLEMİNDE BULUNAN AV. BEHİÇ AŞCI'YI ZİYARET ETTİ

TMMOB, DİSK, KESK ve TTB'den oluşan heyet, F TİPİ cezaevleri ve tecrite karşı ölüm orucu eyleminde bulunan Avukat Behiç Aşçı'yı evinde ziyaret etti. TMMOB İkinci Başkanı Hüseyin Yeşil, DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, DİSK Genel Sekreteri Musa Çam, DİSK Genel Başkan Yardımcısı Adnan Serdaroğlu, KESK MYK Üyesi Hasan Hayır ve TTB Yönetim Kurulu Başkanı Gencay Gürsoy'un hazır buldukları ziyarette heyet adına açıklamayı DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi okudu.

TMMOB, DİSK, KESK ve TTB adına yapılan açıklama şöyle:

Ülkemizde 2000 yılından buyana F Tipi cezaevlerinde uygulanan tecrite dayalı infaz rejimi bir insanlık ayıbı olarak kanayan yara olmaya devam etmektedir.

Bu ağır bir insan hakları ihlalidir.

2000 yılından buyana 122 insan F Tipi cezaevlerine ve tecride karşı yaptıkları eylemlerde yaşamını yitirmiş, 600'ün üzerinde insanda da kalıcı fiziksel ve ruhsal sakatlıklar meydana gelmiştir.

F Tipi Cezaevlerinde uygulanan tecridin tutukluların ve hükümlülerin fiziksel sağlıklarında, ruhsal bütünlüklerinde telafisi imkansız hasarlar bıraktığı konusunda bu konularda araştırma yapan, raporlar hazırlayan sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları ve insan hakları savunucuları fikir birliği içindedir.

Bugün gelinen noktada sorun, Anayasa'nın yaşam hakkını ve

insan onurunu güvence altına alan hükümlerine, uluslararası hukuk normlarına, insan hakları sözleşmelerine aykırı bir sorunlar yumağına dönüşmüş durumdadır.

Bugüne kadar bu insan hakları ihlalini çözme makamında bulunan siyasal iktidarlar, konuya çözüm üretmek yerine ötelenmiş, duyarlılık gösterilmemiştir.

Hükümet ve Adalet Bakanlığı Türkiye Barolar Birliğinin, çeşitli Baroların, İnsan Hakları Örgütlerinin, aydınların yazarların yaptığı sayısız çağrıya ısrarla cevap vermemekte, diyalog kanallarını açmamaktadır.

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Yönetim Kurulu Üyesi Av. Behiç Aşçı İstanbul'daki evinde tecridin kaldırılması için ölüm orucu eylemi yapmaktadır. Yine cezaevlerinde ve dışarıda bir çok yerde ölüm orucu eylemleri devam etmektedir.

İnsanca ve onurlu bir yaşam için, yaşama hakkını bile riske eden, ortadan kaldıran "Ölüm Orucu" eylemlerini olumlamamakla birlikte, bu insanların sağlıklarından ve yaşamlarından endişe duymayı, bu insanların insanca ve onurlu yaşama haklarına sahip çıkmayı bir demokrasi ve insan hakları ödevi olarak görmekteyiz.

Daha fazla ölümlerin, sakatlıkların gerçekleşmemesi, bu insanlık ayıbının ortadan kalkması için buradan bir kez daha Hükümete ve Adalet Bakanlığı'na seslenerek; başta baroların sorunun çözümü konusunda Adalet Bakanlığı nezdinde başlattıkları girişimlerin acil olarak çözüme ulaştırılmasını, insani sorumluluk içinde davranılmasını, tecridin kaldırılmasını, en azından Av. Behiç Aşçı'nın sağlıklı günlük yaşamına dönebilmesi ve çözüm için diyalog kanallarının açılmasını talep ediyoruz.

EMEK PLATFORMU, HÜKÜMETİ UYARDI

Bileşenleri arasında TMMOB'nin de bulunduğu Emek Platformu Başkanlar Kurulu, 25 Eylül 2006 tarihinde TBMM Dikmen Kapısı'nda kitlesel bir basın açıklaması yaparak, Hükümetten, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'na koyduğu çekinceleri kaldırmasını istedi.

Aralarında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğan-
cı'nın da bulunduğu Emek Platformu Başkanlar Kurulu, basın
açıklaması sonrası sırasıyla CHP, ANAP ve AKP grup başkanve-
killiklerini ziyaret ederek, görüşlerini dosya halinde sundular.

**GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ AVRUPA SOSYAL ŞARTI'NIN 5, 6,
23 VE 4. MADDESİNİN 1. FIKRASINA ÇEKİNCE KOYAN
HÜKÜMETİ UYARIYORUZ!**

Ülkemizdeki demokrasi ve insan hakları mücadelesinin önüne
"Ülkemizin şartları" adı altında konulmak istenen engellere bir
yenisi daha eklenmek istenmektedir. Meclis Genel Kurulu'nda
görüşülecek olan Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa
Konseyi'nin iki temel sözleşmesinden biri olarak, ilk haliyle, 1961
yılında kabul ettiği ve Türkiye'nin de 1988 yılında onayladığı bir
anlaşmadır.

Avrupa Sosyal Şartı, 1999 yılında bazı maddeler eklenerek geniş-
letilmiş ve Gözden Geçirilmiş (Revize) Edilmiş Sosyal Şart olarak
adlandırılmıştır. Avrupa Konseyi, üyelerinden Gözden Geçirilmiş
Şartı yeniden onaylamalarını istemektedir. AB mevzuatının bir
parçası olan bu Anlaşma, Avrupa Anayasasının da bir eki nite-
liğindedir.

Şart, çalışanlarla ilgili temel ekonomik ve sosyal hakları, ILO Söz-
leşmelerinden de daha kapsamlı olarak düzenlemesinin yanında,
toplumun geniş kesimleri için temel hakların korunması ve geliştiri-
lmesini ve yoksulluğa karşı korumayı amaçlayan düzenlemelerle
hükümetleri bağlayıcı bir nitelik taşımaktadır.

1989 yılında, aralarında örgütlenme ve toplu pazarlık haklarının
da bulunduğu maddelere konan çekince ile onaylanan Avrupa
Sosyal Şartı, bu kez Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı olarak,
bu çekinceleri korumanın yanında bazı çekincelerle onaylanmak
istenmektedir.

Yıllarca, kamu çalışanlarına örgütlenme ve toplu pazarlık hakkı
tanımamak için kaldırılmayan çekinceler korunduğu gibi, Avrupa
Birliği'nin sosyal kazanımları arasında olan kimi konulara da çe-

kince konularak, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin eli ile "düşük
statülü yurttaşlık" yaratılmak istenmektedir.

Hükümet, GGASŞ ile ilgili olarak;

Adil Çalışma koşulları ile ilgili 2. maddenin iki fıkrasına çekince
koyarak; gerekli koşulların varlığı halinde, haftalık çalışma süre-
lerinin aşamalı olarak azaltılarak, makul günlük ve haftalık çalışma
saatleri ile yılda en az dört hafta ücretli izin sağlamayı, bu ülke
çalışanları için taahhüt etmeyi uygun bulmamıştır.

Adil Ücret Hakkı başlıklı maddenin 1. fıkrasına çekince koyarak;
"çalışanların kendilerine ve ailelerine iyi bir yaşam düzeyi sağlaya-
cak ücret hakkına sahip olduklarını tanımayı" reddetmektedir.

Örgütlenme hakkı ile ilgili 6. maddeye konulan çekinceyi sürdürü-
rek, asker ve polise bile sınırlı ölçüde tanınabilecek bir örgütlenme
hakkını yaygınlaştırmak istememiştir.

Toplu pazarlık hakkı ile ilgili etkili bir ortak görüşme, toplu
sözleşme ve uyuşmazlık ile grev hakkı ve toplu eylem hakkını,
çalışanlara tanımamak için, Sosyal Şartın 6. maddesindeki çe-
kinceyi kaldırmamıştır.

"Çocukların ve Gençlerin Korunması" başlıklı Maddenin 7. fıkra-
sına çekince koyarak, 18 yaşından küçük çocuklar için bile yılda
dört haftalık ücretli yıllık izni çok görmüştür.

Çalışma Koşullarının ve Çalışma Ortamının Düzenlenmesi ve
İyileştirilmesine katılma hakkı başlıklı 22. Maddenin iki madde-
sine koyduğu çekince ile çalışanların ve temsilcilerinin işletmede
sosyal ve sosyo-kültürel hizmetlerin ve olanakların örgütlenmesi
ve bu konulardaki düzenlemelere ilişkin uyumun denetimine
katılmalarına olanak veren önlemler almak ve bunları özendirilen
önlemler almayı taahhüt etmekten kaçınmaktadır.

Yaşlıların Sosyal Korunma Hakkı ile ilgili 23. Maddeye çekince
koyarak; yaşlılara iyi bir yaşam sürmeleri ve kamusal, sosyal ve
kültürel yaşama etkin olarak katılmalarına olanak sağlayan yeterli
kaynakları; yaşlılar için var olan hizmetler ve kolaylıklar ve onla-

rın bunlardan yararlanma olanakları konusunda
bilgi sağlamayı ve toplumun bütün haklarına
sahip üyeleri olarak kalabilmelerini sağlamayı;
yaşlılara gereksinimleri ve sağlık durumlarına
uygun konutlar ve bu konutlar için destek
sağlamayı; durumlarının gerektirdiği sağlık ve
bakım hizmetlerini sağlamayı ve bağımsız birey-
ler olarak yaşamlarını sürdürmelerini sağlamayı;
kurumlarda yaşayan yaşlılara, özel yaşamlarına
saygı içinde uygun yardım ve kurumlardaki
yaşam koşullarına ilişkin kararlara katılımlarını
sağlamayı amaçlayan önlemler almayı, taahhüt

etmekten kaçınmaktadır.

Hükümet, Gözden Geçirilmiş Sosyal Şartı, çekincesiz onayladığı takdirde, AB müktesebatına uyum çerçevesinde değiştirdiği Anayasa'nın 90. maddesine göre, ülkeyi ucuz emek pazarına dönüştüren ve yurttaş haklarını, hak olmaktan çıkaran politikaları sürdürmek olanağı bulamayacaktır. Bu durumda, Sosyal Şartın hükümleri, Hükümetin düzenlemelerinin yerine geçecektir.

Sosyal Şartın maddelerine konan çekinceler;

Bu, ülke çalışanları için çalışma sürelerinin azalabileceği, insanca yaşama ve çalışma koşullarının mümkün olabileceği konusundaki bir olasılığı bile ortadan kaldırmaktadır.

AB ülkeleri çalışanları için hak olan, dört haftalık ücretli yıllık izin hakkı, ülkemiz çalışanları için, çocuk bile olsalar uygun görülmemektedir.

Çalışanlar için, asgari ücretin adil bir ücret olması söz konusu değildir. Türkiye'de asgari ücret, çalışan kişinin kendisi ve ailesi için iyi bir yaşam düzeyi sağlayan ücret olmak yerine; bir kişi için belirlenip, tüm ailesinin geçimini sağlayan ücret olmayı sürdürecektir.

Örgütlenme, toplu iş sözleşmesi ve grev hakları göstermelik haklar olarak kâğıt üzerinde kalmaya devam edecektir.

İşyerlerinde ve işletmelerde, çalışanlar ve temsilcilerinin katılım ve denetimleriyle ilgili demokratik süreçler işletilmeyeceği için,

çalışma ilişkilerinin toplumun demokratikleşmesine katkısı gerçekleşmeyecektir.

Yaşlılar, toplumdan dışlanarak, yurttaş haklarından yararlanamayarak, düşük emekli gelirleri ile açlık sınırında yaşayarak, toplumun dışlanmış unsurları olmayı sürdürecektir.

Tüm bunların yanı sıra, Hükümet birçok konuda olduğu gibi, GGASS'nın ele alınmasında da tek yanlılığı ve dayatmayı esas almaktadır. Gerçekte AB müktesebatının bir parçası olan Avrupa Sosyal Şartı, sosyal diyaloga başvurulmadan TBMM gündemine getirilmiştir. 2005 yılında, görüşülmeye başlanan Şart, çalışanların ekonomik ve sosyal hakları ile ilgili olmasına karşın, Komisyon çalışmalarında çalışanların temsilcilerinin görüşlerine başvurulmadan ve danışılmadan TBMM Genel Kurulu'na dek getirilmiştir.

Hükümet, bu yaklaşımıyla ülke halkı ve çalışanları için, AB'nin sosyal ve ekonomik haklarını uygun görmemekte ve AB'ye üyelik sürecini ülkeyi bir ucuz emek pazarı olarak düzenleyerek; yurttaşlarını "ikincil statüde", ucuz emek olarak pazarlamayı sürdürmekte kararlı olduğunu göstermektedir.

BİZ EMEK PLATFORMU OLARAK;

Hükümete buradan çağrı yapıyoruz: İnsanca yaşamı çalışanlara, gençlere ve yaşlılara çok gören yaklaşımınızı GÖZDEN GEÇİRİN ve Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'na KOYDUĞUNUZ ÇEKİNCELERİ KALDIRIN"

TMMOB, EĞİTİM-SEN'İN PARASIZ EĞİTİM KAMPANYASINA DESTEK VERİYOR

KESK'e bağlı Eğitim-Sen Sendikası, eğitimin eşit, parasız ve nitelikli olması talebiyle başlattığı kampanya kapsamında 6 Eylül 2006 Çarşamba günü TMMOB'yi ziyaret etti.

Ziyarette Eğitim-Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri Ali Berberoğlu, İsmail Sağdıç, Sayım Gültekin ile TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Genel Sekreter Vekili Hakan Genç ve Danışman Orhan Örucü hazır bulundu.

Ziyarette, Eğitim-Sen'in başlattığı eşit, parasız ve nitelikli eğitim kampanyası hakkında bilgi verildi.

15 Eylül-30 Eylül 2006 tarihleri arasında sürecek ve TMMOB'nin de desteklediği sözkonusu kampanya ile ilgili hazırlanan dilekçe örneği aşağıdadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA ANKARA

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Madde 42: "İlköğretim kız erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır."

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu Madde 2: "İlköğretim, öğrenim çağındaki bulunan kız ve erkek çocuklar için mecburidir ve devlet okullarında parasızdır."

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi Madde 28: "Taraflar devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler. Bu hakkın kademeli ve fırsat eşitliğine uygun olarak yaşama

geçirilmesi için, ilköğretimi herkes için zorunlu ve parasız hale getirirler." İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi Madde 26: "Her insanın eğitim görme hakkı vardır. Eğitim parasızdır, hiç olmazsa ilk ve temel eğitim evresinde böyle olmalıdır. İlköğretim zorunludur.."

> Eğitim-öğretim evrensel bir insan hakkıdır.

> Eğitim-öğretim devletin en temel sorumluluğudur.

> Eğitim-öğretimin nitelikli olarak gerçekleştirilebilmesi için, bütçeden

eğitime yeterli kaynak ve okullara yetecek ödenek (bütçe) ayrılmasını talep ediyoruz..

Eğitim-öğretimin bütün kademelerinin herkes için eşit, parasız ve nitelikli olmasını istiyoruz.

TMMOB, KALKINMA KURULU'NA KATILMAMA KARARI ALDI

TMMOB Yönetim Kurulu, 17 Eylül 2006 tarihinde yaptığı toplantıda, Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında kurulan "Kalkınma Kurulu"na ve karar organı niteliğindeki "Yönetim Kurulu"na katılmama kararı aldı.

TMMOB Yönetim Kurulu toplantısında, katılımın uygun görülmemesi ve bu tür yapılanmalar içerisinde yer alınmaması yönündeki raporun uygunluğuna oybirliğiyle karar verildi.

Kalkınma Ajansları ile Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Hakkında TMMOB Raporu

Küresel kapitalizme eklenmesi sürecinin tamamlanmasıyla, mevcut sosyal devlet modelinden düzenleyici/yönetişimci devlet modeline geçişi öngören ve ülkenin pazar, devletin tüccar, vatandaşın müşteri haline getirilmesine yönelik olarak gündeme getirilen Kamu Yönetimi Temel Kanunu'na karşı mücadele eden TMMOB; dış dayatmalı kamu reformunun bir parçası olan ve ayrı yasalarla gündeme gelen 5449 sayılı Yasayla kurulan Kalkınma Ajansları ile 5523 sayılı Yasayla kurulan Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajanslarının amaçları ve işlevlerinin, TMMOB'nin amaçları ve ilkeleri ile örtüşme durumunu; bağımsızlık, demokratik katılımçılık, toplum çıkarı ve kamu yararı ilkeleri açısından incelemiş ve aşağıdaki konuların Odalarımıza iletilmesi kararlaştırılmıştır.

Ekonomik küreselleşmenin değiştirdiği üretim sistemleri ve politikalar; ekonominin ve ekonomik kalkınmanın odak noktasını, ucuz emek üzerinden rekabetçi bir sisteme oturtmuş ve özellikle az gelişmiş ülkelerin her türlü doğal kültürel ve tarihi değerlerini metalaştırarak küresel hiyerarşide yer kapabilme adına pazara sunmalarına neden olmuştur. Bu gelişmeler sonucunda, sadece ülkeler değil, bölgeler, kentler bile kendi ekonomilerini sürdürebilmek adına her türlü kaynak ve değerlerini ortaya atarak birbirleri ile amansızca

yarışan rakiplere dönüştürülmüştür. Sadece küresel sermayenin çıkarlarına uygun olarak hareket edenlerin ayakta kalabildiği bu yarışın en önemli argümanı ise; ülke, bölge ve kentlerin geleceğini yok etme pahasına pey olarak sürdürdükleri ucuz emek deposu haline gelen yurttaşları, hızla sömürülen doğal, kültürel ve tarihi değer ve kaynakları olmaktadır.

Kamu idaresinin; Dünya Bankası ve IMF politikalarının ülkenin her yerinde hiçbir hukuki ve toplumsal engelle karşılaşmaksızın uygulanması esasına göre yeniden yapılandırılmasına yönelik neo-liberal politikalar; Avrupa Birliği ile entegrasyon süreci çalışmaları kapsamında kamusal ve toplumsal çıkarlar yerine ulus ötesi sermaye gruplarının çıkarlarını öne alan uygulamalarını iç hukukumuz nezdinde sağlama alabilmek adına Anayasanın temel hükümlerine uygunluğu tartışılır kanun ve kararnameler ile uygulamalarına devam etmektedir.

Bu süreçte, sermaye dolaşımının ve hizmet sektörleri ticaretinin serbestleştirilmesi, bunların önündeki engellerin kaldırılması, ulusal sınırların yok edilmesi, kamu yönetimi ve denetiminin daraltılması, toplumsal refleksin yok edilmesi, doğal zenginliklerimizle ilgili yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesi, özelleştirme ve serbest piyasa yöntemleri ile elden çıkarılması, devletin planlama, yönlendirme ve denetleme işlevlerinden ve sosyal devletten uzaklaştırılması hedeflenmektedir. 5449 ve 5523 sayılı Yasaları da içeren bu sömürgeleştirme yasaları, mühendislik ve mimarlık uygulamalarını ve üyelerimizin çıkarlarını da birçok alanda doğrudan ve olumsuz etkileyecek hükümler içermektedir.

Türkiye'nin yatırım ve kalkınma stratejisini temelden değiştirmeye yönelik girişimleri içeren ve çok uluslu şirketlerin/gelişmiş ülkelerin çıkarını gözeten yapıyla 5449 sayılı Yasa ile kurulan Kalkınma Ajansları; bir çok maddesinde belirsizlik içeren ve keyfiliğe olanak tanıyan; merkezi/yerel yönetim sistemi içerisindeki yeri, kamu/özel hukuk tüzel kişiliği, personel istihdam yöntemi gibi pek çok tartışmalı olguyu bünyesinde barındıran; ulusal kalkınma planına atıfta bulunulmadan ve ulusal kalkınma planı ile bağlantı zorunluluğu getirilmeden bölge plan ve programlarının uygulanması konusunda yetkili ve görevli kılınan; kamu yararı yerine bölgelerarası rekabeti ön plana çıkaran; kamu kaynaklarının özel kesimin emrine verilmesine olanak tanıyan; iç ve dış kaynak sağlamakta bağımsız kılınan ve kaynağı bulmak için kredibilitesi yüksek kuruluşlardan referans alma zorunluluğu ile karşı karşıya bırakılan; yereldeki bilgilerin küresel piyasalara aktarımı ve küresel sistemle bütünleşmesine altyapı oluşturan; yaşamaya ait olan asli düzenleme yetkisinin ilke ve esasları gösterilmeden yürütmeye devredildiği; idarenin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde hiyerarşik denetime tabi olmamasına karşın merkezi ve yerel olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlarını denetimi ve kontrolü altına sokabilecek yetkiyle donatılmış; hesap verilebilirlik ve sağlıklı denetim açısından üzerinde bir kamusal denetim öngörülmemiş olmasına karşın bağımsız dış denetim kuruluşlarının dış denetimine tabi olan; tek ilden oluşan bölgelerde ajans yönetim kurulunda yer alacağı ifade edilen sivil toplum kuruluşlarının hangi türden ve hangi alanda etkinlik gösteren sivil toplum

kuruluşları olacağına ilişkin bir belirleme yapılmayan; Anayasa'da bir düzenleme yapılmaksızın Anayasa'nın çizmiş olduğu yönetsel yapı tablosuna uygun olmayan farklı bir model olarak gündeme gelmiştir. Ayrıca, AB tarafından Türkiye için öngörülen katılım öncesi stratejisinin bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmaya yönelik gayretleri finanse etmekten çok uzak olduğu ve Müzakere Belgesi'nde alınacağı tasarlanan yetersiz yapısal fonlara kalıcı sınırlama getirilebileceğinin açıkça belirtildiği de bilinmektedir.

5523 sayılı Yasa ile kurulan Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı; idari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzelkişiliğine haiz, bünyesindeki Kurul'da özel sektörü temsil eden şirketleri barındıran, 5449 sayılı Yasa ile DPT Müsteşarlığı'na verilen eşgüdüm ve gözetim görevine ortak olan, yerli sermayeli yatırımlarla doğrudan yabancı yatırımları özendirme görevi verilmiş, özellikle yabancı

yatırımcıların önündeki engellerin kaldırılması amacıyla kurulan, özel statülü, merkezi bir kurum olarak kurulmuştur. Dünya Bankası'nın da aktif rol üstlendiği süreç içinde, yatırımcılar önündeki idari engel olarak öne sürülen konular arasında, doğal kaynakları koruyucu düzenlemeler ile TMMOB Yasası'nda yer alan yabancıların çalışma koşulları sayılmaktadır. Bu konuda TMMOB'nin karşı çıkışına karşın, sermayenin istemlerine uygun yasal düzenlemelerin gündeme geldiği bilinmektedir.

Ülkemizin kalkınma planlarının; bilim, teknoloji, yenilenme ve sanayileşme politikaları temellerine oturtulmasını ve ülkemizin tüm alanlarda ve tüm sektörlerde kendi ulusal planlarını yapmasını zorunlu gören TMMOB; küresel şirketlerin/gelişmiş ülkelerin her türlü denetimden uzak yatırımlarını gerçekleştirmek üzere ülkemizdeki taşeronu durumuna gelebilecek "ajans" olgusunu ve yeni/dış dayatmalı

"bölgesel kalkınma stratejisi"ni, bu içeriğiyle, örgütsel ilkeleri arasında yer alan "bağımsızlık", "demokratik katılımçılık", "toplumsal çıkar" ve "kamu yararı" ilkelerine aykırı görmektedir.

Sermaye çevrelerinin değil halkın/toplumun çıkarı ve kamu yararı için yasa çıkarılması talebini sahiplenmek ve yükseltmek durumunda olan gücünü üyelerinden alan, ulusal düzeyde planlı kalkınma yöntemini benimseme yerine, ülkesel/bölgesel/yerel yatırım kararlarını verme ve öncelikleri belirleme hakkının sermayeye devredilmesine karşı çıkan ve bu amaçla konuyu yargıya taşıyan TMMOB; mesleki demokratik kitle örgütü kimliğiyle, 5449 sayılı Yasa kapsamında kurulan ve işlevi göstermelik bir danışma organı olan "kalkınma kurulu"na ve seçilme koşulları tümüyle idarenin keyfiyetine bırakılan karar organı niteliğindeki "yönetim kurulu"na katılmayı uygun görmemektedir ve bu tür yapılanmalar içerisinde yer almayacaktır.

TMMOB'DAN KALKINMA AJANSLARI KURULMASINA DAİR BAKANLAR KURULU KARARI VE İLGİLİ YÖNETMELİĞE İPTAL İSTEMİ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), Bakanlar Kurulu'nun "Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulmasına Dair Kararı"nın iptaline ve yürütmenin durdurulmasına, bu işlemin dayanağı 5449 sayılı Yasa'nın Anayasa'ya aykırılık teşkil ettiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesine karar verilmesi istemiyle Danıştay'a başvurdu.

Dava dilekçesinde, "Kalkınma ajanslarının koordinasyonunu sağlamak ve bunlarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek" görevinin, DPT'nin kuruluş amacına, Anayasa'nın 166. maddesine aykırılık oluşturduğu, Ajans Yönetim Kurulu'nun teşkili ve yetkilerinin ise yeni bir yürütme anlayışı ortaya çıkardığı belirtilmiş, bunun da sosyal hukuk devleti ilkesiyle çatıştığı ifade edilmiştir.

TMMOB, söz konusu davanın ardından, bu yasaya dayandırılan uygulama yönetmeliğinin iptali için de Danıştay'a başvurdu.

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA

Yürütmenin Durdurulması ve Duruşma İstemlidir.

DAVACI: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Atatürk Bulvarı No:131/9 Bakanlıklar-ANKARA

VEKİLİ: Av. Nurten Çağlar Yakış- Av. Nurçil Soykut
(Aynı Adres)

DAVALI: T.C. Başbakanlık

DAVA KONUSU : Bakanlar Kurulunun 2006/10550 sayılı ve 06 Temmuz 2006 gün ve 26220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan " Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulmasına Dair Kararı'nın iptaline ve yürütmenin durdurulmasına, bu işlemin dayanağı 5449 sayılı Yasa'nın Anayasa'nın 2, 7, 10, 123, 126, 127,

135, 166. maddesine aykırılık teşkil ettiğinden Anayasa Mahkemesine götürülmesine karar verilmesi istemidir.

T.TARİHİ: 06. 07. 2006 (Adli tatil dava açma süresini kesmiştir)

AÇIKLAMALAR : 06 Temmuz 2006 gün ve 26220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 2006/10550 sayılı kararında: "Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajanslarının

Kurulmasına Dair Karar'ın yürürlüğe konulması Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığının 24/5/2006 tarihli ve 1227 sayılı yazısı üzerine, 25/1/2006 tarihli ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 3, 8 ve Geçici 2 nci maddelerine göre, Bakanlar Kurulunca 31/5/2006 tarihinde kararlaştırılmıştır" denilmektedir.

Anılan Bakanlar Kurulu Kararının 1. maddesine göre, Adana ili merkez olmak üzere Adana, Mersin ve İzmir ili merkez olmak kalkınma ajansları kurulmuştur. Kararın 2. maddesinde ise, Kalkınma Kurulu'nun bileşenleri, 3. maddesinde Kurul'un teşkili, 4. maddesinde ise, Kalkınma Kurulu üyeliği düzenlenmiştir.

Dava konusu karar yayımlandıktan sonra, Adana, Mersin ve İzmir ili Valilikleri, Kurul üyeliği için müvekkil Birliğe bağlı Oda şubelerine davet yazıları göndermişlerdir.

Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararına dayanak yapılan 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun ilgili maddelerine göz atacak olursak şu düzenlemeleri içermektedir.

3. madde, " Ajanslar, bölgeler esas alınarak, Devlet Planlama Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulur"

8. madde " Bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak; bölgede ki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek ve ajansı yönlendirmek üzere kalkınma kurulu oluşturur.

Kalkınma kurulu, illerin dengeli şekilde temsilini sağlayacak yapıda , en fazla yüz üyeden oluşur.

Kalkınma kuruluna temsilci gönderecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarının gönderecek-

leri temsilci sayısı, görev süresi ve diğer hususlar kuruluş kararnamesi ile belirlenir..." ve

Geçici 2. madde " iki yıl için ajansta istihdam edilebilecek olan azami personel sayısı kuruluş kararnamesinde belirtilir." Yasa düzenlemeleri bu biçimdedir.

Dilekçemizde, dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının dayanak Yasa'ya aykırılığını ve dayanak Yasa'nın Anayasa'ya aykırılığını irdelemeye çalışacağız.

İPTAL NEDENLERİ ve HUKUKSAL DAYANAKLAR

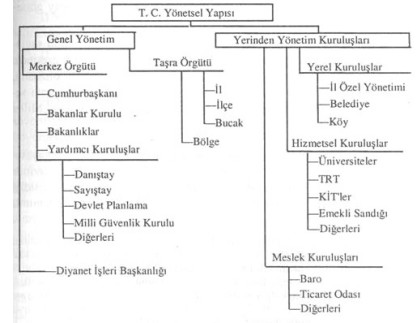
1-5449 sayılı Yasa'nın 8. Maddesi, Kalkınma Kurulu üyelerinin hangi kesimlerin temsilcilerinden oluşacağını düzenlemektedir. Temsilci gönderecek kesimleri de "kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşları" olarak belirlemektedir.

Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının 2/II fıkrasının (b) bendi "özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarını" saymaktadır. Bunları da "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler, vakıflar, sendikalar, birlikler ve diğer sivil toplum kuruluşları" olarak tanımlamaktadır. Bu tanımın ya da saymanın hukuksal, siyasi ve doktriner bir dayanağı bulunmamaktadır. Sivil toplum kuruluşları kapsamına Anayasa'da tanımını bulan meslek kuruluşlarını almanın idari sistemimizle bağdaştığını söylemek olanaklı değildir.

Hukuksal metinlerdeki tanımların, genel hukuki esaslara uygun, nesnel ve bilimsel olması gerekirken, dava konusu karardaki tanım, ibare ve kavramların hukuki dayanağı olmadığı gibi bilimsel ve nesnel de değildir bu nedenle iptali gerekir.

Anayasa'nın çizmiş olduğu yönetsel yapı tablosuna uygun olmayan bir yapı ortaya çıkarılmıştır. Dava Konusu Karar ve 5449 sayılı Yasa köklü bir yapısal değişikliği içerdiğinden, Anayasa'da

bir düzenleme yapılmaksızın, Anayasa'dan kaynağını almayan yeni bir yürütme organının oluşumu Anayasal sistemimizle uyuşmamaktadır.

Yukarıdaki şema, Anayasal sistemimizdeki idari örgütlenmeyi göstermektedir. TMMOB ve diğer meslek kuruluşlarının idari yapıdaki yerini Anayasa'nın 135. maddesi belirlemiştir. Anayasa, meslek kuruluşlarını, kamu tüzel kişiliğine sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları olarak tanımlanmakta olup, özel kanunla kurulacaklarını da emretmektedir. Olayımızda, ne Anayasa'nın 135. maddesi değişmiştir ne TMMOB'un kuruluş kanunu ortadan kalkmıştır. Anayasa maddesi ve 6235 sayılı Yasa yürürlükte iken, TMMOB'ni "sivil toplum kuruluşu" olarak saymanın hukuki dayanağı bulunmamaktadır.

Dava Konusu Kararda "sivil toplum örgütü" kavramına da bir ölçüt getirilmemiştir. Sivil toplum kuruluşu, kaba tanımıyla Devlet dışılığı ifade etmekle birlikte, siyasi arenada ucu açık bir tartışma alanını oluşturmaktadır. Bugün, "sivil toplum kuruluşu" herkesin üzerinde anlaşabildiği bir kavram değildir. Siyasal yaşamda, ideolojik olarak kullanılan ve buna göre içinin doldurulduğu "sivil toplum kuruluşu" ifadesinin hukuksal metinde yer almasının sayısız sakıncaları bulunmaktadır. Demokratik kitle örgütü tanımı ile bağdaştırılmayan "sivil toplum kuruluşu" ibaresi siyasi bakış açısını içinde barındırmaktadır. Genel idare içinde yer alan yerinden yönetim kuruluşlarının, amaç, işlev ve işleyişi

gözardı edilerek, demokratik esaslara göre örgütlenip örgütlenmediği belli olmayan “sivil toplum kuruluşları” ile aynı kategoride değerlendirilmesi yürütmeye bakışta esaslı bir değişimin öngörüldüğünü ortaya koymaktadır.

Özel kesim temsilcilerinden de ne anlaşılacağı açık değildir. Dava konusu kararda, özel kesim ile ne kastediliyor buna ilişkin bir duyumsatma dahi bulunmamaktadır. Bundan yatırımcı ya da sermaye sahipleri kastediliyor ise, zaten Yürütme Kurulunda Ticaret Odası ve Sanayi Odası temsilcilerine yer verilmiştir. Özel kesimden kastedilen birey olarak yatırımcı ve şirket kastediliyor ise bunun da hukuk sistemimizle bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır. 5449 sayılı Yasa'nın yalnızca 16. maddesinde bir kez ifade bulan “özel kesimdeki yatırımcı” ibaresi ile gerçek kişi ya da şirket tüzel kişiliğine sahip sermaye sahibi kast ediliyorsa bu da yürütmeye kişilerin katılımı anlamına gelir ki, bunun da hukuk sistemimizle izah edilir bir yanı bulunmamaktadır.

2- Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), Anayasa'nın 166. maddesinde ismi olmamakla birlikte, yukarıdaki şemada görüleceği üzere merkezdeki yardımcı kuruluşlardan biridir. Anayasa'nın 166. maddesi, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın plana göre yapılması ilkesini öngörmüştür. Bu ilke gereği de DPT 91 sayılı Yasa ile kurulmuştur. DPT'nin kuruluş Yasasındaki görevlerini Prof.Dr. A.Şeref Gözübüyük şöyle sıralamıştır.

“Devlet Planlama Teşkilatı'nın görevleri aşağıdaki gibi sıralanabilir :

a)Devletin iktisadi, sosyal ve kültürel politikasının ve amaçlarının belirlenmesinde hükümete danışmanlık yapmak;

b)Hükümetçe belirlenen amaçları gerçekleştirmek için, kalkınma planları ile, yıllık programlar hazırlamak;

Bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının iktisadi, sosyal ve kültürel

politikayı ilgilendiren etkinliklerinde eşgüdümü sağlamak, uygulamayı yönlendirmek ve bu konuda hükümete danışmanlık yapmak;

Planlanan ve yıllık programların başarı ile uygulanabilmesi için ilgili yönetsel kuruluşların işleyiş ve yapılarının geliştirilmesi için önerilerde bulunmak;

Maliye, para, dış ticaret ve kambiyo politikalarının plan ve program hedefleri ile uyum içinde uygulanması konusunda Hükümete danışmanlık yapmak;

Özel sektör ve yabancı sermaye etkinliklerinin plan hedef ve amaçlanan uygun bir şekilde yürütülmesini düzenleyecek teşvik ve yönlendirme politikalarının genel çerçevesini hazırlamak ve Hükümete önermek;

Kalkınmada öncelikli yörelerin daha hızlı bir şekilde gelişmesini sağlayacak tedbirleri tespit ve teklif etmek, uygulamayı izlemek ve eşgüdümü sağlamak;

h) Kalkınma planı ve yıllık programlardaki ilke ve hedeflere uygun olarak, uluslararası ekonomik kuruluşlarla ilişkilerin geliştirilmesinde, temas ve müzakerelerin yürütülmesinde gerekli görüş ve tekliflerde bulunmak;

i) Bölgesel veya sektörel bazda gelişme programları hazırlamak.

Görüldüğü gibi, Devlet Planlama Teşkilatı'nın ana görevi, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmada hükümete danışmanlık yapmak, önerilerde bulunmak, plan ve program hazırlamak ve bunların uygulanmalarını izlemektir.” (Yönetim Hukuku, s.86-87)

DPT'nin ana hedefler yönünde hazırlanmış olduğu plan Bakanlar Kurulunca kabul gördükten sonra meclisin onayına sunulur. TBMM'ce onaylanan kalkınma planları icrai nitelik kazanır. Oysa, dava konusu karara ve 5449 sayılı Yasa'ya göre, TBMM onayına sunulmadan DPT ve Ajanslara karar alma ve icra yetkisi tanınmak-

tadır. 5449 sayılı Yasa'nın 28. maddesi ile 19.6.1994 tarih 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen “Kalkınma ajanslarının koordinasyonunu sağlamak ve bunlarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek” görevi, DPT'nin kuruluş amacına, Anayasa'nın 166. maddesine, ve son 5 Yıllık Kalkınma Planına aykırılık oluşturmaktadır.

Bugüne kadar hazırlanmış Kalkınma planlarında, ulusal ana hedef ve ilkeler belirlenerek planlar yapılmıştır. Öncelikle, sanayiden konuta, turizme kadar yapılacak yatırımların öncelikle arazi kullanım planlarına göre yönlendirilmesi esas alınmıştır. Bu ilkeye uygulamada uyulmasa da ana ilke olarak kabul görmüştür. DPT, hazırlanmış olduğu kalkınma planlarını ulusal ölçekte, bunun altında ise bölgesel kalkınma planlarını bir bütün içinde ele almak durumundadır. TBMM'nce kabul edilen 5 Yıllık Kalkınma Planında Kalkınma Ajansları konusunda bir ibare bulunmamasına karşın, 5449 sayılı Yasa ve dava konusu kararla bölgesel ve kent ölçeğinde yapılacak yatırımların 5 Yıllık Kalkınma Planına aykırı ve bu Plana bağlı kalınmaksızın kararlar alınacağı ve uygulanacağı kabul edilmiştir.

3- Kuruluş kararnamesi ile belirleme konusunda idareye verilen yetki, esasları ile ilgili düzenleme Yasada yapılmadığı için asli bir düzenleme yetkisidir. Asli düzenleme yetkisi Anayasanın 7 nci maddesine göre yasamanındır ve devredilemez. Halbuki söz konusu üçüncü fıkrada (5449 SY mad.8/III) asli düzenleme yetkisi idareye devredilmiş olduğundan böyle bir düzenleme, Anayasanın 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddelerine aykırıdır.

Diğer taraftan, Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı düzenlemenin hukuk devleti, Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleri ve dolayısı ile Anayasanın 2 nci ve 11 inci maddeleri ile çelişeceği de açıktır.

Bu nedenle, 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının

Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanununun 8. maddesi Anayasanın 2 nci, 6 ncı, 7 nci, 8 inci ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekir.

Hukuk devletinden ne anlaşılacağı konusunda Anayasa Mahkemesi'nce 06.07.1995 günlü, 1994/80 Esas, 1995/27 sayılı kararda, " Hukuk devleti, tüm işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlik koşulu bilinen her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, Yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ile Anayasa'nın bulunduğu bilincinden uzaklaşmayan devlettir..." biçiminde tanımlanmıştır. Bu belirlemeler karşısında, hem yürütme hem de yasama organının bu gereklere uygun hareket etmesi gerektiği açıktır. Bilindiği üzere, hukuki düzenlemeler genel düzenleyici işlem niteliğinde olmak zorundadır. Bakanlar Kurulu Kararı'nın 3. maddesi belli bir topluluğu hedef alarak yapılmış bir düzenleme olması nedeniyle amaç unsuru yönünden Anayasa'ya aykırıdır. Çünkü, Yönetim Kurulu'nun teşkilinde sermayeyi temsil eden kuruluşların alınması ve bunlara yürütme yetkisi verilmesi Anayasa'nın 2, 6, 7, 8 ve 10 maddelerine aykırıdır. TOBB'a bağlı meslek odalarının, Anayasal olarak eşit konumdaki diğer meslek odalarından ayrık olarak yürütmede yetki verilmesi Anayasa'nın 135 ve 10. maddelerine aykırılık oluşturmaktadır.

İzmir ili Ajans Yönetim Kurulu, İzmir Valisi, Büyükşehir Belediye Başkanı, il Genel Meclis Başkanı, İzmir Ticaret Odası Başkanı, İzmir Sanayi Odası Başkanı, Ege Sanayi Odası Başkanı

ve DPT Müsteşarlığından katılımcı ile oluşturulmuştur. Karar ve yürütme organı niteliğinde olan bu kurulda başkaca bir kesimin temsilcisi bulunmamaktadır. Kalkınma Kurulu'nun bileşenlerini belirleyen de bu Kurul olduğuna göre, kent ve bölgelerin kalkınma planlarının sermaye merkezli olacağı açıktır. Kalkınmanın yalnızca ekonomik boyutta ele alındığı, bu ekonomik boyuttan, sosyal, kültürel, çevre ve insanın dışlandığı açık bir şekilde görülmektedir. Özel kesimlerce kar getirici yatırımların garantörlüğü Ajanslar kanalıyla Devletçe üstlenilmiş olup, bunun da sosyal hukuk devleti ilkesiyle bağdaşır bir yanı bulunmamaktadır.

Kalkınma Kurulu'nun 100 üyeden oluşması, katılımın demokratik olduğunu göstermek anlamında şekilsel bir düzenleme olmaktan öte bir anlam taşımamaktadır. Gerek Kalkınma Kurulu'nun Yönetim Kurulunca belirlenmesi gerekse Kalkınma Kurulu'nun karar alma yetkisinin olmaması demokratik katılım söyleminin içi boş bir söylemden öte bir anlam taşımadığını göstermektedir.

Kuruluş kararname ile belirleme konusunda idareye verilen yetki, esasları ile ilgili düzenleme Yasada yapılmadığı için asli bir düzenleme yetkisidir. Asli düzenleme yetkisi Anayasanın 7 nci maddesine göre yasamanındır ve devredilemez. Halbuki söz konusu üçüncü fıkrada asli düzenleme yetkisi idareye devredilmiş olduğundan böyle bir düzenleme, Anayasanın 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddelerine aykırıdır.

Diğer taraftan, Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı düzenlemenin hukuk devleti, Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleri ve dolayısı ile Anayasanın 2 nci ve 11 inci maddeleri ile çelişeceği de açıktır.

Bu nedenle, 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanununun 8. maddesi Anayasanın 2 nci, 6 ncı, 7 nci, 8 inci

ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekir.

Bir hukuk devletinde , hukuk düzeninin belirliliği esastır. İptali istenen maddede kuralların neyi kapsayıp kapsamadığı , neyin dışlandığı açıklıktan uzaktır. Yasada herhangi bir ölçüt getirilmediği gibi Bakanlar Kurulu Kararında da bir ölçüt getirilmemiştir. İdareye tanınan bu üye seçme yetkisi kötüye kullanılmaya açıktır bu durum ise, hukuk güvenliğini zedeler ve hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmaz.

Yasada herhangi bir ölçüt getirmeden ve faaliyet alanı belirlemeden idareye üye seçmek yetkisi tanınması idarenin keyfiliğe ve kötüye kullanıma açık bir yetki ile donatılması anlamına gelmektedir. Yasa İdareye belirtilen konularda takdir yetkisini dilediği gibi kullanma, keyfi olarak belirleyebilme imkanı vermektedir. Yürütme organınca alınan karar, objektif nitelik taşımalı keyfi uygulamalara sebep olacak çok geniş takdir yetkisi vermemelidir. Aynı durum Bakanlar Kurulu Kararında da devam etmekte olup kararda, kalkınma Kurulu üyelerinin seçimi konusunda valiye ve Yönetim Kurulu'na keyfi ve kötüye kullanıma açık sınırsız bir takdir yetkisi verilmiştir.

İSTEM SONUCU: Yukarıda açıklanmaya çalıştığımız ve re'sen gözeteyeceğiniz nedenlerle, dava konusu Bakanlar Kurulu kararının İPTALİNE, öncelikle Yürütmenin durdurulmasına, Anayasaya aykırılık itirazımızın yerinde görülerek 5449 sayılı Yasanın iptali için somut norm denetimi yoluyla Anayasa Mahkemesine götürülmesine, yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalıya yükletilmesine karar verilmesini saygı ile dileriz. 12.09.2006

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Vekilleri

Av. Nurten Çağlar Yakış- Av. Nurçil Soykut

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA

Yürütmenin Durdurulması ve

Duruşma İstemlidir.

DAVACI: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Atatürk Blv. No:131/9 Bakanlıklar-Ankara

VEKİLİ: Av.Nurten Çağlar Yakış-Av. Nurçil Soykut

(Aynı Adres)

DAVALI : T.C. Başbakanlık

DAVA KONUSU : Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı tarafından 25.07.2006 gün ve 26239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan " Kalkınma Ajanslarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin" tümünün iptaline ve yürütmenin durdurulmasına, bu işlemin dayanağı 5449 sayılı Yasa'nın Anayasa'nın 2, 6, 7, 8, 10, 11, 123, 126, 127, 135, 166. maddesine aykırılık teşkil ettiğinden Anayasa Mahkemesine götürülmesine karar verilmesi istemidir.

Y. TARİHİ : 25. 07. 2006

AÇIKLAMALAR: Daireniz nezdinde, "Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajansları Kurulmasına Dair Karar"ın iptali istemiyle açmış olduğumuz davada tartışılan konular yanında aşağıda belirtilen nedenlerle dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğu kanısındayız.

1) 25.07.2006 gün ve 26239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kalkınma Ajanslarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik", 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasına ve ikinci fıkrasının (h) bendi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır. Kanunun, Genel Koordinasyon başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"Ajansların ulusal düzeyde koordinasyonundan Devlet Planlama Teşkilatı sorumludur.

Devlet Planlama Teşkilatı;

a) Bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltıcı tedbirleri alır; plânlama, programlama ve projelendirme konularında ajanslara rehberlik ve danışmanlık yapar, plân ve programların uygulanmasını izler ve değerlendirir.

b) Ajansların kurumsal performansları ile yürütülen programların performanslarının ölçülmesine dair usûl ve esasları belirleyerek, bunların değerlendirmesini yapar veya yaptırır.

c) Bölgesel gelişmeye yönelik iç ve dış kaynaklı fonların ajanslara tahsisi ile bunların kullanımına ilişkin usûl ve esasları belirler.

d) Ajanslar arası işbirliğini sağlar ve ortak proje üretimini destekler.

e) Ajansların işlevlerini etkili ve verimli olarak yerine getirebilmesi için merkezi düzeyde ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlar.

f) Ajansların yıllık çalışma programlarını onaylar.

g) Yönetim kurulu tarafından, nitelikleri uygun kişiler arasında seçilen ve teklif edilen ajans genel sekreterini onaylar.

h) Plân ve programlara, yapılacak yardım ve transferlere, personelin nitelik ve istihdamına, bütçe ve muhasebe standartlarının kullanımına, faaliyet raporlarına, izleme, değerlendirme ve denetime ilişkin esas ve usûller ile yatırım destek ofislerinin çalışma esas ve usûllerini ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alarak belirler.

Yönetmeliğin dayanağını oluşturan bu madde ile Devlet Planlama Teşkilatına verilmiş olan, plân ve programlara, yapılacak yardım ve transferlere, personelin nitelik ve istihdamına, bütçe ve muhasebe standartlarının kullanımına, faaliyet raporlarına, izleme, değerlendirme ve denetime ilişkin esas ve usûller ile yatırım destek ofislerinin çalışma esas ve usûllerini ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alarak belirleme yetkisi asli bir düzenleme

yetkisi niteliğinde olup yasamaya aittir ve Anayasanın 7.maddesine göre de devredilemez. Devredildiği takdirde, bu yetki Anayasanın 7. ve 8. maddelerine, kökenini Anayasadan almadığı için de Anayasanın 6. maddesine aykırı düşer. Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı düzenlemenin hukuk devleti, Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleri ve dolayısı ile Anayasanın 2. ve 11. maddeleri ile çelişeceği de açıktır. Açıklanan nedenle, Anayasaya aykırı olan bu maddeye dayanılarak çıkarılan Yönetmelik bir bütün olarak iptal edilmelidir.

2) Dava konusu Yönetmelik, 5449 sayılı Kanunun 7.maddesinde gösterilmiş olan Ajansın Teşkilat Yapısını oluşturan Kalkınma Kurulu, Yönetim Kurulu ve Yatırım Destek Ofislerinin Çalışma Usul ve Esaslarını belirlemiştir.

Kanunun dayanak maddeleri Anayasaya aykırı olduğundan, Yönetmeliğin 4 ila 27. maddeleri de Anayasaya aykırıdır ve iptali gerekir.

Yönetmeliğin 4 ila 27. maddeleri 5449 sayılı Kanunun, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15.maddelerine dayanmaktadır ki bu maddelerin tümü Anayasaya aykırıdır.

a) Yönetmeliğin 4 ila 15.maddeleri Kanunun 8 ve 9.maddeleri ile ilişkilidir. Kanunun 8. maddesinde bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek üzere kalkınma kurulu oluşturulacağı bildirilmiştir. Anayasanın 166. maddesinden, kalkınmanın ulusal düzeyde – yurt düzeyinde düşünüldüğü ve tüm kalkınma girişimlerinin ulusal düzeydeki plana göre gerçekleştirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Ulusal düzeydeki kalkınma planı ile bağlantısı ifade edilmeden bölgesel gelişme hedefinden söz edilmesi, Anayasanın 166.maddesi ile bağdaşmayan bir durumdur.

Diğer yandan kalkınma kuruluna özel kesim, sivil toplum kuruluşları ve yerel

yönetimler ile kamu kurum ve kuruluşları arasında işbirliğini geliştirme konusunda verilen yetki, bu kurulları yerel yönetimler ve kamu kurum – kuruluşlarını yönlendiren bir üst konumuna getirmektedir. Böyle bir durum ise Anayasanın 123. ve 126. maddelerinde öngörülmeleyen bir örgütlenme biçimidir. Gene bu madde ile, kalkınma kuruluna temsilci gönderecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarının gönderecekleri temsilcilerin sayısı, görev süresi ve diğer hususların kuruluş kararname ile belirleneceği hükme bağlanmıştır. Kuruluş kararname ile belirleme konusunda idareye verilen yetki, esasları ile ilgili düzenleme Yasada yapılmadığı için asli bir düzenleme yetkisidir. Asli düzenleme yetkisi Anayasanın 7. maddesine göre yasamanındır ve devredilemez. Söz konusu üçüncü fıkrada asli düzenleme yetkisi idareye devredilmiş olduğundan böyle bir düzenleme, Anayasanın 6, 7 ve 8. maddelerine aykırıdır. Kanunun 9 uncu maddesinin (a) bendinde, tek ilden oluşan bölgelerde yönetim kurulunda yer alacak özel kesim ve/veya sivil toplum kuruluşları temsilcilerini ve iki katı yedeklerini sırasıyla seçme görev ve yetkisi kalkınma kuruluna verilmiştir.

Sivil Toplum Kuruluşları, sivil toplumdaki belli ilgi gruplarını temsil etmek üzere organize olmuş kurumlar olarak tanımlanmaktadır. Etkinlik alanlarına göre birbirinden farklı nitelikte sivil toplum kuruluşları görülmektedir. Örneğin; kalkınma ve yardım sivil toplum kuruluşları gibi. Kalkınma sivil toplum kuruluşları sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınmayı hedeflerken, yardım sivil toplum kuruluşları dezavantajlı gruplar için insani yardım amacını üstlenirler.

Söz konusu 9.maddenin (a) bendinde tek ilden oluşan bölgelerde ajans yönetim kurulunda yer alacağı ifade edilen sivil toplum kuruluşlarının hangi türden ve hangi alanda etkinlik gösteren sivil toplum kuruluşları olacağına ilişkin bir belirleme yapılmamıştır.

Aynı şekilde “özel kesim” ifadesi de

tam anlamıyla açık bir tanım olmayıp bu konuda da Yasada herhangi bir belirleme görülmemektedir. Bir hukuk devletinde, hukuk düzeninin belirliliği sağlaması esastır. İptali istenen kural ise neyin kapsamı neyin dışlandığı konusunda yeterince açıklıktan, dolayısıyla belirlilik ve öngörülebilirlikten yoksundur ve bu durum Anayasanın 2.maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Çünkü hukuk devleti belirliliği ve öngörülebilirliği dolayısıyla hukuk güvenliğini gerçekleştirme amaçlar.

Diğer yandan yasada herhangi bir ölçüt getirilmeden ve faaliyet alanı belirtilmeden idareye özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarından üye seçmek yetkisi tanınması, idarenin keyfiliğe ve kötüye kullanılmaya açık bir yetki ile donatılması anlamına da gelir ve böyle bir yetkilendirmeyi de yine Anayasanın 2. maddesinde ifade edilen hukuk devleti ilkesi ile bağdaştırmak mümkün değildir.

İdareye verilen söz konusu seçme yetkisi, ilkeleri, sınırı yasada belirtilmediği için aynı zamanda asli bir düzenleme yetkisi niteliğini de taşımaktadır. İdarenin Anayasada gösterilen sınırlı haller dışında asli düzenleme yetkisi bulunmadığı, bu yetki yasamaya ait olduğu için böylesi bir yetkilendirmenin Anayasanın 7 ve 8. maddelerine; kökenini Anayasadan almayan bir yetki kullanılmayacağı içinde Anayasanın 6. maddesine aykırı düşeceği açıktır. Bu nedenlerle Yönetmeliğin 4 ila 15. maddelerinin iptali gerekir.

b) Yönetmeliğin 16, 17 ve 18. maddeleri ise 5449 sayılı Kanunun 10 ila 14.maddeleri ile ilişkilidir.

5449 sayılı Kanunun 10. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde, ajansın karar organı olan yönetim kurulunun; tek ilden oluşan bölgelerde vali, büyükşehir belediye başkanı, il genel meclisi başkanı, sanayi odası başkanı, ticaret odası başkanı ile kalkınma kurulu tarafından özel kesim ve/veya sivil toplum kuruluşlarından seçilecek üç

temsilciden oluşacağı öngörülmüştür.

Söz konusu 10. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde ajans yönetim kurulunda temsilcilerinin seçileceği ifade edilen sivil toplum kuruluşlarının hangi türden ve hangi alanda etkinlik gösteren sivil toplum kuruluşları olacağına ilişkin bir belirleme yapılmamıştır. Aynı şekilde “özel kesim” ifadesi de tam anlamıyla açık bir tanım olmayıp bu konuda da hiç bir belirleme yapılmamıştır.

Anayasaya açık aykırılık nedeniyle Yönetmeliğin 16, 17 ve 18. maddelerinin iptali gerekir.

c) Yönetmeliğin 19 ila 27. maddeleri de Kanunun 15, 16 ve 17. maddeleri ile ilişkilidir. Kanunun bu maddeleri de Anayasanın 2, 6, 7, 8 ve 11. maddelerine aykırıdır. Bu nedenle Yönetmeliğin 19 ila 27. maddelerinin iptalini talep ediyoruz.

3) Yönetmelik, dayanağını oluşturan 5449 sayılı Kanunun yanı sıra, aynı alanı düzenleyen 5523 sayılı Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Kurulması Hakkında Kanun ile de ilişkilidir ve iki kanun arasında yetki ve görev konusunda çelişen hükümler bulunduğundan Yönetmelik bu yönü ile de hukuka uygun değildir. (Ek: Dr. Süheyla Gökalp ALICA, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Hakkında Kanun'a ilişkin değerlendirme)

İSTEM SONUCU : Yukarıda açıkladığımız ve re'sen gözeticeğiniz nedenlerle, dava konusu Yönetmeliğin İPTALİNE, öncelikle Yürütmenin durdurulmasına, Anayasaya aykırılık itirazımızın yerinde görülerek 5449 ve 5523 sayılı Yasaların iptali için somut norm denetimi yoluyla Anayasa Mahkemesine götürülmesine, yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalıya yükletilmesine karar verilmesini saygı ile dileriz. 25.09.2006

TMMOB Vekilleri

Av. Nurten Çağlar Yakış- Av. Nurçil Soykut

VERGİ DAİRELERİNİN MESLEK ODALARINI VERGİ MÜKELLEFİ YAPMA ÇABALARI SONUÇ VERMEDİ

Danıştay, Odaların Oda faaliyeti dolayısıyla elde ettiği gelirlerin kurumlar vergisine tabi olmak için yeterli koşul olmadığına ve oda faaliyetlerinin ticari faaliyet olmadığına karar verdi.

T.C.

DANIŞTAY DÖRDÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2004/2460

Karar No : 2006/1385

Temyiz Eden Taraflar:

1- TMMOB Makine Mühendisleri Odası

Vekili: Av. Hatice Genç Strazburg Cad. No:38/21 Sıhhiye/
ANKARA

2- Mithatpaşa Vergi Dairesi Müdürlüğü/ANKARA

İstem Özeti :

Davacı adına 1998 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucu, bazı faaliyetlerinin iktisadi işletme sayıldığı iddiasıyla bulunan matrah farkı üzerinden re'sen 1998 yılı için kurumlar vergisi salınmış, fon-payı hesaplanıp, ağır kusur cezası ve özel usulsüzlük cezası kesilmiş, 1999 yılı için ek kurumlar vergisi gelir (stopaj) vergisi salınmış, fon payı hesaplanıp, vergi ziyai cezası kesilmiştir.

Ankara 1. Vergi Mahkemesi 15.9.2004 günlü ve E:2004/50, K: 2004/692 sayılı kararıyla, davacı adına yapılan inceleme sonucu düzenlenen 8.12.2003 tarih ve 2003-159-KV/29 sayılı vergi inceleme raporunda davacı şirketin tüzel kişiliği itibarıyla kurumlar vergisi mükellefiyetinin bulunmadığı, ancak Makine Mühendisleri Odası Genel Merkezi bünyesinde dergi, katalog ve diğer yayın satışlarından ilan ve reklam gelirleri elde edildiği ve devamlılık arz ettiğinden odanın iktisadi işletme oluşturduğu, 2098 sayılı Dernekler Kanunu'nun 92 nci maddesi gereğince gelir ve kurumlar vergisi yönünden dernek kabul edildiği, söz konusu gelir için kurumlar vergisi beyannamesi verilmediğinden olayda Vergi Usul Kanunu'nun 30 uncu maddesinin 1 ve 3 üncü bentlerine göre re'sen takdir sebebinin bulunduğu, davacının defter ve belgelerinden sadece merkeze ait gelir ve giderlerin tespit edildiği, şubelere ilişkin gelir ve giderlerin belirlenemediği, yevmiye defterinden tespit edilen gelir gider orantısına göre 1998 yılı için katma değer vergisi beyannamesi ile beyan ettiği gelire isabet eden gider takdir edilerek 1998 yılında iktisadi faaliyet sonucu $115.438.791.286 - 77.228.551.370 = 38.210.239.916$ lira kazanç elde ettiği tespit edilerek yapılan re'sen tarhiyata karşı dava açıldığı, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin (D) bendi ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler vergi mükellefiyetine alınmış aynı kanunun 4 ve 5 inci maddelerinde dernek ve vakıflara ait veya bağlı olan ve sermaye şirketleri ile kooperatifler dışında kalan ticari sımai ve zirai işletmelerin olduğu bunların kazanç gayesi gütmemelerinin faaliyetin kanunla tevdi edilmiş görevler arasında bulunmasının tüzel kişiliklerinin olmamasının müstakim muhasebeleri ve kendilerine tahsis edilmiş sermayelerinin veya işyerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerine etki etmeyeceğinin hükme bağlandığı, Gelir Vergisi Kanununun 37

nci maddesinde her türlü ticari ve sımai faaliyetlerden doğan kazancın ticari kazanç sayıldığı, ticari faaliyetin en önemli özelliğinin gelir sağlama amacına yönelik faaliyetin olması, faaliyetin ticari bir organizasyona dayalı bulunması ve faaliyetin devamlılık arz etmesi olduğu, bu durumda dergi katalog satışı yapan ve reklam geliri elde eden Makine Mühendisleri Odasının bu faaliyeti iktisadi işletme niteliğinde görüldüğünden iktisadi işletmenin gelirlerinin kurumlar vergisine tabi tutulmasında ve 1998 yılı kurumlar vergisi ve fon payı ile 1999/4 üncü dönemi için salınan gelir (stopaj) vergisi, fon payı ile 1999 yılı ek kurumlar vergisinde Yasaya aykırılık bulunmadığı, 1998 yılına ilişkin olarak salınan kurumlar vergisi ve fon payına uygulanan ağır kusur cezasına gelince, davacının kurumlar vergisi mükellefiyetinin bulunmaması ve tarh edilen verginin davacının kayıtları üzerinden tespit edilmiş olması karşısında kusur cezası uygulanması gerektiği, 1999 yılı için salınan ek kurumlar vergisi ile 1999/4 üncü dönemi gelir (stopaj) vergisi ve fon payına uygulanan vergi ziyai cezası ise Vergi Usul Kanununda yer alan kaçakçılık, ağır kusur ve kusur cezasına ilişkin hükümler, 4369 sayılı Kanunla 1.1.1999 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmış ve bu tarihten itibaren vergi ziyai suçunun tanımı yapılarak vergi ziyai cezası uygulanması öngörüldüğü, cezalara ilişkin maddelerde yapılan değişikliklerin uygulanma dönemlerine açıklık kazandırılması amacıyla, 4369 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle Vergi Usul Kanununa eklenen ve 1.1.1999 tarihinde yürürlüğe giren geçici 21 inci maddede ise, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce işlenmiş fiiller hakkında kesilecek cezalarda bu fiillerin işlendiği tarihte 213 sayılı Vergi Usul Kanununun yürürlükte bulunan vergi cezalarına ait hükümlerinin uygulanacağı belirtildiğinden, anılan düzenlemelere göre fiilin işlendiği tarihte yürürlükte olan Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre işlenen fiile uygun cezanın kesilmesi gerektiği, kesilen vergi ziyai cezası 1998 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucu resen tarh edilen kurumlar vergisi üzerinden salınan gelir (stopaj) vergisi ve ek kurumlar vergisine ilişkin olduğundan, fiilin işlendiği 1998 yılında yürürlükte olan hükümlere göre olaya kusur cezası uygulanması gerektiği, nitekim Danıştay Dördüncü Dairesinin 30.9.2003 tarih ve E:2002/925, K:2003/2197 sayılı kararının da bu yönde olduğu kesilen özel usulsüzlük cezasına gelince, Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesinde verilmesi ve alınması gereken faturanın verilmediğinin veya alınmadığının tespiti halinde bu cezanın uygulanacağı hükmü karşısında somut bir tespit olmaksızın vergi inceleme raporuna istinaden kesilen özel usulsüzlük cezasında isabet görülmediği gerekçesiyle davanın kısmen reddine karar verilmiştir. Davacı, söz konusu faaliyetlerin iktisadi işletme niteliği taşımadığını davalı idare yapılan tarhiyatın yasa olduğunu ileri sürerek kararın bozulmasını istemektedirler.

Savunmanın Özeti:

Davacı tarafından yasal dayanaktan yoksun bulunan davalı idare temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Tetkik Hakimi Kumru Örnek Demirbaş'ın Düşüncesi:

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı A.Kemal Terlemezoğlu'nun Düşüncesi:

Vergi Mahkemesince verilen kararın temyizen incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir. Temyiz dilekçelerinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, taraflar temyiz istemlerinin reddi ile Mahkeme kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince gereği görüldü:

Davacının 1998 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucu düzenlenen vergi inceleme raporuna dayanılarak yapılan tarhiyata karşı açılan davayı kısmen reddeden Vergi Mahkemesi kararının taraflarca bozulması istenilmektedir.

Davalı idarenin temyiz dilekçesinde ileri sürdüğü iddialar mahkeme kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Davacının temyiz istemine gelince, Kurumlar Veraişi Kanununun 1 inci maddesinin (G) bendinde iktisadi kamu müesseselerinin (D) bendinde Demek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazançlarının kurumlar vergisine tabi olduğu belirtilmiş; Kanunun 4 üncü maddesinde iktisadi kamu müesseseleri, "Devlete, özel idarelere, belediyelere ve diğer kamu idarelerine ve müesseselerine ait ve tabi olup, faaliyetleri devamlı bulunan ve birinci maddenin (A) ve (B) işaretli bentleri haricinde kalan ticari, sınai ve zirai işletmeler" olarak tanımlanmıştır. 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında ise, bunların kazanç gayesi gütmemelerinin, faaliyetin kanunla tevdi edilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, müstakim muhasebeleri ve kendilerine tahsis edilmiş sermayelerinin veya işyerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerine tesir etmeyeceği belirtilmiştir. Aynı Kanun'un 5 inci maddesinde de dernek ve vakıflara ait veya bağlı olup, 4 üncü maddede yazılı şartlara haiz bulunan işletmelerin demek ve vakıfların iktisadi işletmeleri olduğu ifade edilmiştir. Kurumlar Vergisi Kanununda dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin tanımı yapılmamakla birlikte, Kanunun genel gerekçesinde, kurumlar vergisine tabi iktisadi kamu müesseselerinin, kamu hukuku hükmü şahıslarının iktisadi mahiyette olan işletmeleri olarak belirtilmiş ve iktisadi mahiyetteki işletmelerin karakteristik vasıfları tasarıda; 1) işletmenin mevzuu ve faaliyetinin "Tedavül ekonomisine" iştiraki tazammum etmesi (satış veya ücret mukabilinde yapılması gibi) 2) işletmenin, işlerin idaresi ve hesap tutma bakımlarından iktisadi veya mali muhtariyeti haiz bir teşekkül halinde görülmesi (işletmenin belli bir iş mevzuu ve sahası olması amme idaresinde cari olan usul ve nizama göre idare edilmemesi, Muhasebesi Umumiye, Artırma

ve Eksiltme Kanunlarına tabi olmaması gibi) 3) iktisadi faaliyetin devamlı olması şeklinde sayılmıştır.

İktisadi kamu müesseselerinin mükellefiyeti "ticari mahiyeti" "kazanç gayesi" gibi esaslara değil, bunlardan geniş bir prensibe bağlanmıştır. Yine, kanunun genel gerekçesinde doğrudan doğruya dernek ve vakıflar değil bunlara bağlı iktisadi mahiyetteki işletmeler vergi mevzuuna alınmış, bu işletmelerin iktisadi mahiyetinin iktisadi kamu müesseseleri için kabul edilen şartlara göre tayin olunacağı özellikle belirtilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde de, her türlü ticari ve sınai faaliyetten doğan kazancın ticari kazanç olduğu belirtilmiştir. Ticari faaliyetin en önemli özelliği, gelir sağlama amacına yönelik olması, faaliyetin ticari bir organizasyona dayalı bulunması ve devamlılık arz etmesidir. İktisadi kamu müesseseleri ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin ise kar elde etme amaçlarının olup olmaması ve yürütülen faaliyetin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, kurumlar vergisine tabi tutulmalarına engel teşkil etmediği gibi, bu işletmelerin tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine tahsis edilmiş sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmaması da mükellefiyetlerini etkilememektedir. Ancak, kamu yararına yönelik faaliyetlerde bulunan bir kısım iktisadi işletmeler için kurumlar vergisi uygulamasında vergileme yapılmak istenmediğinde özel muafiyet ve istisna hükümleri getirilmek/suretiyle bazı faaliyetler vergi dışı bırakılmaktadır.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun birliğin kuruluş amacını düzenleyen 2 inci maddesinde, mesleğin genel menfaatleri ile ilgili işlerde resmi makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslek mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak gibi amaçlarının olduğu belirtilmiş, son bendinde ise, "Birlik ve organları kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar." hükmü yer almıştır. Dolayısıyla Odalar Birliğinin ticari faaliyette bulunması Yasal olarak engellenmiştir. İnceleme elemanı tarafından, davacı odanın dergi, katalog satışı ve reklam gelirleri elde etmesi iktisadi faaliyet olarak kabul edilmiş ise de; derginin ticari amaçla çıkarılmadığı, odanın yayın organı olduğu, derginin reklam gelirleri karşılığı bastırıldığı, üyelere parasız dağıtıldığı tespitinde karşısında ticari gaye ile yürütülen bir işletme oluşturmadığı anlaşılınca odanın bu faaliyetleri iktisadi işletme niteliğinde kabul edilemeyeceğinden, kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilerek yapılan tarhiyatta ve tarhiyata karşı açılan davayı kısmen reddeden Mahkeme kararında isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacı temyiz isteminin kabulüyle, Ankara 1. Vergi Mahkemesinin 15.9.2004 günlü ve E:2004/50, K:2004/692 sayılı kararının bozulmasına, davalı idare temyiz isteminin ise reddine 22.6.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan M.Engin Kumrulu**Üye Serap Aksoylu****Üye F.Anıl Genç****Üye Ayper Göktuna****Üye M.Zeki Çelebioğlu**

DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI'NIN KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KHK'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN'A İLİŞKİN TMMOB GÖRÜŞ BİLDİRDİ

Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Anayasa Mahkemesi'ne başvurularak iptali ve yürürlüğün durdurulması isteminde bulunulan 5310 sayılı "Denizcilik Müsteşarlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" a ilişkin TMMOB görüş bildirdi.

5310 sayılı "Denizcilik Müsteşarlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" a ilişkin TMMOB görüşü:

İMO Uluslararası Denizcilik Organizasyonu (International Maritime Organisation), 1978 yılında İLO (Uluslararası Çalışma Örgütü) ile ortak bir kararla, denizde can ve mal güvenliği ile deniz çevresinin korunması için gemi adamlarının görevlerine uygun nitelikleri ve yükümlülükleri belirleyen STCW-78 olarak adlandırılan "Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları" hakkında denizde uygulanacak uluslararası sözleşme metnini ortaya çıkarmışlardır.

Bu sözleşme, taraf Devletlere, denizde can ve mal güvenliği ile deniz çevresinin korunması bakımından gemi adamlarının görevlerine uygun nitelikte olmaları konusunda iç düzenlemelerin yapılması noktasında bir takım yükümlülükler vermiştir.

Ülkemiz anılan sözleşmeye 1992 yılının Ekim ayında taraf olmuştur.

STCW diye anılan uluslararası sözleşme, gemilerde çalışacak insanların en az bilgi ve deneyim düzeyini saptamaktadır. Sözleşme, üç ana kısımdan oluşmaktadır.

*Sözleşme maddeleri

*KOD A (Üye devletlerin zorunlu olarak uygulayacakları en az standartları belirleyen hükümler)

*KOD B (Tavsiye niteliğindeki hükümler)

İMO Sekreteryası tarafından Sözleşmenin kurallarını anlaşılmasını kolaylaştırmak amacıyla dip notlar konulmuş olup, bu notların sözleşmenin bir parçası olmadığı da belirtilmiştir.

Sözleşmeye ve Hukuka Aykırılıklar

1.) Dava konusu Yasa'nın gerekçesinin, dip notlara dayanırılması esaslı hataya neden olmuştur. Yasa'nın "Genel gerekçesi"nin 4. paragrafında Sözleşmede, "eğitimin kurslar yoluyla da verilmesi öngörüldüğü için, Tasarı ile gemi adamları eğitimi vermek üzere gerçek veya tüzelkişilerce açılacak bu tür kurslara Denizcilik Müsteşarlığı'nın uygun

görüşü üzerine Milli Eğitim Bakanlığı'nca izin verilmesi yönünde hüküm getirilmiştir" ifadesinin STCW hükümleri ile bir ilintisi bulunmamaktadır. Şöyle ki, yukarıda da izah edildiği gibi, Sözleşme metninde kurslar diye bir ifade olmadığı gibi, dipnotlarda yer alan-sözleşme metnine dahil olmayan- ifade ise "ders" "eğitim programı" anlamında kullanılmıştır. Bu nedenle, dava konusu Yasa gerekçesi, yanlış bilgi ve çeviri bozukluğuna dayandırılmıştır.

Kaldı ki, Yasa gerekçesinde belirtildiği üzere, gemi adamlarının eğitimi, mevzuat gereği Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar, MEB'na bağlı orta eğitim Kurumları ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı öğretim kurumları tarafından verilmektedir. Anılan öğretim kurumlarından mezun olanların sayıları ve aldıkları eğitimin yetersizliği konusunda Yasa gerekçesinde bir tespit bulunmamaktadır. Bu durumda, kamusal ve sektörel bir ihtiyaç olmaksızın kurslar yoluyla eğitim verilmesi ancak subjektif bir nedenle olabilir. Nitekim, STCW tarafından Türkiye "beyaz listeye" alındığına göre yetişmiş deniz adamlarının, Sözleşmede belirtilen standartlara ve niteliklere sahip olduğu kabul edilmiştir.

2.) Daha önce Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı tarafından iki kez Gemi Adamları Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile özel kursların önü açılmış ancak, Danıştay tarafından anılan düzenlemeler iptal edilmiştir. İdare, bu kez yasal değişiklik ile özel kursların önünü açmak istemektedir. Bu durum hem hukuka karşı hiledir hem de Anayasa'nın 138. maddesinin ihlali anlamındadır.

Dava konusu Yasa ile eğitim düzeylerine bakılmaksızın tüm gemi adamlarının eğitimleri yanında belgelendirilmelerine ilişkin tüm yetki ve görevlerin Denizcilik Müsteşarlığına verilmesi, yetki yönünden hem ulusal hem de uluslararası hukuka aykırıdır. Denizcilik Müsteşarlığı'nın eğitim ve belgelendirme konusunda Anayasa'dan aldığı bir yetki bulunmamaktadır.

3.) Ülkemizde, Yükseköğretim Kurumu bünyesinde eğitim-öğretim veren Denizcilik okulları, mühendislik fakülteleri mevcuttur. Bu okul ve fakülteler gemi adamları yetiştirmektedir. Dava konusu Yasa ile lisans düzeyinde eğitim almış olanlarla, özel kurslardan belge alanlar eşit-

lenmiştir. Eğitim düzeyleri, eğitim süresi ve yeterlilikleri benzer olmayanları eşitlemenin hukuk ve hak eşitliği ile de bir ilintisi bulunmamaktadır.

Nitekim, Danıştay 10. Dairesi'nin 2003/1226 sayılı dosyasında, "Örgün eğitimde yer alan ve Fakülte ile Yüksek okul düzeyinde verilen eğitimin, kurs düzeyindeki bir eğitime dönüştürülerek verilmesinin 4915 sayılı Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okul ve Kurslar Hakkındaki Kanun'a, Anayasa'ya ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ve 2547 sayılı YÖK Kanunu'na aykırı bulunmaktadır" şeklinde verilen kararın gereğinin yapılması hukuk devleti ilkesi gereğidir.

4.) Gemi adamları kavramının içine Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri de girmektedir. Anılan mühendisler gemilerde gemi adamı sıfatıyla çalışmaktadırlar. Mühendislik sıfatını kazanma, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa'ya tabidir. Bu unvana sahip mühendisler, mesleklerini icra edebilmek için de 6235 sayılı TMMOB Yasası gereğince meslek odalarına üye olmak zorundadırlar. Meslek Odası'na üye olmak ise, meslek kurallarının ve mesleki yeterliliklerinin Odalarınca belirleneceği kabulüne dayanır. Avrupa ülkeleri dahil olmak üzere, tüm gelişmiş ülkelerde meslek içi eğitim ve belgelendirme meslek odalarınca yapılmaktadır. Dava konusu Yasa, bu yönüyle de başta Anayasa'nın 135. maddesi olmak üzere, 3458 ve 6235 sayılı yasalara aykırıdır.

5.) Yukarıdaki gerekçelere ek olarak şunu da söyleyebiliriz; her ülkede olduğu gibi, Ülkemizde de akademik

yeterliliği belirleyen bir otorite vardır. Bu kurum bizde YÖK'tür. Mesleki yeterliliği belirleme ise, lisans ve üstü eğitim-öğretimde meslek odalarıdır. Lisans eğitimi dışındakileri ise ulusal bir kurum belirler. Bunların bileşenleri ise kamu ve sektör temsilcilerinden oluşur. Bu tablodan bakıldığında, Denizcilik Müsteşarlığı'nın ne akademik ne de mesleki yeterliliği ölçme konusunda yasal bir yetkisi olması olanaklı değildir. Bu nedenle Yasa'nın gerekçesinde de yer aldığı üzere, "gemi adamları eğitimi vermek üzere gerçek veya tüzel kişiliklerce açılacak bu tür kurslara Denizcilik Müsteşarlığı'nın uygun görüşü üzerine Milli Eğitim Bakanlığınca izin verilmesi" biçimindeki ifade bilimsel ve nesnel dayanaktan yoksundur.

Kaldı ki, TBMM 21 Eylül 2006 tarihinde AB uyum paketinde yer alan "Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu" tasarisını kabul etmiştir. Anılan Yasa'nın birinci maddesinin ikinci fıkrası, "Tabiplik, diş hekimliği, hemşirelik, ebelik, eczacılık, veterinerlik, mühendislik, ve mimarlık meslekleri ile en az lisans düzeyinde öğrenimi gerektiren ve mesleğe giriş şartları kanunla düzenlenmiş olan meslekler bu kanun kapsamı dışındadır" biçimindedir. Bu Yasa'dan da anlaşılacağı üzere, lisans eğitimi dışında, lise ve ortaokul düzeyinde mesleki eğitim almış ya da okul dışı edinilmiş mesleklerin yeterliliği ve sertifikalandırılması bundan sonra Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından belirlenecektir.

Sonuç olarak; Dava konusu Yasa, hem ulusal mevzuata hem de STCW sözleşmesine aykırıdır.

DİKİLİ'DE "BARIŞ DEMOKRASİ VE EMEK ŞENLİĞİ"NE YAPILAN SALDIRI KABUL EDİLEMEZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı Dikili'de etkinliklere yapılan saldırı ile ilgili olarak 20 Ağustos 2006 tarihinde basın açıklaması yaptı.

Dikili Belediyesi tarafından düzenlenen, Barış Demokrasi ve Emek Şenliklerinin beşinci haftası kapsamında 19 Ağustos 2006 tarihinde yapılan panele yapılan saldırıyı kınıyoruz.

Etkinlik kapsamında düzenlenen "Siyânür-Altın-Çevre Paneli" konuşmacıları ve izleyenlerine karşı yapılan saldırı kesinlikle kabul edilemez. Saldırıyı düşünenler, düzenleyenler, gerçekleştirenler hakkında her türlü işlem yapılmalıdır.

Barış, demokrasi ve emek şenliklerini hiç kimsenin engelleme gücü olamaz. Bu şenlikleri karartmaya kimsenin gücü yetmemelidir.

Panel konuşmacıları Ege Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı Prof.Dr.Ali Osman Karababa, TMMOB Kimya Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Ertuğrul Barka, Avukat Ali Arif Cangı ve Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Enver Küçükgil ile panel izleyicilerine TMMOB'nin sevgilerini iletiyorum.

TMMOB, Barış, Demokrasi ve Emek Şenlikleri'nde Dikili Belediyesi'nin yanındadır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

SU POLİTİKALARI KONGRESİ SONUÇ BİLDİRİSİ YAYIMLANDI

Sekreteryasını TMMOB adına İnşaat Mühendisleri Odası'nın yürüttüğü 21-23 Mart 2006 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen "Su Politikaları Kongresi"nin sonuç bildirisi yayımlandı.

Dünyanın birçok ülkesindeki su kaynakları hızlı nüfus artışı ve kirlenme tehdidi altında bulunmaktadır. Bu nedenlerle özellikle suyun kıt olduğu bölgelerde su kaynaklarının en verimli bir şekilde yönetimi önem kazanmaktadır. Su hizmetlerinin yönetim anlayışında son 15 yıl içinde kamu hizmeti anlayışından pazar ekonomisi anlayışına doğru bir yönelme görülmektedir.

Hukuksal olarak "Belli bir zamanda ve mekânda ortaya çıkan, sürekli ve düzenli bir şekilde tatmin edilmesi gereken genel ve kolektif özellikler arz eden bir ihtiyacın karşılanması için yapılan faaliyetler" Kamu Hizmeti olarak tanımlanmaktadır.

Belirtilen bu tanımdan hareketle su teminine yönelik faaliyetler pek çok ülkede halen kamu kurum ve kuruluşları eliyle yürütülmektedir. Ancak özellikle az gelişmiş ülkelerin bütçelerinin yetersizliği, iç ve dış borçlarının artışı ve mali kaynakların verimli sektörlerle tahsis edilememesi gibi nedenlerle artan finansman sorunları bu hizmetlerin arzında büyük aksamalara neden olmaktadır. Bu durum yeni yöntem arayışlarını başlatmakta ve kamu hizmeti olarak bilinen birçok alanda özel sektörün gerek yatırım gerekse işletme aşamalarında yer almasını sağlayacak modeller oluşturulmaktadır. Bir diğer deyişle kamu hizmeti verilen alanlar daraltılmakta ve bu hizmetler, piyasa koşullarının serbest pazar ilişkilerine terk edilmeye başlanmaktadır. Su potansiyelinin ve su hizmetlerinin geliştirilmesi ile ilgili politikaların temel maddesi olan su birçok değerlendirmede "yaşamın vazgeçilmez unsuru ve yerine bir başka şeyin ikame edilemeyeceği bir

doğal kaynak" olarak ele alınmaktadır.

Küresel ölçekte geliştirilen bu politikaların ana eksenini mevcut kamu kurumlarının görev ve sorumluluklarının bir bölümünün özel şirketlere devredilmesi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum az gelişmiş ülkelerin birçoğunun önüne alternatifsiz politikalar olarak dayatılmaktadır.

Bu politikalar doğrultusunda su hizmetlerinin özel sektöre açılması su hizmetinde piyasa koşullarına göre fiyatlandırmaya doğru bir sonuç ortaya çıkaracaktır. Bu durum su gibi temel bir insan ihtiyacına ilave bir bedel olarak yansımaktadır. Bunun yanı sıra özel sektörün bu alana girmesi ile hem suyu kullananların haklarının korunması hem de sistemin ve doğal çevrenin korunması için kamu adına denetim yapılması ihtiyacı ortaya çıkacaktır. Bu ihtiyacı giderecek denetim mekanizmalarının zamanında ve sağlıklı bir şekilde oluşturulamadığı ülkelerde serbest piyasa kurallarına terkedilmiş bir alanın ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Kamu hizmeti dışına çıkartılan su hizmetleri sonucunda, üzerine kar payı eklenmiş su fiyatları ile gelir düzeyi düşük olan sosyal kesimlerin insanca yaşama koşulları ve bir insan hakkı olarak temiz ve güvenilir suya ulaşma hakları kısıtlanacaktır. Bu ortamın doğal sonucu olarak gelir dağılımı bozukluğu derinleşecek ve toplumsal sağlık tehdit altına girecektir.

Su hizmetlerinde elde edilecek gelirin kamu finansman mekanizması içinde kalması ve böylece hizmetin sürekliliği ve genişletilmesi için kullanılabilir kılınması çok önemlidir. Bu da

ancak bu hizmetlerin kamu kurum ve kuruluşları tarafından görülmesi ile mümkün olabilir.

Ancak tüm bu tespitlere rağmen son dönemdeki gelişmeler, yerel yönetim işletmeciliği düzeyinde su hizmetlerinin özelleştirilmesi için uygun kurumsal alt yapıların hazırlanmakta olduğunu ve su hizmetleri alanında kamu hizmeti anlayışından uzaklaşmakta olduğunu ortaya koymaktadır.

Su kaynakları tüm insanlığa aittir ve bu nedenle ekonomik ve ticari bir meta olarak değil, toplumsal bir doğal kaynak olarak ele alınmalıdır.

Hızlı nüfus artışı, kirlenme, küresel ısınma ve küresel güçlerin kontrolünün baskısı altında olan su kaynaklarımızla ilgili sorunlara su yönetimindeki çok başlılık ulusal ve toplumsal bir politika oluşturmadaki eksiklikler de eklenince, sorun kronik bir duruma gelmiş ve çözüm yönlendirmelerle ülke dışından ithal edilecek reçetelerde aranmaya başlamıştır.

Özellikle az gelişmiş ülkelerde devletin su yönetiminin ve su işlerinin su kaynakları üzerindeki planlama ve kontrolünün güçlenmemesi ve hatta gün geçtikçe zaafiyete uğraması yönünde işleyen süreç, sadece iç politikadaki karmaşanın ortaya çıkarttığı bir sonuç değil, özellikle son 20 yıldır Dünya Bankası politikaları doğrultusunda küresel güce sahip şirketlerin ilgi ve uygulama alanı olmasının da bir sonucu olmuştur.

Su yaşamsal öneme sahip bir doğal kaynaktır ve bu nedenle de ekonomik bir kaynaktan çok sosyal öneme sahip bir doğal kaynak olarak ele

alınmalıdır.

“Her insan sağlıklı ve güvenilir suya erişme hakkına sahip olmalıdır” genel anlayışının uygulamada geçerli olabilmesi, suya erişme konusunda fırsat eşitliğinin aynı zamanda tüm toplumsal kesimler için olanak eşitliğine dönüştürülmesi ile mümkün olacaktır. Bu durumun yaratılmadığı yerlerde öncelikle suya erişmenin bir insan hakkı olduğu kabul edilmeli ve suyun kamu yararı ilkesi doğrultusunda ve kar gözetilmeden olabildiğince ucuz olarak yurttaşın kullanımına sunulması sağlanmalıdır.

Tüm bunların gerçekleştirilebilmesi için su yönetiminin kurumsal yapısının oluşturulmasında bu hizmetin bir kamu hizmeti olduğu ve kamu yararı anlayışı ile ulusal çıkarlarımızı gözetilerek ele alınması gerektiği mutlaka dikkate alınmalıdır.

Geliştirilmeyi bekleyen su potansiyelimize karşın su yönetimindeki çok parçalı yapının ortaya çıkardığı olumsuzluklar, su kaynakları yönetiminin kurumsal yapısının kapsamlı bir biçimde yenilenmesini zorunlu kılmaktadır. Doğal olarak bu yeni kurumsal yapı tercih edilecek teknik, ekonomik ve sosyal politikalar temelinde şekillenecektir. Bu politikaların tespitinde ülkemize özgü koşullar dikkate alınmalıdır.

Bunun yanı sıra su kaynakları yönetimi kurumsal yapısının yenilenmesi döneminde geçmişte sosyo-ekonomik kalkınmamızda büyük rol oynayan su kaynaklarımızın geliştirilmesinin aksamaması ve kesintiye uğramaması konusunda çok duyarlı olunmalıdır.

Dünyada “talep yönetimi” şeklinde geliştirilen yeni su kaynakları yönetim anlayışı, kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve entegrasyonun tam olarak oluşturulduğu gelişmiş bir toplumsal yapıya gereksinim duyar. Sosyo-politik faktörler, ülkemizde su kaynakları yönetimini düzenleyecek mekanizmaların oluşmasına ve daha

verimli bir su yönetimi yapısının oluşturulmasına engel olan nedenlerden birisi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, ülkemizde verimli bir su kaynakları yönetimi için ihtiyaçlarımıza, kalkınma stratejilerimize, özgün koşul ve olanaklarımıza en uygun modelin yaratılması gereklidir.

Ülkemizdeki su kaynakları yönetiminin mevcut kurumsal yapısı birçok ülkede olduğu gibi geçmişte belirlenen kalkınma hedeflerine uyumlu olmaya ve büyük ölçüde su talebini karşılamaya çalışan bir yapı olarak tedrici bir şekilde oluşmuştur. Bu yapıda en önemli rol DSİ Genel Müdürlüğü’ne düşmüş ve ülkemizdeki kurumsal yapı içinde henüz açıkça tanımlanmamış birçok fonksiyon tamamen sistematik olmamakla birlikte bu kuruluş tarafından yerine getirilmiştir. Bu koşullar DSİ Genel Müdürlüğü’nde ülke çapında büyük bir birikim, deneyim ve donanımın oluşması sonucunu yaratmıştır.

Su kaynakları yönetimi yapısı, su kaynaklarının ülkedeki sosyal ve ekonomik kalkınma faaliyetleri bütünlüğünden ayrılmadan koordineli bir şekilde yönetilmesini sağlayacak bir yapı olmalıdır. Bu yapı entegre yönetim anlayışı ile arz ve talebin her ikisine de yönelik uyumlu faaliyetlerde bulunacak güçlü ve etkili bir kamu yönetimi kurumsal yapısı olmalıdır.

Su kaynaklarının geliştirilmesinde AB sürecinin etkisi dikkatli bir şekilde analiz edilmelidir. Çünkü AB Su Çerçeve Direktifi’nde “Bütüncül Havza Yönetimi” olarak tanımlanan su kaynakları yönetimi anlayışı ülkemizin su kaynakları yönetimi anlayışındaki önceliklerle tam anlamıyla örtüşmemektedir. AB’nin önde gelen ülkeleri su kaynakları geliştirme projelerinin büyük bir bölümünü tamamlamış ve su kaynakları yönetiminin bir diğer safhası olan “mevcut kaynakların daha etkin kullanılması: talep yönetimi ve “çevresel etkilerin giderilmesi” aşamalarına geçmişlerdir. Bu durum

da su kalitesi odaklı bir Su Çerçeve Direktifi’nin ortaya çıkması sonucunu doğurmuştur. Öte yandan Ülkemiz sosyo-ekonomik kalkınmaya yönelik makro hedefleri doğrultusunda ve hızla artan içme suyu, enerji ve tarım suyu ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik su kaynaklarını geliştirme faaliyetlerini tamamlayamamıştır.

Bu nedenle AB ile görüşmelerde su yönetimimizin şimdiki parçalı yapısıyla ele alınması müzakerelerde ülke çıkarlarımızın aşınmasına ve kaybına neden olabilecektir. Bu durum değerlendirilerek Çerçeve Su Yasası ve su kaynaklarımızın geliştirilmesi ile ilgili her türlü faaliyet titizlikle ve sadece çevresel değil aynı zamanda sosyal ve ekonomik “etki” değerlendirmeleriyle beraber ele alınmalıdır.

Diğer taraftan, AB Su Çerçeve Direktifi uluslararası entegre havza yönetimine de özel bir önem vermektedir. Bu yaklaşım, özellikle sınır aşan ve sınır oluşturan su kaynaklarımız açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, tarama ve uyum sürecinde bu ve benzer su kaynaklarımızın geliştirilememesi sonucunu yaratacak herhangi bir taahhüt altına girilmemelidir. AB Su Çerçeve Direktifi’nin 12’nci maddesinde üye ülkelerin birbiriyle entegre havza yönetimi zorunlu kılınmış; üyelerin üye olmayan ülkelerle entegre havza yönetimi ise sadece teşvik edilmiştir. Direktifte bu şekilde yer almasına rağmen Türkiye ile ilgili ilerleme raporlarında, 20 yıl sonra üyeliği konuşulan bir Türkiye için, Fırat ve Dicle nehirlerinin İsrail ve komşuları ile ortak yönetimi konusunda AB’nin şimdiden çok duyarlı olması dikkat çekmektedir. Bu durum ulusal çıkarlarımız açısından dikkatle değerlendirilmelidir.

Halen AB ile mevzuat uyum çalışmaları yapılmakta olan yönergelerin büyük bir bölümü su kalitesi ve atıklar ile ilgili yönergeler olup, daha çok suların kalitesinin korunması, kirliliğin önlenmesi ve azaltılmasına yöneliktir.

Bu durum, uyum sürecinde daha çok su kaynakları kirliliğinin önlenmesi konusunda bir anlayış ile kurumsal düzenleme ihtiyacı yaratabilir. Ya da yapılacak olan çalışmaların bu eksen etrafında şekillenmesine neden olabilir. Yapılan çalışmalarda sadece bu boyutun öne çıkmasına özen gösterilmelidir.

Yukarıda belirtilen nedenler ve yapılan açıklamalar, ülkemizdeki su yönetimi kurumsal yapısının yenilenmesinde aşağıda verilen hususların dikkate alınmasını gerekli kılmaktadır.

Kalkınma ve gelişme planlarımıza uygun, ulusal ve toplumsal karakterli bir su yönetimi anlayışının kurumsallaşması için;

Çerçeve bir su yasası çıkartılmalıdır

Su mülkiyeti ve işletmeciliğinde kamu sistemi ve kamu yönetimi güçlendirilerek korunmalıdır.

Yeni çerçeve kanun için yapılacak çalışmalarda öncelikli olarak kabul edilmesi gereken ilke, Türkiye’de su kaynakları yönetiminin sürdürülebilir kalkınmanın kilit bileşeni olduğu ve her yurttaşın yeterli ve uygun kalitede su arzına ulaşmasının esas kabul edildiği olmalıdır.

Su, ekonomik ve sosyal değeri olan sınırlı bir doğal kaynaktır. Su kaynakları yönetimi, enerji, tarım, sağlık ve çevre olmak üzere sosyoekonomik kalkınmanın başlıca sektörleri itici güç olmaya devam edecektir. Hazırlanacak Çerçeve Su Yasasında bu gereksinim özellikle dikkate alınmalıdır.

Çerçeve Su Yasasında kurumlar arasında yetki karmaşası yaratan ve işleyişi yavaşlatan çok başlı kurumsal yapının ortadan kaldırılabilmesi için önlemler alınmalıdır. Bunun en etkili yolu, DSİ Genel Müdürlüğü’nün su yönetiminde temel planlayıcı, karar verici ve denetleyici kuruluş olarak kabul edilmesi olacaktır. Su tahsisi konusunda tek yetkili otorite DSİ Genel Müdürlüğü olmalıdır.

DSİ Genel Müdürlüğü’nün öncülüğünde su faaliyetlerinin koordine edileceği bir Su Koordinasyon Merkezi oluşturulmalıdır.

AB Su Çerçeve Direktifi doğrultusunda yeniden yapılanma için yeni bir kurumsal yapının oluşturulması gereksizdir. DSİ Genel Müdürlüğü’nün teşkilat yapısında AB uyum sürecini de dikkate alarak ülkemizin özgün ihtiyaçlarını daha etkili bir şekilde karşılayacak uygun bir yapılanmaya gidilmesi yeterli olacaktır.

Katılımcılık ilkesi su ile ilgili kurumsal yapılarda ve işleyişe esas alınmalıdır. Ancak su ile ilgili kamu hizmetlerinde, hizmetin kamusal özünü korumayı öngören katılımcı modeller geliştirilmelidir.

Uluslararası Entegre Havza Yönetimi konusunda yapılacak teknik çalışmalarda tek yetkili kurumun DSİ Genel Müdürlüğü olduğu hususu hazırlanacak yasada açık olarak belirtilmelidir.

Yerel yönetim su işletmeciliği tüm diğer kamu hizmetleri gibi belediye bünyesinde yer almalıdır.

“Evrensel Su Politikamız”ın temel esasları

“Su, kamu malıdır

Su, toplumsal ve ekonomik değeri olan sınırlı bir doğal kaynaktır

Su kaynakları kullanımında öncelik insanların kullanımına verilmelidir.

Su kaynakları yönetim sistemi nehir havzaları esas alınarak kurulmalıdır.

Su kaynakları yönetimi sürdürülebilir kalkınmanın kilit bileşeni olup her yurttaşın yeterli ve uygun kalitede su arzına ulaşması esas kabul edilmelidir”

şeklinde belirlenmelidir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına İnşaat Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen Su Politikaları Kongresi’nde ele alınan konular ve

yapılan değerlendirmeler, daha çok dış etkiler doğrultusunda ilerleyen su kaynaklarımızın geliştirilmesi ve su hizmetleri yönetiminin yeniden yapılandırılması sürecinin çok dikkatle izlenmesi ve bu konuda hem katkı hem de gerekli müdahalelerin yapılması gereğini ortaya çıkartmıştır.

Kongrede vurgulu bir şekilde belirttiği üzere, suyun toplumsal boyutu ile ülkemizin öncelikleri ve çıkarları korunarak su ve toprak kaynaklarının geliştirilmesi için en uygun politikaların ve kurumsal yapıların belirlenmesi ülkemiz açısından büyük önem taşımaktadır. Bu politikaların geliştirilmesinde ve gerekli yasal-yönetimsel yapının oluşturulmasında, ilgili tüm ulusal kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütlerinin katkı ve katılımı sağlanmalıdır.

TMMOB, bu katkı ve katılımın sağlanabilmesi açısından önemli gördüğü ve 2009 yılında Türkiye’de yapılacak olan Dünya Su Konseyi toplantısı öncesinde daha da önemli olduğuna inandığı “2. Su Politikaları Kongresi”ni de (uluslararası düzeyde olmak üzere) 2008 yılı içinde düzenleyecektir.

Kongre Yürütme Kurulu

GIDA DENETİMLERİNDE BİR KEZ DAHA YETKİ KARGAŞASI

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Petek Ataman 28 Ağustos 2006' da gıda denetimlerinde yaşanan yetki kargaşası üzerine basın açıklaması yaptı.

Güvenli gıda arzının insan yaşamı açısından önemi ortada iken; doğrudan insan sağlığını ilgilendirmesi nedeni ile gelişmiş ülkelerin de hala denetim sistemlerini sorguladığı ve daha mükemmel hale getirmeye çalıştığı açık iken, Ülkemizi yönetenler yetkileri dağıtmakta ve kaos ortamları yaratmakta en ufak bir sakınca görmüyor...

5179 sayılı "Gıda Kanunu", gıda denetiminde yetkileri tek elde toplamak üzere hazırlanmaya başlanmış, ancak hükümetin "her konuyu yerele devredelim" hevesinden kendini kurtaramamış ve açık olmayan, çelişkili, birçok anlam yüklenebilecek ifadelerle dolu olarak yayımlanmıştır. İçerdiği "ilgili merci" ifadesi ile her an yetkilerin el değiştirebileceğini açıkça hissettirmiştir

Ardından yayımlanan 5216 sayılı "Büyükşehir Belediyesi Kanunu" ve 5393 sayılı "Belediye Kanunu" misyonu tamamlamış; kapsamlarındaki gıda kontrolüne ve işletmelerin sicil ve izinlerine yönelik bazı hükümlerle belediyelerin de gıda denetimi içerisine girmesini sağlamıştır.

Bundan sonra "yerele yetki devri" yolu üzerindeki engelleri ayıklamak kolay olmuş; mahkemeler süreci ile çok başlı bir döneme girilmiştir. Çankaya Belediyesi'nin açtığı dava ve yürütülen mahkeme sonucunda, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu verdiği kararla belediyelerin de yetkisini onaylamış, ayrıca denetimlerin hukuki dayanağını oluşturan "Gıda ve Gıda İle Temasta Bulunan Madde ve Malzemelerin Piyasa Gözetimi, Kontrolü ve Denetimi İle İşyeri Sorumluluklarına Dair Yönetmeliğin" yürütmesini durdurmuştur. Mahkeme kararı Ülkemizde gıda güvenliğine yönelik olarak hem Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın hem de belediyelerin yetkili olduğunu ifade etmektedir.

"Gıda güvenliği konusunda tek yetkili Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'dır" söylemi ile "Hantal devlet anlayışı, yerele devir ile çözülecektir" söylemi, tüm görmezden gelme çabalarına rağmen sonunda çakışmıştır.

- Ülkemiz insanı ve gıda sektörü bu tür maceralara atılmayacak kadar değerlidir. Gıda sektörü, sorunları göz ardı edilemeyecek derecede önemli, biran önce olumlu gelişmelerin yaşanmasını yıllardır sabırla bekleyen bir sektördür. Tarım alanındaki, ekonomi alanındaki yapısal sorunlar nedeni ile, biri bitmeden diğeri başlayan sorunlar yumağı ile yıllardır mücadele vermektedir. Sektörü yeni bir sorunlar yumağı ile karşı karşıya bırakmaya kimsenin

hakkı yoktur. Yapılacak düzenlemeler daha iyiyi bulmaya yönelik olmalıdır. Yetki kargaşaları ve çekişmelerin fayda getirmede çok uzun yıllardır bilinmektedir.

- Belediyelerin denetime yönelik alet, ekipman, personel eksikleri, alt yapı ve deneyim sorunları bir yana; son derece politik yapılar olmaları nedeniyle birbirleri ile çekişmeleri hiç bitmemektedir.

- Gıda üretimi; bölgeye yönelik elektrik, su arzı veya imar gibi yerel bir eylem değildir. Gıda maddeleri üretildiği ilden tüm ülkeye ve hatta tüm dünyaya ulaşmaktadır. Son derece hassas olan hammaddesi zaman zaman başka illerden ve yurt dışından gelmekte, çıkan sorunlarda izlenebilirliğin sağlanması ancak ürünün çiftlikten sofraya adım adım takibi ile mümkün olmaktadır. Böylesi önemli bir konunun "yerel zihniyet" ile çözülemeyeceği açıktır. Ayrıca, seçim dönemlerinde bulunduğu bölgenin oyunu almak kaygısında olan kişiler, nasıl işletme kapatacak, nasıl ürün imha edeceklerdir?

- Avrupa Birliği müzakereleri öncesinde gerçekleştiren taramalarda Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın gıda güvenliğinin sağlanması konusunda tek yetkili otorite olduğu deklare edilmiş, denetimler konusundaki mevzuat uyumsuzluğunun ortadan kaldırılması için yeni düzenlemeler yapılacağı taahhüt edilmiştir. Hatta bu taahhüdün ardından yeni "Gıda Kanunu" çalışmaları başlatılmıştır. Danıştay'ın verdiği kararla başlayan bu süreç, AB uyum çalışmalarına da aykırı olup, müzakere sürecini olumsuz etkileyecektir. Avrupa Birliği, uyum sürecinde güçlü ve tek bir gıda güvenliği otoritesi görmek istemekte ve çiftlikten sofraya tüm süreci kontrol edebilecek bir yapı gerekliliğini önemle vurgulamaktadır.

Tüm bu tespitlerin ışığı altında; ülkesel politika anlamında gıda güvenliğinin sağlanmasında yerele yetki devrinden vazgeçilmesini, yapılacak yeni yasal düzenlemelerde yer alacak bilimsel, açık, şeffaf hükümlerle "tavşana kaç, taziye tut" tavrının ortadan kaldırılmasını ve yetkilerin tek elde toplanmasını talep ediyoruz. Ve uyarıyoruz: Bizler, bu kaos ortamı nedeni ile ortaya çıkacak tüm olumsuzlukların takipçisiyiz, bunları tüketiciler ve kamuoyu ile paylaşmakta kararlıyız. Bu ülkenin, insanların ve sanayicisinin hak ettiği düzenlemelerin yapılmasında ise tüm bilgi ve deneyimlerimizi paylaşmaya hazırız.

DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ MADEN KAYNAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ SEMPOZYUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Doğu Karadeniz Bölgesi Maden Kaynaklarının Değerlendirilmesi Sempozyumu 14-15 Eylül 2006 tarihlerinde gerçekleştirildi. İki gün süren sempozyumda, bölgenin maden potansiyeli ve madencilik faaliyetleri değerlendirildi.

Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesi Osman Turan Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilen sempozyumun açılışında, Trabzon Valisi Hüseyin Yavuzdemir, Giresun Valisi Veysel Dolmaz, Trabzon Belediye Başkanı Volkan Canlioğlu, Gümüşhane Belediye Başkanı Mustafa Canlı, Karadeniz Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Aytekin, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TMMOB Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Torun ve Yürütme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ayhan Kesimal birer konuşma yaptılar.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı açılış konuşmasının bir bölümünde şunları söyledi:

Bu sempozyum tartışmalarına da katılmak gerekirse TMMOB Madencilik ile şu konuların altını özellikle çizmektedir:

İnsanı ve insan emeğini merkeze koyan, bir yandan madencilik faaliyetlerinde kamunun etkin gözetim ve denetimini sağlarken, diğer taraftan söz konusu faaliyetlerin çevre ve eko sistemlerin korunmasını da gözetken, temel olarak ekonomik kalkınmaya ve yoksulluğun azaltılarak gelir dağılımının düzeltilmesi hedeflerine yönlendirilen bir "ulusal madencilik politikası" oluşturma, gerek toplumun yararı gerekse madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece büyük önem taşımaktadır.

Türkiye madencilik sektörünün 1980'li yıllara kadar sürdürdüğü kamu ağırlıklı yapısı, bu tarihten sonra, gerek kamu madencilik kuruluşlarına gerekli olan yatırımların yapılmaması, gerekse kapatma ya da özelleştirmeler yoluyla özel sektöre ağırlıklı bir yapıya dönüşmüştür. Kamu işletmelerinin verimsizliğe neden olduğu, bununla beraber, piyasa mekanizması içerisinde kaynakların etkin kullanımının sağlanacağı iddia edilmiş, özelleştirmeler ile rekabetin sağlanacağı, maliyetler ve fiyatların düşeceği, ekonomik verimliliğin arttığı bir yapı öngörülmüştür.

Madencilik sektörü için gerekli olan yerli ya da yabancı sermayenin bu yolla temin edilebileceği, özel sektör dinamizmi ile ülkemiz madencilik sektörünün hızla gelişeceği iddia edilmiştir. Bu varsayımlar ile, madencilik sektöründe kamu girişimciliğinden vazgeçilmiş, kamunun elindeki işletmeler özel sektöre devredilmiştir. Bu gelişmeler sonucunda; bugün, kömür ve borlar dışında kalan madencilik alanında kamunun kayda değer bir üretimi bulunmamaktadır.

Sektörün liberalizasyonuna yönelik yukarıda değinilen tüm bu faaliyetlerin sonucunda, gerek maden aramaları gerekse üretimler

büyük ölçüde sekteye uğratılmış, kamu madencilik kuruluşlarına işlevlerinden uzaklaştırılarak birer enkaz yığını haline getirilirken yerlerine hiçbir şey konulamamıştır.

Ülkemizde madenlerin aranmasından vazgeçilmiştir. Kamu madencilik kuruluşları giderek küçültülmüş, yatırım yapılmamak suretiyle eskimeye ve verimsizliğe terk edilmiştir. Madencilik sektörüne finans sağlayan Etibank Bankacılık yok edilmiştir. Madencilik fonu kapatılmış, yerine uygun bir yapı oluşturulamamıştır.

Uygulamalardaki sonuçlar, önerileri ileri sürenlerin başlangıç varsayımlarını doğrulamamaktadır. Madencilik sektöründe kamu işletmeciliğinin olumsuzluklara neden olduğu, madencilik faaliyetlerinin serbest rekabet koşullarında faaliyet gösteren özel sermayeli şirketler tarafından yerine getirilmesi durumunda ekonomik ve toplumsal yararın elde edilebileceği düşüncesi, ülkemiz madencilik sektöründe 25 yıldır devam etmekte olan uygulama sonuçlarıyla uyumsuzdur.

Sabit sermaye yatırımları içerisinde madencilik yatırımlarının payı ve ülkemiz madencilik sektörünün üretim düzeyi giderek düşmektedir. Kamu yatırımlarından vazgeçilmiştir. Ancak, artacağı varsayılan özel sektör yatırımlarında ise ciddi sayılabilecek bir artış görülmemektedir. Kamu kesimindeki düşüşün özel kesimce doldurulmaması, uygulanan politikaların yanlışlığını açık olarak göstermektedir. Madencilik sektöründeki istihdam 20 yılda 100.000 kişi azalarak yarıya inmiştir.

Madencilik sektöründe, kamu mülkiyetinin özel sektöre devrinin, ekonomide etkinlik ve verimliliği sağlamak için yeterli olmadığı görülmektedir. Gerçek sorunlar göz ardı edilirken, çözümün sadece mülkiyet devrinde aranması, bilimsellikten son derece uzak bir yaklaşım olarak önümüzde durmaktadır.

Madenlerimiz, çok büyük oranda hammadde olarak dışarıya satılmakta olup, sanayiye dönük kullanımları sınırlı kalmaktadır. Özelleştirme, bu sorunu çözmeye yönelik bir girişim değildir.

Gerçek sorun yine çözümsüz kalmaktadır.

Yapılması gereken, kamunun elindeki işletmeleri özelleştirmek ve madenlerimizi hammadde olarak ülke dışına ihraç edilmesini sürdürmek değil, mevcut hammadde kaynaklarını sanayi sektörlerinin kullanımına sunmak, böylece katma değeri artırmak olmalıdır.

Madencilik sektörünün, plansız ve kuralsız ortamlarda ülke kalkınmasına herhangi bir yarar sağlaması beklenilmemelidir. Madencilik sektöründe başarı için planlama ön koşuldur. Söz konusu planlamada ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulmalıdır.

Madenlerimizin ekonomik ve sosyal gelişme bakımından önemi, fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır.

Bu çerçevede,

a) Her tür ekonomik faaliyette olduğu gibi madencilik faaliyetlerinde de amaç, insanın refah ve mutluluğudur. İnsan onuruna ve emeğine saygı, madencilik faaliyetlerinin planlanma ve uygulanmasında hareket noktası olmalıdır. Kamu yararı öncelikli olarak göz önünde tutulmalıdır.

b) Madencilik sektörünün geliştirilmesine yönelik oluşturulacak tüm amaç ve hedefler ile uygulamalar, ya da tasarımlardan uzak durulmalıdır.

c) Madencilik sektörünün tüm alt sektörlerinde üretim artırılmalıdır. Ancak, söz konusu üretimin hedefi dış satım değil, ülke sanayi sektörleri olmalıdır. Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, ancak, yerli sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır. Bu çerçevede, madencilik sektörünün planlanmasında ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulmalıdır.

d) Ülkemizin ihtiyacı olan enerjinin, yerli maden kaynaklarımızdan karşılanması öncelikli hedef olmalıdır. Sanayinin ihtiyacı olan ucuz enerji üretiminin sağlanması ve bu enerjinin sürekli ve güvenilir olması bakımından, yerli maden kaynaklarımızın kullanılması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Elektrik enerjisi arz talep dengesinin sorunsuz sürdürülebilmesi için, ulusal maden kaynaklarımıza öncelik veren, akılcı bir enerji politikası zaman kaybedilmeden oluşturulmalıdır.

e) Maden aramaları uzun yıllardır ihmal edilmiştir. Aramalarla ilgili etkin yasal ve yönetsel yapıların hızla tesisi ve çağdaş teknolojilerin kullanıldığı arama faaliyetlerinin, kamu denetiminde ve mutlaka rasyonel bir stratejik plan çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

f) Madencilik sektöründe aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmalıdır. Üretim ve kaynak performansının iyileştirilmesine ve yeni ürünlerin elde edilmesine yönelik olarak yeni gelişen teknolojilerin kullanımı, bu sektörün ülke kalkınmasına katkısı bakımından kritik önemdedir. Bu nedenle sektörde yüksek teknoloji kullanımı ve üretilmesine yönelik araştırma-geliştirme çalışmalarına öncelik verilmelidir.

ileri üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanımı, daha temiz ve daha etkin madencilik süreç ve ürünlerinin temini bakımından önkoşuldur.

g) Gelişmiş teknoloji kullanımı ve yeni madencilik teknolojilerinin geliştirilmesi, sektöre önemli katkılar yapacak yeni fırsatlar yaratacaktır. Bu çerçevede söz konusu teknolojilere uyum sağlayacak ve bunları kullanabilecek iyi eğitilmiş işgücünün varlığı önemlidir. Sektörde teknik eleman istihdamının süratle artırılması, genel verimliliğin artışı bakımından son derece önemlidir. Madencilik faaliyetinin her aşamasında, en az bir maden mühendisinin varlığı zorunlu olmalıdır. Madencilik sektöründeki eğitim ve öğretim konusunun yeniden ele alınması ve sektörün gereksinim ve beklentilerinin yansıtılması gerekmektedir.

h) Ülke madencilik sektörünün en önemli darboğazlarından biri, gerek kamu gerekse özel kuruluşlardaki yönetsel yapıların verimsizliğidir. Bu yapıların verimliliğine yönelik çalışmalar, madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece önemlidir. Söz konusu yapılarda hesap verilebilirlik ve şeffaflık mutlaka sağlanmalıdır.

i) Çevre faktörü göz ardı edilerek madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi, içinde bulunduğumuz yüzyılda mümkün değildir. Madencilik sektörünün çevreye etkilerini yadsımak mümkün değildir. Ancak, madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine sektörün gelişimine katkı yapacaktır.

j) Madencilik sektöründe, toplumu eğitime ve bilgilendirme gereksinimi hızla artmıştır. Madencilik sektörünün ülke kalkınması ve toplumların gelişmesindeki önemi konusunda kamuoyu bilgilendirilmelidir. Toplumun, bir istihdam alanı ve gelir kaynağı olarak madencilik önemi hakkında eğitilmesi, sektörün gelişmesi bakımından son derece önemlidir.

k) Yerel halkın onayını almamış hiçbir ekonomik girişimin ülkeye yarar getirmesi beklenemez. Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlarda ilgili yöre halkının da katılımı sağlanmalıdır.

Doğu Karadeniz Bölgesi Maden Kaynaklarının Değerlendirilmesi Sempozyumu Sonuç Bildirgesi :

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı Maden Mühendisleri Odası öncülüğünde Karadeniz Teknik Üniversitesi, MTA Doğu Karadeniz Bölge Müdürlüğü ve TCK 10. Bölge Müdürlüğü'nün katılımlarıyla, 14-15 Eylül 2006 tarihlerinde, Trabzon'da, Doğu Karadeniz Bölgesi Maden Kaynaklarının Değerlendirilmesi Sempozyumu'nu gerçekleştirmiştir.

Sempozyum süresince bölgenin madencilik potansiyeline ilişkin 32 adeti sunum, 18 adeti de poster olmak üzere 50 bildiri sunulmuş, ayrıca düzenlenen bir panel ile söz konusu potansiyelin harekete geçirilmesine ilişkin öneriler aktarılmıştır.

Yoksulluğun azaltılması ve bölgesel eşitsizliklerin giderilmesinde madencilik sektörünün önemi son derece belirgindir. Madencilik sektörü, doğrudan gelir yaratmasının yanında, düşük maliyette girdi sağlaması bakımından da yapıldığı bölgedeki sanayinin gelişimine katkı sağlamakta, yapıldığı bölgelerde önemli bir istihdam

yaratmakta, yöre insanının mesleki ve teknik yeteneklerini artırmakta, fiziksel altyapının gelişimini de hızlandırmaktadır.

Özellikle büyük ölçekli madencilik, yapıldığı bölgenin ekonomik gelişimine önemli yarar sağlamakta, eğitim ve sağlık hizmetleri yanında, temiz su, ulaşım, enerji ve diğer altyapı hizmetlerini de beraberinde getirmektedir.

Bu sempozyumla; bölgenin maden potansiyelinin ortaya konularak, gerek ülke gerekse bölgenin gelişimine en yüksek yararı sağlayacak şekilde maden kaynaklarının kullanım olanakları değerlendirilmiş, bölgedeki mevcut madencilik faaliyetlerinin mühendislik kuralları çerçevesinde ve çevresel dengeleri bozmadan sürdürülebilmesi bakımından uygun yöntemler incelenmiş ve tartışılmıştır.

Sempozyum süresince; bölgenin ekonomik maden rezervleri, madenlerde iş sağlığı ve güvenliği, madencilik ve çevre, madencilik

sektörünün sanayileşmedeki rolü, madencilik politikaları ve maden mevzuatı, bölgedeki yapı malzemeleri potansiyeli ile bölgede yapılan yatırımlar değerlendirilmiş ve öneriler ortaya konulmuştur.

Özellikle metal madenleri potansiyeli bakımından büyük önem taşıyan bölgede, madencilik sektörünün akılcı planlamalar çerçevesinde canlandırılmasının, bölgenin ekonomik ve toplumsal yaşamı üzerinde son derece olumlu etkileri olacağı açıktır.

Bu konularda gereken çalışmaların zaman kaybedilmeden yapılması büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmalar sırasında Maden Mühendisleri Odası, üzerine düşen görevi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da yapmaya devam edecektir.

Kamuoyunun bilgisine sunarız.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

CİNAYET GİBİ KAZA

Ankara-Adana Karayolu'nda meydana gelen kaza ile ilgili olarak İnşaat Mühendisleri Odası tarafından 29 Ağustos 2006 tarihinde basın açıklaması yapıldı.

Ankara-Adana Karayolu'nda yaşanan ve yedi insanımızın ölmesine, birisinin de yaralanmasına yol açan kaza, bir kez daha karayollarımızı ülke gündemine taşımıştır. Türkiye, ne yazık ki yine acı bir olayın sonucunda karayollarının mevcut durumunu tartışmaya başlamıştır. Bugüne kadar micir, kör nokta vb. gibi olumsuzlukların yol açtığı trafik kazalarıyla gündeme gelen karayollarımız, bu defa da cinayet olarak adlandırabileceğimiz bir sorumluluk örneğiyle gazete manşetlerindeki yerini almıştır.

Daha önceki kazalarda olduğu gibi, bu kazayla ilgili tartışmalar da zamanla sıcaklığını yitirecek, deyim yerindeyse; 'eski tas eski hamam' uygulamalara devam edilecek, karayollarının yapım, bakım, onarım işinin olması gereken standarttan çok uzak bir noktada devam edecektir.

Sorumluluk hangi açıdan bakarsanız bakın yüklenici firma ve TCK'ya aittir. Gazetelerde yer alan haberlere bakılırsa; bu kazada da sürücü suçlu ilan edilmiştir. Tek başına sürücüleri suçlu ilan etmenin, sorumluluktan kurtulma çabasından başka bir anlamı yoktur. Çünkü TCK, yolların yapımından sorumlu olduğu kadar, kullanımından, bakım ve onarım işlerinden ve bu işleri denetlemekten

de sorumludur. Kaza yerinde yapılan araştırma ve incelemelerde görülmüştür ki; kazaya denetimle yükümlü idarenin tedbirsizliği, baştan savma yönetim anlayışı ve iş güvenliğine uymaması yol açmıştır.

Kazanın yine bir duble yolda meydana geldiği dikkatlerden kaçmamalıdır. Duble yolların yapımı, standardı, bakım ve onarım işlerinin sorunun ana kaynağını oluşturduğu görülmelidir. Micir ve kör nokta vb. kaza nedenlerine bu kez de yolun orta yerine açılan ve hiçbir şekilde korunmayan 7 metrelik bir çukur yol açmıştır.

Odamız tarafından yapılan incelemede; trafik kazasının olduğu mahalde yolun 2x2 şeritli bölünmüş yol olduğu, gidiş şeridinin sathi kaplama, geliş şeridinin ise bitümlü sıcak karışım olduğu anlaşılmış, yolun geometrik ve fiziki şartlar açısından Karayolları Genel Müdürlüğü'nün standartlarına uygun olduğu görülmüştür. Yolun 45-50 km arasındaki bölümde, sol yolun altında yer alan hidrolik sanat yapılarının yenilenmesi amacıyla, sağ yolun, geliş gidiş olarak kullanıma açıldığı tespit edilmiştir.

Kazaya yol açan nedenler bu noktadan sonra karşımıza çıkmaktadır. Bölünmüş yoldan 2x1 şeritli yola veya 2x1 şeritli yoldan 2x2 bölünmüş yola giriş ve çıkışları kanalize etmek için düşey trafik işaretleri kullanmıştır. Ancak giriş-çıkışlarda ve

trafiğin seyir halinde olduğu sağ yolda yatay işaretlenmenin yapılmadığı, hidrolik yapılarla ilgili temel kazılarının yapıldığı yerlerde yol kenarlarında yeterli işaretlenmenin yapılmadığı belirlenmiştir. Ayrıca raporda yer alan bir başka dikkat çekici taraf ise; gece koşullarında sürücülerin dikkatini çeken ışıklı işaretlemelerin yer almadığı, Konya tarafından gelişte, bölünmüş yoldan 2x1 şeritli yola girmeden önceki uyarı levhalarının sabitlenmediği, pek çoğunun devrildiğidir. Bu durum fotoğraflarla belgelenmiştir. Kaza yerinde yapılan incelemelerde; emniyet şeridinin açık olduğu, çukur çevresinde hiçbir engelleyici bariyer bulunmadığı, aydınlatma yapılmadığı gözlenmiştir.

Odamız raporundan da anlaşılacağı gibi kazaya sürücü hatası değil asgari tedbirleri bile almayan yetkili firma ve işi denetleyen TCK neden olmuştur.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, bir cinayet makinesine dönen karayollarımızda yaşanan acı olayların sona ermesini, yolların yapımında bilimize ihtiyaç duyan yetkililerin kazalarla ilgili uyarılarımıza da ihtiyaç duymaları gerektiğini düşünüyoruz. Ankara-Adana Karayolu'nda bir cinayet işlenmiştir. Bu sorumluluktan kimse kaçmamalı, özellikle TCK kamuoyunu tatmin edecek bir açıklama yapmalıdır. 'Sürücü hatası' diyerek belki yasal sorumluluktan kurtulmak mümkündür ama vicdani sorumluluktan kurtulmak mümkün değildir.

VAN BARIŞIN VE UMUDUN KENTİ OLABİLİR

TMMOB Mimarlar Odası 17 Ağustos 2006 tarihinde VAN kenti ile ilgili basın açıklaması yaptı.

VAN (TUŞPA), DOĞAL VE KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİNİ, GÖLÜNÜ (DENİZİNİ), KEDİSİNİ, KALESİNİ, TARİHSEL YERLEŞMELERİNİ GELECEK KUŞAKLARA AKTARARAK BARIŞIN VE UMUDUN KENTİ OLABİLİRİ

Ülkemizin en doğusunda, M.Ö.900 yılından (Urartu) günümüze kadar bölge coğrafyasının biçimlendirdiği özgün mimarisıyla yüzyıllardır varlığını sürdürmeye çalışan Van bölgesi ve yerleşmeleri, bir yandan tarihsel olarak değişik çatışmaların yarattığı gerilimler, tahribat ve çetin doğa koşullarıyla mücadele ederken, diğer taraftan mimariye de yansıyan kültürel zenginliğin ve uyumun da kaynağı olmuştur. Ancak, bölgenin alın yazısı haline gelen “göç” olgusu, günümüzde de sürmekte, yarattığı kentsel ve çevresel sorunların yanı sıra var olan kültürel değerlerin de yok olma sürecini hızlandırmaktadır. Son yıllarda bölgede sosyal nedenlerle yaşanan göç, 1990 yılında 153.000 olan Van merkez nüfusunu bugün 400.000’lere çıkarmıştır. Hızlı nüfus artışı, plansız kentsel gelişmeye ve kaçak yapılaşmanın ciddi artışına yol açmıştır. Bugün, yeşil alan, dere yatakları benzeri imara kapalı alanlarda, yaklaşık 30.000 ruhsatsız ve imara aykırı yapıda, işsiz, güvencesiz ve sağlıklı koşullarda yaşamak zorunda kalan göçmenler Van nüfusunun yarısını oluşturmaktadır. 2000 yılından sonra İran ve Irak’tan gelen göçle birlikte sorunlar giderek artmakta, bu gelişmelerden etkilenen önemli bir nüfusun da Van’ı terk ederek büyük kentlere göç etmesine neden olmaktadır.

Nüfus yapısının değişimi ve istihdam yaratıcı ekonomik faaliyetlerin oluşturulmasında yaşanan güçlüklerin yanı sıra yeni kent gelişme alanlarının planlanmaması; mevcut kent merkezi üzerindeki rantı yükselterek imar tadilatlarıyla yapı yoğunluğunun artmasına ve teknik-sosyal donatı alanlarının yetersizleşmesine neden olmaktadır. Altyapı ve hizmetlerin karşılanamaması sonucu birçok sorunla baş başa kalan, sağlıklı ve yöresel kültürel koşullara uygun olmayan konutlarla çevreli Van merkezinde, bu sürecin bir sonucu olarak kullanılabilir yeşil alan (park) neredeyse hiç bulunmamaktadır.

1990’larda başlayan kaçak yapılaşma ve barınma sorununa yönelik olarak Mimarlar Odası, 1996 yılında Valilik desteğiyle yürüttüğü 258 birimlik geçici konut, okul ve sosyal tesis (kilim atölyesi) projesiyle öncü bir çalışma yapmış, ancak bu çalışmaların geliştirilmesi için kurumsal koordinasyonda süreklilik sağlanamamıştır. Son yıllarda Van’ın konut sorununu çözmek amacıyla Toplu Konut İdaresi tarafından inşaatı yapılan yeni yerleşme projesi, Van merkezi ile bütünleşme sağlamayan bir yerde yapılması, yerleşme ve konutların bölgesel karaktere uygun olmaması, göl manzarasını yoğunlaştıran ve silueti bozan niteliği ile bölgede hayat bulmayacak hatalı bir yatırım olarak görülmektedir.

Bu gelişmelerle bağlantılı olarak plansızlığın yarattığı kirlenici etkinin yanında mevcut sanayi yer seçimi ve arıtma yetersizlikleri nedeniyle, ülkemizin en özgün doğal havzalarından olan Van Gölü’nde de kirlilik hızla artmaktadır. Ayrıca bu süreçte, günümüz

Van merkezinin tarihsel dokusu, Koruma Amaçlı İmar Planının da hazırlanamaması nedeniyle hızla yok olup gitmektedir. Bu durum, özgün yerel mimari kaynaklardan uzaklaşılmasına, kimliksiz-niteliksiz bir mimarinin oluşmasına neden olmaktadır.

Van Kalesi’nin güneyinde yer alan Eski Van Kenti (Tuşpa), taşıdığı değişik uygarlıkların kültürel ve mimari zenginliklerini barındıran, kültürlerin ve dinlerin bir arada yaşadığı, 1914 yılına kadar canlılığını koruyan eşine ender rastlanan barış sembolü tarihî bir kent iken; 1918 yılından sonra eski hareketliliğini kaybetmiş, günümüzde ölü bir kent haline gelmiştir. Geçmişe duyarsızlık, kaçak kazılar, doğal tahribat, kazı-restorasyon çalışmalarındaki eksiklikler ve ilgili kurumlar arası koordinasyon eksikliği, bu derece önemli özellikleri taşıyan kentin ve kalenin geleceğe aktarılmasında zorluklar yaşanmasına neden olmakta, Eski Van, her gün biraz daha zemine yaklaşarak kaybolmaktadır.

Ancak son yıllarda, merkezî yönetim, yerel yönetim ve ilgili meslek kuruluşları koordinasyonu ile başlatılan özellikle koruma amaçlı çalışmalar, örnek projelerin gelişmesine kaynaklık ederek, bölge ve kent ekonomisinin de canlanmasına yol açabilecek sevindirici gelişmeler olarak görülmektedir. 2005 yılında Van Valiliği başkanlığında diğer kurumlar ve TMMOB Mimarlar Odası Van Şubesi tarafından başlatılan “Tuşpa Sanat Kenti Projesi” kapsamında 2006 yılında çevre drenaj çalışmasının Valilik, bölgedeki Osmanlı klasik dönem mimarisinin tek örneği olan ve Mimar Sinan imzasını taşıyan Hüsrev Paşa Külliyesi restorasyon çalışmasının da Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından başlatılması, bu kapsamdaki en önemli girişimdir.

Bir diğer önemli proje de, canlı figürlerle dolu motifleriyle bir mücevher gibi duran, bölgedeki taş işçiliğinin en özgün örneklerinden biri olan “Akdamar Kilisesi” restorasyonunun, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2005 yılında başlatılmasıdır. Örnek bir restorasyon uygulamasıyla dikkat çeken bu çalışma kapsamında yapılan kazılarda, Kilise ana yapısının yanında güneyinde yer alan bölümlerin de ortaya çıkarılmasıyla proje, önemli bir aşamaya gelmiştir.

Bölge gezisi kapsamında yapılan değerlendirmeler ve saptamalar çerçevesinde, Van ve çevresindeki ihtiyaçlar da göz önüne alınarak aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

1. Tuşpa Sanat Kenti Projesi’nin Van’a yeniden hayat verecek temel bir proje olarak geliştirilmesi, bu kapsamda Eski Van belgeleme çalışmalarının hızlandırılması, Hüsrev Paşa Külliyesi’nde başlatılan restorasyon çalışmalarının sürdürülmesi, Kale, yerleşme, külliye ve çevresindeki servis alanlarının turistik ve kültürel işlevlendirmeyi de içerecek biçimde bütünlüklü bir koruma projesine dönüşmesi gerekmektedir.

2. “Akdamar Kilisesi Restorasyonu” kapsamında yapılan kazılarda

ortaya çıkarılan bölümlerin korunmasına yönelik önlemlerin zaman geçirilmeden alınması, konservasyon, restorasyon, restitüsyon projesi ve uygulama çalışmalarının acilen yapılması, bu sürecin de ada özelliği dikkate alınarak geliştirilecek bir diğer önemli koruma projesine dönüşmesi hedeflenmelidir. Aynı kapsamda Van Gölü'nde bulunan diğer iki ada kilisesinin de restorasyonuna başlanarak bu sürecin sürdürülmesi, Van kültür potansiyelinin zenginliğini ortaya koyacaktır.

3. Teknik gezi kapsamında gezilen yerlerden Gürpınar İlçesi Güzelsu Beldesinde yer alan "Hoşap Kalesi"nde kısmi yıkılma ve çatlamlar bulunması nedeniyle acil onarıma gerek duyulmakta, bu amaçla iç kale, kale ve dış surlar makro ölçekte ele alınarak uygulama projelerinin hazırlanıp restorasyon çalışmalarının yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

4. Van ve çevresinin tarih öncesi çağlardan başlayarak çok katmanlı çok kültürlü tarihsel yapısının gerektirdiği birçok mimari değerini ortaya çıkarılması ve yaşatılması konusunda başlatılan çabaların, Van Gölü kenarında ruh bulmuş bütün kültürlerle eş saygınlıkta geliştirilmesi yönündeki özenin sürdürülmesi, bugünlerde çokça ihtiyacımız olan barışın ve umudun güçlenmesine uluslararası boyutları da olan katkılar sağlayacaktır.

5. Ancak, bu olumlu gelişmelerin, bütün tarihsel ve güncel potansiyelleri birleştirecek bir biçimde; Eski Van, Van Merkezi, TOKİ Yerleşmesi ve Van Gölü çevresindeki diğer yerleşmelerin, gölü, tarihi, doğayı ve insanı koruma ve yaşatma amacına yönelik hazırlanacak Van Gölü Havzası Çevre Düzenleme Planı ile bütünleştirilerek geleceğe taşınabileceği unutulmamalıdır.

6. Bu çerçevede Mimarlar Odası, merkezî yönetim, yerel yönetim, üniversite ve sivil toplum örgütleri işbirliğiyle yakın gelecekte Van ve yakın çevresinin geleceğini değerlendiren bir "Panel-Forum" organizasyonu yapılarak, bu olumlu sürecin geliştirilmesini ve bu işbirliğinin kurumsal bir süreklilik sağlamasını zorunlu bulmaktadır.

Mimarlar Odası olarak, yukarıda sıralanan birçok zorluğa karşın, Van'ın, renkleri kendinde birleştirmiş kedisi kadar özgün bir bakışla, bölgenin en önemli kültür ve turizm kenti olma potansiyelini koruyarak gelececek bir tarihsel birikime sahip olduğunu düşünüyoruz.

Van (Tuşpa), doğal ve kültürel zenginliğini, gölünü (denizini), kedisini, kalesini, tarihsel yerleşmelerini gelecek kuşaklara aktararak barışın ve umudun kenti olabilir!

MİMARLAR ODASI, ÜLKEMİZDEKİ FARKLILIKLARIN BİZLERİ BİRBİRİNDEN AYIRAN DEĞİL, KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİMİZİN BİR PARÇASI OLDUĞUNU DİLE GETİRMEKTEDİR

TMMOB Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu Diyarbakır'da toplandı. Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu ile birlikte yapılan değerlendirmelerde Diyarbakır kentinin imar hareketleri, bölgedeki yapı çevre kalitesinin yükseltilmesi ve sağlıklı çevre oluşturulması önündeki sorunlar, bölgenin en hayati dertlerinden olan göç ve göçe bağlı olarak yaşanan yapılaşma sorunları ele alındı. Merkez Yönetim Kurulu Toplantısı sonrası bir basın açıklaması yapıldı.

Diyarbakır tarih boyunca değişik sebeplere dayalı olarak göç almış veya göç vermiştir. Son dönem içerisinde meydana gelen göç olgusunu ise bölgede yaşanan yirmi yıllık çatışma ortamına bağlı olarak güvenlik gereğiyle boşaltılan köylerden gelen göçzedeler oluşturmaktadır. Bu göç dalgası ile birlikte kentte, başta yerleşim ve barınma sorunu olmak üzere sağlık, eğitim ve beslenme sorunları bir çığ gibi büyümüş, bu durum kentin üzerine bir karabulut gibi çökmüş ve kentin solugunu kesmiştir.

Göç olgusu kentin sosyal hayatını da etkilemiş "kent ve kentlilik" bilincine sahip olmayan zorunlu göç mağdurlarına ne geri göçün şartları oluşturulmuş ne de onları kentte adapte edebilecek sosyal projeler geliştirilmiştir. Göçün rant politikaları ile birleşmesi ile, az katlı konutlar yıkılarak yerlerine sağlıklı, kimliksiz, yüksek katlı konutlar yapılmış, plansız yıkımlarla yeşil alanlar yok edilmiş, sivil, resmî, tarihî mimari eserler, tarihî değerlere sahip sokaklar ciddi tahribatlara uğramış ve kentin kültürel kimliği yok edilmeye terk edilmiştir. Ve ne yazık ki bu yıkım süreci hâlâ devam etmektedir.

Diyarbakır'da patlayan bombalar yine acı, gözyaşı, ölüm ve yıkım

getirmiş, kurbanlar masum insanlar, çocuklar ve bebekler olmuştur. Oysa çocuklar 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde oyuncak silahlarını toprağa gömerek, büyüklere "savaşları bitirin, barışı sağlayın" mesajı vermişlerdi. Ama olmadı, başaramadılar. Yıllardır süren çatışmaların, sorunları çözmek yerine içinden çıkılmaz hale getirdiği ortadadır. Toplumda demokrasi kültürünün yaygınlaştırılması, herkesin ihtiyacı ve hakkı olan barış ortamının sağlanması, silahların susması için, barış çağrılarının daha güçlü bir şekilde dile getirilmesi gerektiği kanısındayız.

Kalıcı bir ülke ve dünya barışının tüm insanlığın ortak amacı olması, bunun gerçekleştirilmesi için de bireylerin, kurumların olağanüstü çaba göstermeleri gerektiğine inanıyoruz. Çatışma yerine uzlaşma kültürünün benimsenmesi, demokratik bir toplum olmanın vazgeçilmez koşullarındandır. İnsan hayatını kutsal kabul eden, barışı tüm değerlerin üzerinde gören insancıl düşünce, ancak bu anlayışın özümsemesi ile gelişebilir.

Sonuç olarak, hangi etnik, dini, politik görüşe sahip olursa olsun her onurlu insanın ülkemizde yaşanan siyasal, ekonomik ve toplumsal gelişmelere kaygı ile baktığını biliyoruz. Mimarlar Odası, ülkemizdeki farklılıkların bizleri birbirinden ayıran değil, kültürel zenginliğimizin bir parçası olduğunu her fırsatta dile getirmekte, toplumsal barış ortamının sağlanmasına yönelik her türlü çabayı desteklemekte ve içinde yer almaktadır.

TMMOB MİMARLAR ODASI GENEL MERKEZİ
TMMOB MİMARLAR ODASI DİYARBAKIR ŞUBESİ

HKMO DİKİLİ EĞİTİM KAMPI BAŞARIYLA SONUÇLANDI

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası V. Dikili Yaz Eğitim Kampı 28 Ağustos-5 Eylül tarihlerinde gerçekleştirildi.

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası süreli eğitim etkinliklerinden olan ve İzmir Şubesi yürütücülüğünde çalışmalarını sürdüren 5. Dikili Yaz Eğitim Kampı bu yıl 28 Ağustos-5 Eylül 2006 tarihlerinde İzmir Dikili'de gerçekleştirildi. Üniversitelerin Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği (Harita ve Kadastro Mühendisliği) bölümlerinin iki, üç ve dördüncü sınıf öğrencileri ile birlikte diğer mühendislik, mimarlık ve şehir planlama bölümü öğrencilerinden temsilen ikişer öğrencinin katılımı ile organize edilen etkinliğe bu yıl 55'i Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği öğrencisi ve 20'si diğer alanlardan olmak üzere toplam 75 öğrenci katıldı. Oda tarafından 2001 yılından bugüne her yıl düzenlenen Dikili Yaz Eğitim Kampına öğrencilerin yanı sıra Oda yöneticileri ile birlikte TMMOB ve diğer Oda bileşenleri temsilen katılım sağladı.

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası'ndan Dikili Yaz Eğitim Kampı'yla ilgili yapılan açıklama şöyle:

Yaz eğitim kampının düzenlenmesindeki amaç, yakın gelecekte meslektaşımız ve Odalarımızın üyesi olacak mühendis adaylarının, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bileşeni Odaların görevleri, yetki ve sorumlulukları, çalışma anlayışı ve uygulamalarını tanımalarını, mühendis ve mimarların yaşamdaki yeri, mesleğe, meslektaşlarına bakışı, halka ve kamuya ilişkin ilke ve sorumluluklarının irdelenmesini, alınan eğitime katkı ve tamamlayıcı nitelikte teknik ve uygulamalı eğitim, atölye çalışmalarına katılmalarını sağlamaktır. Kampımız, sosyal, kültürel ve spor etkinlikleri ile sohbet, toplantılar ve diğer aktiviteleri de içermektedir.

Bu etkinliğimizin diğer bir amacı da farklı üniversitelerde ve farklı bölümlerde okuyan ve ileride meslektaş olacak mühendis, mimar ve şehir planı adayların birbirleriyle tanışmalarına, birlikte üretim, yönetim ve paylaşma sürecini görmelerine, mesleki,

sosyal, kültürel ve toplumsal gelişmeleri birlikte değerlendirmelerine, geleceğe yönelik umutlarını diri tutmalarına ve yaşamla güçlü bir bağ kurmalarına katkı sağlamaktır.

Bu yıl etkinliğimizin ana teması DÖNÜŞÜM olarak seçildi ve bu amaç çerçevesinde eğitim programı büyük bir titizlikle hazırlandı. 5. Dikili Yaz Eğitim Kampımızın etkinlik programı, mesleki ve teknik eğitimlerin yanında güncel ve toplumsal gelişmeler, ekonomik, sosyal ve kültürel sorunların da ele alındığı seminerler, konferanslar ve sunumları içerecek şekilde düzenlenmiştir.

Dikili 5. Yaz Eğitim Kampı sürecinde Kamp alanının düzenlenmesi ve çadırların kurulmasından etkinlik programının uygulanması ve atölye çalışmalarının yapılmasına, yemeklerin düzenli dağıtılmasından; sosyal, kültürel ve sportif aktivitelerin gerçekleştirilmesine kadar tüm çalışmalarda öğrenci arkadaşlarımız özverili ve yoğun bir uğraş verdiler.

Etkinliğimizin ilk günü Dikili Belediye Başkanı ile Dikili Kaymakamı ziyaret edildi. Dikili Belediye Başkanı Sayın Osman ÖZGÜVEN ile yapılan görüşmede özellikle; 1985'ten bu yana yapılmakta olan "Dikili Barış, Demokrasi ve Emek" şenliği için başarılı çalışmalarından dolayı kendilerine teşekkür ederek kutladık. Festival etkinliği kapsamında yapılan Siyanur-Altın-Çevre Paneli'nde, etkinliklere gölge düşürmek için yapılan tarikat, ticaret, mafya saldırısını, başta barışa, demokrasiye ve özgürlüğe yapılan bir saldırı olarak gördüğümüzü ve kınadığımızı ifade ettik ve kendilerini bu çerçevede desteklediğimizi belirttik.

Yaz Eğitim Kampımızın açılış konuşmalarında HKMO İzmir Şube Yönetim Kurulu Başkanı Muhittin SELVİTOPU, Merkez Yönetim Kurulu Başkanı A. Fahri ÖZTEN, TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi Nail GÜLER ve Dikili Belediye Başkanı Osman ÖZGÜVEN birer konuşma yaptılar. Konuşmalarda özetle; TMMOB ve Odalarımızın kuruluş yılı olan 1954'ten bu yana demokratik ve çoğulcu katılımcı bir anlayış çerçevesinde, bilimin ve aklın yol göstericiliğinde yarım asrı aşan uzun soluklu mücadelede çalışmalarını sürdürdüğü ifade edildi. Açılış konuşmalarında ayrıca, bu ülkenin eğitimi insanları olan mühendis ve mimarların aynı zamanda aydın ve çağdaş insanları da olarak, ülkelerin emperyalist güçlerce işgaline, her gün yüzlerce masum insanın öldürülmesine, ülkelerin doğal zenginliklerine el konulmasına, etnik dini ve mezhepsel temelde ülkelerin bölünmesine, açlık, sefalet, kan ve gözyaşına kısaca insanlık suçu sayılan savaşlara

gözlerimizin kapalı olmaması ve ülkemizde yaşanan ekonomik, sosyal, kültürel, politik gelişmeler ile birlikte bu sürecin meslek alanlarımıza ve yaşam alanlarımıza müdahalesine sessiz kalınmamasına vurgu yapıldı. Bununla birlikte, AB, IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü gibi kuruluşların ülkemiz üzerinde oynadıkları oyunlara, enerjiden sanayiye, tarımdan hayvancılığa, temel üretim alanlarında yapılan yasal değişiklikler ile üretim sürecinden koparılmaya ve tüketen bir toplum yaratılmaya, özelleştirmeler ile Tüpraş, Petkim, Telekom gibi stratejik öneme sahip devasa kuruluşların yok pahasına elden çıkarılmasına kadar inanılmaz yasal değişikliklerin yapılmasının, son yasal düzenlemeyle de zaten % 25 işsizlik yaşanan mühendis ve mimarların çalışma alanlarında, yabancıların serbestçe çalışmasının önünün açılması girişimlerinin asla görmezden gelinemeyeceği ifade edildi.

Demokratik özerk bir üniversite, bilimsel ve akademik özgürlük, cinsiyet ayrımcılığına karşı, parasız, nitelikli, kamusal eğitimi, parasız sağlık ve her yurttaşta kapsayacak sosyal güvenliğin egemen kılınması ilkelerinden asla ödün verilmemesine değinilen açılış konuşmalarında, TMMOB ve Odalarımız, meslek alanımızla ilgili tüm alanlarda bilimsel ve teknolojik gelişmelerle birlikte üyelerin haklarının korunmasında, halk ile olan ilişkilerinde güvenin ve mesleki davranış ilkeleri ile çalışma disiplininin tesis edilmesinde, mühendis, mimar ve şehir plancıların ortak üretim süreçlerinde bulunmaları ilkeleri çerçevesinde çalışmalarını sürdürdüğü, TMMOB ve Odalarımız demokratik mesleki bir kitle örgütü ve bir kamu kurumu niteliğinde olması, görev ve sorumluluk bilinciyle ülkemizde ve dünyada yaşanan tüm bu gelişmeler karşısında gerçekleri söylemeye, tespitleri yapmaya ve kamuoyunu, halkımızı uyarmaya ve bilgilendirmeye de devam etmenin tarihsel bir sorumluluk içerdiği dile getirildi. Açılışa, ayrıca Harita ve Kadastro Mühendisliği ve Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının tanıtımını içeren 29 dakikalık Oda tanıtım filminin ilk gösterimi de yapıldı.

Etkinliğin ikinci gününde, TMMOB ve Odaların katılımıyla düzenlenen oturuma TMMOB İkinci Başkanı Hüseyin YEŞİL, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Genel Başkanı A. Fahri ÖZTEN, Jeofizik Müh. Odası Genel Başkanı Uğur GÖNÜLLAN, Maden Mühendisleri Odası Genel Başkanı Mehmet TORUN, Mimarlar Odası Genel Saymanı Aysel ÇETİNSOY, Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Başkanı Mehmet ÖZSAKARYA, Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Başkanı Mustafa KÜÇÜK katıldılar. Hüseyin Yeşil TMMOB'nin kuruluş süreci, öz görevi ve çalışma anlayışı ve ilkeleri, kurum ve kuruluşlar ile demokratik kitle örgütleriyle ilişkiler ve yapılan diğer çalışmalar hakkında bilgiler sundu. Oturuma katılan odalar da mesleki tanım ve çalışma alanları ile birlikte Oda faaliyetleri hakkında bilgi verdiler.

Etkinlik boyunca; dil üzerine bir bildiri Dil Derneği Başkanı Sevgi ÖZEL, "Kendini Gerçekleştirmek" konulu bildiri Prof. Dr. Turan ÖRNEK, "Toplumsal Sorumluluklarımız" konulu bildiri de Prof. Dr. Adnan AKYARLI tarafından sunuldu. "Geleceğimiz" konulu

panele Türk Tabipler Birliği'nden Güney TOPRAK, Eğitim-Sen İzmir 2 No'lu Şube Başkanı Ziya KANYA, eski YÖK üyesi ve Öğretim Elemanları Derneği Başkanı Prof. Dr. Alparslan IŞIKLI katıldılar. "Demokratik Laik Cumhuriyeti Yaşatmak ve Kollamak" konulu konferansta Cumhuriyet Gazetesi'nden Serdar KIZIK ve 9 Eylül Üniversitesi Tarih Bölümü Başkanı Prof. Dr. Ergün AYBARS konuşmacı olarak yer aldılar. "İnsan Mühendis" konulu bildiri Prof. Dr. Tevfik AYAN, "Kentsel Dönüşüm" konulu konferans HKMO İzmir Şube Başkanı Muhittin SELVİTOPU ve araştırmacı yazar İlhan PINAR, "e- Dönüşüm, Mesleki Eşikler ve Dönüşümler" konulu konferans Prof. Dr. Erol KÖKTÜRK ve Doç. Dr. Rahmi N. ÇELİK, "Düşünme ve Yöntemler" konulu bildiri tarihçi ve gazeteci yazar Vecihi TİMİROĞLU, "Benim Kabem Anadolu" konulu bildiri HKMO Onur Kurulu Üyesi Halil KAYNARCA, "Mühendisin Duyarsızlaştırılması" konulu bildiri Prof. Dr. Nurşen MAZICI tarafından sunuldu. "Anlatılar" konulu oturuma ise HKMO Sözlü Tarih Çalışma Gurubundan M. Ali ALGANCI ve Ayhan KALYONCU, HKMO eski genel başkanlarından Kemal AKMAN ve Erdal AKDAĞ, Prof. Dr. Ahmet YAŞAYAN, Prof. Dr. Onur GÜRKAN, HKMO Genel başkanı Ali Fahri ÖZTEN, Balıkesir Milletvekili Orhan SÜR katılarak sunumlarını gerçekleştirdiler.

Yaz Eğitim kampında ayrıca Deliktaş /Dikili köyünde "Tarım ve Toprak Politikaları" konulu konferans gerçekleştirildi. HKMO eski Oda Genel Başkanı Hüseyin ÜLKÜ ve Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Prof. Dr. Kamil Okyay SINDIR,ın konuşmacı olarak yer aldığı konferansa köy halkının ilgisi büyüktü. Sorunlarını dile getiren köy halkına konuşmacılar tarafından da gerekli açıklamalar yapıldı. Ayrıca "1 Eylül Dünya Barış" günü kutlama etkinliklerine Dikili Belediyesi'nce düzenlenen "Doğa, Deniz ve Barış" şenliğine katılarak katkı ve destek sağlandı. Midilli adasından gelen barış gönüllüsü Yunanlı dostlarla birlikte halkoyunları gösterisi ve müzik dinletisi yapıldı, birlikte yemek yenildi, halaylar çekildi, barış ve özgürlük türküleri söylendi.

Bilimsel ve kültürel gezinin yapılması ile birlikte kampın son gününe gelindi. Kamp çadırlarının sökülmesi ve paketlenerek bir sonraki kampa hazır hale getirilmesi, kamp alanının temizlenmesi, kamp ateşi boyunca birlikte söylenen barış, dostluk ve özgürlük türkülerin sonuna gelinmesinin bıraktığı burukluk kamp üzerine düşen hüznü bulutlardan kendini göstermekteydi. Kampa katılan başta öğrenciler olmak üzere oda yöneticileri, akademisyenler, bilim insanları, gazeteciler ve yazarlar yani kısaca herkesin Dikili Yaz Eğitim Kampının gerekliliğini ve önemini defalarca dile getirmesi dikkatlerden kaçmadı.

Odamız etkinlikleri arasında yerini alan ve İzmir Şubemizdeki arkadaşlarımızın yoğun emek ve zaman harcayarak gerçekleştirdiği Dikili Yaz Eğitim Kampı bu yıl da başarılı bir şekilde sonuçlanmıştır. Etkinliğimizin başarılı geçmesine katkı ve destek veren ve emek harcayan tüm katılımcılarımıza ve dostlarımıza sevgi ve teşekkürlerimizi iletmeyi bir borç biliyoruz.

TMMOB

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası

KARADENİZDEKİ SESSİZ ÇIĞLIK..I

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Trabzon Şubesinde düzenlenen ve Çamlıhemşin-Rize Kaymakamlığı ve Belediye Başkanlığının katkıları ile gerçekleştirilen “Doğu Karadeniz Kırsalında Tapu-Kadastro Çalışmaları” konulu FORUM 18 Ağustos 2006 tarihinde Çamlıhemşin’de gerçekleştirildi.

Yöneticiliğini Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Genel Başkanı Ali Fahri ÖZTEN ‘in yaptığı forumun birinci bölümünde, gerek Forum yöneticisi ve gerekse Forum’un çağrılı konuşmacıları tarafından, Ülkemizde son iki yıldır kadastro çalışmalarının hızlı bir şekilde sürdürüldüğü, bununla birlikte Karadeniz bölgesinde kadastro çalışmalarının güç koşullar altında gerçekleştirildiği hususunda genel bir bilgilendirme yapıldı.

Mülkiyet kavramının, insanlık tarihinde, insanlığın üretime geçtiği andan itibaren gündeme gelen, gündemde kalan bir konu olduğu, Ülkemizde mülkiyetin temel yasal dayanağının, Anayasamızın 35’ inci maddesinde yer alan “herkes mülkiyet ve miras hakkına sahiptir” hükmü olduğu, bu hakkın modern toplumların Anayasalarında, onları köle toplumlardan farklı kılan en önemli bağımsızlık hakkı olduğu, dünyada son yüzyıllarda toprağa ve kadastroya bakışın önemli ölçüde değiştiği, önce zenginlik aracı olarak görülen toprağın ardından ticari bir mal olarak görüldüğü, bugün ise çoğalmayan kıt bir toplumsal kaynak olarak karşımıza çıktığı ifade edilerek, kadastro nun basit mülkiyet kayıtlarından mali araçlara dönüştüğü, taşınmaz piyasaları ile planlamanın temel unsuru haline geldiği yine çağrılı katılımcılar tarafından belirtildi.

Ayrıca çağrılı katılımcılar tarafından, 2005 yılında Tapu

ve Kadastro Trabzon Bölge Müdürlüğü etkinlik alanında (Trabzon, Rize, Artvin, Gümüşhane, Giresun) 408 köyün, Rize de ise 125 köyün, 2006 yılında yine aynı bölgede 502 köyün ve Rize’de ise 146 köyün kadastro sununun yapılması için özel sektöre ihale edildiği açıklandı. Bununla birlikte, günümüzde kentlerimizin sağlıklı bir şekilde planlanabilmesi, çevrenin yaşanabilir halde düzenlenmesi, doğal kaynakların yönetimi, ekonomik anlamda vergi kayıplarının önlenmesi, tarım politikalarının geliştirilmesi, orman, mera, kıyı ve benzeri alanların etkin kullanımı, her türlü kamulaştırma ve altyapı hizmetlerinin sağlanması, topraklarımızın verimli kullanılması, ulusal güvenlik açısından yabancıların toprak edinimlerinin gerçekçi bir şekilde izlenmesi, kent ve coğrafi bilgi sistemlerinin kurulması ve yaşatılması için e-devlet projesinin hayata geçirilmesi dahil tüm bu işlevlerin gerçekleşmesinde öncelikle kadastroya gereksinim olduğunun tartışmasız bir şekilde kabul edilmesinin gerekliliği vurgulandı.

Ülkemizde Kadastro çalışmalarının kentlerde % 97, köylerde ise % 86 oranında gerçekleştirildiği, ancak çağdaş ve çok amaçlı kadastro nun tesisi ve Mekansal Bilgi Sistemlerinin kurulabilmesi için bugüne değin üretilen tapu ve kadastro bilgi, belge ve paftaların 2/3’sinin yenilenmesi gerektiği, 1937 yılında çıkartılan 3116 sayılı Orman Yasasına göre orman kadastro sununun 5 yıl içerisinde bitirileceğinin belirtilmesine rağmen, 20 milyon 703 bin hektar orman alanımızın ancak 1/5’inin (yaklaşık 5 milyon 150 bin hektar) tapu tescil işlemlerinin tamamlandığı, Türkiye’de orman alanların daralması yanında Karadeniz bölgesinde % 25 oranında orman alanlarında artış olduğu, forumun ilk bölümünde dile getirilen konular arasındaydı.

Forumun ikinci bölümünde köy muhtarları ve vatandaşlar söz alarak yaşadıkları sıkıntıları dile getirdiler: Orman sınırının belirlenmesinde kullanılan harita ve paftaları ile amenajman planlarının gerçeği yansıtmadığı, Orman sınırlaması ile ilgili mevcut kanunlarının Orman köylüsünün aleyhine kullanıldığı, keyfi davranış sergilendiği, gözlemsel değerlendirmelerin yapıldığı, Mevcut tapularının yer yer geçersiz sayıldığı, uygulanmadığı, Mevcut tapulara göre yapılan satışlar sonucu bu tapuların geçersizliği nedeniyle üçüncü şahısların mağdur olduğu, Yüz yıllardır (300 yıldan fazla) bu bölgede yaşayan insanlar olarak ormanı gözü gibi korudukları, Ormana kasabın ete baktığı gibi bakmadıkları, Orman kesiminde geliş güzel hareket edildiği, Çay bahçelerinin, mısır tarlalarının ve çayır alanlarının orman sınırı olarak çevrildiği, Bazı vatandaşların dedelerinden miras kalan yüzyıllık evleri bile orman sınırı

içinde kaldığı, Süreç böyle devam ederse üretimden koparılabacakları ve kendi topraklarında kiracı konumuna düşecekleri, Yüzerce yıldır yaşadıkları bu topraklardan sürgün konumuna itileceklerini, Böyle bir çalışmada hiç kimsenin birlikteliği olarak görev yapmak istemediği ve hatta bazı birlikteliğin görevlerinden istifa ettikleri, Kadastro yapılmasını istedikleri için çoğunluğun pişman olduğu ve konuyu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine kadar taşıyabilecekleri, şeklinde sıkıntılarını gündeme getirerek yanıt ve açıklama istediler.

Forumun üçüncü bölümünde ise forum katılımcılarının konulara getirdikleri açıklamalar ve yorumlarda öne çıkan başlıklar şunlardır:

1/25 000 ölçekli haritaların askeri amaçlı ve nitelikte olduğu ve mülkiyete esas veri olarak kullanılamayacağı, 1/25 000 ölçekli haritalarda yeşil renkli olarak gösterilen alanların bir

leke çalışması olduğu, bu alanların çay, mısır tarlası ve hatta çayırılık olabileceği, güncelleme tarihleri yeni olduğundan 1950'li yılları yansıtmayacağı ve bu nedenle de genel bilgi anlamında da yanılsamalara yol açacağı, mülkiyete esas veri elde edilemeyeceği, Amenajman planlarının da tek başına mülkiyete esas temel veri ve done olarak kabul edilemeyeceği, Mevcut tapuların uygulamasının sağlıklı yapılması, Arazinin 1945, 1950'li yıllarda orman mı, kültür arazisi mi, çayırılık mı vb. olduğu o tarihlerdeki hava fotoğraflarının değerlendirilmesiyle rahatlıkla yapılabileceği, ya da bilimsel ve teknik çalışmalarla arazinin yıllara göre dağılımının yapılması, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğü'nün iki yıldır sürdürülen çalışmaları da dikkate alarak uygulamaya yönelik ikincil mevzuat çalışmalarını yapmaları gerektiği yönündedir.

“ULUSAL ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI SEMPOZYUMU” YAPILDI

TMMOB Kimya Mühendisleri Odası, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi, TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Ege Bölge Şubesi ve Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi'nin birlikte düzenledikleri “Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Sempozyumu” 15-17 Eylül 2006 tarihlerinde İzmir Kültürpark Fuar Alanı'nda gerçekleştirildi.

Sempozyumun açılışında, Edirne Milletvekili Necdet Budak, İzmir Milletvekili Türkan Miçooğulları, İzmir Valisi Oğuz Kağan Köksal, Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Gürel Nişli, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, KMO Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Küçük, ZMO İzmir Şube Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Kamil Okyay Sındır, İzmir İl Genel Meclisi Başkanı Hakkı Berksü, Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi Nejat Özduran birer konuşma yaptılar.

TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı'nın açılışta yaptığı konuşmanın bir bölümü şöyle:

“OLEA PRİMA ARBORUM OMNİUM EST”

‘Zeytin bütün ağaçların ilkidir’

Bu cümle Nuh Tufanı'ndan beri bilinen zeytin ağacı için söylenmiş en eski sözdür. Tüm kutsal kitaplarda bahsi geçen zeytin ağacının anavatanı Akdeniz havzası ve Anadolu'dur. Bazı kaynaklarca ‘ağaçların kraliçesi’ olarak da tanımlana zeytin ağacı bölgenin doğal bitki örtüsüdür.

Tarih boyunca bölgede yaşayan tüm uygarlıklar bu ağacın meyvesi olan zeytin ve onun yağından faydalanmış ve kültürlerini etkilemiştir.

Binlerce yıllık geçmişi ile birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan Anadolu topraklarının en eski konluğu “kutsal” zeytin ağacıdır. Halen 2000 yıldır yaşayan ve meyve veren ağaçları tarihe tanıklık etmektedir. Zeytin ve zeytinyağı kültüründe başından itibaren Anadolu, coğrafya olarak hep vardır. Zeytin ve zeytinyağlarımızın elde edildiği Homeros'un yurdu, tanrıların evi kutsal

İda Dağı, Milet, Efes, Foça, Klazomenai, Erythrai, Assos ve Troya, zeytin ülkesi Anadolu'dur. Günümüzde hala kullanılmakta olan zeytinyağı işleme tekniklerinden bazıları, 2500 yıl öncesinde antik Anadolu'da bulunmuş ve devrin üreticileri sadece kendilerinin ihtiyacını karşılamak için değil, dışarıya satma amacıyla da üretim yapmışlardır. Bunun en önemli kanıtı deniz aşırı ticaret esnasında batan gemilerden, günümüzde ortaya çıkarılmış olup sergilenen ve sevkiyatta kullanıldıkları anlaşılan amphoralardır.

Zeytin ve zeytinyağı, insan uygarlığının birlikte var olmuş yol arkadaşlarıdır. İnsan sağlığı ve güzelliğinin iksiri, efsanelerin tanığı, baş aktörü ve insan beslenmesinde önemli bir doğal üründür. Binlerce yıl yasayabilen ağacı ile insanlığın uygarlığa ulaşma yolunda direngenliğin, zaferin, adaletin, barışın simgesi olan, dünyanın bu en sağlıklı ürününe Anadolu'da sahip olmak tarihin ve coğrafyamızın bizlere bir armağanıdır. Günümüzde yaygın bir şekilde kullanılan zeytin ağacı akıl ve zaferin, zeytin dalı barışın, zeytinyağı da saflık ve sadeliğin sembolü olmuştur.

HAZİNE ARAZİLERİ SATILARAK ÜLKE EKONOMİSİNİ KURTARACAK KAYNAK DEĞİLDİR

TMMOB Şehir Plancıları Odası, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Ziraat Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası 13 Eylül 2006 tarihinde ortak basın açıklaması yaptılar.

Bir süre önce basına yansıyan hazine arazilerinin satışının durdurulması yönündeki Maliye Bakanlığı Genelgesi nedeniyle kamuoyunda oluşan eksik bilgilerin ve yanlış anlamaların giderilmesi gereksinimi doğmuştur. Bu amaçla TMMOB Şehir Plancıları, Harita ve Kadastro Mühendisleri, Mimarlar ve Ziraat Mühendisleri Odalarınca yürütülen kapsamlı bir çalışma sonucu elde edilen rapor ekte kamuoyunun bilgi ve değerlendirmelerine sunulmaktadır. Odalarımızca, hazine arazilerinin satışının durdurulması yönündeki bir girişim olumlu karşılanmakla birlikte, Bakanlığın bu Genelgesi ile, kamuoyuna sadece bu boyutu ile yansıtılandan farklı bir durum olduğu tespit edilmiştir.

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki; Maliye Bakanlığı'nın hazineye ait taşınmazların satış işlemlerini durdurmasına ilişkin "yetki devri iptali" konulu 03.05.2006 gün ve 18303 sayılı genelgesi, 4070, 4071, 4072 ve 4706 sayılı kanunlarla satılan hazine taşınmazlarının satış işlemlerini durdurmamaktadır. Raporunda belirtildiği üzere, hazine arazilerinin satışını düzenleyen bir çok düzenleme bulunmakta olup, durdurulan işlem, "İhale Kanunu ve Devlete Ait Taşınmaz Mal Satış, Trampa, Kiraya Verme, Mülkiyetin Gayri Ayni Hak Tesis, Ecrimisil ve Tahliye Yönetmeliği" uyarınca yapılan satış işlemleridir. Tahsis, kiralama ve irtifak hakkı işlemleri ise Genelgede söz edilmediğinden, yasa ve yönetmelik çerçevesinde devam etmektedir.

İlk bakışta Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün Belediye ve Mücavir alan sınırları içerisi bulunan, 1/5000 ve 1/1000 ölçekli imar planı dışında kalan Hazineye ait taşınmazların satış ihalelerini

durduran bu Genelgesi, planlamanın önemsendiğini düşündürmektedir. Ancak, Genelgenin içeriği ve Maliye Bakan'ının açıklamaları incelendiğinde, tek amacın kamu topraklarına yalnızca ekonomik bir değer olarak bakıldığı, hazine arazilerinin bireysel mülkiyete satışına aracılık ederek daha yüksek fiyattan satış yapmanın hedeflendiği görülmektedir. Oysa, kent ve kamu topraklarına sadece ekonomik bir değermiş gibi bakıp, bu arazileri daha çok rant getirecek unsurlar olarak "pazarlamak", kentsel yaşamın gerektirdiği "kullanım değeri" nitelikli pek çok düzenlemenin hayat geçmesini engellemektedir.

Hazine'ye ait taşınmaz malların satılması gerektiği düşüncesi; söz konusu taşınmaz malların genellikle işgale uğraması ve bu işgallerin giderilememesine ve satış suretiyle gelir sağlanması şeklinde özetlenebilecek iki gerekçeye dayandırılmaktadır. Oysa, Hazine'ye ait taşınmaz mallara yönelik işgallerin önlenememesi, bunların satılarak elden çıkarılmasının en doğru ve rasyonel çözüm olarak kabulünü değil, işgalleri önleyecek etkili ve caydırıcı düzenlemelerin yapılarak titizlikle uygulanmalarının sağlanmasını gerektirmektedir. Bu önlem de kesinlikle, her araziye planlamak ve bu yolla satışa sunarak elde edilecek geliri artırmak olmayacaktır.

Günümüzde Türkiye topraklarının %54.7'sinin hazineye ait olduğu sürekli gündemde tutulmaktadır. Oysa bu hazine arazilerinin %46,2'si devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan dağlarımızı, taşlıklarımızı, kumluklarımızı, bataklıklarımızı, ormanlarımızı ifade etmektedir. Türkiye'de hazinenin özel mülkiyetindeki araziler ise sadece %8.5 olup, çoğu kez yüksek eğimli,

taşlık vb. yerleşime açılmayacak nitelikteki bu araziler, planlarda genellikle açık-yeşil alanlar ya da kentsel sosyal donatı alanı olarak değerlendirilmektedir.

Bu alanların satış yoluyla bireysel mülkiyete konu edilmesi, hazine arazilerini satın alarak mülkiyet hakkı elde eden yatırımcıların normalde yerleşilemeyecek alanların kullanıma açılması yönündeki baskı ve taleplerini gündeme getirmektedir. Maliye Bakanlığının da tespit ettiği bu durum açıkça, yatırımcının imarsızken alıp, plan yapılmasını sağlayarak yüksek rantlar elde etmesiyle sonuçlanan bir "arsa-arazi spekülasyonu"dur. Kentsel toprakların rant baskısı ve spekülasyonlar altında elden çıkması ve kentlerin yaşam kalitesini arttıracak sosyal donatıların hayata geçmemesini de beraberinde getiren bu vahim süreç, kentlerin çevresinde iltimas geçilmiş ve kamusal altyapı yatırımlarının da getirilmesi anlamında yerel yönetimlere emrivaki yaratmış korunaklı sitelerde gözleneceği gibi, yapılaşmamış ancak hazine arazileri üzerindeki "yüzen rant" üzerinden yaratılan toprak zenginlerinden de okunabilecektir. Ancak, daha vahim olanı, bu sorunu tespit eden Maliye Bakanlığının, kentsel toprakları ve kent yaşamının kalitesini tüketen bu sürece müdahale edip, kamu arazilerinin böylesi bir köşe dönme sürecine konu olmasını engellemek yerine, bu göreve bizzat kendisinin soyunmasıdır.

Kamuya düşen bu arazileri planlayıp ya da planlamadan satmak yerine öncelikle kamu elinde tutmak olmalıdır. Kamu arazilerinin planlanıp satılmasıyla, planlanmadan önce satılması arasındaki tek fark, plan sonrası oluşacak rantın kamu elinde

kalmadır. Bu değerın kamu elinde kalması elbet önemlidir ancak devletin sadece bu ekonomik değerle sınırlı olmayan görev ve sorumlulukları düşünöldüğünde, yapılması gerekenin bu arazileri satmak yerine olabildiğince kamu elinde tutmak olduğu rahatça anlaşılacaktır.

Kentlerimizde çoğu kez, park, okul, sosyal tesis vb sosyal donatı alanlarının oluşamaması, ya da eksikliğinden şikayet etmekteyiz. Oysa, bu sosyal donatıların oluşturulmasını ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesini sağlamak anlamında görevli olan kamu, bunu gerçekleştirebilmek adına elinde bulunan en önemli araçtan vazgeçmekte, bu arazileri plan sonrası bireysel mülkiyete konu ederek yeni konut ve iş alanlarının açılmasını sağlamaktadır. Böylesi bir süreç, İmar Kanunu'nun ve şehircilik ilkelerinin tanımladığı ve kentsel yaşamın gerektirdiği tüm sosyal donatı alanlarının oluşturulamamasının kamu eliyle teşvik edildiği biçiminde yorumlanabilir. Kamunun bu arazileri yol, otopark, okul yeşil alan yapmak için sattığı yatırımcılardan daha sonra çok daha yüksek ücretlerle almak zorunda kalmaması için, bu satışlardan vazgeçmesi çok daha akılcı, ekonomik ve kent ve kent halkı lehine bir durumdur.

Diğer taraftan; Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallardan satılabilir nitelikte olanların miktarı, kamuoyunda sanıldığı kadar çok olmayıp, bunların önemli bir bölümü imar planı kapsamı dışında kalmaktadır. Hazine taşınmaz mallarının yüzölçümü açısından yarısından fazlasını, bir kamu hizmetinin görülmesi amacıyla genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlara tahsis edilmiş taşınmaz malların oluşturduğu bilinmektedir. Bu durumdaki taşınmaz malların tahsisleri kaldırılmadan satışa konu edilmeleri olanaklı değildir. Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların önemli bir bölümünü ise, tarım arazileri oluşturmaktadır.

Hazine mülkiyetindeki arazilerden

tarımsal amaçlı satışlar dışında kullanılacakların, kentin yerleşik ve gelişme alanlarından kopuk bir konumda bulunması, bu arazilerde Bakanlık genelgesi uyarınca kent bütünü gerekliliklerine ve gereksinimlerine bakılmaksızın belediyeye kaynak yaratmak amaçlı "rant paylaşımı amaçlı sahte planların" yapılması sonucunu doğuracaktır. Bu planlama kuramı ve kurumuna büyük zarar verecek yaklaşımın kentlerimize de bir çok sakınca ve emrivaki ile geri döneceği açıktır. Dolayısıyla hazine arazilerinin rantının kamuda kalmasını hedefliyor görünen bu Genelge, arsa spekülasyonunun devlet eli ve aracılığıyla yapılıp bundan devletin de pay alması noktasına ulaşmakta, arazinin kamu elinde olmasına dayalı olumluluk, kente maliyetleri, kent makroformuna etkileri ve altyapı maliyetleri açısından olumsuzluğa dönüşebilmektedir. Özetle, satışa konu olan arazilerin mutlaka planlanması zorunluluğu kamuya kaynak kazandırırım derken kamu yararı ile çelişen sonuçlar doğurmaktadır.

Hazine arazilerinin % 8.96'sını oluşturan 177 bin 627'sinin, 1/5000 ve 1/1000 ölçekli imar planlarının yapıldığı bilinmektedir. Diğer taraftan izlenen yanlış politikalar sonucunda gündeme gelen hatalı yasal düzenlemeler ile gerçekleştirilen ve gecekonduların işgal ettiği kamu arazilerinin satışı ile sonuçlanan af yasaları, büyük kentlerdeki hatırı sayılır miktarda hazine arazisinin kamuya hiçbir geri dönüş olmaksızın özel mülkiyete dönüşmesi sonucunu yaratmıştır. Özellikle 2981 sayılı yasa kapsamında yapılan ıslah imar planları sonucunda büyük miktarda hazine arazisinin gecekondusahiplerine arsa olarak devri gerçekleşmiştir. Bu alanlarda kamuya herhangi bir dönüşün olmaması, kamunun dönüşen gecekondu bölgelerinde okul, sağlık ocağı vb sosyal donatı alanı yapabilmek için daha önce kendisine ait olan ancak işgal edildikten sonra affedilmiş arazileri satın alması biçiminde cereyan edebilmiştir. Bu süreç, kamu arazilerinin bireysel mülkiyete

konu edilmesinden önce çok daha iyi düşünülmesi gerektiğini çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır. Zira planların hayata geçebilmesi ve yaşam standardı yüksek çevrelerin oluşabilmesi anlamında kamu elindeki araziler ne kadar büyük olanak sunmaktaysa, bu arazilerin bireysel mülkiyete konu olması yitirilen olanaklar yanında kamunun sırtına yüklenen yeni maliyetler anlamına da gelmektedir.

Sorun böyle algılandığında hazine arazilerinin bir anlık ekonomik kaygı ile "sat-kurtul" yaklaşımı ile elden çıkarılmasının aslında kamu yararına uygun olmadığı görülecektir. Devletin anayasa ile tanımlı sağlıklı yaşam çevreleri oluşturma görevi ve şehircilik ilkeleri bağlamında bir değerlendirme, bu arazilerin planlı ya da plansız olarak satılmasıyla elde edilecek gelirden çok daha öncelikli ve üstün bir kamu yararının bulunduğunu göstermektedir. Buna göre, kamu elindeki arazilerin gerçek planlama çalışmalarına konu edilmesi, hazine arazileri üzerindeki işgallerin durdurulması yönünde etkin önlemler alınması, raporda açıklandığı üzere, yerel yönetimlerin hazine arazileri üzerindeki suiistimallerin önlenmesi, kamunun en temel görevi olduğu gibi, hazine arazilerinin verimli değerlendirilmesi anlamında da kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Hazine arazilerinin satışı konusunda gündeme gelen gelişmeler ve satış işlemlerinin plana dayalı yapılması ve bu husustaki değerlendirmelerin Maliye Bakanlığı'nca sürdürülmesi konusunun, planlamanın kademeli birlikteliği ilkesine dayalı bir bakış açısı ile de değerlendirilmesi gerekmektedir. Planlamaya konu olacak arazilerin alt ölçekte planlarını yönlendirecek üst ölçekte planlar olmadığı sürece, alt ölçek planların hangi amaca konu olacağı konusunda belirsizlikler kaçınılmaz olacaktır. Dolayısıyla, planlayarak satışa sunma hedefi yanlış bir noktaya da varabilecektir. Farklı bir anlatımla, hazine arazileri, her koşulda, satılsa dahi kamuya fayda

sağlamalıdır. Kamuya faydanın ise sadece bu arazilerin satış değeri ile ölçülmesi ise yukarıda açıklandığı üzere “sığ”, “sorunlu” ve “günübirlik” bir yaklaşımın yansımasıdır.

Ülke topraklarını ve de Hazine arazilerini, “2B” örneğinde de görüleceği gibi, daha çok rant ve daha çok gelir getirecek unsurlar olarak pazarlamayı hedeflemek, hazine arazilerini “rant kapısı” olarak görmek, ileriye dönük olarak ortak kentsel ve kırsal gereksinimler için kamu yararına kullanmayı engelleyici bir eylemdir. Burada önemli olan planlı ya da plansız, kamu arazilerinin kamunun tasarrufunda ve kullanımında kalmasını sağlamaktır.

Bilimsel ve toplumsal gerçekler, kentlerin gelişme bölgelerinde bulunan taşınmaz malların, imar planı kapsamında kalsın veya kalmayın, satışlarının yapılması ve bu konuda da aceleci davranılmasının kamu yararına uygun olmadığını göstermektedir. Ekli raporda ayrıntıları sunulduğu üzere, 2003 tarihli TBMM 22. Dönem “Yolsuzlukların Sebeplerinin, Sosyal ve Ekonomik Boyutlarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu” Raporu da, kamu arazilerinin kamunun elinde kalmasının yararlarına işaret etmekte, her şeye rağmen satış mantığı ile doğru bir hedefin yakalanamayacağını kabul etmektedir.

Tüm bu değerlendirmeler sonucunda şunlar söylenebilir;

Kamu arazileri hepimizindir. koşulsuz ve kısıtsız bireysel mülkiyete konu edilmesi, kamu ve toplum yararının unutulduğunun bir göstergesidir.

Rant Kapısı Olan Sadece İmarsız Hazine Arazileri Değil Giderek Tüm Kent Topraklarıdır.

Hazine Arazilerinin İmar Planları Yapıldıktan Sonra Satılması Gerçek Planlama Çalışmaları Yerine Arsa-Arazi Spekülasyonlarını Beraberinde Getirecektir.

Planlama Kent Topraklarından Daha Çok Rant Elde Edilmesini Sağlayacak Bir Araç Değildir.

Devlet Kamu Elindeki Arazi Varlığını Kamu Yararına Kullanmakla Görevlidir. Eldeki Kamu Varlığının Fütursuzca Tüketilmesi, Bundan Sonra Üretilecek Tüm Planların Uygulanmasını da Şimdiden İmkansız Hale Getirecektir.

Kente ve Kentsel Topraklara Sadece “Ekonomik Değeri” İle Bakılması, Kentleri Yaşanılmaz Hale Getirecektir. “Kullanım Değeri” Unutulurak Kent ve Kamu Yararına Bir Planlama Yapılamaz.

Bu bağlamda; kamu yararına ve toplumsal çıkarları gözeten ilkeler şöyle sıralanabilir:

a) Hazine arazileri, kentsel ve kırsal ortak gereksinimler için kullanılmak üzere kamunun tasarrufunda olmalıdır. Bu nedenle, hazine arazilerinin satışından vazgeçilmeli, kamu elindeki arazi varlığı kamu yararına kullanılmalıdır.

b) Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların, satış dışında başka yöntemlerle de değerlendirilmesi ve özellikle tarım arazilerinin ekonomik faydasının elden çıkarılmadan kamuya aktarımını sağlayacak yöntemler bulunmalıdır.

c) Planlama, kent topraklarından daha çok rant elde edilmesini sağlayacak bir araç olarak kullanılmamalı, işlevi yıpratılmamalı, bilimsel ölçütlerle toplum yararına ve planların kademe-li birlikteliği ilkesi korunarak yaşama geçirilmelidir.

d) Kamuya ait taşınmaz mallarının korunması, yönetimi ve gerektiğinde elden çıkarılmasına ilişkin düzenleyici ve caydırıcı konular tek bir yasa da toplanmalı, işgaller için verilecek caydırıcı nitelikteki cezalar, uygulanacak işlemler bu yasa da yer almalı ve ödünsüz uygulanmalıdır.

f) Tarımsal amaçlı kullanılan Hazine’ye ait taşınmazların tahsisinde öncelik topraksız ya da yeterli toprağı

olmayan ailelere tanınmalıdır. Bu araziler büyük mühendislik projelerinde kamulaştırma amaçlı arazi toplulaştırmasında kullanılmak üzere elde tutulmalı mülkiyet devri yapılmamalıdır. Karayolu, demiryolu, gölet, baraj, hava meydanı gibi büyük mühendislik projelerinde bugüne değin ülkemizde uygulanan kamulaştırma yöntemi bir yandan tarımda üretim yapmak isteyen çiftçi aileleri üretim dışına atmakta; diğer yandan kamunun çok yüksek kamulaştırma bedelleri ödemesine, ödemeleri zamanında yapamadığı için de kamu kuruluşlarımızın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde ceza ödemeye mahkum edilmesine neden olmaktadır. Oysa gelişmiş ülkelerde yapıldığı gibi, hazine arazileri bu amaçlarla elde tutulmalı, bunun yanında büyük mühendislik projelerinin uygulanacağı alanlarda yetkili kamu kuruluşu gerektiğinde önceden arazi satın alarak yeterli arazi stokunu gerçekleştirerek arazi toplulaştırması yapmalı, böylece hem büyük mühendislik projeleri kamulaştırmaya uygulanabilmeli, hem de planlı tarım parselleri oluşturulmalıdır.

Tüm bu gerekçelerle, söz konusu “pazarlama” ve “satış” işlemlerine planlama araç ve bahane edilmemeli, bu sürecin arkasındaki “rant” ve kentsel yaşamı tüketecek sorunlu ve kasıtlı bakış açısı kamuoyu tarafından algılanmalıdır. Hazine arazilerinin satılarak ülke ekonomisini kurtaracak kaynak olmadığı, satılanın sadece hazine arazileri değil bir anlamda ülkenin ve kentlerinin geleceği olduğunun farkına varılmalıdır.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

TMMOB Mimarlar Odası Yönetim Kurulu

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu

ZMO: "TOHUMCULUK ALANI PİYASAYA TERK EDİLİYOR"

Ziraat Mühendisleri Odası 19 Eylül 2006 tarihinde, TBMM'de "AB Uyum Paketi" içinde görüşülen "Tohumculuk Kanunu Tasarısı"nın tohum alanından kamuyu çekerek sektörü tümüyle çokuluslu şirketler ve onların yerli taşeronlarının egemenliğine terk etmeyi amaçladığını açıkladı.

Bitkisel üretim materyali olan tohum, bir ülkenin tarım sektörü için stratejik öneme sahiptir. Bu bağlamda, tohum üretim ve dağıtımını çokuluslu şirketlerin tekeline bırakan ülkelerin, bağımsız bir tarım sektöründen söz edebilmeleri olanaksızdır.

"AB Uyum Paketi" içinde bugün TBMM'de görüşülecek olan "Tohumculuk Kanunu Tasarısı", tohum alanından kamuyu çekerek sektörü tümüyle çokuluslu şirketler ve onların yerli taşeronlarının egemenliğine terk etmeyi amaçlıyor.

Tasarı ile Türkiye'de, Tarımsal Araştırma Genel Müdürlüğü (TAGEM)'e bağlı Enstitülerin tarımsal ar-ge faaliyetleri sonucunda, Tarımsal İşletmeler Genel Müdürlüğü (TİGEM)'e ait çiftliklerde tohum üretilip, ucuz fiyatlarla ve zamanında üreticiye ulaştırma şeklinde işleyen kamusal sistem "demode" ilan ediliyor; devlet bir yaşamsal alandan daha çekilerek, yabancı şirketler ile onlara taşeronluk edenlere yeni kar alanları yaratılıyor.

Çoğu alanda olduğu gibi bu alanda da, yıllardır TAGEM ve TİGEM'lere kaynak aktarılmayarak, teknik elemanlarla oynanarak kurumların içi boşaltılmış ve sektör özelleştirmeye hazırlanmıştır. Günümüz Türkiye'si, sebze tohumluğunda % 90'ın üzerinde dışa bağımlıdır. Sertifikalı hububat tohumluğunun ise ancak % 25'i üretilmektedir.

Aslında özel sektör, sebze, mısır, ayçiçeği gibi yabancı döllen tohum piyasasının karlılığını çoktan fark etmiş durumdadır. Bu bağlamda özellikle Hollanda, İspanya ve İsrail kökenli firmalar, yerli ortaklarıyla Türkiye'de tohum üretilip pazarlamakta ya da doğrudan ithal ürün satış ağı oluşturmaktadır. Yerli çeşitlerimizin neredeyse tamamının kaybolmasına neden olan bu süreçte, örneğin bir kg. domates tohumu 18 - 20 bin dolar fiyatla satılmakta ve üreticinin sömürü düzeyi giderek artmaktadır. Yabancı ve yerli araçların etkisiyle, üreticinin eline geçen gelirden yaklaşık 5 kat fazla fiyatlarla domates tüketen tüketicinin "eski domateslerin tadını arama" düzeyinde kalan yakınmaları, üretici ve tüketici dayanışmasına yönelik anlamlı bir sonuç üretmemektedir.

Buna karşılık buğday gibi kendine dölenen ürünlerde, ıslah çalışmalarının çok uzun zamana gereksinim göstermesi nedeniyle, bu alanda özel sektör faaliyeti, yüksek verimli tohum çeşitlerini ithal edip pazarlama esasına dayanmaktadır. Bu tohumlar da, çevre koşulları ve genetik açılmanın bir sonucu olarak kısa sürede verim, kalite ve hastalık zararlılara dayanıklılık özelliklerini yitirmekte, bu tabloya eklenen sulama yatırımı eksikliğinin de etkisi ile ülke, AB ortalamasının 1/3'ü

verim düzeyiyle buğday üretimi gerçekleştirmektedir.

Kırsal alanda açıkça yaşanan bu gerçekler görmezden gelinerek hazırlanan bu Tasarı, Türkiye'nin tohum üretim gücünü tümüyle kırarak, alanı, üretici üzerinde egemenliğini ilan edecek bir yapıda çokuluslu şirketlere açmaktadır. Dün "devlet sucukçuluk mu yapar" diyerek Et ve Balık Kurumu (EBK)'nu tasfiye eden; bunun sonucunda hayvancılık sektörünün çökerten ve bu telaşla kalan EBK işletmelerini yeniden çalıştırma çabasına giren zihniyet; şimdi de adeta; "devlet tohumculuk mu yapar?" demektedir.

Kamu tohumculuk yapar, yapmalıdır. Tohumculuk işinden kamunun çekilmesi, Tasarı'da öngörülen ve üretici yaşamını perişan edecek aşağıdaki düzenlemelerin yaşama geçmesine neden olur;

Tasarı'nın "Tazminat" başlıklı maddesinde, kusurlu tohumluk nedeniyle zarara uğrayanın zarara uğradığının tespitinde ispat yükü zımnen üreticiye devredilmekte, böylece tazminat alma hakkı baştan önemli ölçüde sınırlandırılmış olmaktadır.

Yine Tasarı'nın "yetki devri" başlıklı maddesi ile; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, tohumluk üretimi, sertifikasyonu, ticareti ve piyasa denetimi alanlarındaki yetkisini, tohumculuk faaliyeti ile uğraşan alt birlikler tarafından kurulacak Türkiye Tohumcular Birliği'ne süresiz olarak devretme hazırlığı yapmaktadır.

Böylece, üretim yapanın kendisini denetlemesi gibi akla ve kamu yararına aykırı bir hüküm, Yasa maddesi haline getirilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca Birlik, tohumlukların kalite güvencesinin sağlanması için sistem oluşturmak, tohumluk üretim sözleşmeleri düzenlemek gibi yetkilerle donatılmakta, sermayenin üreticiyi ezeceği yeni bir yapı, aradan kamu çıkartılarak oluşturulmaktadır.

Bununla da yetinilmemekte, alt birliklerden oluşturulacak Hakem Kurulu, birlik üyeleri ile üçüncü kişiler arasında çıkacak ihtilafların çözümünde yetkili kılınmaktadır. Burada "üçüncü kişi" diye anılan, geniş anlamda üreticidir. Böylece şirketler, üretim - sertifikasyon - ticaret ve piyasa denetimi ile egemenlikleri altına alarak tekelleştikleri tohumculuk sektöründe, sözleşmeli üretim ile tohumluklarını ürettirdikleri ve/veya kusurlu tohum satarak zarara uğrattıkları tarım üreticileri, çiftçiler ve köylüler üzerinde yargı yetkisini de kullanır duruma gelmektedirler. 35 inci madde ile yabancı tüzel kişilerin yetkililerine de Birlik/alt birlik organlarına seçilme hakkının tanındığı düşünüldüğünde, Türkiye'de,

hakem yetkisinin, yabancılar eli ile kullanılabilmesi ortaya çıkmaktadır.

Tohumculuk Kanunu Tasarısı'nın içerdiği en tehlikeli hüküm ise, çeşit'in; “.. geleneksel ve/veya biyoteknolojik yöntemlerle geliştirilmiş olan genetik yapı” olarak tanımlanması ve tescile tabi kılınmasıdır.

Türkiye'ye her yıl, 2 milyon tona yakın genetiği değiştirilmiş (GDO'lu) mısır, soya, pamuk ve kolza hiçbir denetime tabi olmadan girmekte; yem rasyonlarına katılmakta, işlenmekte ve 800 çeşidin üzerinde ürün olarak tüketici sofrasına ulaşmaktadır.

Hükümet, “Ulusal Biyogüvenlik Yasası”nı üç yıla yakın süredir çıkarmayarak, ithalat lobilerinin rahat çalışacağı bir ortamı hazırlamaktadır. Tüketicinin tükettiği ürünün GDO'lu olup olmadığını etiket üzerinden görme hakkını bile tanımayan, bu alandaki AB uygulamalarından söz bile etmeyen bu felsefe, şimdi çok tehlikeli bir adım daha atma peşindedir.

Türkiye'de üretimi ve dağıtımı yasak olan GDO'lu tohumlar, bu Yasa Tasarısı ile yasalastırılmakta ve ülkenin GDO ile işgaline ortam hazırlanmaktadır. Artık yabancı şirketler, gen kaynağı olan ülkemizde, herhangi bir tohumumuzu, biyoteknolojik yöntemlerle kazandırdıkları bir özelliği gerekçe göstererek patentleyebileceklerdir.

Tüm Avrupa'daki bitki çeşidine yakın bir sayıda olmak

üzere, 3 bini endemik toplam 13 bin bitki çeşidine sahip olan Anadolu coğrafyası, gen bankası niteliğindedir. GDO işgali, biyolojik çeşitliliğimiz üzerinde büyük bir tehdit oluşturacak, çiftçinin tohum ayırma hakkı da elinden alınmış olacaktır.

Türkiye'de giderek gerileyen sektör ve artan kırsal yoksulluk gerçeği, tohumculuk alanında yeni bağımlılık ilişkileri kurmayı değil; genetik potansiyeli bu denli zengin olan ülkemizde, üreticiye zamanında, ucuz, kaliteli ve yüksek verimli, çevreye uyumlu, hastalık ve zararlılara dayanıklı tohumluk temin etmeyi, yerli çeşitlerimizi inat ve ısrarla koruyup geliştirmeyi gerekli kılmaktadır.

Bu anlayışın tam zıddı bir yaklaşımla hazırlanmış Tasarı'nın yasalastırılması, sektör ve üretici için yıkım; çokuluslu şirketler ile onların taşeronları için yeni kar alanları anlamına gelecektir.

Bu doğrultuda Ziraat Mühendisleri ODASI, Tasarı'nın geri çekilerek, ülke ve üretici yararına düzenlemelerin yaşama geçirilmesi konusunda TBMM'den duyarlılık beklemektedir.

Kamuoyuna önemle duyurulur.

Saygılarımızla,

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
Gökhan GÜNAYDIN
Yönetim Kurulu Başkanı

METEOROLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ HAKKINDA BASIN AÇIKLAMASI YAPTI

Meteoroloji Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Diren Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürü “Adnan ÜNAL” ile ilgili olarak 03.09.2006 tarihinde basın açıklaması yaptı.

Mustafa Diren basın açıklamasında şunları söyledi:

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü ülkemizin en güzide kuruluşlarından birisidir. Ancak son günlerde basında ismi, sunduğu hizmetlerle ilgili değil, kurumun Genel Müdürü Sayın Adnan ÜNAL'a ait kurum tahsisli cep telefonu faturaları ile gündeme gelmektedir. Olay savcılığa intikal etmiş olup soruşturma açılmıştır.

Çevre ve Orman Bakanı Sayın PEPE'nin Kurumun saygınlığı konusunda ne kadar hassas olduğunu geçmişteki örneklerinden bilmekteyiz. İstanbul Teknik Üniversitesi Meteoroloji Mühendisliği öğretim üyesi

bir meslektaşımızın Kurumun sunduğu hizmetlere ilişkin aksaklıklarla ilgili 2004 yılında gazetelere yansıyan açıklamalarından dolayı, Sayın Bakan'ın talimatı ile Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından bu öğretim üyemiz hakkında tazminat davası açılmış ancak dava berat etmiştir. Şimdi, aynı hassasiyeti Sayın ÜNAL için de göstereceğini umuyoruz.

Gelişen olaylara bağlı olarak Sayın ÜNAL tarafsız davranmamaktadır. Bu nedenle, soruşturmaya rağmen Sayın Ünal'ın şu anda görevinin başında olmasının, personel üzerinde baskı unsuru oluşturması ve çalışanlar arasında rahatsızlık yaratması büyük olasılıktır. Buradan Sayın Bakan'dan, soruşturmanın sağlıklı yürütmesi açısından soruşturma süresince Genel Müdür Sayın Adnan ÜNAL'ın açığa alınmasını talep ediyoruz.

Saygılarımızla.

PEYZAJ MİMARLARI MESLEKLERİNE SAHİP ÇIKMAK İÇİN ANKARA'DA BULUŞTU

TMMOB Peyzaj Mimarları Odası, 30 Eylül 2006 Cumartesi günü, Türkiye'nin dört bir yanından Ankara'ya gelen peyzaj mimarları ve öğrencileriyle birlikte, orman mühendislerine peyzaj mimarlığı yapma yetkisi veren Orman Mühendisliği Yasası'nın değiştirilmesini istedi.

Sabah saatlerinde Ankara Garı'nda buluşan peyzaj mimarları, buradan Yüksel Caddesi'ne kadar yürüyerek hükümeti protesto etti. "Mesleğimize ve geleceğimize sahip çıkıyoruz" pankartı taşıyan öğretim üyeleri eyleme cüppeleriyle katıldı.

Grup adına konuşan Peyzaj Mimarları Odası Başkanı Ayşegül Oruçkaptan, Orman Mühendisliği Yasası'nın değiştirilmesi gerektiğini ifade ederek, yasanın Türkiye'de yaşayan 6 bin peyzaj mimarını yok sayarak çıkartıldığını söyledi. Yasanın, peyzaj mimarlarının uzmanlık alanlarını gasp ettiğini belirten Oruçkaptan, mesleklerinin orman mühendislerine açıldığını ve koruma altına alınmış sit alanları ile kıyıların dahi ticarileştirildiğini kaydetti. Oruçkaptan, "Peyzaj mimarlığını bu eğitimi alanlar yapmalıdır. Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmemiz sağlanmalıdır. Kamuda çalışan üyelerimizin ücret yetersizliği ve dengesizliği giderilmelidir. Meslek alanlarımıza yönelik yasa ve yönetmelikler hazırlanırken bizlerden görüş alınmalıdır. Ama her şeyden önce Orman Mühendisliği Yasası değiştirilmelidir" şeklinde konuştu.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı da bir mektup göndererek Peyzaj Mimarları Odası'nın eylemine destek verdi.

- Sevgili Peyzaj mimarı arkadaşlarım,

Hepinizi TMMOB Yönetim Kurulu adına sevgiyle selamlıyorum.

Uzun bir çalışmanın ardından mesleğiniz için, haklarınız için bir aradasınız.

Şimdi Ankara buluşmanıza geldiniz. Hoş geldiniz.

Aranızda olmadığımız için üzgünüm. Siz orada geleceğinize sahip çıkarken, bizler de burada İstanbul'da Türkiye Sosyal Forumu'nda sizin adınıza emek ve meslek örgütleri ile birlikte, "Bir başka dün-

ya"nın şarkılarını söylemekteyiz.

Bu şimdi her şeyden daha fazla önem taşıyor.

Hepimiz biliyor ki; örgütümüz TMMOB; odağında, öznesinde insanın olduğu bir mesleğin uygulayıcılarının örgütü. İnsan odaklı olmasından dolayı, bizim mesleğimiz onurlu bir meslek ama bir o kadar da sorumlulukları olan bir meslek. Dolayısı ile bu mesleğin örgütünün, TMMOB'nin ve bağlı odalarının sorumlulukları ona göre fazlaşıyor.

Biz, bir yandan insana ve insanlığa karşı işlenmiş suçlara karşı çıkıyoruz, öte yandan da insana ve insanlığa olan sorumluluklarımızı biliyoruz ve sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz. Bir yandan da üyelerimizi haklarının elde edilmesine, taleplerinin gerçekleşmesine yönelik çabalarda bulunuyoruz.

Öte yandan, sorunlarımızın, toplumun ve halkın sorunlarından ayrı tutulamayacağını da biliyoruz. Sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşıyor olmanın tüm sonuçları mühendis, mimar kimliğimizle birlikte, yurttaş kimliklerimiz dolayısı ile gene bizi buluyor. Bunun için yazdıklarımızın sonunda, kamuoyuna duyurularımızın sonunda mutlaka "kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz" diyoruz.

Dünyaya çeviriyoruz yüzümüzü, insanlık bu gün hangi koşullarda yaşamını sürdürüyor onu sorguluyoruz:

Dünya küreselleşmenin yıkıcı etkisi ile şekilleniyor. Sermayenin sınırsız hareketliliğini ifade eden küreselleşme çağında, sermaye fiili ve ideolojik olarak yaşamın bütün gözeneklerinde tahakküm kuruyor. Küreselleşme ile dünya kaos ortamına sürükleniyor; ülkeler, bölgeler, şehirler, mahalleler arasındaki eşitsizlikler gün geçtikçe artıyor, yoksulluk, açlık ve işsizlik yaygınlaşıyor, şiddet günlük yaşamın her noktasında boy gösteriyor, ABD Ortadoğu'yu kan gölüne çevirdi, işgal derinleşerek devam ediyor. Uygulanan neo-liberal politikalar dünyayı bir karabasana sürüklüyor. İdeolojilerin sonu, kapitalizmin sonsuzluğunun ilan edildiği dönemde, egemenlerin tüm dünyaya sunduğu refah, demokrasi ve özgürlük vaadini yoksulluk, savaş, işsizlik ve açlık yalanlıyor.

Türkiye'nin küreselleşme sürecine eklenmesi 'Türkiye çağ atlıyor' reklamları ile başlamıştı. Gerçek olan ise Türkiye'nin çağ atladığı değil, dünyayı sermayenin ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden düzenleyen 'küreselleşme çağına' eklenmesiydi. Sermayenin dünyayı içselleştirdiği, sınırları, kuralları kendi lehine ortadan kaldırdığı, bütün alanlara etkin ve doğrudan müdahale ettiği bir dönem Türkiye'de de yaşanmaya başladı. Türkiye açısından son dönem yapılan yasal düzenlemeler bu durumun son hamlesi olarak gerçekleşiyor. Bir yandan kamu hizmetleri paralı hale getirilirken,

diğer yandan da kamu kurumlarının mülkiyeti sermayeye devretiliyor. Yaşanan durumun toplumsal sonuçları daha derin olacak, uzun yıllardır uygulanan neo-liberal politikalarla yoksullaşan halk bu uygulamalarla eğitim, sağlık gibi en temel insani haklardan bile yararlanamayacak duruma gelecek, yoksulluk derinleşecek, toplumsal dışlanma yaygınlaşacak.

Üretimin yerini finans hareketlerinin aldığı, sosyal devletin ortadan kaldırıldığı, devlet-yurttaş ilişkisinin sermaye-müşteri ilişkisi olarak yeniden tanımlandığı, tüm hizmetlerin paralı hale getirildiği günümüzde, yaşam gün geçtikçe güvencesizleşiyor.

Türkiye'nin politik yönelimlerinden, çalışanların ücretlerine kadar her şey IMF, Dünya Bankası ve AB ile kurulan ilişkiler çerçevesinde belirleniyor. Finans kapitalin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hazırlanan bütçe, rant, faiz ve dış borç ödemeye endeksleniyor. Ekonomik istikrar, büyüme, enflasyonun tek haneli rakamlara inmesi gibi sürekli gündemde olan gelişmeler halkın yaşamına yansımıyor. Hükümet kamu çalışanları ile yaptığı toplu görüşmelerde sefalet ücretinde ısrar ediyor, IMF'ye verilen sözlerin dışına çıkılmayacağı ifade ediyor. AKP iktidarı, Türkiye'nin en önemli kamusal varlıklarını 'parayı veren düdüğü çalar' sözleri

ile satıyor. Bütün bu politikalar Türkiye'de yaşanan dönüşümün yönünü gösteriyor.

Kısacası sıkıntılı, sorunlu ve sancılı bir ülkede yaşıyoruz.

Bunlar yetmiyormuş gibi, şimdi Peyzaj mimarlarının, sizin başımıza gelene bakın.

Evet, sevgili peyzaj mimarları,

Bu hiç olmadı.

Siyasal iktidarın yaptığı iş iş değildir..

Siyasal iktidarın tuttuğu yol yol değildir.

Peyzaj Mimarları Odamızın yürüttüğü haklı mücadele TMMOB'nin mücadelesidir.

TMMOB, siyasi iktidarın yarattığı bu anlamsız sorunun peyzaj mimarları ile orman mühendislerinin el ele, kol kola mücadeleleri ile aşılabileceğini bilmektedir.

Şimdi peyzaj mimarlarına düşen "bir olmak"tır, "diri olmak"tır, odamıza sahip çıkmak'tır

Hepinize mücadelenizde başarılar diliyorum.

Yolunuz açık olsun.

PEYZAJ MİMARLARI ODASI ANKARA BELEDİYE BAŞKANI İÇİN

BASIN AÇIKLAMASI YAPTI

TMMOB Peyzaj Mimarları Odası Ankara Belediye Başkanı'nın sözleri üzerine 31.08.2006 tarihinde basın açıklaması yaptı.

BASINA VE KAMUOYUNA

TMMOB Peyzaj Mimarları Odası olarak, 26 Ağustos 2006 tarihinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in Mimarlar Odası'na karşı yapmış olduğu açıklamadan Ankara adına endişe duymaktayız.

On binlerce üyesi ve Cumhuriyetin kuruluşundan beri ülkesi için ve insanı için, kamusal değerleri ve tarihi için emek vermiş, bilim insanlarının yönetimlerini oluşturduğu bir meslek örgütüne karşı yapmış olduğu açıklamalar, mesleğinin onurunu taşıyan, ülkesinin geleceğinden başka hiçbir kaygısı olmayan bizleri daha fazla mücadele etmemiz gerektiğini, kentlimizi, ülke insanımızı, kamuoyunu bilgilendirmekten asla vazgeçmememiz gerektiğini bir kez daha göstermiştir.

Ankara'nın tüm doğal ve kültürel değerleri, korunumu, kaynaklarının savurganca kullanımı, vergilerimizin Ankara'nın yap-boz tahtaları sebebiyle heba oluşunu aktarmak, kent yönetimine yanlış ve plansız çalışmanın sonuçlarının "Türkiye'nin en borçlu kenti" olmak ayıbını yakıştırmak istemeyen ve aynı sorumluluğu taşıyan bir meslek odası olarak biz TMMOB Peyzaj Mimarları Odası olarak Büyükşehir Belediye Başkanı'nın sözlerini esefle kınıyoruz.

Hayatımızın her alanını alınıp satılabilir ticarileşmeye araç olabilir metalar olarak gören Büyükşehir Belediye

yönetimi, kamu hizmeti, toplum yararı kavramlarını unutturarak, kentsel belleğimizi ve tarihi dokularımızı yok etme eylemlerinde ısrarlı gözükmektedir.

Kamuoyunu bilgilendirme ve kaynaklarını korumaya çalışan meslek odalarına "siyasidirler", "art niyetlidirler", "bilgisizdirler", demesi ise aslında kentlimizin bilgilensinden, gerçekleri görmesinden korktuğunun göstergesidir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı unutmamalıdır ki, mühendis ve mimarlar, demokrasinin evrensel değerleri ile insanlığın temel hak ve özgürlüklerinin geliştirilmesi ve yaşama geçirilmesi için mücadele veren, gelecek bir toplum projesinin geliştirilmesi gerektiğine inanan insanlardır ve bu insanların bir araya gelerek oluşturduğu kamu kurumu kimliği taşıyan Meslek Odaları, dünya döndükçe bilim ve insanlık adına çalışacaklardır.

Ülkemizin ve geleceğimizin menfaati için çalışan ve bilgi/emek üreten TMMOB Peyzaj Mimarları Odası olarak; aynı hedefte yol alan ve ülkemize yarım asırdan fazla süredir emek veren, düşünce üreten, bilim ve demokrasiden yana olan TMMOB Mimarlar Odası'nın hizmetlerini saygıyla takip ediyor ve destekliyoruz.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek bilmelidir ki: Bizler olmazsak olmaz...

**T
M
M
O
B**

**EMEĞE
İNSANIMIZA
ÜYEMİZE
YAŞAMA
MESLEĞİMİZE
ÜLKEMİZE**

**SAHİP
ÇIKIYORUZ**

**TMMOB MİTINGİ
14 EKİM 2006
ANKARA**

TMMOB Birlik Haberleri Bülteni

Ağustos-Eylül 2006 / Sayı 110, Ayda bir yayımlanır; Yerel süreli yayın

Yönetim yeri:Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Atatürk Bul. No:131 Kat:9 Bakanlıklar 06640 Ankara

Tel: (0312) 418 12 75 **Faks:** (0312) 417 48 24

web:<http://www.tmmob.org.tr> **e-posta:**tmmob@tmmob.org.tr

TMMOB Adına Sahibi: Mehmet Soğanç, **Sorumlu Yazışleri Müdürü:** N.Hakan Genç

5.000 adet basılmıştır. Üyelerine parasız dağıtılır.

Baskı: Mattek Matbaacılık Basın, Yayın Tanıtım Tic. San. Ltd. Şti.

GMK Bulvarı No : 83/23-32 Maltepe Ankara Tel : (0312) 229 15 02

Baskı tarihi: 09 Ekim 2006